

Cyngor Sir Caerfyrddin

Adroddiad Cynnydd Ansawdd Aer 2020

Er mwyn cyflawni Rhan IV Deddf yr Amgylchedd 1995
Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol

Medi 2020

Swyddog yr Awdurdod Lleol	Lisa Jones Alun Rees
Adran	Cartrefi a Chymunedau Mwy Diogel
Cyfeiriad	Tŷ Parc-yr-hun, Ffordd y Rhyd, Rhydaman, Sir Gaerfyrddin SA18 3FB
Ffôn	01269 598255 01269 598260
E-bost	lisajones@sirgar.gov.uk ajrees@sirgar.gov.uk
Cyfeirnod yr Adroddiad	Adroddiad Cynnydd Blynyddol 2020
Dyddiad	Medi 2020

Crynodeb Gweithredol: Ansawdd Aer yn Ein Hardal

Ansawdd Aer yn Sir Gaerfyrddin

Y prif lygryn ansawdd aer sy'n berthnasol i Sir Gaerfyrddin yw nitrogen deuocsid (NO₂) a phrif ffynhonnell allyriadau NO₂ yn y sir yw traffig ffyrdd. Rydym wedi datblygu rhwydwaith monitro sy'n dilyn rhai o'n ffyrdd a'n strydoedd mwyaf prysur er mwyn ein galluogi i nodi tueddiadau mewn crynodiadau NO₂ ac asesu effeithiolrwydd unrhyw newidiadau a wnaed mewn ymdrech i wella ansawdd aer yn yr ardaloedd hynny.

Mae'r tueddiadau a welwyd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf wedi parhau i ostwng o'u cymharu â 2017 a 2018, ond roedd un safle yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin yn fwy na'r amcan ansawdd aer ar gyfer 2019. Mae tri safle hefyd yn parhau i gydymffurfio â'r amcan ansawdd aer o drwch blewyn, ac maent yn cynnwys un yn Llanelli, un yng Nghaerfyrddin ac un yn Llandeilo. Mae hyn yn welliant ers 2018 pan nodwyd bod pedwar safle yn fwy na'r amcan ansawdd aer a bod wyth safle arall yn parhau i gydymffurfio o drwch blewyn. Er bod y duedd hon yn addawol, mae llawer o ffactorau a allai ddylanwadu ar y canlyniadau hyn, megis y tywydd ynghyd â'r ffaith bod cerbydau yn mynd yn lanach yn gyffredinol wrth i bobl gael cerbydau newydd yn lle hen rai.

Er ein bod yn gweld ychydig o duedd ar i lawr o flwyddyn i flwyddyn, mae'n rhesymol awgrymu na nodwyd gostyngiad sylweddol dros y tair blynedd diwethaf a fyddai'n cyfiawnhau cymryd camau pellach ar hyn o bryd, o ran ein Hardaloedd Rheoli Ansawdd Aer. Yn benodol, gall y tywydd chwarae rhan sylweddol. Gall gwynt a glaw helpu i wasgaru llygryddion yn haws, a gall mwy o heulwen hefyd leihau lefelau nitrogen deuocsid yn yr awyr drwy adweithiau cemegol.

Er bod mis Tachwedd yn oerach na'r cyfartaledd, yn gyffredinol roedd 2019 yn gynhesach na'r cyfartaledd, ond ychydig yn llai cynnes nag yn 2017 a 2018. Hefyd cofnodwyd y cyfnodau cynhesaf erioed ym mis Chwefror a mis Gorffennaf, dros y Pasg a Gŵyl Banc mis Awst hefyd, a nodwyd mai Chwefror oedd y mis Chwefror mwyaf heulog ond un ers 1929. Ac eto, cafwyd llawer o law trwm yn ystod Chwefror, Mawrth, Ebrill, Mehefin a Gorffennaf ymlaen, ar ôl dioddef effaith pum storm a enwyd. Bydd y math hwn o hinsawdd yn cael rhywfaint o ddylanwad ar y canlyniadau yr ydym yn eu gweld.

Mae'n debygol y byddwn yn gweld gostyngiad llawer mwy yn ystod 2020 oherwydd bod y cyfyngiadau symud COVID-19 wedi lleihau llawer o deithio nad yw'n hanfodol ac wedi annog mwy o weithio gartref yn ystod y flwyddyn hon. Fodd bynnag, ni fydd hyn yn adlewyrchu'r ymddygiad teithio nodweddiadol cyn COVID-19 ac felly bydd yn bwysig parhau i fonitro'r Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer y tu hwnt i gyfnod y pandemig. Mae'n rhy gynnar darogan a fyddwn yn parhau i weld y duedd ar i lawr hon ar ddiwedd 2021 ac ymlaen ar ôl i ymddygiad teithio newid eto.

Ar hyn o bryd, mae gan Sir Gaerfyrddin dair Ardal Rheoli Ansawdd Aer yn Llandeilo, Caerfyrddin a Llanelli. Gellir dod o hyd i ragor o fanylion ar ein gwefan: <https://www.sirgar.llyw.cymru/cartref/gwasanaethaur-cyngor/iechyd-yr-amgylchedd/ansawdd-aer/#.YrLpXEbMJPY>

Dynodwyd Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo yn 2011 a datblygwyd cynllun gweithredu yn ddiweddarach yn 2014. Cafodd adolygiad pedwaredd flwyddyn o gynllun gweithredu Llandeilo ei gynnal yn 2019 a chafodd ei gynnwys yn Adroddiad Cynnydd Ansawdd Aer 2019. Mae'r opsiynau sy'n weddill o gynllun gweithredu Llandeilo yn cael eu hystyried i raddau helaeth yn Astudiaeth Trafnidiaeth Llandeilo a Ffair-fach a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru oherwydd swyddogaeth Cefnffordd Strategol yr A483. Yn anffodus, mae pandemig COVID-19 wedi llesteirio cynnydd ar y gwaith hwn a'r adolygiad o Gynllun Gweithredu Llandeilo. Bwriedir cynnal yr adolygiad hwn yn 2021 a byddwn yn parhau i weithio'n agos gyda phartneriaid sy'n ymwneud â'r astudiaeth hon i fonitro cynnydd o ran yr opsiynau hynny sy'n weddill.

Cafodd Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer ar gyfer tref Caerfyrddin a thref Llanelli eu dynodi a chyhoeddwyd gorchmynion ym mis Awst 2016. Roedd y cynlluniau gweithredu ar gyfer y ddwy dref yn destun ymgynghoriad cyhoeddus yn ystod 2017. Adolygwyd yr ymatebion a chyflwynwyd fersiwn ddrafft o'r cynlluniau gweithredu i Lywodraeth Cymru ddiwedd 2017. Er bod gwaith eisoes wedi dechrau i asesu a chyflawni rhai o'r mesurau arfaethedig yn y cynlluniau gweithredu hyn, cyflwynwyd y Cynllun Gweithredu terfynol ar gyfer Caerfyrddin a Llanelli i Lywodraeth Cymru ddiwedd 2019.

Ni chafodd unrhyw brif ffynonellau newydd o lygredd heb ei reoli neu allyriadau sy'n ffoi eu nodi yn y sir yn ystod 2019 ac, er bod llawer o ddatblygiadau ar waith, y bu cynnal asesiadau o'r effaith ar ansawdd yr aer yn ofynnol ar gyfer rhai ohonynt, ni

chafodd unrhyw effeithiau sylweddol eu nodi. Gall y gofyniad i gadw at gynllun rheoli llwch/adeiladu cymeradwy fod yn eithaf effeithiol o ran lleihau'r risg i effaith ddibwys. Er hynny, mae cydweithio â chynllunwyr a datblygwyr yn parhau a, lle bynnag y bo modd, mae mesurau pellach yn cael eu hannog i liniaru unrhyw effaith y gallai datblygiad ei chael ar ansawdd aer.

Mae pedwar lleoliad sy'n cynnwys boeleri biomas wedi'u nodi drwy'r broses gynllunio ac mae tri wedi'u sgrinio i asesu unrhyw effeithiau y gallent eu cael ar yr amgylchedd ac ansawdd aer lleol, ac mae amodau wedi'u gosod ar un ohonynt i ddarparu rhagor o wybodaeth i gynnal yr ymarfer hwn. Mae'r safleoedd mewn ardaloedd gwledig ac nid y tu mewn i unrhyw un o'r Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer ac mae'r tri safle yn gweithredu o dan y cynllun Cymhelliad Gwres Adnewyddadwy.

Rydym yn parhau i weithio'n agos gyda'n partneriaid i reoli ansawdd yr aer yn lleol yn Sir Gaerfyrddin, gan gynnwys Cyfoeth Naturiol Cymru, yr Awdurdod Cynllunio, yr Awdurdod Priffyrdd, Asiant Cefnffyrdd De Cymru ac ysgolion lleol.

Camau Gweithredu i Wella Ansawdd Aer

Yn ystod 2019, cafodd Amlogfa Llanelli brif ffwrnais newydd gan gadw'r hen un at ddibenion brys yn unig. Cafodd y Drwydded Amgylcheddol ei hamrywio i adlewyrchu hyn er mwyn rheoli allyriadau i'r aer. Fodd bynnag, mae'r ffwrnais newydd hon yn llawer mwy effeithlon gyda rheolaethau monitro gwell a ddylai leihau allyriadau cyffredinol i'r aer o'u cymharu â'r hen ffwrnais. Mae'r safle wedi'i leoli y tu allan i Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli ac ni ddisgwylir iddo achosi unrhyw broblemau os yw'n parhau i weithredu yn unol â'r Drwydded.

Gwnaeth Sir Gaerfyrddin hefyd dderbyn 11 cais cynllunio ar gyfer datblygiadau newydd a gwblhaodd Asesiadau Ansawdd Aer, ac o'r rheini nododd pob un y byddai unrhyw effaith yn ddibwys. Cynhaliodd un cais ychwanegol asesiad sgrinio ac roedd yn gallu cyfiawnhau nad oedd angen unrhyw Asesiad Ansawdd Aer. Fodd bynnag, er mwyn cefnogi egwyddorion datblygu cynaliadwy Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a chanllawiau polisi Llywodraeth Cymru i leihau llygredd awyr cyhyd ag y bo modd, manteisir ar bob cyfle i weithredu mesurau i wella ansawdd aer drwy'r broses ddatblygu. Er enghraifft, drwy hyrwyddo'r defnydd o ddulliau teithio cynaliadwy, gyda lleoedd parcio beiciau, llwybrau mynediad i gerddwyr, cynlluniau

teithio a darparu seilwaith cerbydau trydan. Roedd y pedwar datblygiad a gafodd ganiatâd yn ystod 2019 yn cynnwys mesurau ychwanegol i helpu i wella ansawdd aer.

Cafodd ymarferion sgrinio ansawdd aer eu cynnal mewn lleoliadau amrywiol yn ystod 2019 a gellir dod o hyd i'r ymarferion hyn yn Atodiad G yr adroddiad hwn. Ni wnaeth y gwaith monitro nodi unrhyw achosion o dorri'r amcanion. Mae gwaith monitro pellach mewn lleoliadau eraill yn cael ei gyflawni yn ystod 2020 ac adroddir ar y canlyniadau yn Adroddiad Cynnydd 2021.

Cafodd ymweliadau heb rybudd i wirio cydymffurfiaeth ag amseroedd segur locomotif stêm Cwmni Rheilffordd Gwili eu cynnal a nodwyd cydymffurfiaeth yn ystod dau allan o'r tri ymweliad hyn. Fodd bynnag, nid arsylwyd ar unrhyw allyriadau mwg tywyll yn ystod yr ymweliadau.

Mae nifer o welliannau wedi'u gwneud i wella ansawdd aer yn ystod 2019:

- Rhaglen sylweddol o welliannau i'r seilwaith i gerddwyr a beicwyr.
- Cyflwynwyd parthau 20 milltir yr awr o amgylch ein hysgolion ac ardaloedd siopa.
- Agorwyd Ffordd Gyswllt Gorllewin Caerfyrddin.
- Agorwyd rhan gyntaf Llwybr Beicio Dyffryn Tywi.
- Dechreuodd y gwaith o osod 29 o bwyntiau gwefru cerbydau trydan mewn 24 o feysydd parcio.
- Lluniwyd rhestr fer o'r opsiynau ar gyfer ffordd osgoi Llandeilo ac ymgynghorwyd yn eu cylch.
- Mabwysiadwyd cynlluniau teithio gan bob ysgol i hyrwyddo teithio cynaliadwy.

Ni chynhaliwyd unrhyw waith monitro PM₁₀ yn ystod 2019 oherwydd ni nodwyd unrhyw faterion llwch sylweddol yn ystod y 12 mis blaenorol.

Blaenoriaethau a Heriau Lleol

Yn Sir Gaerfyrddin, mae'r prif ffynonellau llygredd yn gysylltiedig ag allyriadau traffig a dyma'r lle y mae'r gwaith ansawdd aer yn cael ei ganolbwyntio. Fodd bynnag, mae ffynonellau diwydiannol yn cael eu cadw o dan adolygiad ynghyd â'r arferion gweithio yng Ngorsaf Rheilffordd Gwili.

Bydd y blaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn i ddod yn Sir Gaerfyrddin yn canolbwyntio gan fwyaf ar asesu dichonoldeb y camau gweithredu arfaethedig ar gyfer Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin a Llanelli, yn ogystal â gweithio gyda Llywodraeth Cymru ac Asiant Cefnffyrdd De Cymru i ddatblygu'r mesurau sy'n weddill a amlinellwyd yn y cynllun gweithredu ar gyfer Llandeilo.

Bydd ymarferion sgrinio hefyd yn cael eu cynllunio i fonitro ac asesu'r effaith gadarnhaol a ddylid ei hachosi drwy Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands a bydd gwaith monitro NO₂ pellach yn cael ei gyflawni yng Nghaerfyrddin i sicrhau nad yw unrhyw waith ar gyfer y cynllun gweithredu yn symud y broblem i leoliad arall.

Lle bynnag y bo'n bosibl, bydd ymdrechion yn cael eu gwneud i ymgysylltu ag ysgolion a leolir o fewn ein Hardaloedd Rheoli Ansawdd Aer i godi ymwybyddiaeth o lygredd aer lleol ac annog teithio llesol. Cynllunnir monitro lefelau nitrogen deuocsid o amgylch gatiau ysgol ar gyfer ysgolion yn y sir sydd yn ein trefi mewn Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer.

Bydd pandemig COVID-19 hefyd yn hoelio llawer o'n sylw ar wella llwybrau teithio llesol, a helpu trigolion ac ymwelwyr i deithio'n gynaliadwy ac mewn modd sy'n cadw pellter cymdeithasol.

Sut i fod yn rhan o hyn

Mae llawer o ffyrdd y gallwch chi helpu i wella ansawdd aer yn eich ardal. Ceisiwch leihau'r defnydd o geir ar gyfer teithiau un unigolyn, drwy rannu ceir, defnyddio dulliau teithio amgen cynaliadwy megis cerbydau trydan a thrafnidiaeth gyhoeddus, beicio, neu gerdded i'r gwaith. Teithiwch yn fwy llesol drwy gymryd rhan mewn wythnosau cerdded a beicio cenedlaethol a gwnewch ddefnydd da o'r llwybrau beicio a wellwyd ar draws Sir Gaerfyrddin. Gallwch wella llygredd ger y gatiau ysgol drwy beidio â chadw injans ceir yn rhedeg wrth aros a gwella llwybrau cerdded a beicio ar gyfer ysgolion drwy ymuno â chynlluniau megis Living Streets i annog plant i deithio'n llesol. Gall unrhyw un gymryd rhan ar Ddiwrnod Aer Glân Cymru, a chyfrannu at ymdrech fyd-eang i wneud yr aer yn lanach ac yn iachach i bawb. Gallwch gael rhagor o wybodaeth drwy fynd i: <https://www.cleanairday.org.uk/wales>

I gael rhagor o wybodaeth am ansawdd aer yn Sir Gaerfyrddin, ewch i: <https://www.sirgar.llyw.cymru/cartref/gwasanaethaur-cyngor/iechyd-yr-amgylchedd/ansawdd-aer/#.YrL69kbMJPY>

Neu ffoniwch 01267 234567

Defnyddio Dadansoddwr Awtomatig AQMesh i fonitro lefelau llygredd mewn ysgol.

Defnyddio tiwb tryledu i fonitro lefelau NO₂ ar ymyl y ffordd o ffasâd eiddo.

Defnyddio Dadansoddwr Awtomatig AQMesh i fonitro lefelau llygredd ar ymyl y ffordd.

Tabl Cynnwys

Crynodeb Gweithredol: Ansawdd Aer yn Ein Hardal	i
Ansawdd Aer yn Sir Gaerfyrddin	i
Camau Gweithredu i Wella Ansawdd Aer	iii
Blaenoriaethau a Heriau Lleol.....	iv
Sut i fod yn rhan o hyn.....	v
1. Camau Gweithredu i Wella Ansawdd Aer	1
1.1 Gwaith Blaenorol Mewn Perthynas ag Ansawdd Aer.....	1
1.2 Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer.....	6
1.3 Rhoi Cynlluniau Gweithredu ar Waith.....	11
2. Data Monitro Ansawdd Aer a Chymhariaeth ag Amcanion Ansawdd Aer 47	
2.1 Crynodeb o Waith Monitro a Wnaed yn 2019	47
2.1.1 Safleoedd Monitro Awtomatig	47
2.1.2 Safleoedd Monitro nad Ydynt yn Awtomatig.....	47
2.2 Canlyniadau Monitro Ansawdd Aer 2019.....	63
2.3 Cymharu Canlyniadau Monitro 2019 â Blynyddoedd Blaenorol a'r Amcanion Ansawdd Aer	70
2.3.1 Nitrogen Deuocsid (NO ₂).....	74
2.3.2 Deunydd Gronynnol (PM ₁₀).....	75
2.3.3 Deunydd Gronynnol (PM _{2.5})	75
2.3.4 Llygryddion Eraill a Gaiff eu Monitro	75
2.4 Crynodeb o Gydymffurfiaeth ag Amcanion y Strategaeth Ansawdd Aer yn 2019	76
3. Datblygiadau Lleol Newydd.....	77
3.1 Ffynonellau Traffig Ffyrdd (a Thrafnidiaeth Arall).....	80
3.2 Ffynonellau Diwydiannol / sy'n Ffoi neu Heb eu Rheoli / Ffynonellau Masnachol	81
3.2.3 Ffynonellau Masnachol neu Ddomestig.....	85
3.3 Ceisiadau Cynllunio.....	87
3.4 Ffynonellau Eraill.....	89
4. Polisiâu a Strategaethau sy'n Effeithio ar Lygredd yn yr Awyr	90
4.1 Strategaeth Ansawdd Aer Leol/Ranbarthol.....	90
4.2 Polisiâu Cynllunio Ansawdd Aer.....	91
4.3 Cynlluniau a Strategaethau Trafnidiaeth Lleol	92
4.4 Cynlluniau a Strategaethau Teithio Llesol	93

4.5	Amcanion Llesiant Awdurdodau Lleol.....	94
4.6	Cynlluniau a Strategaethau Seilwaith Gwyrdd.....	94
4.7	Strategaethau Newid Hinsawdd	95
5.	Casgliadau a Chamau Gweithredu Arfaethedig	96
5.1	Casgliadau o Ddata Monitro Newydd	96
5.2	Casgliadau yn Ymwneud â Datblygiadau Lleol Newydd	97
5.3	Casgliadau Eraill	97
5.4	Camau Gweithredu Arfaethedig	99
	Cyfeiriadau.....	101
	Atodiadau.....	104
	Atodiad A: Canlyniadau Monitro Tiwbiau Tryledu Misol.....	105
	Atodiad B: Crynodeb o Reoli Ansawdd yr Aer yn Lleol	110
	Diben Adroddiad Cynnydd Blynyddol.....	110
	Amcanion Ansawdd Aer.....	110
	Atodiad C: Sicrhau Ansawdd / Rheoli Ansawdd Data Monitro Ansawdd Aer .	113
	Ffactorau Addasu Tuedd Tiwbiau Tryledu	113
	Ffactor o Astudiaethau Cyd-leoli Lleol	113
	Trafodaeth ynghylch Dewis Ffactor i'w Ddefnyddio	113
	Addasu Monitro Deunydd Gronynnol.....	113
	Addasu Data o'r Tymor Byr i'r Hirdymor.....	113
	Sicrhau Ansawdd / Rheoli Ansawdd Monitro Awtomatig	116
	Sicrhau Ansawdd / Rheoli Ansawdd Monitro Tiwbiau Tryledu.....	116
	Atodiad D: Mapiau o Ffiniau Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer	119
	.....	119
	Rhestr Termau	184

Rhestr o Dablau

Tabl 1.1	Crynodeb o Adrodd ar Reoli Ansawdd yr Aer yn Lleol	5
Tabl 1.2	– Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer a Gafodd eu Datgan	7
Tabl 1.3	– Cynnydd ar Fesurau i Wella Ansawdd Aer.....	16
Tabl 1.4	– Mesurau'r Cynllun Gweithredu Nad Ydynt yn cael eu Dilyn a'r Rhesymau dros y Penderfyniad hwnnw.....	46
Tabl 2.1	– Manylion Safleoedd Monitro nad Ydynt yn Awtomatig	49
Tabl 2.2	– Canlyniadau Monitro Cymedr Blynyddol NO ₂	63
Tabl 3.1:	Sgrinio Fferm Tir Bont, Foelgastell (Cyfeirnod Cynllunio W/38383).....	85
Tabl 3.2:	Sgrinio Gateway Resort, y Bynea (Cyfeirnod Cynllunio S/38905)	86
Tabl 3.3:	Sgrinio Chwarel Cerrignog, Llangynog (Cyfeirnod Cynllunio S/39352).....	86
Tabl 3.4	- Ceisiadau Cynllunio.....	87

Rhestr o Ffigurau

Ffigurau 2.1 Map(iau) o Safleoedd Monitro nad Ydynt yn Awtomatig.....	57
Ffigur 2.2 - Map o Safleoedd Monitro NO ₂ Llandeilo nad Ydynt yn Awtomatig.....	57
Ffigur 2.3 - Map o Safleoedd Monitro NO ₂ Caerfyrddin nad Ydynt yn Awtomatig.....	58
Ffigur 2.4 - Map o Safleoedd Monitro NO ₂ Llanelli nad Ydynt yn Awtomatig.....	59
Ffigur 2.5 - Map o Safleoedd Monitro NO ₂ Porth Tywyn nad Ydynt yn Awtomatig	60
Ffigur 2.6 - Map o Safleoedd Monitro NO ₂ Rhydaman nad Ydynt yn Awtomatig.....	60
Ffigur 2.7 - Map o Safleoedd Monitro NO ₂ Llangennech	
Ffigur 2.8 - Map o Safleoedd Monitro Tre Ioan, Caerfyrddin	61
Ffigur 2.9 - Map o Safleoedd Monitro NO ₂ Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands nad Ydynt yn Awtomatig	62
Ffigur 2.10 – Tueddiadau o ran Crynodiadau Cymedr Blynyddol NO ₂	69
Ffigur 2.11 : Tuedd Pum Mlynedd yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli.....	72
Ffigur 2.12 : Tuedd Pum Mlynedd yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin	72
Ffigur 2.13 : Tuedd Pum Mlynedd yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo.....	73
Ffigur 14 - Cymharu canlyniadau blynyddol a chanlyniadau nad ydynt yn flynyddol, safleoedd Llangennech	151
Ffigur 16 – Llun o Diwb Tryledu a Monitor AQMesh y tu allan i Ysgol Pentip.....	156
Ffigur 17 –Llun o safle bws yr ysgol yn 2016	159
Ffigur 18 – Llun o safle bws yr ysgol yn 2019	159
Ffigur 20: Tuedd fisol pob safle	164
Ffigur 21 – Cymharu data a gafodd ei gyflwyno'n flynyddol ac na chafodd ei gyflwyno'n flynyddol.....	165
Ffigur 22 – Cymedr Blynyddol Terfynol (wedi'i addasu ar gyfer tuedd a'i gyflwyno ar ffurf flynyddol lle bo hynny'n berthnasol).....	166
Ffigur 23 – Cymharu canlyniadau NO ₂ gyda phellter o'r A483, Stryd Rhosmaen	167

1. Camau Gweithredu i Wella Ansawdd Aer

1.1 Gwaith Blaenorol Mewn Perthynas ag Ansawdd Aer

Aeth Adolygiad ac Asesiad Ansawdd Aer cyntaf Cyngor Sir Caerfyrddin allan ar gyfer ymgynghoriad ar ffurf ddrafft yn ystod haf 2001. Gwnaed yr asesiad gan gyfeirio at Reoliadau Ansawdd Aer 2000. Dim ond sylffwr deuocsid a nitrogen deuocsid a nodwyd yn asesiad Cam 1 fel elfennau lle roedd asesiad Cam 2 yn ofynnol. Daeth yr adolygiad drafft i'r casgliad nad oedd asesiad trydydd cam yn angenrheidiol ar gyfer unrhyw lygrydd.

Mewn ymateb i'r sylwadau a dderbyniwyd oddi wrth Gynulliad Cenedlaethol Cymru o ran lefelau nitrogen deuocsid o draffig ffyrdd, gwnaeth Cyngor Sir Caerfyrddin gomisiynu ymgynghorwyr i gynnal adolygiad ac asesiad trydydd cam o ran lefelau nitrogen deuocsid o draffig ffyrdd ar hyd ffordd benodol.

Cafodd adroddiad terfynol yr adolygiad a'r asesiad trydydd cam ei lunio ym mis Mawrth 2002 a daeth i'r casgliad ei fod yn annhebygol y byddai lefelau nitrogen deuocsid o ffynonellau traffig ffyrdd yn fwy na'r amcanion ac nad oedd unrhyw angen bryd hynny i ddatgan Ardal Rheoli Ansawdd Aer. Fodd bynnag, ystyriwyd ar gyfer asesiadau yn y dyfodol y byddai archwiliad pellach o effeithiau canion strydoedd yn fuddiol.

Dechreuwyd ar Asesiad Diweddarau a Sgrinio yn 2003 a'i gyflwyno i Lywodraeth Cynulliad Cymru yn 2004. Daethpwyd i nifer o gasgliadau ond cafodd cynnydd ar unrhyw rai o'r argymhellion ei ohirio tan i'r canllawiau gael eu cadarnhau. Gwnaeth blaenoriaethau llwythi gwaith o fewn Cyngor Sir Caerfyrddin olygu na chafodd unrhyw ddogfennau ffurfiol pellach eu llunio tan yr Asesiad Diweddarau a Sgrinio nesaf.

Cynhaliwyd Asesiad Diweddarau a Sgrinio yn 2006, a oedd yn cynnwys Adroddiad Cynnydd ar gyfer 2005 (a gyflwynwyd i Lywodraeth Cynulliad Cymru yn 2007), a daeth i'r casgliad nad oedd unrhyw angen symud ymlaen at asesiad manwl ar gyfer carbon monocsid, bensen, 1,3-biwtadien, plwm, nitrogen deuocsid, sylffwr deuocsid neu PM₁₀. Fodd bynnag, daeth yr adroddiad i'r casgliad fod angen astudiaeth cyd-leoli nitrogen deuocsid er mwyn dilysu'r canlyniadau. Hefyd, er mwyn lleihau'r potensial o amlygiad cyhoeddus i sylffwr deuocsid yng Ngorsaf Rheilffordd Gwili, roedd angen i Adran Diogelu'r Cyhoedd Cyngor Sir Caerfyrddin weithio gyda rheolwyr y cwmni

rheilffordd. Mae hyn wedi parhau gyda chyfarwyddyd gweithio yn ymwneud ag amser segura injans stêm i fod yn llai na 15 munud pan fônt wrth ymyl y plattform.

Gwnaeth yr Adroddiad Cynnydd 2008 gwreiddiol a gyflwynwyd i Lywodraeth Cynulliad Cymru ddod i'r casgliad y bu cynnydd o ran y nifer o safleoedd tiwb a oedd wedi bod yn fwy na'r amcan blynyddol. Roedd cyfanswm o wyth safle wedi methu â bodloni'r amcan, a oedd yn fwy na'r disgwyl ac a oedd wedi cael ei ragfynegi. Nodwyd bod newid sylweddol o ran y ffigur addasu tuedd tiwb a ddefnyddiwyd o'i gymharu â'r ychydig o flynyddoedd blaenorol. Y ffigur oedd 0.90.

Fodd bynnag, ar ôl cyflwyno'r adroddiad, gwnaeth yr awdurdod dderbyn gohebiaeth oddi wrth Lywodraeth Cynulliad Cymru yn nodi bod y ffigur addasu tuedd diweddaraf wedi cael ei adolygu ac o ganlyniad wedi newid i 0.77. Hefyd, bod defnyddio'r offeryn newydd "NO₂ gyda phellter o'r ffyrdd" i bob pwrpas yn lleihau'r nifer o safleoedd tiwb a oedd yn methu'r amcan cymedr blynyddol. Cafodd adroddiad 2008 ei addasu'n fewnol i adlewyrchu'r newidiadau a darparu gwybodaeth hanesyddol gywir. Canlyniad net hyn oedd bod dim ond un lleoliad tiwb perthnasol wedi'i nodi fel un a oedd yn fwy na'r amcan ansawdd aer.

Gwnaeth Asesiad Diweddarau a Sgrinio 2009 nodi'r angen i symud ymlaen at asesiad manwl ar gyfer NO₂ yn Llandeilo, yn seiliedig ar fynd y tu hwnt i'r amcan cymedr blynyddol o 40µg/m³ ar gyfer y ddwy flynedd ddiwethaf ac nad oedd y gwaith ar y ffordd liniaru arfaethedig yn debygol o ddechrau yn ystod y pum mlynedd nesaf o leiaf. Gwnaeth yr Asesiad Diweddarau a Sgrinio hefyd argymhell adolygiad llawn o'r rhwydwaith tiwb tryledu ac asesiadau ar gyfer y meini prawf ychwanegol a nodwyd yng Nghanllawiau Technegol (09).

Gwnaeth Adroddiad Cynnydd 2010 ddarparu manylion yr asesiad manwl a sefydlwyd yn Llandeilo, ynghyd â darparu gwybodaeth am sut roedd y rhwydwaith tiwb tryledu wedi newid yn dilyn yr adolygiad yn 2009. Cafodd adolygiadau pellach o'r rhwydwaith tiwb eu hargymhell.

Cafodd Adroddiad Asesu Manwl Llandeilo 2010 ei gyflwyno a'i dderbyn gan Lywodraeth Cynulliad Cymru yn 2010. Daeth yr adroddiad i'r casgliad y dylai ymgynghoriad cyhoeddus ddechrau ar gyfer y dynodiad arfaethedig o Ardal Rheoli Ansawdd Aer yn y dref ac y dylai asesiad pellach ddilyn yr asesiad manwl. Cynhaliwyd

yr ymgynghoriad a chafodd Gorchymyn Ardal Rheoli Ansawdd Aer ei ddatgan ym mis Tachwedd 2011.

Gwnaeth Adroddiad Cynnydd 2011 ddarparu manylion pellach ar gyfer addasiadau i'r rhwydwaith tiwb tryledu a chynigion ar gyfer yr asesiadau manwl posibl a allai fod yn ofynnol ar gyfer trefi Caerfyrddin a Llanelli.

Gwnaeth Adroddiad Diweddarau a Sgrinio 2012 adolygu'r gwaith yn Llandeilo ers dynodi'r Ardal Rheoli Ansawdd Aer. Gwnaeth adrodd y byddai cynllun gweithredu yn cael ei ddatblygu ac y byddai hyn yn cael ei gyflawni drwy sefydlu grŵp llywio a grŵp cynllunio gweithredu. Roedd y cynllun gweithredu i'w gyflwyno yn ddiweddarach yn 2013. Wedi'i gynnwys yn yr Asesiad Diweddarau a Sgrinio roedd yr adroddiadau cynigion ar gyfer yr asesiadau manwl i'w cyflawni ar gyfer trefi Caerfyrddin a Llanelli, ynghyd â manylion addasiadau pellach a wnaed o ran y rhwydwaith tiwb tryledu yng ngweddill y sir.

Cafodd Adroddiad Asesiad Pellach Llandeilo ei gyflwyno a daethpwyd i'r casgliad fod cyfiawnhad dros yr awdurdod yn dynodi Ardal Rheoli Ansawdd Aer ar gyfer y dref a bod ffin yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer yn briodol. Cafodd gwaith dosrannu ffynonellau ei gyflawni a nodwyd y gostyngiad angenrheidiol mewn NO₂. Defnyddiwyd y canlyniadau o'r gwaith asesiad pellach i gynorthwyo gyda datblygu'r cynllun gweithredu.

Cyflwynwyd adroddiadau asesu manwl ar gyfer trefi Caerfyrddin a Llanelli a daethant i'r casgliad nad oedd y canlyniadau monitro wedi nodi'r ardal gormodiant a bod angen mwy o waith i adnabod ffiniau posibl. Cynigiwyd a gweithredwyd addasiadau i rwydweithiau monitro'r asesiadau manwl ar gyfer y ddwy dref o fis Ionawr 2013.

Gwnaeth yr asesiadau manwl a addaswyd barhau drwy gydol 2013 ar gyfer y ddwy dref a gwnaeth adolygiad o'r canlyniadau sefydlu bod yr ardaloedd gormodiant yn lleol iawn ac yn debygol o fod i'w priodoli i nodweddion y lleoliad. Cyflwynwyd adroddiadau ar gyfer y ddau asesiad manwl estynedig ym mis Chwefror 2014 a chafodd y casgliadau a'r argymhellion eu derbyn gan Lywodraeth Cymru.

Gwnaeth gwaith ar Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo barhau drwy gydol 2013 gyda chynllun gweithredu drafft yn cael ei ddatblygu yn ymgorffori adborth oddi wrth

randdeiliaid amrywiol, a chafodd adroddiad ar y gwaith ynghyd â chynllun gweithredu drafft eu cyflwyno ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus ym mis Medi 2013. Sefydlwyd canolfannau galw heibio mewn dau leoliad (Ffair-fach a Llandeilo) dros gyfnod o bythefnos a defnyddiwyd sylwadau a dderbyniwyd yn ystod yr ymgynghoriad i adolygu'r cynllun gweithredu drafft. Gellir dod o hyd i fap o ffin Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo yn Atodiad D.

Yn 2014, cafodd y cynllun gweithredu ei gwblhau a'i gyhoeddi gyda gwaith yn parhau ar gynigion Cam 1. Gwnaeth y broses ddynodi ar gyfer Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer yn nhrefi Caerfyrddin a Llanelli hefyd ddechrau gydag adroddiadau'n cael eu cyflwyno i'r pwyllgorau cyngor amrywiol i'w cymeradwyo. Er y gobeithiwyd y byddai'r gorchmynion wedi cael eu cyhoeddi erbyn diwedd 2015, roedd ymrwymadau gwaith yn golygu nad oedd hynny'n bosibl.

Cafodd Asesiad Diweddarau a Sgrinio 2015 ei gyflwyno a'i dderbyn.

Gwnaeth y gwaith ar ddynodi'r Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer ar gyfer Caerfyrddin a Llanelli barhau yn ystod 2016 gyda'r gorchmynion yn cael eu llofnodi a'u cyhoeddi ar 2 Awst 2016. Gellir dod o hyd i fapiau o ffin Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer Llanelli a Chaerfyrddin yn Atodiad D. Cafodd cynlluniau gweithredu dilynol ar gyfer Caerfyrddin a Llanelli eu drafftio yn 2017, gan gwmpasu adborth oddi wrth randdeiliaid amrywiol. Cafodd adroddiad o'r gwaith ynghyd â'r cynigion yn y cynllun gweithredu drafft eu cyflwyno wedyn ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus ym mis Gorffennaf 2017 tan fis Medi 2017. Cafodd sylwadau a dderbyniwyd yn ystod yr ymgynghoriad eu defnyddio i adolygu'r cynllun gweithredu drafft a chyflwynwyd adroddiad i Lywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr 2017.

Gwnaed gwelliannau i'r Cynlluniau Gweithredu gan gynnwys adborth o arfarniad Llywodraeth Cymru, yna ymgynghorwyd ynghylch y cynllun diwygiedig â rhanddeiliaid o grŵp llywio'r cynllun gweithredu ym mis Gorffennaf 2018 a chafodd ei gynnwys yn Adroddiad Cynnydd Blynyddol 2018. Cyflwynwyd y Cynllun Gweithredu terfynol ar gyfer Llanelli a Chaerfyrddin i Lywodraeth Cymru i'w gymeradwyo ym mis Rhagfyr 2019.

Tabl 1.1 Crynodeb o Adrodd ar Reoli Ansawdd yr Aer yn Lleol

Adroddiad Ansawdd Aer	Cyflwynwyd
Adolygiad Ansawdd Aer Cyntaf (2001)	2002
Asesiad Diweddarau a Sgrinio (2003)	2004
Adroddiad Cynnydd (2005)	2007
Asesiad Diweddarau a Sgrinio (2006)	2007
Adroddiad Cynnydd (2008)	2008
Asesiad Diweddarau a Sgrinio (2009)	2009
Adroddiad Cynnydd (2010)	2010
Asesiad Manwl Llandeilo (2010)	2010
Adroddiad Cynnydd (2011)	2011
Datganiad Ardal Rheoli Ansawdd Aer (Llandeilo) (11/11/11)	2011
Asesiad Diweddarau a Sgrinio (2012)	2012
Asesiad Pellach Llandeilo (2012)	2012
Asesiad Manwl Caerfyrddin (Rhagfyr 2012) + Adroddiad Rhwydwaith Asesiad Manwl a Addaswyd atodedig (ar gyfer Ionawr 2013)	2013
Asesiad Manwl Llanelli (Rhagfyr 2012) + Adroddiad Rhwydwaith Asesiad Manwl a Addaswyd atodedig (ar gyfer Ionawr 2013)	2013
Adroddiad Cynnydd (2013)	2013
Adroddiad Cynllun Gweithredu Drafft ar gyfer Llandeilo (Ymgynghoriad Cyhoeddus)	2013
Adroddiad Asesu Manwl Estynedig ar gyfer Caerfyrddin	2014
Adroddiad Asesu Manwl Estynedig ar gyfer Llanelli	2014
Adroddiad Cynllun Gweithredu Llandeilo	2014
Cynllun Gweithredu Llandeilo	2014
Adroddiad Cynnydd (2014)	2014
Asesiad Diweddarau a Sgrinio (2015)	2015
Adolygiad Cyntaf Cynllun Gweithredu Llandeilo (2016)	2016
Adroddiad Cynnydd (2016)	2016
Datganiad Ardal Rheoli Ansawdd Aer (Caerfyrddin a Llanelli) (02/08/16)	2016
Adroddiad Adolygu Sgrinio Ansawdd Aer Sir Gaerfyrddin (2016)	2017
Adolygiad Ail Flwyddyn Cynllun Gweithredu Llandeilo (2016)	2017
Adroddiad Cynllun Gweithredu Drafft Caerfyrddin a Llanelli	2017
Adroddiad Cynnydd (2017)	2018
Adroddiad Adolygu Sgrinio Ansawdd Aer Sir Gaerfyrddin (2017)	2018

Trydydd Adolygiad Cynllun Gweithredu Llandeilo o Ddichonoldeb opsiynau cam 1 sy'n weddill (2017)	2018
Adroddiad Cynnydd Blynyddol (2018)	2019
Adroddiad Adolygu Sgrinio Ansawdd Aer Sir Gaerfyrddin (2018)	2019
Adolygiad pedwaredd flwyddyn Cynllun Gweithredu Llandeilo (2018)	2019
Cynllun Gweithredu Terfynol ar gyfer Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin a Llanelli	2019
Adroddiad Cynnydd Blynyddol (2019)	2020

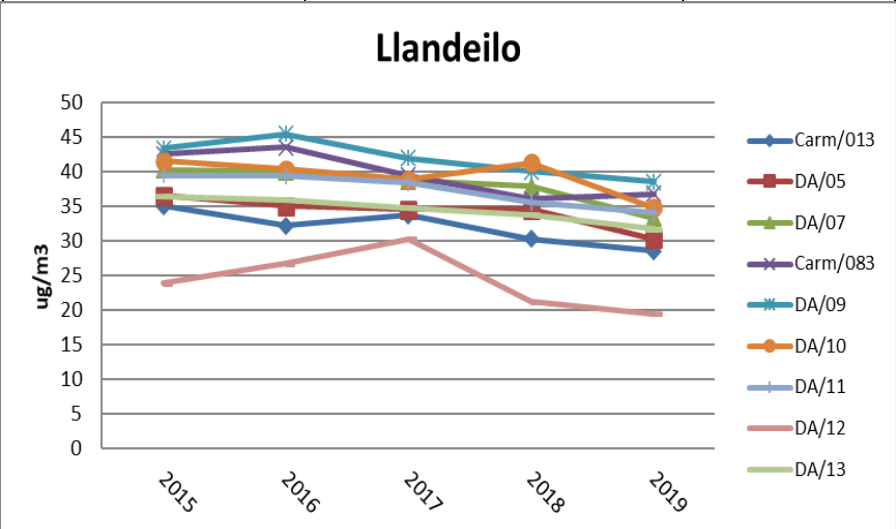
1.2 Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer

Mae Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer yn cael eu datgan pan fo ansawdd aer yn agos at neu uwchlaw lefel dderbyniol o lygredd (a adwaenir fel yr amcan ansawdd aer (gweler Atodiad A)). Ar ôl datgan Ardal Rheoli Ansawdd Aer, mae'n rhaid i'r awdurdod baratoi cynllun gweithredu ansawdd aer o fewn 18 mis yn amlinellu'r mesurau mae'n bwriadu eu rhoi ar waith er mwyn gwella ansawdd aer o leiaf at yr amcanion ansawdd aer, os nad hyd yn oed yn well. Mae Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer yn cael eu gweld gan awdurdodau lleol fel y mannau i ganolbwyntio arnynt er mwyn sianelu adnoddau i'r ardaloedd llygredd mwyaf brys fel blaenoriaeth.

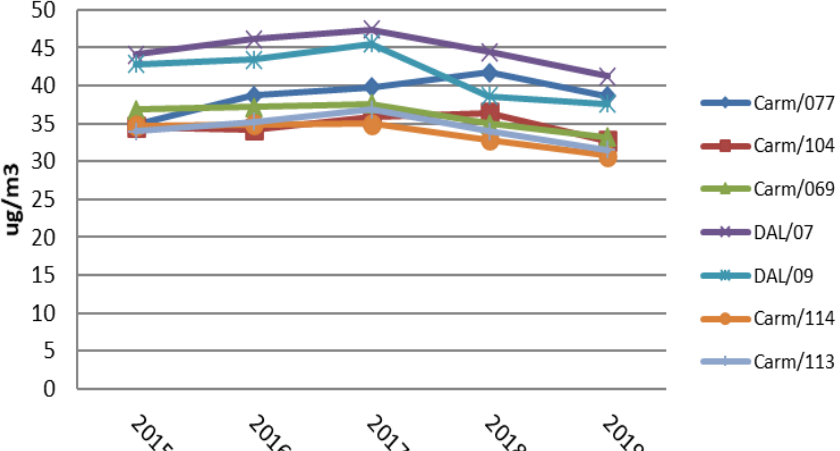
Gellir dod o hyd i grynodedb o'r Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer a gafodd eu datgan gan Gyngor Sir Caerfyrddin yn Nhabl 1.2. Mae gwybodaeth bellach sy'n gysylltiedig ag Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer Lleol a ddatganwyd neu a ddiddymwyd, gan gynnwys mapiau o ffiniau Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer, ar gael ar-lein yma: https://uk-air.defra.gov.uk/aqma/local-authorities?la_id=395 Gallwch weld y rhestr lawn yma: <http://uk-air.defra.gov.uk/aqma/list>

Tabl 1.2 – Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer a Gafodd eu Datgan

Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Amcan(ion) Ansawdd Aer Perthnasol	Sylwadau ar Dueddiadau Ansawdd Aer	Tref	Disgrifiad	Cynllun Gweithredu
Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo	Cymedr blynyddol NO ₂	Mae canlyniadau monitro eleni yn dangos gwelliant bychan mewn ansawdd aer o'i gymharu â blynyddoedd blaenorol.	Llandeilo		
				Hyd yr A483 o gyffordd cylchfan yr A483 gyda'r A476 yn Ffair-fach i'r gogledd ar hyd Teras Tywi ar hyd Pont Llandeilo i mewn i Stryd y Bont yna Stryd Rhosmaen drwy ganol y dref tan gyffordd cylchfan yr A483 gyda'r A40.	Cynllun Gweithredu Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo

Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Amcan(ion) Ansawdd Aer Perthnasol	Sylwadau ar Dueddiadau Ansawdd Aer	Tref	Disgrifiad	Cynllun Gweithredu																																												
Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin	Cymedr blynyddol NO ₂	Ni fu unrhyw welliant canfyddadwy mewn ansawdd aer yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer ar gyfer y tair blynedd diwethaf. Gellir gweld y gwelliant mwyaf yn DAC/08, ond mae'n parhau i fod yn fwy na'r amcan ansawdd aer.	Caerfyrddin	Mae'r ardal ddynodedig yn ymgorffori cyffordd Heol Ffynnon Job ar y B4312 yn Nhref Ioan ac yn teithio tua'r dwyrain i fyny Rhiw'r Gofeb ac i lawr Heol Picton i gyfarfod cylchfan Heol y Gwyddau. Mae'n parhau ar hyd Heol y Gwyddau, gan fynd ar drywydd y gogledd i fyny Heol Dŵr i'r gyffordd â Ffordd Glannant a Heol Pentrefelin, ymlaen i Heol y Sgubor a Theras Francis ac yn parhau i Waun Dew cyn troi i'r dde ar hyd Lôn yr Hen Dderwen a chyrraedd cylchfan yr Hen Dderwen. Mae'r ffin yn troi i'r dwyrain ar hyd Heol y Prior, drwy Abaty'r Ddôl ac mor bell â chylchfan Tanerdy ar yr A484, sef ochr fwyaf dwyreiniol yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer. Ar gylchfan yr Hen Dderwen, mae'r ffin hefyd yn troi i'r dde ar hyd Heol y Prior a thrwy Heol yr Eglwys, Heol Spilman ac ymlaen i'r gyffordd ar yr A484 o dan Neuadd y Sir. Mae'r ffin yn teithio i'r de ar draws Pont Tywi mor bell â chylchfan Pont Tywi, sef graddau deheuol yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer. O'r gyffordd islaw Neuadd y Sir, mae'r ffin yn teithio i'r gorllewin ar hyd Ffordd y Cwrwg ac ymlaen at gylchfan Morfa cyn anelu i'r gogledd i fyny Lôn Morfa i gyfarfod cylchfan Heol y Gwyddau ac yna mae'n anelu yn ôl i'r gorllewin i gyffordd Heol Ffynnon Job, gan gwblhau ffin yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer.	Cynllun Gweithredu Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin																																												
		Carmarthen <table border="1"> <caption>Approximate NO₂ concentrations (ug/m³) from the Carmarthen graph</caption> <thead> <tr> <th>Site</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>DAC/08</td> <td>50</td> <td>62</td> <td>58</td> <td>52</td> <td>48</td> </tr> <tr> <td>DAC/02</td> <td>43</td> <td>42</td> <td>41</td> <td>38</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Carm/109</td> <td>38</td> <td>37</td> <td>35</td> <td>37</td> <td>32</td> </tr> <tr> <td>Carm/106</td> <td>38</td> <td>37</td> <td>35</td> <td>37</td> <td>32</td> </tr> <tr> <td>Carm/072</td> <td>34</td> <td>33</td> <td>30</td> <td>31</td> <td>28</td> </tr> <tr> <td>Carm/084</td> <td>33</td> <td>32</td> <td>30</td> <td>31</td> <td>28</td> </tr> <tr> <td>Carm/001</td> <td>32</td> <td>31</td> <td>29</td> <td>30</td> <td>27</td> </tr> </tbody> </table>	Site			2015	2016	2017	2018	2019	DAC/08	50	62	58	52	48	DAC/02	43	42	41	38	40	Carm/109	38	37	35	37	32	Carm/106	38	37	35	37	32	Carm/072	34	33	30	31	28	Carm/084	33	32	30	31	28	Carm/001	32	31
Site	2015	2016	2017	2018	2019																																												
DAC/08	50	62	58	52	48																																												
DAC/02	43	42	41	38	40																																												
Carm/109	38	37	35	37	32																																												
Carm/106	38	37	35	37	32																																												
Carm/072	34	33	30	31	28																																												
Carm/084	33	32	30	31	28																																												
Carm/001	32	31	29	30	27																																												

Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Amcan(ion) Ansawdd Aer Perthnasol	Sylwadau ar Dueddiadau Ansawdd Aer	Tref	Disgrifiad	Cynllun Gweithredu																																																
Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli	Cymedr blynyddol NO ₂	Bu gwelliant bychan ond dim gwelliant sylweddol mewn ansawdd aer yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer ar gyfer y tair blynedd diwethaf.	Llanelli	Mae'r ardal ddynodedig yn dechrau o'r rhan o'r A484 sy'n cael ei hadnabod fel Teras Bassett yn bell o'r gorllewin ar y gyffordd â Heol Waun Eos, gan deithio i'r dwyrain drwy Heol y Sandy ac yn cynnwys cylchfan Heol y Sandy. Mae'n parhau i ddilyn y cyfeiriad i'r dwyrain ar hyd A484 Heol Pen-bre cyn troi i'r gogledd i fyny Heol Newydd mor bell â'r gylchfan fach yn Ffwrnais, ac yna mae'n teithio yn ôl ar hyd Hen Heol mor bell â'r gyffordd â Stryd Thomas ar yr A476. Mae'r ffin wedyn yn teithio i'r gogledd-ddwyrain ar hyd yr A476 drwy Heol Felinfoel a Phanteg, mor bell â'r gylchfan fach sy'n ymuno â Rhes y Ffermwr. Mae'r ffin yn teithio yn ôl i'r de-orllewin ar hyd yr A476 i lawr at Stryd Thomas, gan droi tua'r chwith ar hyd yr A484 a pharhau i'r gylchfan, a throi tua'r dde yn dilyn yr A4214 ar hyd Stepney Place. Mae'r ffin yn parhau ar hyd cyfres o gylchfannau bach, gan fynd drwy Stryd Robinson Uchaf a Stryd Murray cyn troi i'r dde ar y gyffordd â Heol yr Orsaf. Mae'r ffin yn parhau ar hyd yr A4214 drwy Stryd yr Eglwys, Stryd y Neuadd, West End i Heol Pen-bre, eto gan gynnwys cylchfan Heol y Sandy, cyn teithio yn ôl i'r gorllewin ar hyd Heol y Sandy ac ymlaen drwy Deras Bassett cyn cwblhau'r ffin ar y gyffordd fwyaf gorllewinol gyda Heol Waun Eos.	Cynllun Gweithredu Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli																																																
Llanelli <table border="1"> <caption>Approximate NO₂ concentrations (ug/m³) from the Llanelli graph</caption> <thead> <tr> <th>Station</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Carm/077</td> <td>35</td> <td>38</td> <td>40</td> <td>42</td> <td>38</td> </tr> <tr> <td>Carm/104</td> <td>34</td> <td>35</td> <td>36</td> <td>37</td> <td>33</td> </tr> <tr> <td>Carm/069</td> <td>36</td> <td>37</td> <td>38</td> <td>36</td> <td>34</td> </tr> <tr> <td>DAL/07</td> <td>44</td> <td>46</td> <td>47</td> <td>45</td> <td>41</td> </tr> <tr> <td>DAL/09</td> <td>43</td> <td>44</td> <td>46</td> <td>43</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Carm/114</td> <td>34</td> <td>35</td> <td>36</td> <td>33</td> <td>31</td> </tr> <tr> <td>Carm/113</td> <td>35</td> <td>36</td> <td>37</td> <td>35</td> <td>33</td> </tr> </tbody> </table>			Station	2015	2016	2017	2018	2019	Carm/077	35	38	40	42	38	Carm/104	34	35	36	37	33	Carm/069	36	37	38	36	34	DAL/07	44	46	47	45	41	DAL/09	43	44	46	43	39	Carm/114	34	35	36	33	31	Carm/113	35	36	37	35	33			
Station	2015	2016	2017	2018	2019																																																
Carm/077	35	38	40	42	38																																																
Carm/104	34	35	36	37	33																																																
Carm/069	36	37	38	36	34																																																
DAL/07	44	46	47	45	41																																																
DAL/09	43	44	46	43	39																																																
Carm/114	34	35	36	33	31																																																
Carm/113	35	36	37	35	33																																																

Gellir gweld mapiau o ffiniau Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer yn Sir Gaerfyrddin ar https://uk-air.defra.gov.uk/aqma/local-authorities?la_id=395 ac maent wedi'u cynnwys yn Atodiad D.

1.3 Rhoi Cynlluniau Gweithredu ar Waith

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin wedi bwrw ati gyda sawl mesur yn ystod 2019 ar drywydd gwella ansawdd aer lleol. Mae manylion yr holl fesurau a gwblhawyd, sydd ar waith neu'n cael eu cynllunio yn cael eu nodi yn Nhabl 1.3. Gellir dod o hyd i fwy o fanylion ar y mesurau hyn yn y Cynllun Gweithredu Ansawdd Aer sy'n ymwneud ag unrhyw Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer Lleol dynodedig.

Mae'r Cynlluniau Gweithredu Ansawdd Aer yn cael eu hadolygu'n gyson ac yn cael eu diweddarau pan gredir bod hynny'n angenrheidiol, ond nid yn llai aml nag unwaith bob pum mlynedd. Mae diweddariadau o'r fath yn cael eu cwblhau mewn ymgynghoriad agos â chymunedau lleol.

Mesurau allweddol a gafodd eu cwblhau yn 2019 oedd:

- Cafodd cynllun gweithredu Caerfyrddin a Llanelli ei gwblhau a'i gyhoeddi ddiwedd 2019. Mae grŵp llywio cynllun gweithredu wedi'i sefydlu i weithio ar y cyd gyda phartneriaid ar draws y cyngor ynghyd â phartneriaid allanol i ystyried y cynigion a, lle y bo'n bosibl, darparu gwelliannau i ansawdd aer y trefi hyn. Mae'r mesurau wedi cael eu blaenoriaethu fel rhai Uchel - Canolig - Isel yn Nhabl 1.3 - Cynnydd ar Fesurau i Wella Ansawdd Aer yn seiliedig ar effaith ac effeithiolrwydd disgwylidig yr ymyriadau arfaethedig. Roedd gwaith eisoes wedi dechrau ar lawer o'r camau gweithredu.
- Mae gwelliannau i lwybrau beicio a llwybrau troed a rennir wedi'u cynllunio a'u mapio mewn prif gynllun ar gyfer Llanelli ac mae cais am gyllid o £1.7m wedi'i gyflwyno i adeiladu'r llwybrau hyn.
- Cyflawnodd Cyngor Sir Caerfyrddin raglen sylweddol o welliannau i'r seilwaith i gerddwyr a beicwyr yn ardal Heol y Sandy, Llanelli ac mae'r gwaith hwn yn parhau. Mae hyn yn rhan o brosiect 3 blynedd ar gyfer llwybrau mwy diogel mewn cymunedau. Gwnaed gwelliannau hefyd i'w hysbysebu a hyrwyddo eu defnydd.
- Cyflwynodd Ysbyty Glangwili, Caerfyrddin system rheoli parcio newydd ym mis Medi 2018 ac yn ddiweddarach dechreuodd orfodi system Adnabod Rhifau Cerbydau yn Awtomatig yn ystod 2019, oherwydd pwysau parcio cynyddol o ganlyniad i'r galw cynyddol a llai o leoedd parcio. Gwnaed newidiadau hefyd i amserau'r gwasanaeth Parcio a Theithio er mwyn darparu'n well ar gyfer patrymau shifftiau staff yr ysbyty, sydd wedi arwain at fwy o ddefnydd gan staff.

- Mae Cyngor Sir Caerfyrddin wedi sicrhau £100,000 o gyllid gan y Swyddfa Cerbydau Allyriadau Isel drwy'r cynllun pwyntiau gwefru preswyl ar y stryd a £220,000 gan Lywodraeth Cymru drwy'r Gronfa Trafnidiaeth Leol. Mae gwaith wedi'i wneud i osod mwy o bwyntiau gwefru cerbydau trydan ledled y Sir, gyda chyfanswm o 26 o bwyntiau gwefru ar draws 24 o feysydd parcio a bydd y gwaith yn cael ei gwblhau erbyn 2020.
- Mae gan Gyngor Sir Caerfyrddin geir trydan adrannol ym Mharc Myrddin a Pharc Dewi Sant, Caerfyrddin a dechreuodd cynllun beiciau adrannol ym Mharc Myrddin, Caerfyrddin i staff feicio i gyfarfodydd ac ati. Mae'r ddwy swyddfa hyn wedi'u lleoli yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin.
- Cynhaliwyd ymgynghoriad pellach â'r cyhoedd a rhanddeiliaid rhwng mis Ebrill a mis Mai 2019 ar Astudiaeth Trafnidiaeth Llandeilo a Ffair-fach a gofynnodd am adborth ar Achos Amlinellol WeITAG Cam Dau a oedd yn llunio rhestr fer o'r opsiynau canlynol a gafodd y sgorau uchaf:

NB1: Goleuadau traffig, dim ffordd osgoi

NB2: Dileu parcio, dim ffordd osgoi

NB5: Cyfyngiad HGV (cosb gyfreithiol) a system unffordd

NB6: Opsiwn cyfun heb ffordd osgoi (gyda chyfyngiad HGV)

NB7: Opsiwn cyfun heb ffordd osgoi (dim cyfyngiad HGV)

TC1A: System unffordd a ffordd osgoi

BE1A: Ffordd Osgoi Ddwyreiniol Opsiwn 1 (A)

BE1B: Ffordd Osgoi Ddwyreiniol Opsiwn 1 (B)

BE1C: Ffordd Osgoi Ddwyreiniol Opsiwn 1 (C)

BE4D: Ffordd Osgoi Ddwyreiniol Canol Rhosmaen Opsiwn 4 (D)

BE6: Ffordd Osgoi Ddwyreiniol 6

Cafodd y mesurau arfaethedig hyn eu cynnwys hefyd yng Nghynllun Gweithredu Llandeilo ac mae'r cynnydd yn dibynnu'n fawr ar i bartneriaid allanol gyflawni'r gwaith hwn o ystyried swyddogaeth strategol y gefnffordd.

- Mae Ffordd Gyswllt Gorllewin Caerfyrddin bellach wedi'i hagor yn swyddogol ym mis Mai 2019 ac mae'n darparu cyswllt newydd rhwng Caerfyrddin a'r A40 i'r gorllewin. Mae'r ffordd yn cysylltu'r A40 ger Travellers Rest â Ffordd y Coleg, gan ddarparu mynediad uniongyrchol i'r rhwydwaith cefnffyrdd ar gyfer safleoedd cyflogaeth allweddol sef Parc Dewi Sant, Hafan Derwen Bwrdd Iechyd Hywel Dda a champws Caerfyrddin Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant. Mae'r ffordd

newydd hefyd yn gwasanaethu pencadlys newydd S4C, sef Yr Egin, sy'n brosiect mawr ar gyfer Dinas-ranbarth Bae Abertawe. Gan mai dim ond ers llai na blwyddyn y mae'r ffordd wedi bod ar agor, nid yw manteision ehangach y seilwaith priffyrdd newydd hwn wedi'u gwireddu na'u meintioli eto.

- Agorwyd rhan gyntaf cynllun uchelgeisiol Llwybr Dyffryn Tywi, sef llwybr 16 milltir ar hyd Afon Tywi rhwng Caerfyrddin a Llandeilo, ym mis Ionawr 2019. Mae'r llwybr, sy'n fwy na 750 metr o hyd, yn cysylltu Amgueddfa Caerfyrddin yn Abergwili â Bwlch Bach i Fronun, ac yn ymestyn i Felin-wen. Mae'n cynnig golygfeydd prydfarth i feicwyr a cherddwyr, gan gynnwys gerddi a phyllau Palas yr Esgob.

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn disgwyl i'r mesurau canlynol gael eu cwblhau yn ystod y flwyddyn adrodd nesaf:

- Bydd rhagor o waith yn cael ei wneud hefyd i fonitro cynnydd o ran cyflawni'r cynigion ymyrryd sy'n weddill yng Nghynllun Gweithredu Llandeilo ar y cyd ag Astudiaeth Trafnidiaeth Llandeilo a Ffair-fach, a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r camau gweithredu sy'n weddill yn cael eu hystyried yn yr astudiaeth hon. Mae astudiaeth Cam Dau: Achos Busnes Amlinellol WeITAG wedi'i threfnu ar gyfer 2020, gan lunio rhestr fer o'r mesurau arfaethedig a bydd opsiwn a ffefrir yn cael ei nodi ar ôl ei hadolygu. Mae Arweiniad WeITAG yn sicrhau bod y cynllun a ddewiswyd:
  - yn dangos gwerth am arian
  - yn cynnig manteision trafndiaeth, economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol
  - yn cyflenwi'r budd mwyaf posibl gyda'r effaith leiaf posibl
- Y bwriad oedd adolygu cynllun gweithredu Llandeilo yn ystod 2020, ond yn anffodus mae pandemig COVID-19 wedi achosi oedi wrth wneud hyn. Mae gorgyffwrdd sylweddol rhwng yr opsiynau a ystyriwyd yn Astudiaeth Trafnidiaeth Llandeilo Llywodraeth Cymru a'r mesurau a gynigir yn y Cynllun Gweithredu, felly doeth fyddai adolygu gwaith y cynllun gweithredu ochr yn ochr. Mae hyn bellach wedi'i gynllunio ar gyfer 2021 ar ôl i benderfyniadau pellach gael eu cyhoeddi ar yr opsiynau cyflawni a ffefrir.
- Bydd effeithiau Ffordd Gyswllt Gorllewin Caerfyrddin yn cael eu hasesu. Mae tiwbiau tryledu wedi'u gosod ar y llwybr arall (Hen Heol Sanclêr a Heol Ffynnon

Job) sy'n teithio drwy Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin, i nodi a fu gostyngiad mewn traffig a NO₂ yn dilyn hynny ar hyd y ffyrdd hyn. Maent hefyd wedi'u gosod ar Ffordd y Coleg fel y gallwn nodi a yw'r ffordd gyswllt wedi arwain at unrhyw gynnydd mewn traffig a llygredd sy'n teithio drwy'r ardal hon.

- Mae Caerfyrddin wedi mabwysiadu Ardal Gwella Busnes ar gyfer canol y dref yn ddiweddar ac un o'u hamcanion allweddol yw gwella parcio yn yr ardal. Mae canol y dref yn rhan o Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin ac felly bydd Cyngor Sir Gaerfyrddin yn ymgysylltu ag aelodau'r Ardal Gwella Busnes i helpu i nodi atebion cynaliadwy a all wella profiad ymwelwyr heb fynd yn groes i amcanion ein cynllun gweithredu.
- Comisiynwyd astudiaeth modelu traffig ar gyfer Tref Llanelli, a fydd yn ystyried effaith datblygiadau newydd ar y rhwydwaith priffyrdd ynghyd â strategaeth arwyddion â'r bwriad o wella'r llwybrau a ddefnyddir gan yrwyr. Dylai'r gwaith hwn gael ei gwblhau erbyn 2021.
- Yn Llanelli, mae traffig yn llifo'n hwylus am gyfnodau hir o'r dydd ond yn ystod yr adegau prysuraf mae llawer o draffig yn arwain at dagfeydd ar lwybrau a chyffyrdd allweddol. Mae canol y dref, ynghyd â'r A484 a'r A476 sy'n arwain at y dref, yn rhan o Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli. Mae opsiynau i wella'r A484 a'r A4138 wedi'u datblygu'n ddiweddar ac mae gwaith yn mynd rhagddo i benderfynu ar y cynlluniau a ffefrir.
- Archwiliwyd cynlluniau llogi beiciau ar gyfer Llanelli a Chaerfyrddin ac mae 3 gorsaf ddocio i logi beiciau trydan Brompton wedi'u harchebu ar gyfer Gorsaf Fysiau Caerfyrddin, Gorsaf Drenau Llanelli, Cyfnewidfa Deithio Porth Tywyn a Phen-bre. Bwriedir gosod y rhain yn 2020.
- Mae pwyntiau gwefru cyflym ar gyfer cerbydau trydan wedi'u cynllunio ar gyfer Hwb Gwefru Cerbydau Trydan Cross Hands ac mae £370,000 wedi'i sicrhau drwy'r Gronfa Trawsnewid Cerbydau Allyriadau Isel lawn; dylai'r gwaith gael ei gwblhau yn 2021. Adroddir ar gynnydd y flwyddyn nesaf; nid yw Cross Hands y tu mewn i Ardal Rheoli Ansawdd Aer, ond mae'n bwynt cyswllt allweddol rhwng Llanelli, Caerfyrddin a Rhydaman.

- Cynlluniwyd datblygu Strategaeth Cerbydau Trydan, ond mae'r cynnydd ar hyn wedi'i ohirio wrth aros am ganlyniad Strategaeth Cerbydau Trydan Llywodraeth Cymru. Byddwn yn adrodd ar gynnydd hyn yn yr adroddiad nesaf.
- Bydd y gwaith o adeiladu Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands yn parhau – yn deillio o'r prosiect trawsnewid ym Mharth Twf Cross Hands, sef prosiect trafndiaeth 3 cham sy'n creu mynediad i safleoedd cyflogaeth strategol allweddol ac ardal ehangach Cross Hands gan gynnwys Pen-y-groes a Chwm Gwendraeth.
- Cysylltedd Gwledig – mae cysylltedd rhwng trefi marchnad y Sir a chytrefi gwledig y Sir yn hanfodol i fywyd Sir Gaerfyrddin. Bydd cydweithio â Traveline Cymru a rhanddeiliaid allweddol eraill yn sicrhau parhad Bwcabus – y Model Trafnidiaeth ar gyfer Cefn Gwlad Cymru yn Sir Gaerfyrddin sy'n darparu mynediad i siroedd cyfagos, sef Powys a Cheredigion. Mae gwasanaeth Bwcabus yn galluogi pobl i deithio rhwng pentrefi a threfi lleol ym mharth Bwcabus neu i gysylltu â'r prif wasanaethau bysiau er mwyn teithio ymhellach i lefydd megis Aberaeron, Aberystwyth, Aberteifi a Chaerfyrddin.
- Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn cydweithio â'r tri awdurdod lleol arall yn y rhanbarth i gyflawni'r hyn sy'n cael ei alw'n METRO De-orllewin Cymru. Mae METRO De-orllewin Cymru yn gyfres o welliannau i wasanaethau a seilwaith aml-foddol i wella darparu ac integreiddio trafndiaeth ledled y rhanbarth, gan hwyluso'r broses o newid i ddulliau teithio cynaliadwy. Drwy weithredu METRO De-orllewin Cymru, bwriedir y bydd angen datblygiadau newydd i gyfrannu at y cynllun, gan gynyddu mewnfuddsoddi yn Sir Gaerfyrddin.
Er mwyn helpu i asesu a meintioli effeithiau datblygiadau arfaethedig newydd a chynlluniau ehangach (gan gynnwys METRO De-orllewin Cymru), mae model trafndiaeth aml-foddol rhanbarthol newydd yn cael ei ddatblygu gan Drafnidiaeth Cymru ar gyfer rhanbarth de-orllewin Cymru, a fydd hefyd yn helpu i nodi gwelliannau trafndiaeth sy'n angenrheidiol i hwyluso / datgloi datblygiadau yn y dyfodol.

Tabl 1.3 – Cynnydd ar Fesurau i Wella Ansawdd Aer

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynryddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
	CAERFYRDDIN Blaenoriaeth uchel										
C1	Gwella llwybrau beicio yn y dref ac o'i hamgylch.	Darparu dewis amgen i daith car	Cyngor Sir	2018	2018 - 2022	Y defnydd o lwybrau beicio drwy beiriant cyfrif	0.1%	Llwybrau Diogel mewn Cymunedau (Tre Ioan)	Llwybrau beicio yn cael eu hysbysebu ar y wefan. Agorwyd rhan gyntaf Llwybr Beicio Dyffryn Tywi	I'w gadarnhau	Amhosibl canfod gostyngiad mewn allyriadau
C3	Gwella problemau parcio yn Ysbyty Glangwili.	Lleihau tagfeydd ar y safle ac o'i gwmpas	Bwrdd Iechyd Lleol / Cyngor Sir	2017	2018	Llai o dagfeydd / cyfrifiadau traffig	1%	Lle i feiciau, lleoedd parcio ychwanegol a hyrwyddo'r defnydd o'r cynllun parcio a theithio	Dechreuodd y contract rheoli meysydd parcio ym mis Medi 2018, Dechreuodd y gwaith gorfodi APNR ym mis Awst 2019.	I'w gadarnhau	Amhosibl canfod gostyngiad mewn allyriadau
C6	Adolygu'r ddarpariaeth Parcio a Theithio ar gyfer y dref.	Gwella'r gwasanaeth a chynyddu'r defnydd	Cyngor Sir / Partneriaid	2019-2020	2020 - 2022	Data defnydd / data monitro	0.5%	Cafodd amserau Parcio a Theithio eu hadolygu a'u gwella i gefnogi staff yr ysbyty	Cynyddodd nifer y staff sy'n manteisio ar barcio a theithio.		

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blyneddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
C7	Cyflwyno terfyn cyflymder 20 milltir yr awr yn y dref (yn rhan-amser o bosibl)	Lleihau allyriadau, gwella diogelwch ar y ffyrdd, llai o dagfeydd, annog cerdded, gwella iechyd	Cyngor Sir	2018	2018 - 2019	Data monitro	1%	Cyflwynwyd parthau 20 milltir yr awr o amgylch ysgolion ac ardaloedd siopa	Yn parhau	?	Rhy gynnar i ganfod gostyngiad mewn allyriadau
C13	Adolygu parthau cerddwyr ar draws y dref, a'u hystemyn.	Gwella lle y bo'n bosibl a lleihau allyriadau	Cyngor Sir	2016	2020 -	Cwmpas ardal	?	Cynhaliwyd ymgynghoriad ar gyfer Heol y Brenin	Ystyried creu parthau cerddwyr rhan-amser mewn ardaloedd siopa	?	
	Blaenoriaeth Ganolog - Uchel										
C2	Hyrwyddo'r defnydd o ffordd osgoi Caerfyrddin drwy adnoddau cyfryngol.	Lleihau nifer y cerbydau sy'n teithio drwy'r dref yn ddiangen	Cyngor Sir	2019	I'w gadarnhau	Cyfrifiadau traffig	0.5%	Dim	Dim	I'w gadarnhau	
C4	Gosod arwyddion Ardal Rheoli Ansawdd Aer (awgrymu llwybrau eraill?).	Lleihau nifer y cerbydau sy'n teithio drwy Ardal Rheoli Ansawdd Aer yn ddiangen	Cyngor Sir / Asiant Cefnfyrd De Cymru / Llywodraeth Cymru	2019	I'w gadarnhau	Cyfrifiadau traffig	1%	Dim	Dim	?	Gallai gwelliannau gael eu canfod drwy ganlyniadau monitro

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
C5	Asesu effeithiau cadarnhaol / negyddol y Ffordd Gyswllt Orllewinol wedi iddi agor.	Lleihau tagfeydd, gwella llif traffig, lleihau allyriadau	Cyngor Sir	2018	2019	Cyfrifiadau traffig / data monitro	3%	Gwaith adeiladu Ffordd Gyswllt Gorllewin Caerfyrddin wedi'i gwblhau	Agorwyd Ffordd Gyswllt Gorllewin Caerfyrddin ym mis Mawrth 2019	2020	
	Blaenoriaeth Ganolig										
C8	Hyrwyddo mwy o rannu ceir / meysydd parcio penodol (cynnwys archfarchnadoedd?)	Lleihau teithiau cerbydau	Cyngor Sir / Partneriaid	2018	2019	Defnydd o leoedd rhannu ceir?	0.1%	Hyrwyddo gwefan rhannu ceir. Parcio pwrpasol drwy gynllunio.	Mae Cynlluniau Teithio wedi'u cyflwyno mewn ysgolion. Mae ap rhannu lifftiau ar gyfer rhieni yn cael ei ddatblygu	?	Amhosibl canfod gostyngiad mewn allyriadau
C11	Archwilio cynllun llogi beiciau ar gyfer y dref.	Lleihau teithiau cerbydau	Cyngor Sir / Partneriaid	2018-2019	2020	Defnydd o logi beiciau	0.1%	Llogi Beiciau ym Mharc Caerfyrddin	Ymchwilio i opsiynau ychwanegol	?	Amhosibl canfod gostyngiad mewn allyriadau
	Blaenoriaeth Ganolig - Isel										
C10	Cyflwyno bysiau trydan/allyriadau isel a chyflwyno bysiau llai ar amseroedd tawel.	Lleihau allyriadau	Cyngor Sir / Gweithredwyr Bysiau	2019	I'w gadarnhau	Newid fflyd fysiau	1%	Cais aflwyddiannus am fysiau trydan ar gyfer y cynllun Parcio a Theithio.	Dim	Yn parhau	Anodd canfod gostyngiad mewn allyriadau

Cyngor Sir Caerfyrddin

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blyneddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
C9	Astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer cynllun pont Tre Ioan.	Lleihau tagfeydd traffig ac allyriadau ar Heol Llansteffan, a lliniaru tagfeydd ar lwybrau cysylltiedig	Cyngor Sir / Asiant Cefnfyrd d De Cymru / Llywodraeth Cymru	2019	2020	Cyfrifiadau traffig / data monitro	2%	Cynllun ar y gweill i wella llif traffig ar Heol Llansteffan.	Ystyried gwelliannau i'r ffordd ymuno/ffordd ymadael	2021	
	LLANELLI Blaenoriaeth uchel										
L1	Asesu dilyniant y goleuadau traffig ar gyfer cyffordd Stryd Thomas/Gelli Onn.	Tagfeydd wedi'u lleihau / symud	Cyngor Sir	2017	2019	Cyfrifiadau traffig / data monitro	5%	Monitro ar waith er mwyn helpu i lywio dosrannu ffynhonnell	Prosiect monitro dangosol amser real ar y cyd â Phrifysgol Abertawe	?	Mae'r prosiect hwn yn ffurfio rhan o gydweithredia d ehangach â Phrifysgol Abertawe ar ymyriadau cynllunio gweithredu

Cyngor Sir Caerfyrddin

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
L5	Cyflwyno terfyn cyflymder 20 milltir yr awr yn y dref (yn rhan-amser o bosibl)	Lleihau allyriadau, gwella diogelwch ar y ffyrdd, llai o dagfeydd, annog cerdded, gwella iechyd	Cyngor Sir	2018	2019 - 2020	Data monitro	1%	Cronfa Llwybrau Diogel mewn Cymunedau - cyflwynwyd parthau 20 milltir yr awr o amgylch ysgolion a rhai ardaloedd eraill	Parthau ychwanegol ar waith Rhan o brosiect 3 blynedd	2021	Rhy gynnar i ganfod gostyngiad mewn allyriadau
L9	Gwella cysylltedd llwybrau cerdded / llwybrau beicio ar gyfer ardal Heol y Sandy.	Darparu dewis amgen i daith car	Cyngor Sir	2018	2019 - 2021	Y defnydd o lwybrau beicio drwy beiriant cyfrif	0.1%	Cronfa Trafnidiaeth Leol/Cronfa Teithio Llesol.	Cynlluniau wedi'u llunio, gwelliannau wedi'u gwneud ac yn parhau	2021	Amhosibl canfod gostyngiad mewn allyriadau
L10	Penderfynu ar effeithiau / cyfleoedd sy'n deillio o ddatblygiad Coleg y Graig.	Llif traffig, tagfeydd, llygredd	Cyngor Sir / Campws y Graig	2019	2020	Newidiadau mewn llif traffig, tagfeydd	?	Cynllunio wedi'i adolygu	Wedi'i gynllunio fel rhan o astudiaeth modelu traffig ar gyfer y dref	2021	
L11	Penderfynu ar gyfleoedd sy'n deillio o ddatblygiad y Pentref Llesiant.	Teithio cynaliadwy, cynllunio teithio, gwefru cerbyd trydan ac ati	Cyngor Sir / Partneriaid	2018	2019	Gweithredu opsiynau teithio amgen	?	Defnyddio canllawiau polisi i leihau effaith datblygiadau ar lygredd	Caniatâd Cynllunio Amlinellol wedi'i roi, amodau wedi'u gosod o ran strategaeth arwyddion	2023	

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
	Blaenoriaeth Ganolog - Uchel										
L3	Gosod arwyddion Ardal Rheoli Ansawdd Aer (awgrymu llwybrau eraill?).	Lleihau nifer y cerbydau sy'n teithio drwy Ardal Rheoli Ansawdd Aer yn ddiangen	Cyngor Sir / Asiant Cefnffyrdd De Cymru / Llywodraeth Cymru	2018-19	2020	Cyfrifiadau traffig	1%	Dim	Opsiynau arwyddion wedi'u harchwilio	2022	Gallai gwelliannau gael eu canfod drwy ganlyniadau monitro
L4	Hyrwyddo'r defnydd o ffordd yr arfordir drwy adnoddau cyfryngol.	Lleihau nifer y cerbydau sy'n teithio drwy'r dref yn ddiangen	Cyngor Sir	2018 - 2019	2020 - 22	Cyfrifiadau traffig	0.5%	Dim	Strategaeth Arwyddion wedi'i chynllunio fel rhan o astudiaeth modelu traffig ar gyfer y dref	2023	
L6	Adolygu'r ddarpariaeth Parcio a Theithio ar gyfer y dref.	Gwella'r gwasanaeth a chynyddu'r defnydd	Cyngor Sir / Partneriaid	2019	2020 - 21	Data defnydd / data monitro	0.5%	Gwasanaeth Parcio a Theithio yn cael ei weithredu ar hyn o bryd ar gyfer diwrnodau gemau ym Mharc y Scarlets	Ymchwilio i opsiynau, Dim galw ar hyn o bryd, parcio cost isel ar gael ar hyn o bryd yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	I'w gadarnhau	Amhosibl canfod gostyngiad mewn allyriadau

Cyngor Sir Caerfyrddin

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blyneddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
L8	Astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer ffordd osgoi ar gyfer Heol y Sandy.	Lleihau tagfeydd	Cyngor Sir	2018	2020 - 2021	Amh.	2%	Dan ystyriaeth	Opsiynau yn cael eu hystyried	Dim	
L16	Asesu parcio yn Ysgol Pentip ac o'i chwmpas.	Lleihau tagfeydd, gwella diogelwch ar y ffyrdd	Cyngor Sir	2018	2019	Opsiynau i hyrwyddo teithio llesol	0.5%	Parcio cyfyngedig i ddeiliaid trwyddedau yn unig	Gwelliannau i lwybrau troed a'r arhosfan	2021	
L17	Astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer cyfyngiadau pwysau a chyflymder ar Heol Pen-bre.	Lleihau allyriadau, gwella diogelwch ar y ffyrdd	Cyngor Sir	2019	I'w gadarnhau	Canlyniadau monitro	0.5%	Dechreuodd y gwaith monitro ar y cyd â phrosiect yr ysgol	Llwybrau eraill cyfyngedig	I'w gadarnhau	
L18	Astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer creu cylchfan ar gyffordd Felinfoel / Stryd Thomas / Hen Heol.	Gwella lliw traffig a lleihau allyriadau	Cyngor Sir	2019 - 2020	2021 - 2022	Canlyniadau monitro	0.5%	Dim	Ystyriwyd modelu traffig, ystyriwyd gwelliannau i safleoedd bysiau	2022	

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
L21	Astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer creu system un ffordd ar gyfer Heol y Sandy gyda llif traffig o'r gorllewin yn unig ar hyd Heol y Sandy a llif traffig o'r dwyrain yn defnyddio Heol Pibydd y Dorlan oddi ar gylchfan y Sandy ac ailymuno ger cylchfan Parc Dŵr y Sandy.	Lleihau tagfeydd, lleihau allyriadau a gwella diogelwch ar y ffordd	Cyngor Sir	2019	2020	Cyfrifiadau traffig a chanlyniadau monitro	1%	Dim traffig trwodd ar gael ar hyn o bryd ar Heol Pibydd y Dorlan.	Cynlluniwyd astudiaeth modelu traffig ar gyfer tref Llanelli, (Bydd ystyriaeth ychwanegol yn cael ei rhoi i gyswilt bws yn unig rhwng Heol Pibydd y Dorlan a Heol y Sandy)	2021	
	Blaenoriaeth Ganolig										

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
L2	Gweithredu arolwg traffig ar gyfer Llangennech / Dafen / Stryd Thomas i sefydlu pam mae'r llwybr hwnn'n cael ei ddefnyddio.	Deall arferion gyrwyr / dewis llwybr	Cyngor Sir	2019	2020	Canlyniadau'r arolwg	0%	Dim	Astudiaeth Modelu Traffig i gynnwys arolygon	2021	Casglu gwybodaeth i helpu i lywio ymyriadau posibl eraill
L13	Astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer cau'r gyffordd droi o Heol Felinfoel i'r Hen Heol.	Lleihau tagfeydd ac allyriadau a gwella diogelwch ar y ffyrdd	Cyngor Sir	2019	2021	Canlyniadau monitro	1 -2%	Dim	Ystyriwyd astudiaeth modelu traffig	?	
L14	Nodi ac adolygu amseriadau dosbarthu cerbydau nwyddau trwm i fusnesau yng nghanol y dref ac o'i chwmpas.	Lleihau tagfeydd ac allyriadau	Cyngor Sir / Partneriaid	2020	2021	Cyfrifiadau traffig / canlyniadau monitro o bosibl	0.5%	Dim	Gosodwyd amodau ar ddatblygiadau yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer er mwyn osgoi oriau brig.	2021	

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
L19	Astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer creu darn unffordd o'r Hen Heol rhwng y Thomas Arms a'r Clwb Bowlio. (Cysylltu â L13)	Lleihau tagfeydd ac allyriadau a gwella diogelwch ar y ffyrdd	Cyngor Sir	2019	2020 - 2021	Canlyniadau monitro a chyfrifiadau traffig	1%	Cynhaliwyd cyfrifiadau traffig	Dan ystyriaeth ynghyd â chynigion i wella safleoedd bysiau a'r gyffordd	2021	
L20	Astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer defnyddio Coedlan Parc y Strade ar gyfer amseroedd dechrau a gorffen yr ysgol yn unig.	Lleihau tagfeydd ar Heol y Sandy a'r ardal	Cyngor Sir	2021	I'w gadarnhau	Cyfrifiadau traffig a chanlyniadau monitro	0.5%	Dim (Cysylltu â L9)	Dim	?	
	Blaenoriaeth Ganolog - Isel										
L15	Adolygu/gwella'r arwyddion at yr M4 (cysylltu â L3), nodi llwybrau a ffeirir drwy'r dref.	Lleihau tagfeydd	Cyngor Sir / Asiant Cefnfyrd De Cymru / Llywodraeth Cymru	2019	2020	Cyfrifiadau traffig	?	Dim	Strategaeth Arwyddion wedi'i chynllunio	2022	

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
	CAMAU GWEITHREDU CYFFREDINOL AR GYFER CAERFYRDDIN A LLANELLI										
A	Astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer parthau allyriadau isel.	Lleihau allyriadau	Cyngor Sir / Asiant Cefnfyrd d De Cymru	2022	?	Canlyniadau monitro	?	Dim	Mae Cynllun Aer Glân Llywodraeth Cymru yn cynnwys cynnig i bob car a LGV newydd yn y sector cyhoeddus fod yn rhai allyriadau isel iawn erbyn 2025	?	
B	Astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer parthau tagfeydd.	Gwella llif traffig, lleihau allyriadau	Cyngor Sir	2022	?	Canlyniadau monitro	?	Dim	Dim	?	
C	Cyflwyno gwaharddiad segura ar gyfer tacsis.	Lleihau allyriadau	Cyngor Sir	2021	?	?	?	Ni nodwyd unrhyw ardaloedd sy'n broblem	Dim	?	

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
D	Gweithredu gwaharddiad segura y tu allan i ysgolion ac ati.	Lleihau allyriadau	Cyngor Sir	2019	2020 - 2021	Canlyniadau monitro	?	Ymholiadau'n cael eu gwneud (awgrymwyd fel dull gweithredu Cymru gyfan drwy ymgynghoriad Llywodraeth Cymru)	Cydgysylltu ag Ysgolion Llywodraeth Cymru am gryfhau pwerau o dan y Ddeddf Aer Glân	?	
E	Cyflwyno canllawiau cynllunio atodol (e.e. darparu pwyntiau gwefru cerbydau trydan (- pa feini prawf?).	Lleihau allyriadau	Cyngor Sir	2019	2020 - 2021	Nifer y pwyntiau gwefru cerbydau trydan	?	Dim	26 o bwyntiau gwefru ychwanegol wedi'u gosod mewn 24 o feysydd parcio ar draws y Sir. Strategaeth cerbydau trydan yn cael ei hystyried, sydd wedi'i gohirio hyd nes y bydd Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi ei strategaeth	?	

Cyngor Sir Caerfyrddin

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
F	Ymgysylltu â darparwyr llywio â lloeren i dynnu sylw at Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer	Lleihau allyriadau a gwella tagfeydd	Cyngor Sir / Llywodraeth Cymru	2016	Llywodraeth Cymru wedi'i chynnwys yn y ddogfen ymgynghori		?	Gweithio gyda Llywodraeth Cymru / Fforwm Ansawdd Aer Cymru	Cyflwynwyd ym mholisi ansawdd aer Llywodraeth Cymru	?	Gallai lleihau cyflymder traffig mewn ardaloedd adeiledig helpu llywiwr lloeren i nodi llwybrau eraill fel y llwybrau cyflymaf
G	Astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer system negeseuon sy'n rhybuddio o waith ar y ffyrdd a allai gynyddu lefelau llygredd dros gyfnodau byr.	Diogelu iechyd ar lefel leol iawn	Cyngor Sir / Partneriaid	2019	?	Nifer y defnyddwyr ar y system	?	Dim	Ymchwilio i opsiynau	?	
I	Astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer llwybrau cerdded gyda defnydd a rennir. (gyda marciau?)	Cynyddu'r defnydd o ddulliau teithio amgen	Cyngor Sir	2018	2020	?	?	Y Gronfa Trafnidiaeth Gynaliadwy (£1.7m)	Cyllid wedi'i sicrhau ar gyfer dyluniad. Cynnig wedi'i gyflwyno ar gyfer ariannu'r gwaith adeiladu.	2022	

Cyngor Sir Caerfyrddin

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
J	Hysbysebu llwybrau beicio.	Trafnidiaeth amgen	Cyngor Sir	Yn parhau	Eisoes yn cael ei wneud	Peiriannau cyfrif llwybr beicio	?	Llwybrau beicio yn cael eu hysbysebu ar y rhyngwrwyd. Cyllid wedi'i sicrhau i'w hyrwyddo ymhellach.	Llwybrau beicio yn cael eu hysbysebu ar y rhyngwrwyd a darganfodsirgar.com Gwelliannau i'w gwneud wrth i llwybrau newydd ychwanegol gael eu creu	?	Amhosibl canfod gostyngiad mewn allyriadau.
K	Hysbysebu swyddfeydd sydd â chyfleusterau ar gyfer beicwyr. (Cynyddu nifer y swyddfeydd/adeiladau sy'n darparu manau storio diogel ar gyfer beiciau)	Annog staff i ddefnyddio trafndiaeth amgen	Cyngor Sir	2019	2020	Y defnydd a wneir o'r cyfleusterau / cynllun Beicio i'r Gwaith	?	Dim	Beiciau adrannol ar gael i staff y Cyngor yng Nghaerfyrddin Cyfleusterau parcio beiciau mewn swyddfeydd staff yn cael eu hadolygu	2021	

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
L	Cynhyrchu a dosbarthu sticeri ceir gyda negeseuon (e.e. – diffoddwch yr injan pan fyddwch wedi parcio / mae'r cerbyd yn segura, arafwch, ystyriwch ansawdd aer, cadwch yn ôl rhag y car o'ch blaen).	Gwybodaeth i'r Cyhoedd	Cyngor Sir	2021	?	?	?		Negeseuon cyfryngau cymdeithasol fel rhannau o Ddiwrnodau Aer Glân Cenedlaethol	?	
M	Gwirio mapiau/gwefannau llwybr twristiaid ar gyfer llwybrau a gynghorir (dylech osgoi Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer lle y bo'n berthnasol)	Llwybrau teithio priodol yn cael eu defnyddio	Cyngor Sir / Asiant Cefnfyrd d De Cymru	2022	?	?	?	Dim	Dim	?	

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
N	Adolygu a gwella amseriadau casglu biniau a sgubo ffyrdd	Gwella tagfeydd	Cyngor Sir	2022	?	?	?	Dim	Mae Cynllun Aer Glân Llywodraeth Cymru yn cynnwys cynnig i bob HGV yn y sector cyhoeddus fod yn rhai allyriadau isel iawn erbyn 2030, felly efallai y bydd y ffocws yn cael ei ailgyfeirio i hyn.	?	
O	Astudiaeth ddichonoldeb o wneud trefi a phentrefi yn rhydd rhag cerbydau.	Lleihau allyriadau	Cyngor Sir	2022	?	Monitro	?	Dim	Fframwaith Parthau Aer Glân i'w gyhoeddi gan Lywodraeth Cymru yng ngwanwyn 2021	?	
P	Sefydlu rhwydwaith cyfathrebu gyda chontractwyr cludiant i wella'r gwasanaeth a gyflenwir.	Lleihau allyriadau	Cyngor Sir / Partneriaid	? (Cysylltu â G)	?	?	?	Dim	Dim	?	

Cyngor Sir Caerfyrddin

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
Q	Asesu cynllun gwobrwyo ar gyfer pobl nad ydynt yn defnyddio ceir yn aml ac i'r rheini sy'n cerdded/beicio'n aml.	Lleihau allyriadau	Cyngor Sir	2019	2019	Defnydd	?	Dim	Cystadleuaeth diwrnod beicio i'r gwaith 2019 (Cyfleoedd i wobrwyo staff am gymryd rhan mewn diwrnodau teithio llesol/ Ymgyrchoedd Aer)	Yn parhau	
R	Hwyluso ailosod bysiau/coetsis i danwydd nwy.	Lleihau allyriadau	Cyngor Sir / Partneriaid	2021	?	Defnydd	?	Dim	Targed Cynllun Aer Glân i bob bws fod yn ddi-allyriadau erbyn 2028	?	
S	Gwaharddiad cerbydau injan diesel.	Lleihau allyriadau	Cyngor Sir / Partneriaid	?	?	?	?	Dim	Cynigion gan y Llywodraeth i roi'r gorau i werthu ceir a faniau diesel a phetrol erbyn 2040.	?	
T	Gwella llwybrau cerdded.	Teithio amgen	Cyngor Sir	2017	Yn parhau	Peiriannau cyfrif llwybr	?	Llwybrau amrywiol wedi'u cyflwyno	Mae gwelliannau i lwybrau troed ar y gweill ar gyfer Llanelli. Gwnaed gwelliannau i lwybrau cerdded, a gyflwynwyd drwy ddatblygu cynllunio	?	

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
U	Gwella'r mynediad at yr M4 drwy ardal Llangennech.	Lleihau tagfeydd ac allyriadau	Cyngor Sir / Asiant Cefnffyrdd De Cymru / Llywodraeth Cymru	Pryd y dechreuwyd	2018	?	?	Cyllid wedi'i ddyrannu gan Lywodraeth Cymru	Gweithio mewn partneriaeth i wella cyffordd 48 Achos wedi'i wneud i gysylltu â gwelliannau i'r rheilffyrdd, llwybrau teithio llesol, neu opsiynau parcio a theithio neu barcio a rhannu	?	
V	Cyflwyno seilwaith gwyrdd neu gynlluniau plannu trefol (o bosibl drwy gynllunio)	Lleihau allyriadau	Cyngor Sir / Partneriaid	Yn parhau	?	Nifer y cynlluniau / Cynlluniau Adran 106	?	Wedi'i gynnwys trwy ddatblygiadau cynllunio	Ystyried datblygu strategaeth Seilwaith Gwyrdd	?	Cydfanteision Seilwaith Gwyrdd - lleihau lefelau llygredd a gwella lechyd a Llesiant
W	Trafod â Llywodraeth Cymru o ran rhwystrau/cyfleoedd i drosglwyddo nwyddau o fferïau sy'n cael eu cludo ar y ffyrdd i'r rheilffyrdd.	Lleihau allyriadau	Cyngor Sir / Llywodraeth Cymru	2021	?	?	?	Dim	Ystyriwyd cynyddu'r opsiynau cludo nwyddau ar y rheilffyrdd mewn astudiaeth i leihau traffig i'r M4 a gwelliannau i'r rhwydwaith rheilffyrdd	?	

Cyngor Sir Caerfyrddin

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
X	Cysylltu â hwyluswyr 'Clwb Ceir' am gyfleoedd i'w cyflwyno ar draws y sir.	Lleihau allyriadau	Cyngor Sir / Partneriaid	2018	2019	Y defnydd a wneir o rannu lifftiau	?	Nid oes unrhyw glybiau ceir yn Sir Gaerfyrddin ar hyn o bryd	Wrthi'n ystyried yr opsiynau. Mae gan gymuned Dolen Teifi 9 bws mini trydan, 4 cerbyd trydan a 2 MPV sydd ar gael i'r gymuned eu llogi.	?	
Y	Astudiaeth ddichonoldeb o gynlluniau llogi beiciau	Lleihau allyriadau / teithio amgen	Cyngor Sir / Partneriaid	2019	2020 - 21	Defnydd	?	Ar gael ar hyn o bryd ym Mharc Caerfyrddin a Pharc Gwledig Pen-bre	Mae gorsafoedd docio beiciau trydan Brompton wedi'u harchebu ar gyfer gorsaf drenau Llanelli, Gorsaf Fysiau Caerfyrddin a chyfnewidfa deithio Porth Tywyn a Phen-bre	2021	
	LLANDEILO Cam 1										
3a	Asesu a lleihau'r ddarpariaeth barcio ar hyd Stryd y Bont os yw'n bosibl. [Ffrwythau a Llysiau Gerwyn]	Gwella tagfeydd	Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnfyrd De Cymru	2015	2017	Data monitro	2-4%	Aseswyd hyn yn yr adolygiad blwyddyn gyntaf, nid oes modd cymryd unrhyw gamau gweithredu ar hyn o bryd.	Astudiaeth Trafnidiaeth Llywodraeth Cymru yn ystyried yr opsiwn	2017	Cysylltu â 3d

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
3b	Asesu a lleihau'r ddarpariaeth barcio ar hyd Stryd Rhosmaen os yw'n bosibl. [Eglwys Sant Teilo].	Gwella tagfeydd	Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnffyrdd De Cymru	2015	2017	Data monitro	2-4%	Gorchmynion Traffig wedi'u cyhoeddi ym mis Mawrth 2017 Gorfodi Rheolau Traffig yn parhau	Astudiaeth Trafnidiaeth Llywodraeth Cymru yn ystyried yr opsiwn	2017	
3c	Asesu a lleihau'r ddarpariaeth barcio ar hyd Stryd Rhosmaen os yw'n bosibl. [Gwesty'r Cawdor].	Gwella tagfeydd	Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnffyrdd De Cymru	2015	2017	Data monitro	6-10%	Aseswyd hyn yn yr adolygiad blwyddyn gyntaf, byddai cael gwared â manau llwytho yn unig yn arwain at barcio ar y ffordd gerbydau	Dim	2017	

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
3d	Asesu a lleihau'r ddarpariaeth barcio ar hyd Stryd Rhosmaen os yw'n bosibl. [Gyferbyn â Chymdeithas Adeiladu'r Principality].	Gwella tagfeydd	Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnffyrdd De Cymru	2015	2017	Data monitro	2-4%	Gorchymyn Traffig wedi'i gyhoeddi ym mis Mawrth 2017	Gorfodi Rheolau Traffig yn parhau		
C2	Adolygu'r ddarpariaeth barcio yn y dref o ran cael gwared ar barcio i breswylwyr yn ystod y dydd i ganiatáu ar gyfer defnydd a rennir, gan felly liniaru'r angen i barcio ar Stryd Rhosmaen ac atodi'r maes parcio yn Heol Cilgant.	Gwella tagfeydd	Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnffyrdd De Cymru / Cyngor Sir Caerfyrddin	2015	2017	Data monitro	?	Gorchymynion traffig wedi'u cyhoeddi yn darparu manau rhannu defnydd, mae coetsis bellach yn gollwng pobl ym maes parcio Heol Cilgant yn hytrach na Stryd Rhosmaen	Gorfodi Rheolau Traffig yn parhau		

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
C3	Asesu taliadau parcio yn y dref i benderfynu ar unrhyw fanteision o leihau neu gael gwarded ar daliadau, yn arbennig er mwyn annog parcio mwy priodol.	Gwella tagfeydd	Cyngor Sir Caerfyrddin	2015	2017	Defnyddio maes parcio	?	Adolygiad wedi'i gynnal o'r taliadau.	Dechreuodd cynllun treialu parcio am ddim ar Ddydd Llun, Dydd Mawrth a Dydd Mercher yn Hydref 2018		Dim digon o dystiolaeth y bydd yn nodi gwelliant mewn ansawdd aer.
7	Edrych ar y posibilrwydd o ddsbarthu nwyddau i gefn yr eiddo busnes yn hytrach nag ar hyd Stryd Rhosmaen.	Gwella llif traffig, lleihau allyriadau	Cyngor Sir Caerfyrddin	2015	2016	Data monitro	6-8%	Arolwg wedi'i gynnal, mae 10 allan o 14 eiddo yn defnyddio cefn yr eiddo i dderbyn nwyddau	Dim	2016	

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
8	Hyrwyddo beicio a cherdded i'r ysgol yn fwy. Darparu ysgogiadau megis helmedau beicio am ddim os yw plant yn beicio i'r ysgol fwy na 75 gwaith mewn blwyddyn.	Lleihau allyriadau / teithio amgen	Cyngor Sir Caerfyrddin	2015	2017	Data monitro	?	Hyrwyddo cysylltiadau â Living Streets ac ymgyrchoedd cerdded i'r ysgol.	Cynlluniau Teithio i'r Ysgol i annog teithio cynaliadwy Strategaeth Feicio y Cyngor 2018		
9	Hyrwyddo rhannu car i'r gwaith / ysgol. Sefydlwyd gwefan ar gyfer yr ardal wledig i'r gogledd o Llandeilo ar gyfer pobl sy'n teithio i Abertawe / Llanelli / Caerfyrddin ac ati.	Lleihau allyriadau / teithio amgen	Cyngor Sir Caerfyrddin	2015	2017	Y defnydd a wneir o rannu car	?	Share Cymru wedi'i hyrwyddo ar wefan y Cyngor	Cynnydd yn y defnydd o Orsaf Drenau Llandeilo		

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
11	Gwella problemau parcio ar y stryd gyda gorfodi ychwanegol neu fwy aml.	Gwella llif traffig, lleihau allyriadau	Cyngor Sir Caerfyrddin	2015	2017	Data monitro	4-6%	Gorchmynion Traffig wedi'u cyhoeddi ym mis Mawrth 2017	Camau gorfodi'n parhau		
20	Nodi os gellir gwella safleoedd bysiau ar hyd y stryd er mwyn caniatáu llif traffig rhydd.	Gwella llif traffig, lleihau allyriadau	Cyngor Sir Caerfyrddin gyda Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnfyrdde De Cymru	2015	2017	Data monitro	?	Aseswyd hyn yn yr adolygiad blwyddyn gyntaf, dim lleoliadau addas eraill ar gyfer y prif lwybr bysiau, ond mae coetsis bellach yn gollwng pobl ym maes parcio Heol Cilgant	Dim	2017	

Cyngor Sir Caerfyrddin

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blyneddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
21	Hyrwyddo llwybrau eraill (o bosibl drwy gysylltiadau cludiant) i leoliadau i'r gogledd o Landeilo fel y gall cerbydau osgoi'r dref.	Lleihau nifer y cerbydau sy'n teithio drwy Ardal Rheoli Ansawdd Aer yn ddiangen	Cyngor Sir Caerfyrddin gyda Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnfyrd d De Cymru	2015	Pan fydd llwybrau eraill ar gael	Data monitro / Cyfrifiadau Traffig	3-6%	Dim llwybrau eraill ar gael	Cynigion ar gyfer llwybrau eraill yn cael eu hystyried yn Astudiaeth Trafnidiaeth Llandeilo a Ffair-fach		Cysylltu â chamau C1 a C4
22	Nodi'r defnydd prysuraf o'r ffordd, e.e. amser teithio i'r ysgol, diwrnodau mart a marchnad, yna targedu gwelliannau / cyfyngiadau / llwybrau eraill yn ystod yr amseroedd hyn.	Gwella llif traffig, lleihau allyriadau	Cyngor Sir Caerfyrddin gyda Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnfyrd d De Cymru	2015	2017	Data monitro	?	Aseswyd yn yr adolygiad ail flwyddyn	Dim	2017	

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
C4	Asesu dichonoldeb cynllun treialu chwe mis ar gyfer gwyriad cerbydau nwyddau trwm i ffwrdd o'r dref (ar wahân i ddsbarthu nwyddau).	Lleihau allyriadau tagfeydd traffig	Cyngor Sir Caerfyrddin gyda Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnfyrdde De Cymru	2015	2017	Data monitro cyfrifiadau traffig	3-6%	Trafodaethau gyda Llywodraeth Cymru ac Asiant Cefnfyrdde De Cymru	Astudiaeth Trafnidiaeth Llywodraeth Cymru yn ystyried yr opsiwn Dan ystyriaeth, angen dargyfeirio		Cysylltu â C1 a 3d
C1	Asesu dichonoldeb gweithredu cyfyngiad pwysau 15 tonnall ar y bont islaw Stryd y Bont i sicrhau bod cerbydau mwy yn cael eu dargyfeirio i ffwrdd o'r dref.	Lleihau traffig, tagfeydd ac allyriadau	Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnfyrdde De Cymru	2015	2017	Data monitro cyfrifiadau traffig	3-6%	Trafodaethau gyda Llywodraeth Cymru ac Asiant Cefnfyrdde De Cymru	Dan ystyriaeth, angen dargyfeirio		Cysylltu â C4 a 3d
	Cam 2										

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
5	Gwelliannau i gynllun y stryd, h.y. llwybrau croesi i gerddwyr, gwelliannau i led y palmant.	Lleihau traffig Gwella diogelwch cerddwyr	Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnfyrd d De Cymru	2018 - 2020	I'w gadarnhau	Data monitro	8-12%	Dan ystyriaeth	Wedi'i gynnwys fel opsiwn ar gyfer Astudiaeth Trafnidiaeth Llandeilo a Ffair-fach		Cyfle ar gyfer Seilwaith Gwyrdd os caiff y cynllun ei roi ar waith
6	Bysiau ysgol yn cyrraedd / gadael ar amseroedd gwasgarog pendant a'u llwybrau'n defnyddio opsiwn Bethlehem / Llangadog, Llangathen.	Lleihau traffig Gwella diogelwch cerddwyr	Cyngor Sir Caerfyrddin	2018-2020	I'w gadarnhau	Defnyddir llwybr arall Data Monitro	2-4%	Mae gan Ysgol Bro Dinefwr ddalgylch mawr a llawer o symudiadau coetsis	Yn cael ei ystyried fel rhan o ddargyfeirio Cerbydau Nwyddau Trwm		
	Cam 3										
16	Annog cynllun parcio a theithio.	Lleihau traffig ac allyriadau	Cyngor Sir Caerfyrddin	2018-2020	I'w gadarnhau	Cyflwyno cynllun	?	Opsiwn trên o Ffair-fach i Llandeilo,	Dim		
	Cam 4										

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blynyddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
1	Dargyfeirio cerbydau nwyddau trwm i lwybrau eraill a/neu eu cyfyngu i oriau penodol drwy'r dref, e.e. er mwyn osgoi'r amseroedd ar gyfer cymudo a theithio i'r ysgol.	Lleihau nifer y cerbydau sy'n teithio drwy Ardal Rheoli Ansawdd Aer yn ddiangen	Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnfyrd d De Cymru	2018-2020	I'w gadarnhau	Data monitro cyfrifiadau traffig	8-12%	Dan ystyriaeth	Wedi'i gynnwys fel opsiwn ar gyfer Astudiaeth Trafnidiaeth Llandeilo a Ffair-fach		
2	System un ffordd gyda cherbydau'n cael eu dargyfeirio o amgylch Stryd y Brenin.	Gwella llif traffig, lleihau allyriadau	Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnfyrd d De Cymru gyda Chyngor Sir Caerfyrddin	2018-2020	I'w gadarnhau	Data monitro cyfrifiadau traffig	10-17%	Dan ystyriaeth	Wedi'i gynnwys fel opsiwn ar gyfer Astudiaeth Trafnidiaeth Llandeilo a Ffair-fach		

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweiniol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blyneddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
4	System goleuadau traffig ar amseroedd brig i leihau'r broblem fwg mewn ardaloedd cyfyng yng nghanol y dref.	Lleihau tagfeydd ac allyriadau	Asiant Cefnffyrdd De Cymru	2018-2020	I'w gadarnhau	Data monitro	?	Dan ystyriaeth	Wedi'i gynnwys fel opsiwn ar gyfer Astudiaeth Trafnidiaeth Llandeilo a Ffair-fach		
12	Gosod goleuadau traffig ar y naill ben a'r llall o Stryd Rhosmaen er mwyn rheoleiddio'r llif sengl o draffig, gan felly wella'r llif.	Lleihau tagfeydd ac allyriadau	Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnffyrdd De Cymru	2018-2020	I'w gadarnhau	Data monitro	?	Dan ystyriaeth	Wedi'i gynnwys fel opsiwn ar gyfer Astudiaeth Trafnidiaeth Llandeilo a Ffair-fach		
17	Adeiladu ffordd osgoi.	Lleihau nifer y cerbydau sy'n teithio drwy Ardal Rheoli Ansawdd Aer yn ddiangen	Llywodraeth Cymru	2018-2020	I'w gadarnhau	Data monitro cyfrifiadau traffig	40%	Dan ystyriaeth	Wedi'i gynnwys fel opsiwn ar gyfer Astudiaeth Trafnidiaeth Llandeilo a Ffair-fach		

Rhif	Mesur	Ffocws	Awdurdod Arweinfol	Cam Cynllunio	Cam Gweithredu	Dangosydd	Targed Lleihau Allyriadau Blyneddol yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer	Cynnydd Hyd yn Hyn	Cynnydd yn Ystod y 12 Mis Diwethaf	Dyddiad Cwblhau Amcangyfrifedig	Sylwadau sy'n Ymwneud â Lleihau Allyriadau
18	Cau Stryd Rhosmaen i draffig (ar wahân i ddisbarthu nwyddau).	Lleihau nifer y cerbydau sy'n teithio drwy Ardal Rheoli Ansawdd Aer yn ddiangen	Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnfyrd d De Cymru gyda Chyngor Sir Caerfyrddin	2018-2020	I'w gadarnhau	Data monitro cyfrifiadau traffig	50%	Dan ystyriaeth	Wedi'i gynnwys fel opsiwn ar gyfer Astudiaeth Trafnidiaeth Llandeilo a Ffair-fach		
19	Cael gwared ar leoedd parcio a llwytho	Gwella llif traffig, lleihau allyriadau	Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnfyrd d De Cymru	2018-2020	I'w gadarnhau	Data monitro	?	Dan ystyriaeth	Wedi'i gynnwys fel opsiwn ar gyfer Astudiaeth Trafnidiaeth Llandeilo a Ffair-fach		Cysylltu â cham gweithredu 5 o dan gam 2
23	Gwriad amrywiol o fewn terfynau NO ₂ penodedig (gan ddefnyddio offer monitro parhaus).	Lleihau allyriadau	Llywodraeth Cymru / Asiant Cefnfyrd d De Cymru gyda Chyngor Sir Caerfyrddin	2020	I'w gadarnhau	Data monitro	?	Dal i gael ei ystyried	Archwiliwyd offer synhwyrdd		

Tabl 1.4 – Mesurau'r Cynllun Gweithredu Nad Ydynt yn cael eu Dilyn a'r Rhesymau dros y Penderfyniad hwnnw

Mae'r mesurau canlynol wedi'u dileu o Dabl 1.3 a'r cynlluniau gweithredu ar ôl iddynt gael eu hystyried ymhellach gan Grŵp Llywio'r Cynllun Gweithredu.

Categori'r cam gweithredu	Disgrifiad o'r cam gweithredu	Y rheswm nad yw camau'n cael eu cymryd
Rheoli Traffig	L7 - Astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer ailagor Stryd y Bont.	Mae cau Stryd y Bont wedi lleihau allyriadau gerllaw'r derbynyddion perthnasol lle'r oeddent cyn hynny'n uwch na'r amcan cenedlaethol. Byddai ei hailagor yn debygol o godi lefelau'r allyriadau yn yr ardal hon ac felly byddai'n gweithio yn erbyn diben y cynllun gweithredu hwn. Ni chredir y byddai'r cam gweithredu hwn yn arwain at leihau lefelau NO ₂ .
Rheoli Traffig	C12 – Asesu'r defnydd o dwmpathau cyflymder ffug a baentir ar y ffyrdd	Aseswyd effeithiolrwydd economaidd defnyddio twmpathau cyflymder ffug yn hytrach na thwmpathau cyflymder go iawn. Yn y tymor byr gall twmpathau cyflymder ffug arafu traffig ond ystyrir eu bod yn aneffeithiol yn y tymor hwy, unwaith y bydd gyrwyr yn eu hadnabod. Lle mae angen gostwng cyflymder am resymau diogelwch ffyrdd, ystyrir ei bod yn fwy effeithiol yn economaidd i ddefnyddio twmpathau go iawn ar y cyd â therfynau 20mya i atal brecio a chyflymu caled. Ystyrir bod y dull hwn yn fwy effeithiol ar gyfer ardaloedd ger ysgolion.
Rheoli Traffig	Cyffredinol (H) - Cyflwyno camerâu cyflymder ffug i helpu i arafu traffig. (O bosibl yn fyw yn rhan-amser ar sail gylchdro?)	Am yr un rhesymau â thwmpathau cyflymder ffug uchod, ystyrir ei fod yn aneffeithiol yn y cyfnod hwy. Yn hytrach, mae ymdrechion yn cael eu gwneud i leihau terfynau cyflymder o amgylch ysgolion ac ardaloedd siopa ar gyfer cymunedau mwy diogel. Gellir defnyddio camerâu gweithredol symudol hefyd mewn ardaloedd lle mae pryderon parhaus ynghylch goryrru.
Lleihau teithiau cerbydau	C14 - Asesu'r defnydd estynedig o fws siopwyr Tesco.	Mae'r ymdrechion sydd wedi'u gwneud gyda Tesco i nodi a ellid ehangu'r gwasanaeth a'r defnydd ohono wedi methu. Mae risg ychwanegol y gallai parhau â'r gwasanaeth yn ystod oriau brig arwain at dagfeydd ac amseroedd aros hwy i fws diesel yn yr Ardal Rheoli Ansawdd Aer, a allai gynyddu allyriadau.
Canllawiau Polisi a Rheoli Datblygu	L12 - Asesu effaith bosibl datblygu Parc Howard, Llanelli	Mae'r opsiwn hwn wedi'i ddileu am fod y cais cynllunio yr oedd hyn yn ymwneud ag ef wedi'i dynnu'n ôl.

2. Data Monitro Ansawdd Aer a Chymhariaeth ag Amcanion Ansawdd Aer

2.1 Crynodeb o Waith Monitro a Wnaed yn 2019

2.1.1 Safleoedd Monitro Awtomatig

Mae'r adran hon yn nodi pa fonitro sydd wedi digwydd a sut mae'r canlyniadau yn cymharu â'r amcanion.

Nid oes gan Gyngor Sir Caerfyrddin unrhyw safleoedd monitro awtomatig (parhaus) o fewn ei ardal weinyddol.

2.1.2 Safleoedd Monitro nad Ydynt yn Awtomatig

Gwnaeth Cyngor Sir Caerfyrddin gyflawni gwaith monitro NO₂ nad yw'n awtomatig (goddefol) mewn 93 safle yn ystod 2019. Mae Tabl 2.1 yn cyflwyno manylion y safleoedd.

Manylion yr ymarferion sgrinio

Sefydlwyd un safle newydd y tu mewn i ffin Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli yn 2018; DAL/28 – Ysgol Pentip a sefydlwyd fel ymarfer sgrinio i fonitro amlygiad o ymyl y ffordd ger yr ysgol. Dechreuodd yr ymarfer hwn ddiwedd 2018 a dim ond 2 fis o ddata a gasglwyd ac felly ni ellid cyfrifo'r canlyniadau blynyddol. Er hynny, parhaodd yr ymarfer i 2019 a chafodd ei osod gyda dadansoddwr awtomatig AQMesh tan fis Awst 2019. Gellir dod o hyd i'r canlyniadau a manylion pellach am yr ymarfer yn Atodiad G.

Sefydlwyd tri safle tiwb tryledu newydd yn Llangennech, Llanelli, sef pentref sydd gryn bellter i ffwrdd o ffin Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli. Er hynny, mae'r brif ffordd sy'n teithio drwy'r pentref yn eithaf cul mewn mannau ac mae sawl tŷ teras yno, ac mae'r lle cyfyng ar y ffordd yn creu anawsterau i draffig dwyffordd fynd heibio ar yr un pryd sy'n gallu arwain at dagfeydd yn ystod oriau brig. Sefydlwyd yr ymarfer 9 mis i fonitro allyriadau ar ymyl y ffordd ar Stryd y Bont (LLG3) a Heol Afon (LLG2), ynghyd ag Ysgol Llangennech (LLG1), i fonitro unrhyw effaith yn deillio o draffig sy'n gysylltiedig â'r ysgol. Ni nodwyd unrhyw ormodiant o ran yr amcan ansawdd aer gan fod y tri safle wedi cofnodi lefel crynodiad o dan 19µg/m³. Mae'r safle tiwb yn yr ysgol wedi'i waredu ond ystyriwyd ei bod yn briodol parhau i fonitro dau safle ar y brif ffordd, er mwyn monitro unrhyw newidiadau a allai ddeillio o ddatblygiadau yn y dyfodol.

Sefydlwyd pedwar safle newydd yn Stryd Marged, Rhydaman, sef MAMM/1, MAMM/2, MAMM/3 a MAMM/4, ym mis Gorffennaf 2019 i fonitro unrhyw effaith yn deillio o draffig sy'n gysylltiedig ag ysgolion dros gyfnod o 6 mis. Ni nodwyd unrhyw ormodiant o ran yr amcan ansawdd aer, ac mae'r pedwar safle monitro wedi cael eu gwaredu ar gyfer 2020.

Sefydlwyd chwe safle newydd â'r cyfeirnodau YGL1, YGL2, YGL3, YGL4, YGL5 a YGL6 yn Ysgol Gynradd Llandeilo ac o'i hamgylch fel rhan o brosiect i fonitro lefelau NO₂ wrth gatau'r ysgol ac o'u hamgylch. Mae'r ardal hon y tu mewn i ffin Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo yn Stryd Rhosmaen. Roedd y prosiect wedi'n galluogi i nodi'r lefelau amlygiad ar iard yr ysgol sy'n deillio o Gefnffordd yr A483, ynghyd â'r ffordd fynediad ar yr ochr a'r maes parcio hefyd.

Parhaodd y gwaith monitro ar hyd y Ffordd Gyswllt Economaidd arfaethedig yn Cross Hands (Carm/ELR 14, 15, 16 18, 19 a 20) a thri yn y SoDdGA (Carm/ELR6, 7 ac 8) sydd ar ei phwys. Bu'n rhaid cael gwared â Carm/ELR 14, 15 a 18 am eu bod wedi'u lleoli wrth ochr y ffordd gyswllt newydd a'u bod yn rhwystro'r gwaith adeiladu. Bydd yr ymarfer sgrinio hwn yn ein galluogi i fonitro lefelau presennol NO₂, monitro unrhyw effeithiau yn ystod y gwaith adeiladu ac asesu'r effaith y bydd y ffordd gyswllt economaidd yn ei chael ar ôl ei chwblhau yn 2020-21.

Gellir dod o hyd i fanylion pellach ynglŷn â'r ymarferion sgrinio hyn a'r canlyniadau yn Atodiad G.

Darperir mapiau sy'n dangos lleoliad y safleoedd monitro yn Ffigur 2.1. Mae manylion pellach ar sicrhau ansawdd / rheoli ansawdd ac addasiad tuedd ar gyfer y tiwbiau tryledu wedi eu cynnwys yn Atodiad C: Sicrhau Ansawdd / Rheoli Ansawdd Data Monitro Ansawdd Aer.

Tabl 2.1 – Manylion Safleoedd Monitro nad Ydynt yn Awtomatig

Cyfeirnod y Safle	Enw'r Safle	Math o Safle	Yn Gysylltiedig ag Ardal Rheoli Ansawdd Aer a Enwir?	Cyfeirnod Grid yr Arolwg Ordans		Uchder y Safle (m)	Wedi'i Gydleoli gyda Dadansoddwr Parhaus?	Y pellter o'r monitor i'r amlygiad perthnasol agosaf (m) ⁽¹⁾	Y pellter o'r palmant i'r amlygiad perthnasol agosaf (m)	Y pellter o'r palmant i'r monitor (m)
				X	Y					
RHYDAMAN										
Carm/089	Rhydaman – Lôn Tir y Dail (2)	Ar ymyl y palmant	Amh.	262804	212204	2.55	N	0.50	1.45	0.95
Carm/064	Rhydaman – Stryd y Gwynt	Ar ymyl y ffordd	Amh.	262936	212285	2.85	N	1.00	3.00	2.00
Carm/090	Rhydaman – y Stryd Fawr (2)	Ar ymyl y ffordd	Amh.	263028	212324	2.75	N	0	2.95	2.95
LLANELLI										
DAL/14	10 Heol y Sandy	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llanelli	249701	200598	2.77	N	0	4.92	4.92
DAL/15	33 Heol y Sandy	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llanelli	249727	200608	2.53	N	0	4.66	4.66
Carm/077	Heol y Sandy (2)	Ar ymyl y ffordd	Llanelli	249606	200638	2.75	N	4.00	5.70	1.70
DAL/22	44 Heol y Sandy (3)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llanelli	249610	200632	2.75	N	0	5.55	5.55
DAL/26	123 Heol y Sandy	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llanelli	249483	200713	2.55	N	0	7.45	7.45
DAL/27	Heol y Sandy (4)	Ar ymyl y ffordd	Llanelli	249483	200709	2.90	N	4.20	7.45	3.25
DAL/16	96 Heol y Sandy	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llanelli	249456	200706	2.68	N	0	5.09	5.09
DAL/17	131 Heol y Sandy	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llanelli	249463	200724	2.81	N	0	5.30	5.30
Carm/141	Llanelli – 3 Hen Heol	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llanelli	250649	200786	2.85	N	0	1.50	1.50
DAL/07	Ger 13 Heol Felinfoel	Ar ymyl y palmant	Llanelli	250717	200818	2.80	N	0.50	1.25	0.75

Cyfeirnod y Safle	Enw'r Safle	Math o Safle	Yn Gysylltiedig ag Ardal Rheoli Ansawdd Aer a Enwir?	Cyfeirnod Grid yr Arolwg Ordnans		Uchder y Safle (m)	Wedi'i Gydleoli gyda Dadansoddwr Parhaus?	Y pellter o'r monitor i'r amlygiad perthnasol agosaf (m) ⁽¹⁾	Y pellter o'r palmant i'r amlygiad perthnasol agosaf (m)	Y pellter o'r palmant i'r monitor (m)
				X	Y					
DAL/23	50 Heol Felinfoel	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llanelli	250754	200870	2.90	N	0	2.05	2.05
DAL/09	Stryd Thomas (Barnardos)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llanelli	250709	200673	2.77	N	0	2.66	2.66
Carm/104	Stryd Thomas (2)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llanelli	250719	200689	2.95	N	0	1.70	1.70
DAL/10	Stryd Thomas (Siop Briodas)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llanelli	250734	200603	2.73	N	0	1.62	1.62
Carm/069	West End	Ar ymyl y palmant	Llanelli	250458	200603	2.80	N	6.00	6.20	0.20
DAL/12	West End (Creative Cakes)	Ar ymyl y palmant	Llanelli	250411	200616	2.81	N	1.65	1.85	0.20
DAL/04	51 Panteg	Ar ymyl y ffordd	Amh.	251623	201976	2.8	N	0.32	1.32	1.00
Carm/114	Panteg	Ar ymyl y ffordd	Amh.	251665	202013	2.70	N	0.36	1.56	1.20
Carm/113	Dyffryn y Swistir	Ar ymyl y ffordd	Amh.	251951	202411	2.85	N	0.40	1.50	1.10
Carm/135	23 Teras Bassett	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llanelli	248512	200892	2.54	N	0	1.73	1.73
DAC/28	West End, Ysgol Pentip	Ar ymyl y ffordd	Llanelli	250344	200631	2.41	N	0.40	2.80	2.40
CAERFYRDDIN										
DAC/06	Meithrinfa Glenholme – Waun Dew	Ar ymyl y palmant	Caerfyrddin	241546	220536	2.70	N	2.20	2.97	0.77
DAC/13	Caerfyrddin – 72 Waun Dew (2)	Ar ymyl y palmant	Caerfyrddin	241559	220554	2.73	N	0.30	1.23	0.95
Carm/109	Caerfyrddin – Waun Dew	Ar ymyl y palmant	Caerfyrddin	241596	220563	2.70	N	0.20	0.83	0.63

Cyfeirnod y Safle	Enw'r Safle	Math o Safle	Yn Gysylltiedig ag Ardal Rheoli Ansawdd Aer a Enwir?	Cyfeirnod Grid yr Arolwg Ordnans		Uchder y Safle (m)	Wedi'i Gydleoli gyda Dadansoddwr Parhaus?	Y pellter o'r monitor i'r amlygiad perthnasol agosaf (m) ⁽¹⁾	Y pellter o'r palmant i'r amlygiad perthnasol agosaf (m)	Y pellter o'r palmant i'r monitor (m)
				X	Y					
DAC/08	Caerfyrddin – 85 Heol y Prior (dwyrain)	Ar ymyl y ffordd	Caerfyrddin	241876	220565	2.70	N	0.44	1.54	1.10
DAC/14	Caerfyrddin – 50 Heol y Prior	Ar ymyl y ffordd	Caerfyrddin	241932	220583	2.90	N	0.40	1.65	1.25
DAC/15	Caerfyrddin – cylchfan yr Hen Dderwen (dwyrain)	Ar ymyl y ffordd	Caerfyrddin	241816	220519	2.90	N	1.50	3.90	2.40
Carm/111	Caerfyrddin – Heol yr Eglwys	Ar ymyl y ffordd	Caerfyrddin	241539	220179	2.96	N	0.73	3.53	2.80
DAC/12	Caerfyrddin – 24 Heol Spilman	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Caerfyrddin	241492	220171	2.75	N	0	3.00	3.00
DAC/04	Caerfyrddin – Heol Dŵr (Swyddfa Brawf)	Ar ymyl y palmant/Ffasâd	Caerfyrddin	240931	220144	2.80	N	0	0.90	0.90
Carm/072	Caerfyrddin - cylchfan Heol y Gwyddau	Ar ymyl y ffordd	Caerfyrddin	240688	220057	2.75	N	0.25	3.25	3.00
DAC/02	Caerfyrddin – 15 Park Terrace	Ar ymyl y palmant	Caerfyrddin	240618	220041	3.00	N	0.40	1.35	0.95
DAC/16	Caerfyrddin – 6 Park Terrace	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Caerfyrddin	240557	220026	2.65	N	0	1.35	1.35
Carm/001	Caerfyrddin - Heol y Gwyddau	Ar ymyl y ffordd	Caerfyrddin	240798	220155	2.75	N	0.25	1.95	1.70
Carm/084	Caerfyrddin – Heol Dŵr	Ar ymyl y palmant	Caerfyrddin	240831	220272	2.75	N	0.25	1.15	0.90
DAC/05	Caerfyrddin – 44 Heol Dŵr	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Caerfyrddin	240797	220297	2.68	N	0	1.25	1.25

Cyfeirnod y Safle	Enw'r Safle	Math o Safle	Yn Gysylltiedig ag Ardal Rheoli Ansawdd Aer a Enwir?	Cyfeirnod Grid yr Arolwg Ordnans		Uchder y Safle (m)	Wedi'i Gydleoli gyda Dadansoddwr Parhaus?	Y pellter o'r monitor i'r amlygiad perthnasol agosaf (m) ⁽¹⁾	Y pellter o'r palmant i'r amlygiad perthnasol agosaf (m)	Y pellter o'r palmant i'r monitor (m)
				X	Y					
Carm/106	Caerfyrddin – Heol y Gwyddau (A)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Caerfyrddin	240979	220244	2.85	N	0	1.40	1.40
Carm/134	Caerfyrddin – 2 Ffordd y Coleg	Arall/Ffasâd	Amh.	240377	220397	3.00	N	0	5.60	5.60
Carm/126	Tre Ioan – 2 Heol Ffynnon Job	Ar ymyl y ffordd	Amh.	239914	219829	2.75	N	0.80	2.90	2.10
Carm/132	Tre Ioan - 7 Hen Heol Sanclêr	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Amh.	239865	219745	2.60	N	0	7.00	7.00
Carm/133	Tre Ioan – 72 Heol Llansteffan	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Amh.	240039	219080	2.44	N	0	9.30	9.30
Carm/142	Tre Ioan - Heol Llansteffan (2)	Ar ymyl y ffordd	Amh.	240048	219077	2.47	N	8.40	10.65	2.25
Carm/139	Abergwili – Laurels	Arall	Amh.	242895	221047	2.20	N	3.50	13.50	10.00
Carm/140	Abergwili – Dragon's Lair	Arall/Ffasâd	Amh.	242963	221101	2.28	N	0	12.00	12.00
LLANDEILO										
FA/01	Cylchfan y gogledd (Rhif 8 Stryd Rhosmaen)	Ar ymyl y ffordd	Llandeilo	263190	223000	2.55	N	1.50	3.10	1.6
DA/15	Stryd Rhosmaen (Rhif 15) (gogledd)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llandeilo	263150	222763	2.64	N	0	3.10	3.10
DA/01	Stryd Rhosmaen (Rhif 69)	Ar ymyl y ffordd	Llandeilo	263076	222596	2.70	N	3.00	4.25	1.25

Cyfeirnod y Safle	Enw'r Safle	Math o Safle	Yn Gysylltiedig ag Ardal Rheoli Ansawdd Aer a Enwir?	Cyfeirnod Grid yr Arolwg Ordnans		Uchder y Safle (m)	Wedi'i Gydleoli gyda Dadansoddwr Parhaus?	Y pellter o'r monitor i'r amlygiad perthnasol agosaf (m) ⁽¹⁾	Y pellter o'r palmant i'r amlygiad perthnasol agosaf (m)	Y pellter o'r palmant i'r monitor (m)
				X	Y					
DA/03	Stryd Rhosmaen (Rhif 87)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llandeilo	263021	222503	2.90	N	0	4.35	4.35
Carm/013	Llandeilo – Stryd Rhosmaen	Ar ymyl y palmant	Llandeilo	263006	222505	2.80	N	2.50	2.90	0.40
DA/05 (A), (B) a (C)	Stryd Rhosmaen (Cigydd Evans)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llandeilo	262982	222445	2.95	N	0	1.50	1.50
DA/07	Stryd Rhosmaen (Gwesty'r Castell)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llandeilo	262966	222412	2.85	N	0	1.70	1.70
Carm/083	Llandeilo – Stryd Rhosmaen (2)	Ar ymyl y ffordd	Llandeilo	262959	222396	2.75	N	1.00	2.45	1.45
DA/09	Stryd Rhosmaen (Rhif 123)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llandeilo	262951	222375	2.90	N	0	1.20	1.20
DA/10	Stryd Rhosmaen (Rhif 133) (Siop Grefftau)	Ar ymyl y palmant/Ffasâd	Llandeilo	262933	222345	2.90	N	0	0.75	0.75
DA/11	Stryd Rhosmaen (Rhif 74) (Siop Steil)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llandeilo	262924	222346	3.00	N	0	1.70	1.70
DA/12	Stryd y Brenin (Travel House)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llandeilo	262908	222329	2.85	N	0	0.95	0.95
DA/13	Stryd Rhosmaen (ardal y parc)	Ar ymyl y palmant	Llandeilo	262906	222299	2.90	N	4.00	4.85	0.85

Cyfeirnod y Safle	Enw'r Safle	Math o Safle	Yn Gysylltiedig ag Ardal Rheoli Ansawdd Aer a Enwir?	Cyfeirnod Grid yr Arolwg Ordnans		Uchder y Safle (m)	Wedi'i Gydleoli gyda Dadansoddwr Parhaus?	Y pellter o'r monitor i'r amlygiad perthnasol agosaf (m) ⁽¹⁾	Y pellter o'r palmant i'r amlygiad perthnasol agosaf (m)	Y pellter o'r palmant i'r monitor (m)
				X	Y					
DA/14	Stryd Rhosmaen (postyn y bin gerllaw'r safle bysiau)	Ar ymyl y ffordd	Llandeilo	262902	222250	2.75	N	3.00	4.15	1.15
DA/16	Stryd y Bont (yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol) (de)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Llandeilo	262848	222170	2.59	N	0	2.30	2.30
PORTH TYWYN										
Carm/127	41 Stryd Newydd, Porth Tywyn	Ar ymyl y palmant	Amh.	244999	200840	2.95	N	2.45	2.90	0.45
Carm/128	Banc Lloyds, Stryd Newydd, Porth Tywyn	Ar ymyl y palmant	Amh.	244857	200828	2.90	N	0.50	1.40	0.90
LLANGENNECH										
LLG1	Ysgol Gymraeg Llangennech	Ar ymyl y ffordd	Amh.	256534	202453	2.31	N	20.00	21.7	1.70
LLG2	Llangennech – 28 Heol Afon	Ar ymyl y ffordd	Amh.	256144	201792	2.45	N	0.00	2.10	2.10
LLG3	Llangennech – 26 Stryd y Bont	Ar ymyl y ffordd	Amh.	256050	201600	2.36	N	0.32	2.24	1.92
FFORDD GYSWLLT ECONOMAIDD CROSS HANDS										
Carm/ELR1	Cross Hands (2) (gogledd)	Ar ymyl y ffordd	Amh.	256458	213067	2.73	N	6.13	7.67	1.54
Carm/ELR2	Cross Hands (tŷ) (gogledd)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Amh.	256465	213085	2.66	N	0	6.00	6.00
Carm/ELR3	Chwe Ffordd Gors-las	Ar ymyl y ffordd	Amh.	257027	213774	2.58	N	3.45	5.13	1.68
Carm/ELR4	Chwe Ffordd Gors-las (2)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Amh.	257022	213777	2.73	N	0	6.85	6.85
Carm/ELR6	SoDdGA (B)(5m)	Arall	Amh.	257550	214505	2.26	N	-	-	-

Cyfeirnod y Safle	Enw'r Safle	Math o Safle	Yn Gysylltiedig ag Ardal Rheoli Ansawdd Aer a Enwir?	Cyfeirnod Grid yr Arolwg Ordans		Uchder y Safle (m)	Wedi'i Gydleoli gyda Dadansoddwr Parhaus?	Y pellter o'r monitor i'r amlygiad perthnasol agosaf (m) ⁽¹⁾	Y pellter o'r palmant i'r amlygiad perthnasol agosaf (m)	Y pellter o'r palmant i'r monitor (m)
				X	Y					
Carm/ELR7	SoDdGA (C)(10m)	Arall	Amh.	257553	214503	2.43	N	-	-	-
Carm/ELR8	SoDdGA (D)(20m)	Arall	Amh.	257562	214497	2.3	N	-	-	-
Carm/ELR9	Heol y Gât (ger Rhif 81)	Ar ymyl y ffordd	Amh.	257837	214594	2.65	N	3.45	5.27	1.82
Carm/ELR10	Heol Norton (ger Rhif 43)	Ar ymyl y ffordd	Amh.	258269	213646	2.8	N	4.5	6.80	2.30
Carm/ELR11	Heol Norton (ger cyffordd y ffordd gyswllt economaidd DP 24)	Ar ymyl y ffordd	Amh.	257752	213562	2.5	N	4.5	6.25	1.75
Carm/ELR12	Heol Norton (ger Rhif 94)	Ar ymyl y palmant	Amh.	257563	213717	2.74	N	1.2	1.80	0.10
Carm/ELR14	ELR (gorllewin) (B) (5m)	Arall	Amh.	257693	214093	2.68	N	-	-	5.00
Carm/ELR15	ELR (gorllewin) (C) (10m)	Arall	Amh.	257683	214091	2.51	N	-	-	10.00
Carm/ELR16	ELR (gorllewin) (D) (20m)	Arall	Amh.	257664	214087	2.56	N	-	-	20.00
Carm/ELR18	ELR (dwyrain) (B) (5m)	Arall	Amh.	257720	214098	2.55	N	-	-	5.00
Carm/ELR19	ELR (dwyrain) (C) (10m)	Arall	Amh.	257730	214100	2.61	N	-	-	10.00
Carm/ELR20	ELR (dwyrain) (D) (20m)	Arall	Amh.	257749	214104	2.68	N	-	-	20.00
Carm/ELR21	Heol y Llew Du (ger Helyg)	Ar ymyl y ffordd	Amh.	257564	212950	2.55	N	15.1	16.65	1.55
Carm/ELR22	Heol y Llew Du (ger Gorse Villa)	Ar ymyl y ffordd	Amh.	257666	212864	2.8	N	3.2	5.4	2.2
YSGOL GYNRADD LLANDEILO										
YGL1	Polyn fflag Ysgol Llandeilo	Ar ymyl y ffordd	Llandeilo	263138	222781	2.40	N	0	4.6	4.6

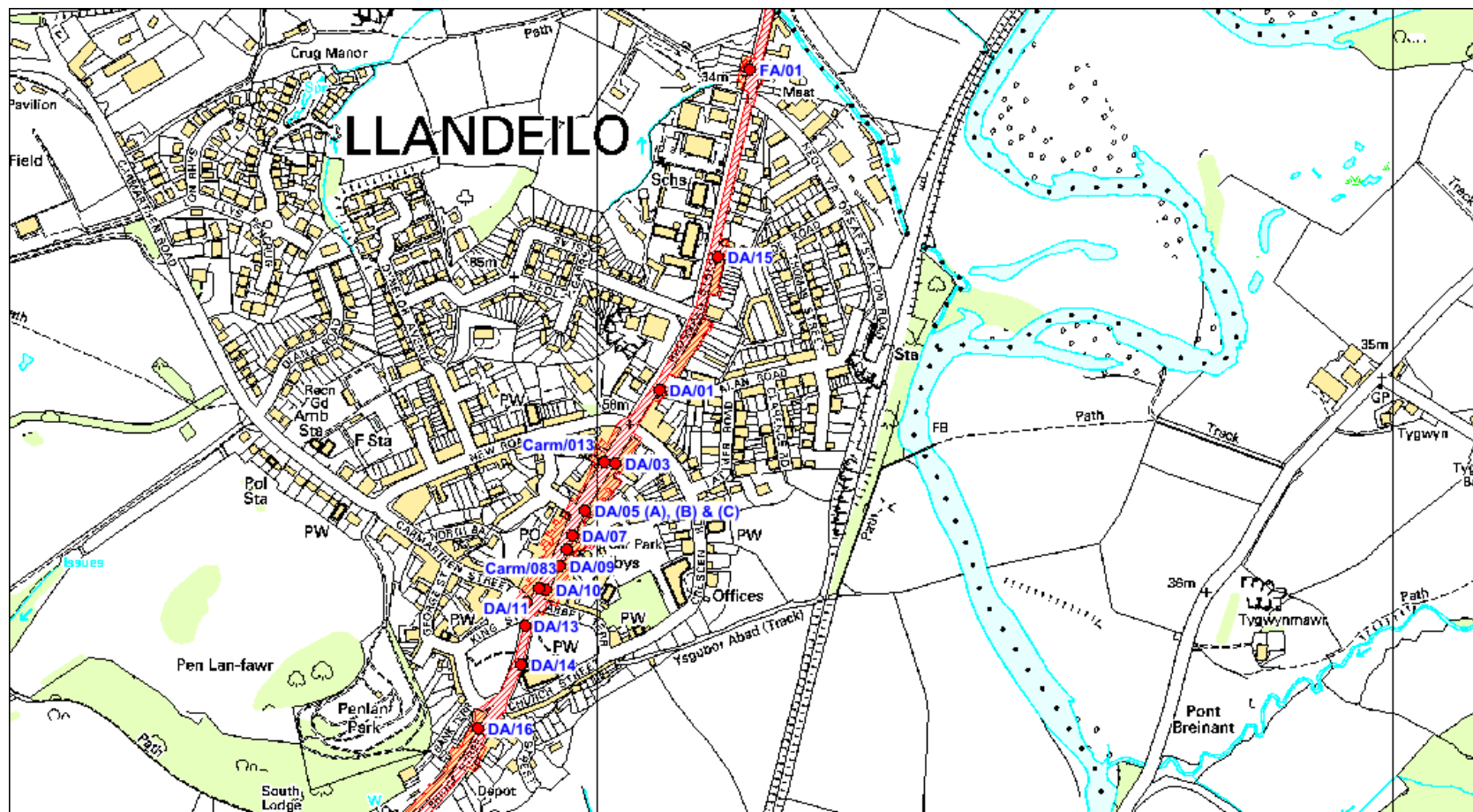
Cyfeirnod y Safle	Enw'r Safle	Math o Safle	Yn Gysylltiedig ag Ardal Rheoli Ansawdd Aer a Enwir?	Cyfeirnod Grid yr Arolwg Ordans		Uchder y Safle (m)	Wedi'i Gydleoli gyda Dadansoddwr Parhaus?	Y pellter o'r monitor i'r amlygiad perthnasol agosaf (m) ⁽¹⁾	Y pellter o'r palmant i'r amlygiad perthnasol agosaf (m)	Y pellter o'r palmant i'r monitor (m)
				X	Y					
YGL2	Iard Dosbarth Meithrin Ysgol Llandeilo	Arall	Llandeilo	263127	222805	2.40	N	0	21.0	21
YGL3	Prif Iard Ysgol Llandeilo	Arall	Llandeilo	263082	222766	2.45	N	0	20.0	20
YGL4	Maes Parcio Ysgol Llandeilo	Arall	Llandeilo	263058	222776	2.40	N	5.5	7.75	2.25
YGL5	2 Heol y Garreg Las	Ar ymyl y ffordd	Llandeilo	263049	222723	2.50	N	3.9	6.66	2.76
YGL6	Gardd Goedwig, Heol y Garreg Las	Ar ymyl y ffordd	Llandeilo	263085	222710	2.40	N	0.75	3.65	2.9
YSGOL DYFFRYN AMAN, RHYDAMAN										
MAMM/1	Stryd Marged, safle bws yr ysgol	Ar ymyl y palmant	Amh.	263050	212531	2.37	N	3.6	3.96	0.36
MAMM/2	Stryd Marged, gatiau'r ysgol	Ar ymyl y ffordd	Amh.	263088	212541	2.33	N	0.5	2.85	2.35
MAMM/3	25 Stryd Marged	Ar ymyl y palmant	Amh.	263067	212525	2.30	N	3.3	3.66	0.36
MAMM/4	51/49 Stryd Marged	Ar ymyl y ffordd	Amh.	263163	212543	2.52	N	2.8	4.2	1.40

Nodiadau:

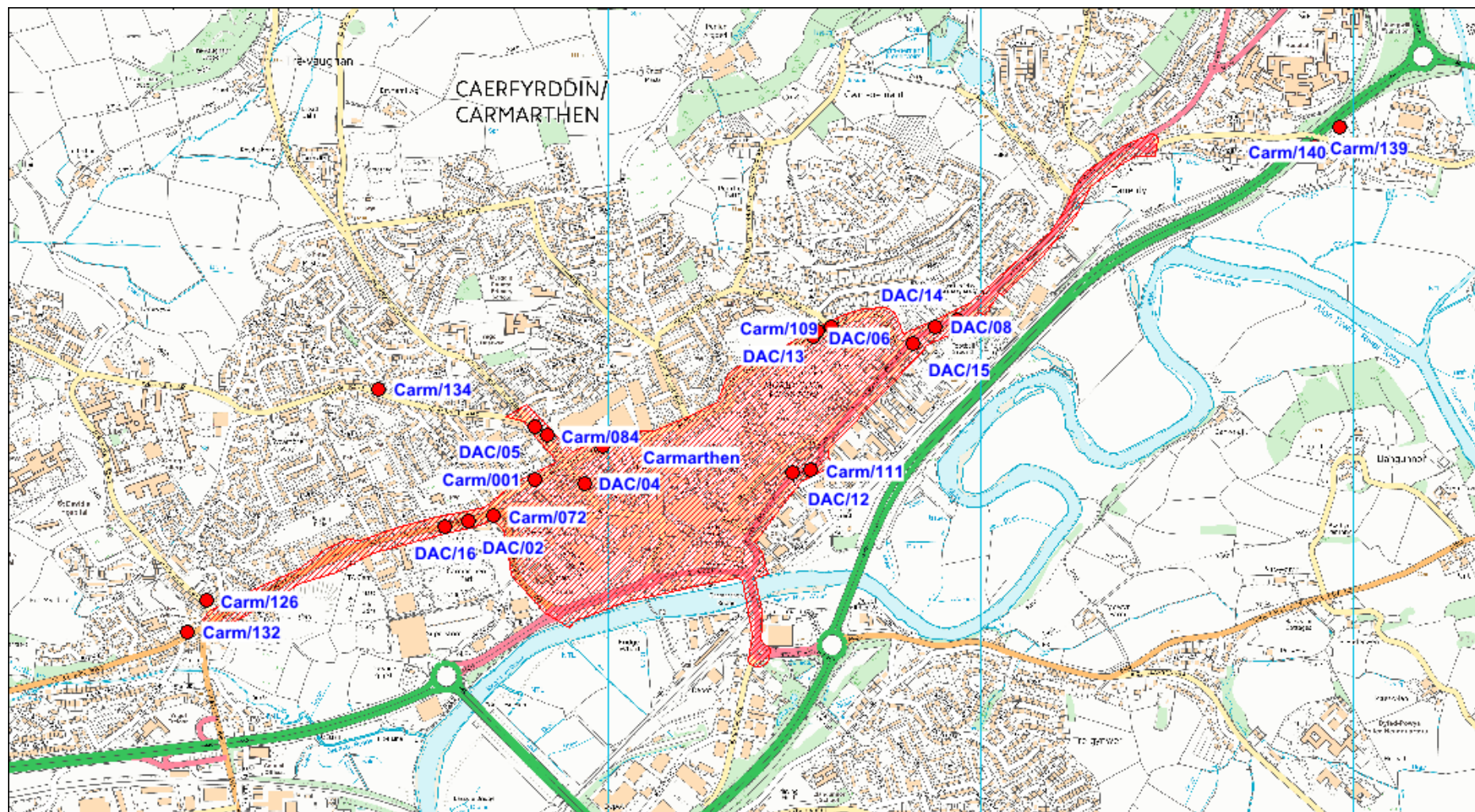
(1) Mae 0m yn dangos bod y monitor sydd wedi'i osod yn cynrychioli amlygiad ac felly **nid oes angen cyfrifiad pellter.**

Ffigurau 2.1 Map(iau) o Safleoedd Monitro nad Ydynt yn Awtomatig

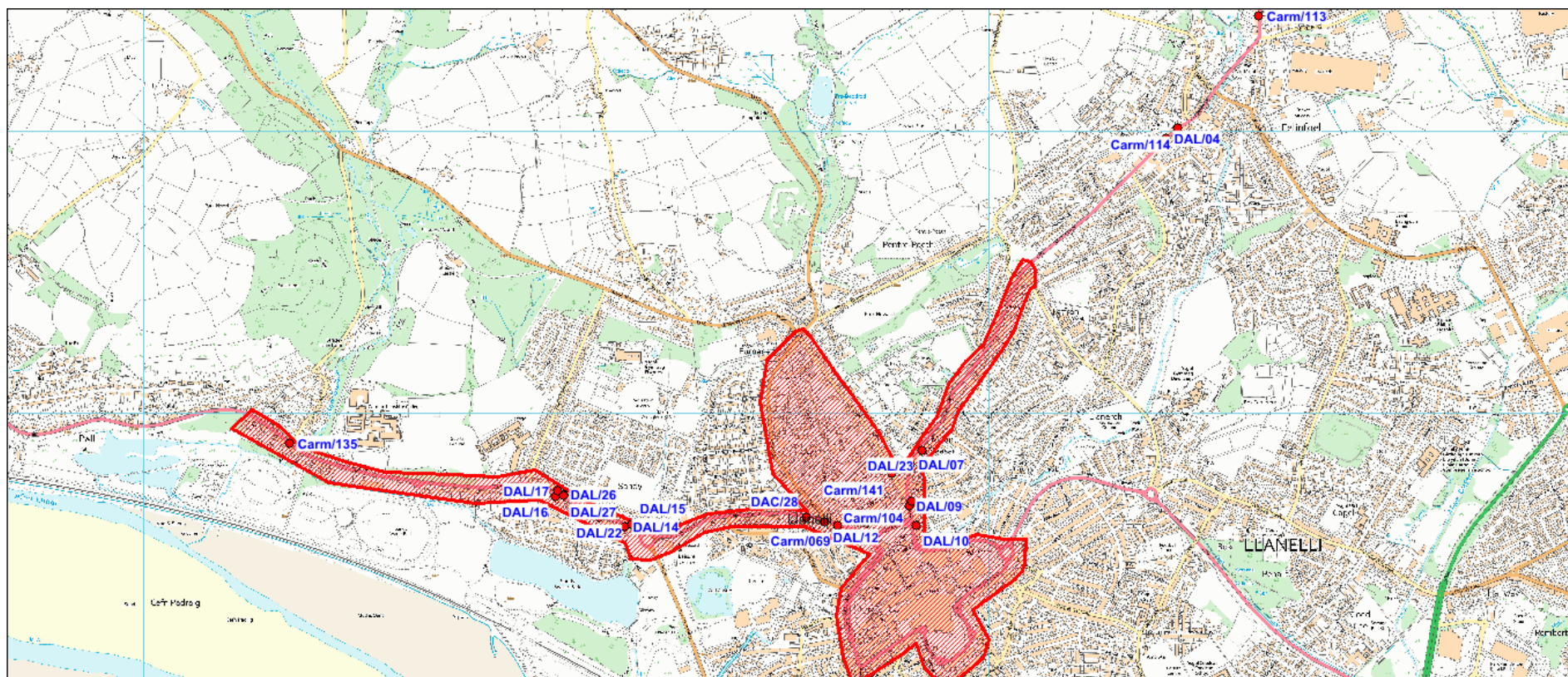
Ffigur 2.2 - Map o Safleoedd Monitro NO₂ Llandeilo nad Ydynt yn Awtomatig

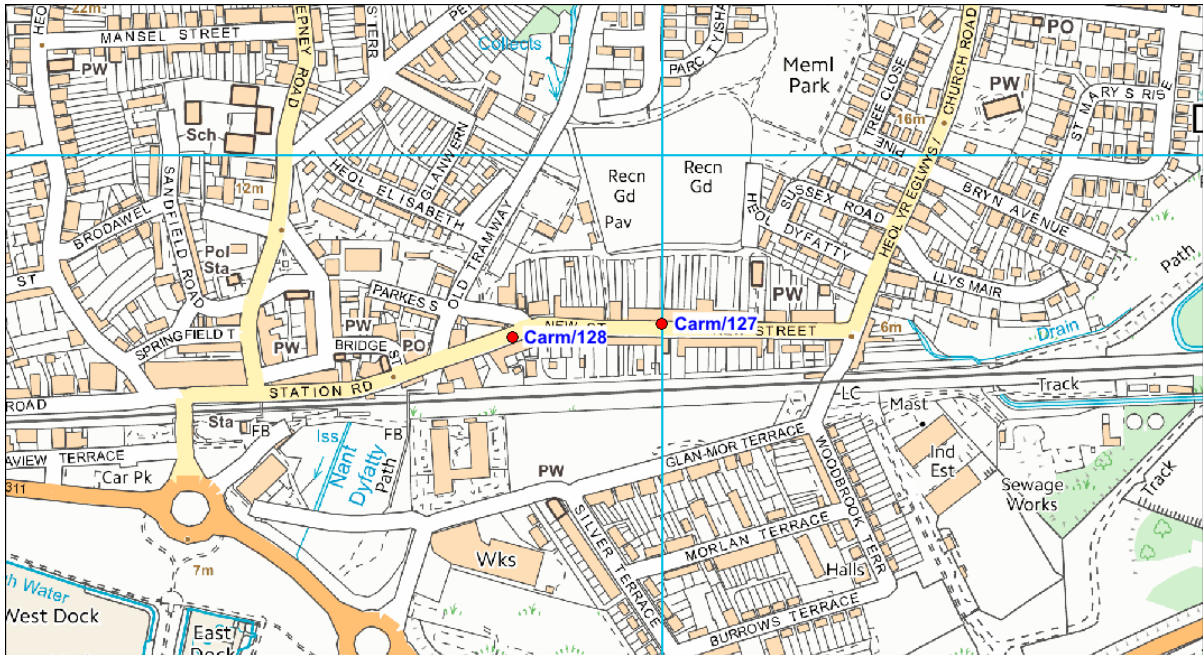
Ffigur 2.3 - Map o Safleoedd Monitro NO₂ Caerfyrddin nad Ydynt yn Awtomatig

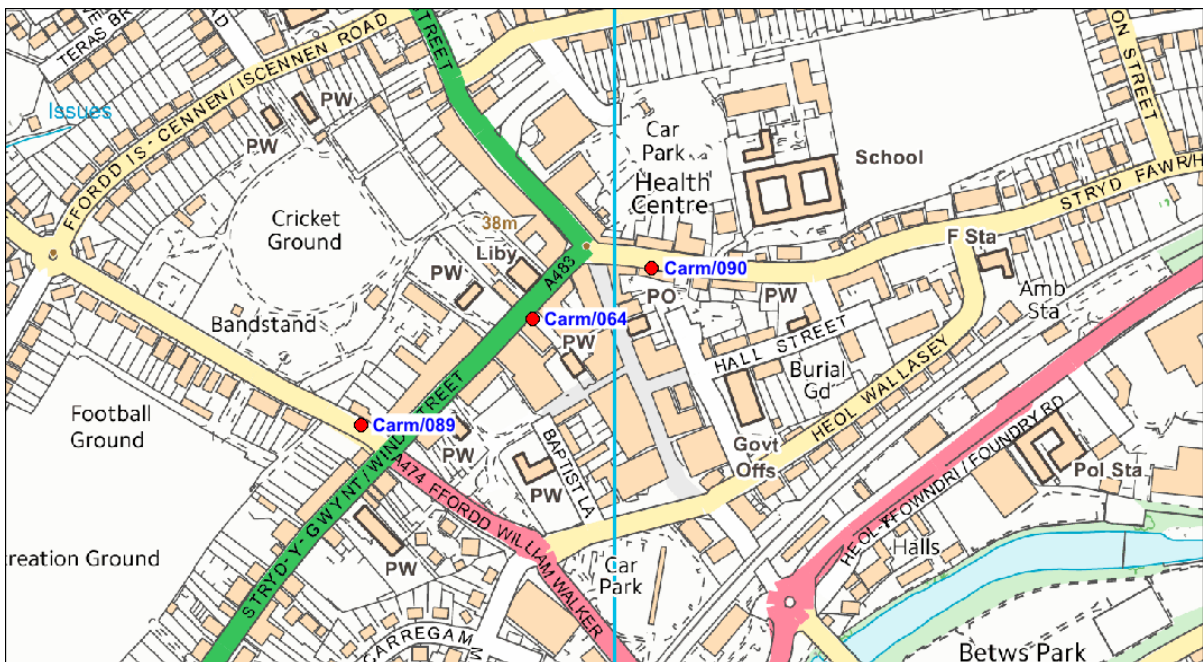
Ffigur 2.4 - Map o Safleoedd Monitro NO₂ Llanelli nad Ydynt yn Awtomatig

Ffigur 2.5 - Map o Safleoedd Monitro NO₂ Porth Tywyn nad Ydynt yn Awtomatig

Ffigur 2.6 - Map o Safleoedd Monitro NO₂ Rhydaman nad Ydynt yn Awtomatig

Ffigur 2.7 - Map o Safleoedd Monitro NO₂ Llangennech, Llanelli nad Ydynt yn Awtomatig NO₂

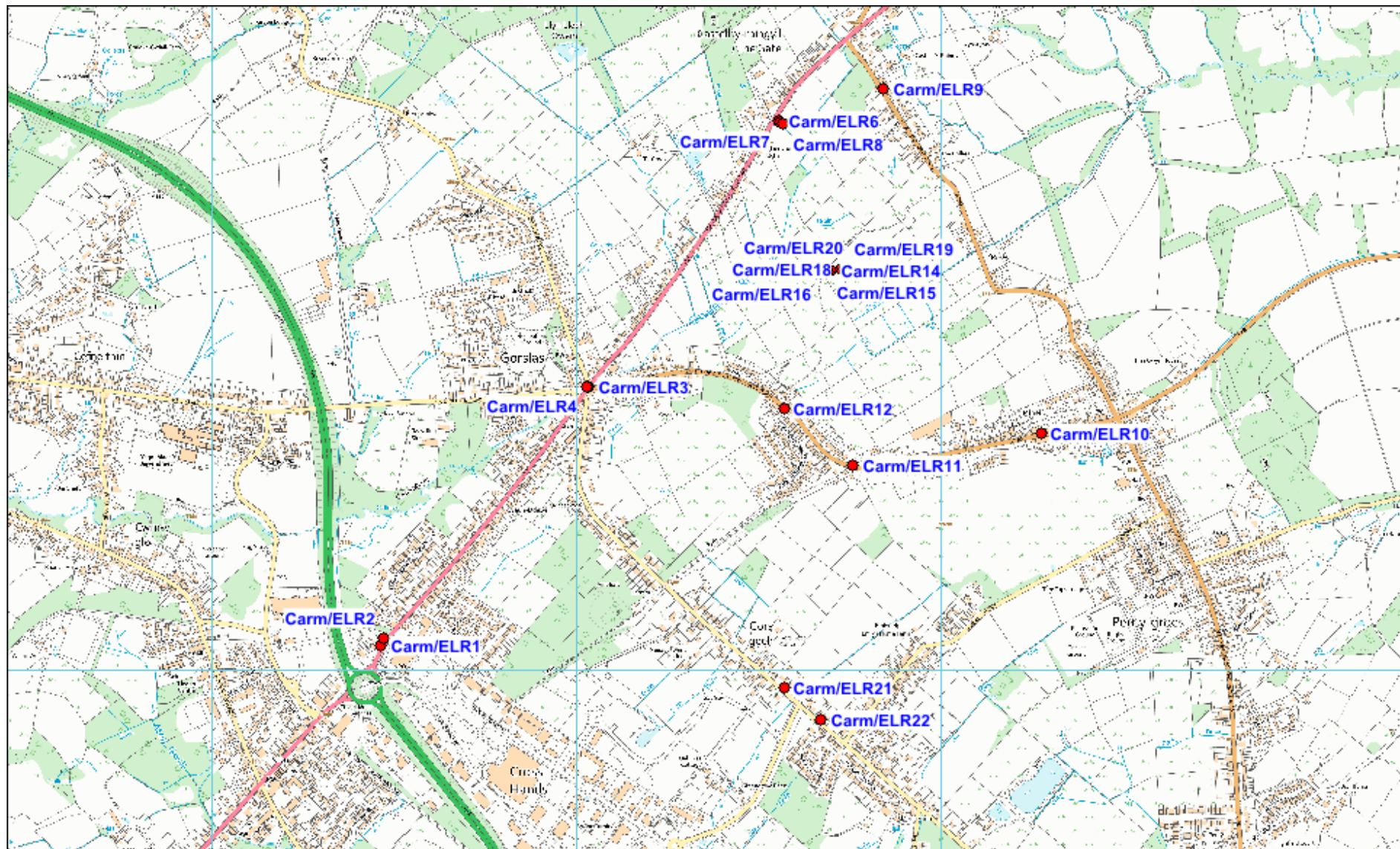

Ffigur 2.8 - Map o Safleoedd Monitro Tre Ioan, Caerfyrddin nad Ydynt yn Awtomatig

Ffigur 2.9 - Map o Safleoedd Monitro NO₂ Ffordd Gyswilt Economaidd Cross Hands nad Ydynt yn Awtomatig

2.2 Canlyniadau Monitro Ansawdd Aer 2019

Tabl 2.2 – Canlyniadau Monitro Cymedr Blynyddol NO₂

Cyfeirnod y Safle	Math o Safle	Math o Fonitro	Casglu Data Dilys ar gyfer y Cyfnod Monitro (%) ⁽¹⁾	Casglu Data Dilys 2019 (%) ⁽²⁾	Crynodiad Cymedr Blynyddol NO ₂ (µg/m ³)				
					2015	2016	2017	2018	2019
RHYDAMAN									
Carm/089	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	100	100	22.4	26.2	23.6	23.0	18.6
Carm/064	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	25.5	25.0	24.8	23.2	21.3
Carm/090	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	27.9	28.0	27.8	27.0	24.9
LLANELLI									
DAL/14	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	92	92	26.3	25.5	28.4	25.3	22.8
DAL/15	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	20.9	23.0	22.8	21.3	20.2
Carm/077	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	33.4	38.7	39.8	41.7	38.6
DAL/22	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	29.5	30.3	32.1	33.9	29.7
DAL/26	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	19.5	25.6	22.3	22.8	20.7
DAL/27	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	92	92	22.7	31.3	27.2	26.2	24.3
DAL/16	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	20.3	22.3	21.7	22.6	19.8
DAL/17	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	83	83	19.6	25.0	22.9	22.8	21.6
Carm/141	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	-	-	30.1	26.1	24
DAL/07	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	83	83	44.1	46.1	47.4	44.4	41.2
DAL/23	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	22.5	22.7	20.9	22.2	20.1

Cyfeirnod y Safle	Math o Safle	Math o Fonitro	Casglu Data Dilys ar gyfer y Cyfnod Monitro (%) ⁽¹⁾	Casglu Data Dilys 2019 (%) ⁽²⁾	Crynodiad Cymedr Blynyddol NO ² (µg/m ³)				
					2015	2016	2017	2018	2019
DAL/09	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	42.8	43.4	45.5	38.6	37.6
Carm/104	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	83	83	34.6	37.2	35.9	36.4	32.7
DAL/10	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	83	83	35.1	37.1	34.3	33.7	31.6
Carm/069	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	92	92	36.8	37.2	37.6	35.0	33.2
DAL/12	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	100	100	26.7	30.0	30.2	27.9	27.4
DAL/28	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	-	-	-	25.0	20.4
DAL/04	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	92	92	31.3	32.4	31.0	30.4	26.6
Carm/114	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	83	83	34.7	34.9	35.0	32.9	30.8
Carm/113	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	34.0	35.2	36.8	34.0	31.5
Carm/135	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	-	27.6	28.4	25.7	23.6
CAERFYRDDIN									
DAC/06	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	100	100	30.6	30.1	30.5	27.0	28.3
DAC/13	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	92	92	32.6	34.2	33.1	31.1	29.9
Carm/109	Ar ymyl y palmant	Tiwb Trylediad	100	100	38.1	37.5	35.8	36.9	32.4
DAC/08	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	83	83	50.5	61.9	57.0	51.2	46.9
DAC/14	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	36.1	33.4	34.0	32.4	30.8
DAC/15	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	30.1	29.0	30.3	27.7	25.7
Carm/111	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	30.7	32.0	32.4	30.3	28.6
DAC/12	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	33.7	34.2	34.2	31.5	29.8
DAC/04	Ar ymyl y palmant/Ffasâd	Tiwb Tryledu	92	92	22.7	24.5	21.6	23.1	21.2

Cyfeirnod y Safle	Math o Safle	Math o Fonitro	Casglu Data Dilys ar gyfer y Cyfnod Monitro (%) ⁽¹⁾	Casglu Data Dilys 2019 (%) ⁽²⁾	Crynodiad Cymedr Blynyddol NO ² (µg/m ³)				
					2015	2016	2017	2018	2019
Carm/072	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	34.4	33.3	30.0	30.0	28.0
DAC/02	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	83	83	42.9	42.5	41.4	38.3	40.0
DAC/16	Ar ymyl y ffordd/ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	36.1	38.7	37.2	37.9	32.8
Carm/001	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	32.3	33.9	31.9	30.9	27.7
Carm/084	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	75	75	32.6	34.7	33.1	32.3	27.6
DAC/05	Ar ymyl y ffordd/ffasâd	Tiwb Tryledu	92	92	34.6	32.9	32.9	32.4	31.5
Carm/106	Ar ymyl y ffordd/ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	38.8	38.9	37.8	34.4	33.1
Carm/134	Arall/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	-	12.8	12.1	12.5	11.5
Carm/126	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	22.0	23.8	22.5	22.2	19.6
Carm/132	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	-	18.2	17.1	16.8	15.5
Carm/133	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	-	14.6	13.0	13.6	12.8
Carm/142	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	83	83	-	-	-	17.1 ⁽¹⁾	15.3
Carm/139	Arall	Tiwb Tryledu	100	100	-	-	16.9	16.4	15.0
Carm/140	Arall/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	-	-	16.2	14.6	13.8
LLANDEILO									
FA/01	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	14.0	16.2	15.1	14.9	13.6
DA/15	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	24.5	24.4	25.2	22.9	22.0
DA/01	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	92	92	25.2	24.9	24.2	23.5	20.4
DA/03	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	26.1	24.9	25.2	23.5	22.1
Carm/013	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	100	100	35.1	32.2	33.7	30.3	28.6

Cyfeirnod y Safle	Math o Safle	Math o Fonitro	Casglu Data Dilys ar gyfer y Cyfnod Monitro (%) ⁽¹⁾	Casglu Data Dilys 2019 (%) ⁽²⁾	Crynodiad Cymedr Blynyddol NO ² (µg/m ³)				
					2015	2016	2017	2018	2019
DA/05 (A), (B) a (C)	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	36.6	35.1	34.6	34.6	30.3
DA/07	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	40.3	40.1	38.7	37.9	33.3
Carm/083	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	42.6	43.6	39.5	40.1	36.8
DA/09	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	43.4	45.5	42.0	40.1 ⁽¹⁾	38.6
DA/10	Ar ymyl y palmant/Ffasâd	Tiwb Tryledu	92	92	41.6	40.4	38.9	41.3	34.8
DA/11	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	39.5	39.4	38.4	35.6	34.1
DA/12	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	92	92	23.9	26.7	30.3	21.2	19.5
DA/13	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	100	100	36.5	36.0	34.8	33.8	31.7
DA/14	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	92	92	23.3	23.4	22.9	22.2	22.7
DA/16	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	36.4	36.2	33.4	31.4	27.1
PORTH TYWYN									
Carm/127	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	92	92	12.2	14.8	12.0	12.6	11.6
Carm/128	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	100	100	15.3	15.6	15.4	14.7	14.0
LLANGENNECH									
LLG1	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	89	67	-	-	-	-	11.0 ⁽³⁾
LLG2	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	75	-	-	-	-	18.3
LLG3	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	78	58	-	-	-	-	18.0 ⁽³⁾
FFORDD GYSWLLT ECONOMAIDD CROSS HANDS									
Carm/ELR1	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	-	-	41.3	34.3	33.0
Carm/ELR2	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	-	-	23.3	22.4	20.3
Carm/ELR3	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	67	67	-	-	19.1	17.3	16.5 ⁽³⁾

Cyfeirnod y Safle	Math o Safle	Math o Fonitro	Casglu Data Dilys ar gyfer y Cyfnod Monitro (%) ⁽¹⁾	Casglu Data Dilys 2019 (%) ⁽²⁾	Crynodiad Cymedr Blynyddol NO ² (µg/m ³)				
					2015	2016	2017	2018	2019
Carm/ELR4	Ar ymyl y ffordd/Ffasâd	Tiwb Tryledu	100	100	-	-	15.7	15.0	14.0
Carm/ELR6	Arall	Tiwb Tryledu	83	83	-	-	-	10.2	9.7
Carm/ELR7	Arall	Tiwb Tryledu	92	92	-	-	-	8.6	8.5
Carm/ELR8	Arall	Tiwb Tryledu	92	92	-	-	-	8.2	7.0
Carm/ELR9	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	-	-	8.2	7.7	7.2
Carm/ELR10	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	33	33	-	-	13.3	12.6 ⁽¹⁾	12.5 ⁽³⁾
Carm/ELR11	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	-	-	10.9	9.6	9.8
Carm/ELR12	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	83	83	-	-	14.1	12.2	12.2
Carm/ELR14	Arall	Tiwb Tryledu	Amh.	Amh.	-	-	-	7.9	-
Carm/ELR15	Arall	Tiwb Tryledu	Amh.	Amh.	-	-	-	8.6	-
Carm/ELR16	Arall	Tiwb Tryledu	92	92	-	-	-	6.9	5.6
Carm/ELR18	Arall	Tiwb Tryledu	Amh.	Amh.	-	-	-	6.6 ⁽¹⁾	-
Carm/ELR19	Arall	Tiwb Tryledu	100	100	-	-	-	6.5	5.9
Carm/ELR20	Arall	Tiwb Tryledu	100	100	-	-	-	6.2	5.9
Carm/ELR21	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	100	-	-	11.3	10.2	9.7
Carm/ELR22	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	92	92	-	-	16.9	15.8	15.2
YSGOL GYNRADD LLANDEILO									
YGL1	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	75	-	-	-	-	16.8
YGL2	Arall	Tiwb Tryledu	89	67	-	-	-	-	7.8 ⁽³⁾
YGL3	Arall	Tiwb Tryledu	100	75	-	-	-	-	6.1
YGL4	Arall	Tiwb Tryledu	78	58	-	-	-	-	6.2 ⁽³⁾
YGL5	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	89	67	-	-	-	-	7.8 ⁽³⁾
YGL6	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	67	50	-	-	-	-	8.9 ⁽³⁾
YSGOL DYFFRYN AMAN, RHYDAMAN									
MAMM/1	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	50	25	-	-	-	-	15.1 ⁽³⁾
MAMM/2	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	50	-	-	-	-	12.8 ⁽³⁾
MAMM/3	Ar ymyl y palmant	Tiwb Tryledu	100	50	-	-	-	-	16.7 ⁽³⁾

Cyfeirnod y Safle	Math o Safle	Math o Fonitro	Casglu Data Dilys ar gyfer y Cyfnod Monitro (%) ⁽¹⁾	Casglu Data Dilys 2019 (%) ⁽²⁾	Crynodiad Cymedr Blynyddol NO ₂ (µg/m ³)				
					2015	2016	2017	2018	2019
MAMM/4	Ar ymyl y ffordd	Tiwb Tryledu	100	50	-	-	-	-	16.4 ⁽³⁾

Nodiadau:

Dangosir gormodiant o'r amcan cymedr blynyddol NO₂ o 40µg/m³ mewn **print trwm**.

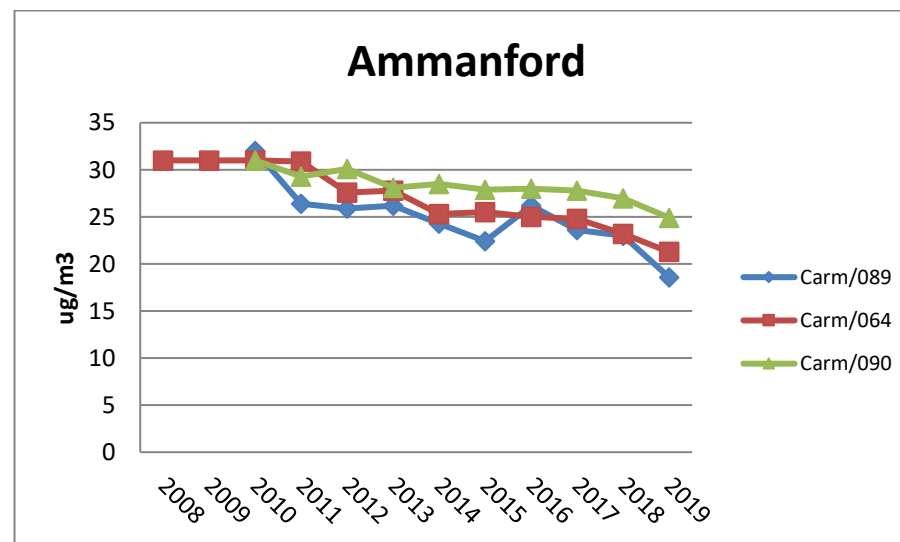
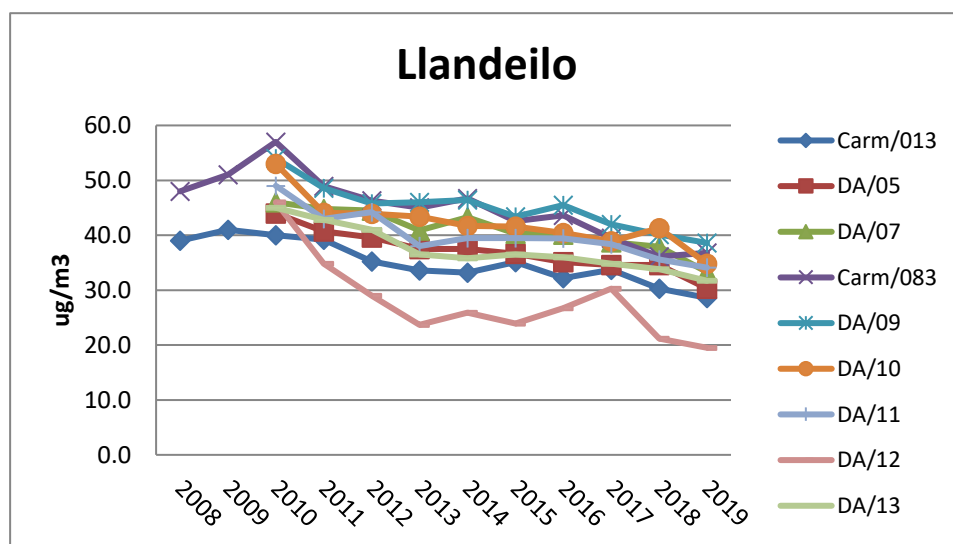
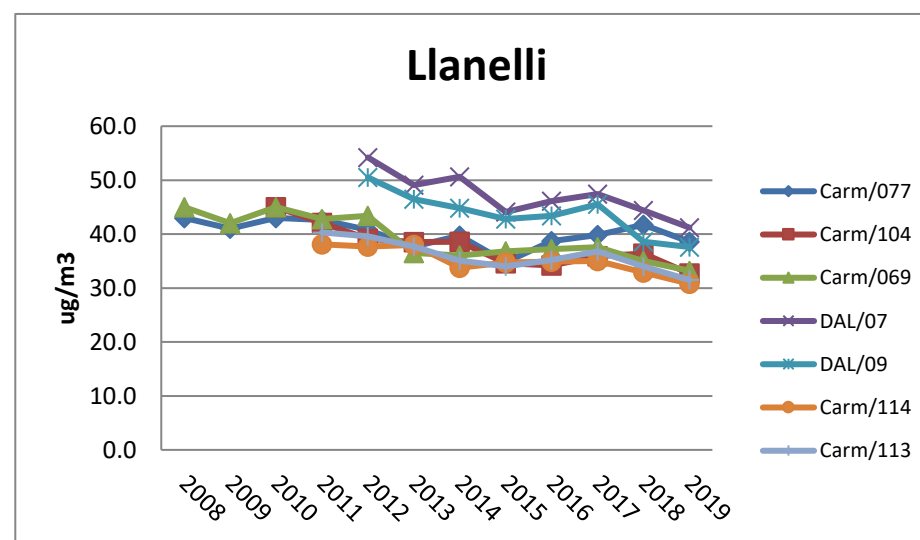
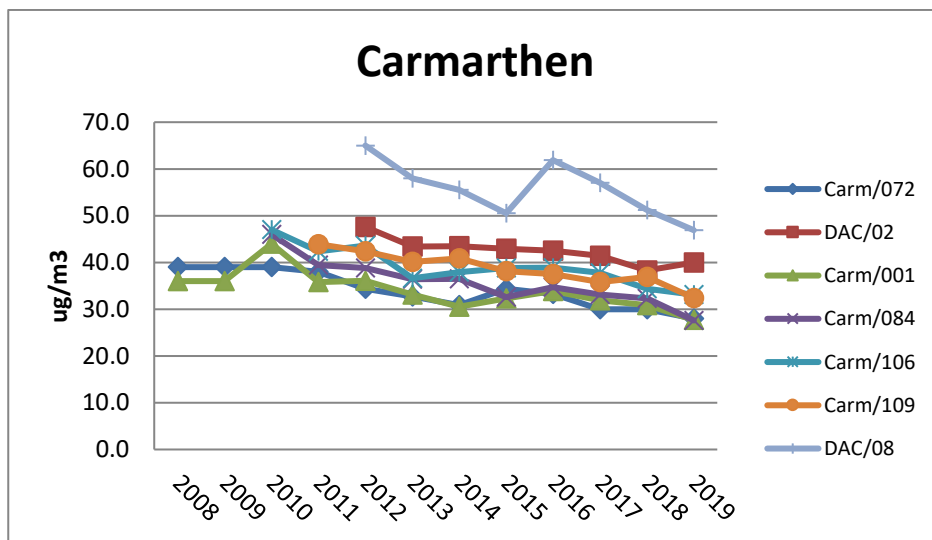
Dangosir cymedr blynyddol NO₂ sy'n fwy na 60µg/m³, sy'n arwydd o ormodiant posibl o'r amcan cymedr un awr NO₂, mewn **print trwm ac wedi'i danlinellu**.

(1) Casglu data ar gyfer y cyfnod monitro, mewn achosion pan oedd y gwaith monitro ond wedi cael ei gyflawni am ran o'r flwyddyn.

(2) Casglu data ar gyfer y flwyddyn galendr lawn (e.e. os oedd y gwaith monitro yn cael ei gyflawni am chwe mis, uchafswm y data a gasglwyd ar gyfer y flwyddyn galendr lawn yw 50%).

(3) Mae'r cymedrau ar gyfer y tiwbiau tryledu wedi cael eu cywiro ar gyfer tuedd. Dangosir yr holl gymedrau fel ffigurau blynyddol yn unol â Blychau 7.9 a 7.10 yn LAQM.TG16 os yw'r casglu data dilys ar gyfer y flwyddyn galendr lawn yn llai na 75%. Gweler Atodiad C am fanylion.

Ffigur 2.10 – Tueddiadau o ran Crynodiadau Cymedr Blyneddol NO₂

2.3 Cymharu Canlyniadau Monitro 2019 â Blynyddoedd Blaenorol a'r Amcanion Ansawdd Aer

Cyfnodau monitro a chasglu data dilys

Cafodd y rhwydwaith o fonitro tiwbiau tryledu yn Rhydaman, Caerfyrddin, Llanelli, Porth Tywyn, Llandeilo a Cross Hands ei sefydlu ar gyfer y flwyddyn galendr lawn, gyda newidiadau tiwbiau'n cyd-fynd â'r cyfnodau amlygiad a argymhellwyd gan ddesg gymorth Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol. Roedd tiwbiau ar goll yn achos 29 o'r safleoedd hyn, a wnaeth leihau'r canran o ddata dilys a gasglwyd ar gyfer y flwyddyn galendr lawn. Dangosir hyn yn Nhabl 2.2 Canlyniadau Monitro Cymedr Blynyddol NO₂. Er gwaethaf y lleihad hwn mewn casglu data dilys, nid oedd angen dangos y cymedr blynyddol a addaswyd ar gyfer tuedd ar ffurf flynyddol ar gyfer 27 o'r safleoedd oherwydd bod mwy na 75% o'r flwyddyn galendr lawn wedi'i chasglu.

Fodd bynnag, roedd yn angenrheidiol dangos canlyniadau dau safle ar Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands ar ffurf flynyddol oherwydd bod y data a gasglwyd ar gyfer y safleoedd hyn yn llai na 75%; mae hyn yn cynnwys ELR/3 a ELR/10.

Dechreuodd tri safle yn Llangennech, Llanelli ym mis Mawrth 2019 am gyfnod o naw mis ac roedd tiwbiau ar goll hefyd yn achos dau o'r safleoedd hyn, sef LLG1 a LLG3, a arweiniodd at gasglu llai na 75% o ddata dilys ac felly cafodd y canlyniadau hyn eu dangos ar ffurf flynyddol hefyd.

Dechreuodd prosiect monitro gydag ysgol Llandeilo ym mis Mawrth 2019 am gyfnod o naw mis, ac roedd tiwbiau ar goll yn achos pedwar o'r chwe safle, sef YLG2, YLG4, YLG5 a YLG6, a arweiniodd at gasglu llai na 75% o ddata dilys ac felly roedd angen dangos y canlyniadau ar ffurf flynyddol.

Ym mis Gorffennaf 2019, cyflwynwyd ymarfer sgrinio chwe mis yn Stryd Marged, Rhydaman gyda phedwar safle tiwb, sef MAMM/1, MAMM2, MAMM3 a MAMM/4. Mae angen dangos y canlyniadau ar ffurf flynyddol ar gyfer pob un o'r rhain, gan fod llai na 75% o ddata dilys wedi cael ei gasglu ar gyfer y flwyddyn galendr. Dim ond tri mis o ddata dilys a gasglwyd gan MAMM/1 oherwydd bod dau diwb ar goll a daethpwyd ar draws un tiwb ar y llawr wrth ei gasglu; serch hynny, roedd hyn yn ddigon i gyfrifo'r canlyniadau blynyddol.

Gellir dod o hyd i fanylion pellach am ddangos y data hwn ar ffurf flynyddol yn Atodiad E a dyma'r ffurf a ddefnyddir ar gyfer y canlyniad wedi'i addasu ar gyfer tuedd data yn Nhabl 2.2 uchod.

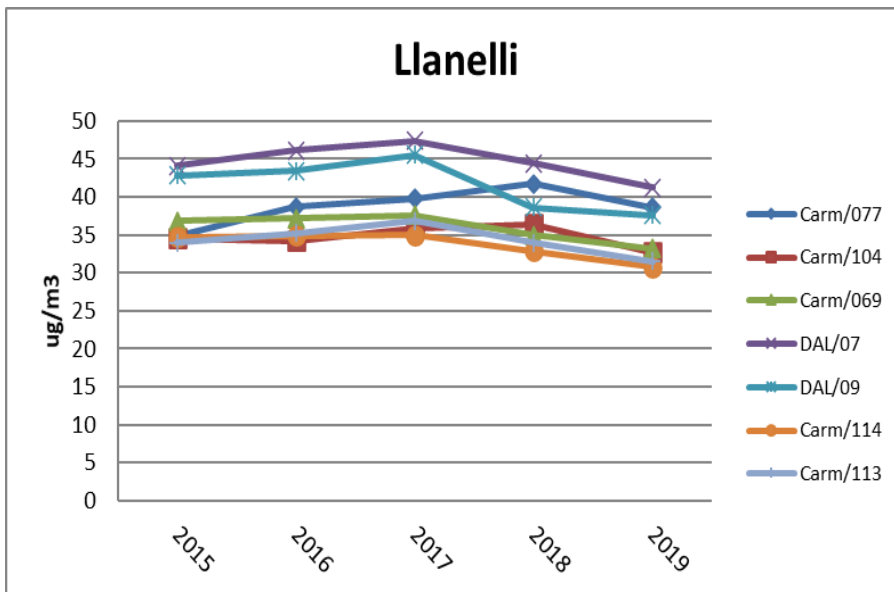
Monitro canlyniadau sy'n fwy na / yn agos at yr amcan ansawdd aer blynyddol

Roedd tri lleoliad tiwb tryledu wedi mynd yn fwy na chymedr blynyddol yr amcan ansawdd aer yn 2019 (cyn cyfrifo unrhyw ostyngiad NO₂ gyda phellter) ac roedd pedwar arall ar y ffin. Mae'r safleoedd hynny sydd wedi mynd yn fwy na'r amcan ansawdd aer wedi'u nodi isod ac mae'r data perthnasol wedi'i gyflwyno yn Nhabl 2.2 uchod. Gellir gweld y data crai ar gyfer 2019 yn Nhabl A.1 yn Atodiad A: Canlyniadau Monitro Tiwbiau Tryledu Misol.

Roedd un safle yn Llanelli yn fwy na'r amcan ansawdd aer, sef 13 Heol Felinfoel (DAL/07), sydd wedi bod yn fwy na'r amcan ansawdd aer yn ystod y saith mlynedd blaenorol ond sydd wedi gweld gostyngiadau yn ystod y ddwy flynedd diwethaf o 47.4µg/m³ (2017) i 44.4µg/m³ (2018) i 41.2µg/m³ (2019). Roedd Carm/077 yn Heol y Sandy (2) yn fwy na'r amcan ansawdd aer am y tro cyntaf yn 2018 ar ôl gweld cynnydd graddol yn ystod y tair blynedd diwethaf, ond yn ystod 2019 roedd y canlyniadau'n parhau i fod ar y ffin, sef 38.9µg/m³. Mae'n werth nodi bod y safle hwn wedi'i leoli ger y palmant a rhai metrau i ffwrdd o'r derbynnydd perthnasol.

Mae Stryd Thomas (Barnados) (DAL/09) a oedd gynt yn fwy na'r amcan ansawdd aer yn 2017 yn parhau i fod ar y ffin, sef 37.6µg/m³, fel y cofnodwyd yn 2018 ar ôl gostwng islaw'r amcan ansawdd aer am y tro cyntaf yn y pum mlynedd blaenorol. Mae'n braf adrodd bod Stryd Thomas(2) Carm/104 sydd wedi cofnodi ychydig o gynnydd yn 2017 a 2018, ac wedi nodi canlyniad o fewn 10% i'r amcan ansawdd aer y llynedd, wedi cael canlyniad o 32.7µg/m³ ar gyfer 2019 ac nad yw bellach yn cael ei ystyried ar y ffin o ran yr amcan ansawdd aer. Ystyrir y safleoedd hyn yn fannau â phroblem yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli.

Ffigur 2.11 : Tuedd Pum Mlynedd yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli

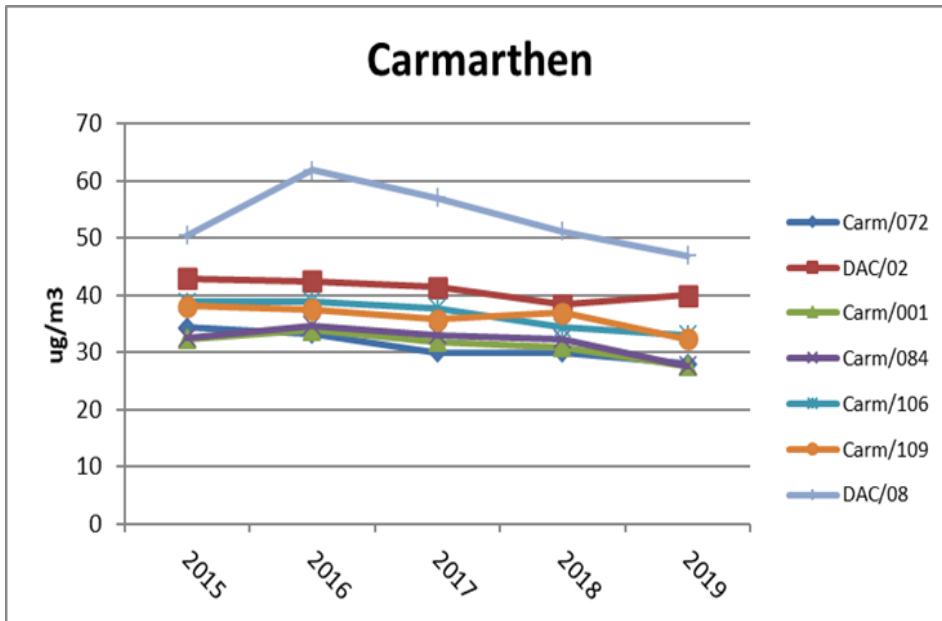
Gwelodd pob safle yn Llanelli ostyngiad bach yn NO₂, felly mae'r duedd hon yn ymddangos yn gyson ar draws y rhwydwaith monitro cyfan yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli.

Yng Nghaerfyrddin roedd dau leoliad yn fwy na'r amcan ansawdd aer, sef 85 Heol y Prior (dwyrain) (DAC/08), sydd wedi bod yn fwy na'r amcan ansawdd aer am y saith mlynedd diwethaf, a 15 Park Terrace (DAC/02) a oedd ar y ffin, sef 38.3µg/m³, yn 2018, ond yn anffodus cynyddodd eleni gan gyrraedd yr amcan o 40µg/m³. I'r gwrthwyneb, mae 6 Park Terrace (DAC/16) a gofnododd 37.9µg/m³ yn ystod 2018 wedi gwella wrth gael cymedr blynyddol o 32.4µg/m³ ar gyfer 2019.

Mae Waun Dew (Carm/109) a oedd ychydig yn is na 37µg/m³ yn 2018, wedi gostwng i 32.4µg/m³ yn 2019 ac nid yw bellach ar y ffin. Dim ond dau safle yng Nghaerfyrddin a welodd gynnydd bychan, sef 15 Park Terrace (DAC/02) a Meithrinfa Glenholme, Waun Dew (DAC/06) ond mae'r holl safleoedd eraill wedi gweld gostyngiad mewn crynodiad o'i gymharu â 2018.

Y tiwb darllen uchaf yn y sir ar gyfer y seithfed flwyddyn yn olynol oedd 85 Heol y Prior (dwyrain) (DAC/08). Y canlyniad blynyddol oedd 51.2µg/m³, sy'n gostwng yn gyson, gan gofnodi 51.2µg/m³ (2018) a 57µg/m³ (2017).

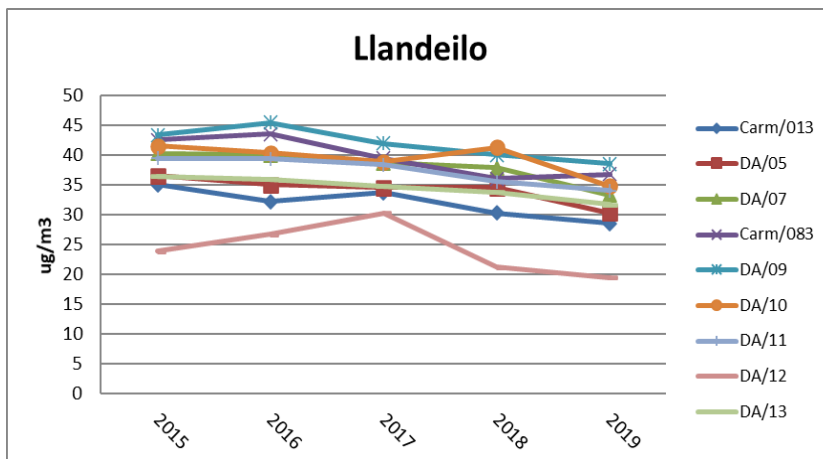
Ffigur 2.12 : Tuedd Pum Mlynedd yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin

Yn yr un modd â Llanelli, gwnaeth y rhan fwyaf o safleoedd yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin, weld gostyngiad mewn NO₂ o'i gymharu â 2018 a 2017.

Yn ystod 2019, nid oedd gan Landeilo unrhyw safleoedd a oedd yn fwy na'r amcan ansawdd aer, er bod dau leoliad yn parhau i fod ar y ffin. Mae hyn yn welliant mawr o'i gymharu â'r llynedd lle nodwyd bod tri safle wedi croesi'r amcan ansawdd aer cyn cyfrifo unrhyw ostyngiad NO₂ gyda phellter. Roeddent yn cynnwys: 123 Stryd Rhosmaen (DA/09) a Stryd Rhosmaen (2) (Carm/083) lle cofnododd y ddau 40.1µg/m³ (2018), sydd bellach ar y ffin rhwng 36-38µg/m³ a chofnododd Rhif 133 (DA/10) 41.3µg/m³ yn 2018, ond mae bellach wedi gostwng i 34.8µg/m³. Adroddwyd bod dau safle arall (Gwesty'r Castell (DA/07) a Rhif 74 (Siop Steil) DA/11) ar y ffin yn 2018 a 2017 ond maent bellach wedi gostwng ymhellach i 33-34µg/m³. Bydd gwaith yn parhau ar y camau gweithredu sy'n weddill o'r Cynllun Gweithredu ar gyfer Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo.

Ffigur 2.13 : Tuedd Pum Mlynedd yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo

2019 yw'r flwyddyn gyntaf lle mae pob lleoliad monitro yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo wedi disgyn yn is na'r amcan ansawdd aer blynyddol.

Dangosir y tueddiadau yn ystod y deng mlynedd ddiwethaf ar gyfer rhwydwaith monitro Ardaloedd Rheoli Ansawdd Llanelli, Caerfyrddin a Llandeilo yn Ffigur 2.10 - Tueddiadau o ran Crynodiadau Cymedr Blynyddol NO₂ uchod. Mae'r rhan fwyaf o'r safleoedd monitro tryledu yn bennaf yn dangos tuedd ychydig ar i lawr.

2.3.1 Nitrogen Deuocsid (NO₂)

Data Monitro Tiwbiau Tryledu

Cafodd pump o'r safleoedd yn y rhwydwaith o diwbiau tryledu eu cywiro ar gyfer gostyngiad NO₂ gyda phellter oherwydd bod y cymedr blynyddol ôl-duedd (a'i gyflwyno ar ffurf flynyddol) naill ai'n fwy na'r amcan ansawdd aer neu wedi disgyn o fewn 10% i'r amcan ansawdd aer. Roedd y rhain yn cynnwys Llanelli – Heol y Sandy (2) (Carm/077), Llanelli – ger 13 Heol Felinfoel (DAL/07), Caerfyrddin - 85 Heol y Prior (dwyrain) (DAC/08), Caerfyrddin - 15 Park Terrace (DAC/02) a Llandeilo - Stryd Rhosmaen (2) (Carm/083).

Gwnaed y cyfrifiad yn unol â pharagraff 7.78 Canllawiau Technegol Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol (16), gan ddefnyddio offeryn ar-lein i gyfrifo pellter Llinell Gymorth Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol (Fersiwn 4.2) Mawrth 2018 er mwyn cynhyrchu'r canlyniadau NO₂ a ragfynegwyd ar gyfer y gostyngiad gyda phellter.

Ar ôl defnyddio'r offeryn ar-lein i gyfrifo'r gostyngiad gyda phellter, dim ond un o'r safleoedd a aseswyd, sef DAC/08 (Heol y Prior, Caerfyrddin), oedd yn parhau yn uchel gyda chrynodiad a ragfynegir o NO₂ yn fwy na'r amcan ansawdd aer blynyddol o 44.3µg/m³. Mae hwn yn ostyngiad o'r tri gormodiant yr adroddwyd amdanynt uchod pan oedd y data wedi'i addasu ar gyfer tuedd.

Gostyngodd y cyfrifiad gostyngiad NO₂ gyda phellter lefel yr amlygiad i grynodiadau yn (DAL/07) Heol Felinfoel, Llanelli a (DAC/02) 15 Park Terrace, Caerfyrddin i fod yn is na'r amcan ansawdd aer wrth ystyried ei dderbynnnydd agosaf. Fodd bynnag, mae'r ddau safle hyn yn parhau i fod o fewn 10% i fodloni'r amcan ansawdd aer, sef 38.1ug/m³ a 37.8ug/m³. Roedd Heol y Sandy (2) (Carm/077) a Stryd Rhosmaen (2) (Carm/083) ar y ffin i ddechrau, ac ar ôl defnyddio'r cyfrifiad hwn maent wedi gostwng i 29.6ug/m³ a 33.1ug/m³ yn y drefn honno. Ceir manylion pellach am gyfrifiadau pellter yn Atodiad F.

At ei gilydd, mae cyfanswm nifer y safleoedd sy'n fwy na'r amcan ansawdd aer wedi gostwng o dri i un; sef 85 Heol y Prior, Caerfyrddin (dwyrain). Mae'r safle hwn erioed wedi cael ei gydnabod fel man â phroblem yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin. Ni ddangosodd unrhyw safleoedd ormodiant o $60\mu\text{g}/\text{m}^3$ neu fwy sy'n dangos ei bod yn annhebygol y bydd unrhyw risg o fynd y tu hwnt i'r amcan un awr.

Mae un safle tiwb triphlyg, sydd yn Llandeilo (DA/05 – Stryd Rhosmaen (Cigydd Evans)), ac a fydd yn cael ei gynnal ar gyfer monitro ac asesu'n barhaus y gwaith ar y cynllun gweithredu.

Roedd gan yr holl safleoedd tiwb a oedd yn gysylltiedig â Phorth Tywyn a Rhydaman ganlyniadau ymhell islaw'r amcan ansawdd aer, yn ôl y disgwyl, ond bydd y safleoedd monitro yn parhau i gael eu cynnal wrth i ddatblygiadau o amgylch y trefi barhau.

Mae'r canlyniadau data crai misol ar gyfer data 2019, gan gynnwys y rhagfynegiad pellter a gyfrifwyd, wedi'u cynnwys yn Nhabl A.1 yn Atodiad A: Canlyniadau Monitro Tiwbiau Tryledu Misol.

2.3.2 Deunydd Gronynnol (PM₁₀)

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin yn monitro PM₁₀.

Yn ystod blynyddoedd blaenorol, mae ymarferion monitro PM₁₀ wedi'u cyflawni mewn lleoliadau amrywiol ar draws y sir lle yr ystyriwyd y gallai fod problem bosibl neu mewn ymateb i gwynion ynglŷn â gweithgareddau diwydiannol. Nid oedd unrhyw rai o'r arolygon blaenorol wedi nodi unrhyw achosion o dorri lefelau amcan PM₁₀. Yn sgil cyfyngiadau ariannol sy'n parhau, credwyd ei fod yn briodol peidio â pharhau â'r arolygon blynyddol, oni bai fod gofyniad penodol yn cael ei nodi, a chanolbwyntio ar y problemau ansawdd aer a oedd yn hysbys eu bod yn bodoli, h.y. NO₂ sy'n gysylltiedig â thraffig. Nid oedd unrhyw broblemau penodol a nodwyd yn ystod 2019 yr oedd angen cyflawni arolwg monitro gronynnol ar eu cyfer.

2.3.3 Deunydd Gronynnol (PM_{2.5})

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin yn monitro PM_{2.5}.

2.3.4 Llygryddion Eraill a Gaiff eu Monitro

Ni fu unrhyw waith monitro ffurfiol o sylffwr deuocsid gan Gyngor Sir Caerfyrddin. Fodd bynnag, roedd asesiadau ac adroddiadau blaenorol wedi nodi bod y potensial ar gyfer

gormodiant o'r cymedr 15 munud yn sgil locomotifau stêm yn segura mewn gorsaf ym Mronwydd, Caerfyrddin. Byddai'r locomotifau yn aml yn segura ger y plattform am gyfnodau yn fwy na 15 munud lle byddai aelodau o'r cyhoedd yn aros o fewn 15 metr o'r locomotifau.

Gwnaeth trafodaethau â rheolwyr y cwmni rheilffordd arwain at hysbysiad gwaith penodedig cytunedig yn cael ei gyhoeddi a oedd yn cyfyngu ar yr amser aros ar y plattform i lai na deg munud. Mae'r cytundeb hwn wedi bod ar waith am nifer o flynyddoedd ac mae'n dal i gael ei fonitro.

Cytunwyd y bydd Cyngor Sir Caerfyrddin yn cynnal ymweliadau cydymffurfiaeth heb rybudd i gadarnhau bod gofynion yr hysbysiad gwaith penodedig yn cael eu cynnal. Yn ystod 2019, dangoswyd cydymffurfiaeth gan na nodwyd unrhyw achosion o dorri'r amcanion ac nid arsylwyd ar unrhyw allyriadau mwg tywyll.

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin yn cyflawni gwaith monitro ar gyfer bensen. Nid oes unrhyw ofynion ar gyfer llygryddion eraill i gael eu monitro gan Gyngor Sir Caerfyrddin.

2.4 Crynodeb o Gydydffurfiaeth ag Amcanion y Strategaeth Ansawdd Aer yn 2019

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin wedi astudio'r canlyniadau o waith monitro yn y sir. Nodwyd bod crynodiadau yn Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo a Llanelli yn agos at yr amcanion, felly mae angen ymchwilio ymhellach cyn penderfynu a oes angen gweithredu.

Mae'r crynodiadau yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin yn dal i fod yn fwy na'r amcan Cymedr Blynyddol ar gyfer nitrogen deuocsid felly dylai'r Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer hyn aros.

3. Datblygiadau Lleol Newydd

Ceir manylion isod yn ymwneud â cheisiadau cynllunio ar gyfer y datblygiadau allweddol a oedd angen cyflwyno Asesiad Ansawdd Aer a dderbyniwyd yn 2019.

Cafwyd cais ar gyfer tir ger Clos y Benallt Fawr, Fforest (S/38255) am ddatblygiad preswyl a fyddai'n cynnwys 35 o unedau. Cyflwynwyd Asesiad Ansawdd Aer fel rhan o gais blaenorol am 51 o breswylfeydd a ddaeth i'r casgliad y byddai'r datblygiad, gyda 51 o breswylfeydd, yn cael effaith ddibwys ar ansawdd aer lleol. Cyflwynwyd cynllun rheoli adeiladu hefyd i gefnogi'r cais. Cymeradwywyd y cais hwn.

Cafwyd cais ar gyfer tir ger Tŷ Gwynfa, Bronwydd (W/38292) am ddatblygiad preswyl a fyddai'n cynnwys 10 uned, wedi'i leoli ar ffin Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin. Cyflwynwyd Asesiad Ansawdd Aer i ystyried 12 preswylfa a ddaeth i'r casgliad y byddai'r datblygiad yn cael effaith ddibwys ar ansawdd aer lleol. Cymeradwywyd y cais hwn, a gosodwyd amodau o ran cynllun rheoli adeiladu.

Cynhaliwyd Asesiad Ansawdd Aer i gefnogi cais ar gyfer tir yn Noc y Gogledd, Llanelli (S/38285) am ddatblygiad preswyl o hyd at 210 o unedau. Daeth yr Asesiad Ansawdd Aer i'r casgliad na fyddai'r traffig sy'n gysylltiedig â'r datblygiad arfaethedig yn cael effaith arwyddocaol ar ansawdd aer. Mae'r cynnig datblygu yn cynnwys cynllun teithio manwl ar gyfer mesurau i annog dulliau teithio cynaliadwy, gosod boeleri NOx isel lle bo angen a defnyddio pypiau gwres geothermol, solar, ffynhonnell aer neu o'r ddaear ar gyfer systemau gwresogi i leihau llosgi ar y safle. Argymhellwyd hefyd y dylid ystyried darparu pwyntiau gwefru cerbydau trydan i weithio tuag at wella ansawdd aer yn gyffredinol fel rhan o'r datblygiad. Nid oes penderfyniad wedi'i wneud eto ynghylch y cais hwn ac mae angen rhagor o wybodaeth er mwyn cynnal Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd addas mewn perthynas ag effeithiau llygredd ynghyd â chynllun rheoli traffig adeiladu manwl a chynllun lliniaru llwch.

Cafwyd cais i ddymchwel hen Ysbyty Mamolaeth Dyffryn Aman a rhif 68 a 70 Heol Tir y Coed i hwyluso'r gwaith o adeiladu 28 o breswylfeydd, Rhydaman (E/38266) a gofynnwyd am asesiad sgrinio Asesiad Ansawdd Aer a chynllun rheoli adeiladu. Nid yw hwn wedi'i gynnal ac nid oes penderfyniad wedi cael ei wneud ynghylch y cais hwn eto.

Cafwyd cais amlinellol am adeiladu 14 o breswylfeydd a 50 o leoedd parcio, yn hen Ddepo MAFF, Abergwili, Caerfyrddin (W/38323) a gofynnwyd am asesiad sgrinio Asesiad Ansawdd Aer a chynllun rheoli adeiladu. Lleolir y datblygiad tua 600m o ffin Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin. Cyflwynwyd Asesiad Ansawdd Aer, a daeth yr adroddiad i'r casgliad y byddai'r traffig sy'n gysylltiedig â'r datblygiad yn cael effaith ddibwys ar ansawdd aer lleol. Ystyriwyd y cam adeiladu hefyd ac argymhellwyd cynllun rheoli llwch. Nid yw hwn wedi'i wneud ac nid oes penderfyniad wedi cael ei wneud ynghylch y cais hwn eto.

Cynhaliwyd Asesiad Ansawdd Aer i gefnogi cais am 16 o unedau preswyl ar dir gyferbyn â Neuadd y Pentref, Llanddarog (W/39220) a daeth yr adroddiad i'r casgliad y byddai'r traffig ychwanegol a fyddai'n cael ei greu gan y datblygiad yn cael effaith ddibwys ac felly nid oedd angen asesiad manwl. O ran y gwaith adeiladu, nodwyd risg ganolig a fyddai'n cael ei lleihau drwy fesurau lliniaru, a amlinellir yn eu Cynllun Atal Llygredd. Roedd y cynllun hwn yn canolbwyntio ar ddiogelu cynefinoedd cyfagos a niwsans i drigolion. Mae'r cais hwn am gymeradwyo materion a gadwyd yn ôl yn dal i gael ei adolygu.

Cafwyd cais am archfarchnad Aldi a Costa *drive thru* yn Nhrostre, Llanelli (S/39022). Nid yw'r safle datblygu wedi'i leoli yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli, ond mae tua 1.5km i ffwrdd o'r ffin mewn ardal ddiwydiannol/manwerthu. Daeth asesiad trafndiaeth i'r casgliad y byddai'r teithiau ychwanegol amcangyfrifedig a fyddai'n cael eu creu yn annhebygol o gael effaith andwyol ar ansawdd aer lleol a fyddai'n golygu bod angen cynnal Asesiad Ansawdd Aer. Byddai'r datblygiad yn cynnwys llwybrau mynediad i gerddwyr, 12 lle i feiciau a chynllun teithio i'r staff i hyrwyddo teithio cynaliadwy. Nid oes penderfyniad wedi cael ei wneud eto ynghylch y cais hwn.

Cafwyd cais am 100 o unedau preswyl ar dir ger Garreglwyd, Pen-bre (S/21597) i ail-ymgyngori ymhellach yn ei gylch. Roedd Asesiad Ansawdd Aer wedi'i gynnal yn 2010 i gefnogi'r cais gwreiddiol, a oedd yn ystyried lefelau traffig llawer uwch na'r astudiaeth trafndiaeth ddiweddaraf a chyfredol a gynhaliwyd. Daeth i'r casgliad y byddai effaith ddibwys ar ansawdd aer lleol. Nid yw'r safle wedi'i leoli mewn Ardal Rheoli Ansawdd Aer. Gwrthodwyd y cais ar sail diogelwch priffyrdd ac effeithiau 'cyfunol' posibl ar safle Ewropeaidd cyfagos.

Cafwyd cais am 60 o breswylfeydd ar dir ger Parc Manwerthu Cross Hands, Cross Hands (S/39436) y cynhaliwyd Asesiad Ansawdd Aer ar ei gyfer ym mis Medi 2010 i gefnogi ei gais cynllunio amlinellol S/23696. Roedd hyn yn seiliedig ar allyriadau wedi'u modelu a oedd yn ystyried cyfanswm o 240 o unedau preswyl o fewn y pedwar cam 1a, 1b, 2a a 2b ynghyd â chynigion datblygu Parc Manwerthu Cross Hands a oedd yn cynnwys archfarchnad a gorsaf betrol. Daeth yr Asesiad Ansawdd Aer i'r casgliad y byddai'n cael effaith ddibwys ar yr amcan ansawdd aer ar gyfer yr ardal leol.

Ers hynny, mae ceisiadau cynllunio pellach wedi'u cyflwyno ac mae trafodaethau dilynol wedi arwain at newidiadau i'r nifer gwreiddiol o unedau a gynigiwyd, gan gynyddu cyfanswm nifer yr unedau preswyl o 200 i 256. O ran y cam hwn, sef 2B, roedd y cais hwn bellach yn ceisio cynnydd o 54 i 60 uned. Ni ofynnwyd am adolygiad o'r Asesiad Ansawdd Aer oherwydd ystyriwyd cynigion gwreiddiol y parc manwerthu, a oedd yn cynnwys archfarchnad fawr a gorsaf betrol a oedd yn amcangyfrif llawer mwy o deithiau cerbydau nag y byddai'n eu cael fel rhan o'i ddefnydd manwerthu cymysg terfynol a chyfredol. Mae'r datblygiad arfaethedig sy'n cynnwys 6 uned ychwanegol yn annhebygol o gael effaith andwyol ar yr ansawdd aer lleol. Cymeradwywyd y cais llawn.

I'r dwyrain o'r datblygiad preswyl hwn, cafwyd cais amlinellol am Ganolfan Iechyd a Llesiant ym Mharc Manwerthu Cross Hands, sy'n bwriadu cymryd lle'r meddygfeydd ym Mhen-y-groes, y Tymbl a Cross Hands gan ganoli dalgylch llawer mwy o'r boblogaeth leol, a fydd yn golygu bod yn rhaid i'r rhai sy'n byw ger Pen-y-groes neu'r Tymbl deithio llawer pellach nag y maent yn ei wneud i fynd i weld y meddyg teulu lleol presennol. Amcangyfrifodd yr Asesiad Trafnidiaeth a gyflwynwyd y bydd y datblygiad arfaethedig yn denu 4115 o deithiau cerbydau dyddiol ychwanegol. Cyflwynwyd Asesiad Ansawdd Aer, gan ystyried bod yr asesiad gwreiddiol dyddiedig 2010 yn rhagfynegi llawer mwy o deithiau ychwanegol ac ni nododd unrhyw effaith arwyddocaol ar ansawdd aer lleol ynghyd â chanlyniadau diweddar monitro tiwbiau tryledu lleol yn yr ardal gyfagos.

Amlinellodd yr Asesiad Ansawdd Aer hefyd fesurau lliniaru i sicrhau bod y datblygiad yn helpu i leihau cynnydd graddol mewn crynodiadau llygredd lleol, gan gynnwys cynllun teithio, safle bws, 52 o leoedd parcio beiciau, pwyntiau gwefru cerbydau trydan a seilwaith gwyrdd ar y safle. Cymeradwywyd y cais gan osod amodau o ran mesurau

lliniaru a 10% o bwyntiau gwefru cerbydau trydan, ynghyd â'r cynllun rheoli llwch i sicrhau nad yw'r gwaith adeiladu yn cael effaith andwyol ar dderbynyddion cyfagos.

Cynhaliwyd Asesiad Ansawdd Aer i gefnogi cais yn Hen Gartref Tawelan, Llwyn Onn, Caerfyrddin (W/39755) i adeiladu 18 o breswylfeydd sydd wedi'i leoli yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin. Daeth yr Asesiad Ansawdd Aer i'r casgliad na fyddai unrhyw effaith arwyddocaol ar ansawdd aer lleol yn deillio o'r datblygiad o ran nitrogen deuocsid neu ddeunydd gronynnol ar gyfer y derbynyddion cyfagos a'r SoDdGA. Roedd y Cynllun Trafnidiaeth yn cynnwys manau i storio beiciau, ac roedd llunio cynllun teithio yn amod fel rhan o'r caniatâd cynllunio llawn.

3.1 Ffynonellau Traffig Ffyrdd (a Thrafnidiaeth Arall)

Yn ystod 2019, ystyriwyd llygredd aer sy'n gysylltiedig â thraffig mewn gwahanol leoliadau mewn perthynas ag Abergwili yng Nghaerfyrddin, Llangennech, Llanelli, Ysgol Pentip yn Llanelli, Ysgol Gynradd Llandeilo a Stryd Marged yn Rhydaman. Ystyriwyd y byddai pob un o'r safleoedd hyn yn elwa ar gael eu monitro yn ystod 2019.

Gellir dod o hyd i'r canlyniadau a manylion pellach ar gyfer yr ymarferion sgrinio ansawdd aer hyn yn 'Adroddiad Adolygu Sgrinio Ansawdd Aer Sir Gaerfyrddin 2019' yn Atodiad G. Ni thorwyd ar yr amcan ansawdd aer o gwbl yn unrhyw un o'r lleoliadau sgrinio o dan sylw.

Mae ymarfer sgrinio parhaus pellach, a ddechreuwyd ym mis Mai 2017, yn monitro NO₂ mewn llwybrau presennol sy'n amgylchynu Ffordd Gyswllt Economaidd arfaethedig Cross Hands. Gellir dod o hyd i fanylion yr ymarfer 2 flynedd gyntaf hwn yn Atodiad G, ond bydd y casgliadau terfynol yn cael eu hadrodd yn 2022 ar ôl i'r ffordd gyswllt newydd gael ei hadeiladu a'i hagor (cynllunnir ei chwblhau yn ystod 2019 ond bu oedi ers hynny).

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin wedi nodi unrhyw ffynonellau traffig ffyrdd newydd ers yr asesiad diwethaf yn gysylltiedig â'r isod:

- Strydoedd cul gyda thagfeydd gydag eiddo preswyl yn agos at y palmant
- Strydoedd prysur lle y gallai pobl dreulio awr neu fwy yn agos at y traffig
- Ffyrdd gyda llif uchel o fysiau a/neu gerbydau nwyddau trwm
- Cyffyrdd

- Ffyrdd newydd a gafodd eu hadeiladu neu sy'n arfaethedig ers yr asesiad diwethaf
- Ffyrdd gyda llifau traffig sydd wedi newid yn sylweddol
- Gorsafoedd bysiau neu goetsis.
- Meysydd awyr / trenau diesel neu stêm / porthladdoedd a llongau
- Gwaith/problemau mawr ar y ffyrdd

3.2 Ffynonellau Diwydiannol / sy'n Ffoi neu Heb eu Rheoli / Ffynonellau Masnachol

3.2.1 Ffynonellau Diwydiannol

3.2.1.1 Gosodiadau newydd neu arfaethedig y mae Asesiad Ansawdd Aer wedi'i gyflawni ar eu cyfer

Gwnaeth Glo Bryn Bach, sydd â Thrwydded Amgylcheddol ar hyn o bryd, gais am ganiatâd cynllunio (E/39917) i ymestyn gwaith cloddio arwyneb, i gloddio am 110,000 tunnell o lo carreg o estyniad arfaethedig Glan Lash, i'r gogledd o safle presennol Pwll Glo Glan Lash, Rhydaman dros gyfnod o 6 blynedd. Mae'r estyniad yn cynnwys 10.03 hectar o dir. Cyflwynwyd Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol i gefnogi'r cais ac ystyriodd effaith PM₁₀ ar dderbynyddion cyfagos ac ansawdd aer lleol. Nid oes unrhyw eiddo o fewn 200m i'r safle datblygu a daeth yr asesiad i'r casgliad y byddai'r effaith yn amrywio, yn dibynnu ar ba mor agos yw'r derbynydd, o effaith ddibwys i effaith ychydig yn andwyol, ond drwy gymryd mesurau lliniaru byddai'r effaith yn ddibwys ym mhob achos.

Cyflwynwyd Asesiad Cyflym o'r Effaith ar lechyd hefyd fel rhan o'r cais oherwydd, yn unol â Chanllawiau Polisi Cynllunio (Cymru) Rhifyn 10 Llywodraeth Cymru, ni ddylid caniatáu estyniad i byllau glo fel arfer oni bai y gellir dangos amgylchiadau cwbl eithriadol. Nid oes penderfyniad wedi cael ei wneud eto ynghylch y cais hwn.

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin wedi nodi unrhyw ddatblygiadau newydd gyda ffynonellau sy'n ffoi neu heb eu rheoli ers yr asesiad diwethaf yn ymwneud â gosodiadau newydd neu arfaethedig y mae asesiad ansawdd aer wedi'i gyflawni ar eu cyfer.

3.2.1.2 Gosodiadau diwydiannol presennol lle y mae allyriadau wedi cynyddu'n sylweddol neu mae amlygiad perthnasol newydd wedi cael ei gyflwyno

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin wedi nodi unrhyw ddatblygiadau newydd gyda ffynonellau sy'n ffoi neu heb eu rheoli ers yr asesiad diwethaf yn ymwneud â gosodiadau diwydiannol presennol lle y mae allyriadau wedi cynyddu'n sylweddol neu mae amlygiad perthnasol newydd wedi cael ei gyflwyno.

3.2.1.3 Gosodiadau diwydiannol newydd neu sydd wedi newid yn sylweddol heb unrhyw Asesiad Ansawdd Aer blaenorol

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin wedi nodi unrhyw ddatblygiadau newydd gyda ffynonellau sy'n ffoi neu heb eu rheoli ers yr asesiad diwethaf yn ymwneud â gosodiadau newydd neu arfaethedig y mae asesiad ansawdd aer wedi'i gyflawni ar eu cyfer.

3.2.1.4 Depos Tanwydd Mawr sy'n Storio Petrol

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin wedi nodi unrhyw ddatblygiadau newydd gyda ffynonellau sy'n ffoi neu heb eu rheoli ers yr asesiad diwethaf yn ymwneud â depos tanwydd mawr sy'n storio petrol.

3.2.1.5 Gorsafoedd petrol

Ar hyn o bryd, mae Gorsaf Betrol Pont-iets yn Heol y Meinciau, Pont-iets wedi cael caniatâd ar gyfer cam 1b ac mae'n cael ei hadnewyddu'n llawn o dan berchnogion newydd gyda thanciau a phibellau newydd, a bydd angen uwchraddio'r peiriannau cyflenwi i VR11, ond nid yw'n cyflwyno amlygiad newydd ac ar ôl gosod system cam 11 adfer anwedd bydd yn lleihau allyriadau ymhellach. Dylid cwblhau'r gwaith yn ystod 2020.

Ni fu unrhyw orsafoedd petrol newydd â thrwybwn sy'n fwy na 2000m³ y flwyddyn ger ffordd brysur (>30,000 cerbyd/dydd) lle mae amlygiad perthnasol o fewn 10m i'r pypiau.

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin wedi nodi unrhyw ddatblygiadau newydd gyda ffynonellau sy'n ffoi neu heb eu rheoli ers yr asesiad diwethaf yn ymwneud â gorsafoedd petrol.

3.2.1.6 Ffermydd Dofednod

Cafwyd cais cynllunio yn ystod 2019, ar gyfer Rectory Farm, Henfwlch, Bancyfelin (Cyfeirnod cynllunio W/39368) a chyflwynwyd adroddiad modelu gwasgariad ar gyfer amonia a dyddodiad nitrogen, i fagu hyd at 28,000 o adar hela. Asesodd yr adroddiad yr effeithiau posibl ar ardaloedd cadwraeth cyfagos a daeth i'r casgliad na fyddai effaith arwyddocaol. Nid oes penderfyniad wedi cael ei wneud ynghylch y cais hwn. Nid oes unrhyw ffermydd sy'n fwy na'r meini prawf perthnasol (unedau tyrcwn â mwy na 100,000 o adar, unedau wedi'u hawyru'n naturiol sydd â mwy na 200,000 o adar neu unedau wedi'u hawyru'n fecanyddol â mwy na 400,000) wedi'u nodi.

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin wedi nodi unrhyw ddatblygiadau newydd gyda ffynonellau sy'n ffoi neu heb eu rheoli ers yr asesiad diwethaf yn ymwneud â ffermydd dofednod.

3.2.2 Ffynonellau sy'n Ffoi neu Heb eu Rheoli

3.3.2.1 Safleoedd tirlenwi

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn cadarnhau nad oes unrhyw ffynonellau newydd neu ffynonellau posibl sydd newydd eu nodi o ddeunydd gronynnol sy'n ffoi neu heb ei reoli, gan gynnwys safleoedd tirlenwi.

3.2.2.2 Chwareli

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn cadarnhau nad oes unrhyw ffynonellau newydd neu ffynonellau posibl sydd newydd eu nodi o ddeunydd gronynnol sy'n ffoi neu heb ei reoli, gan gynnwys chwareli.

3.2.1.3 Ffyrdd Cludo Nwyddau heb eu Hadeiladu

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn cadarnhau nad oes unrhyw ffynonellau newydd neu ffynonellau posibl sydd newydd eu nodi o ddeunydd gronynnol sy'n ffoi neu heb ei reoli, gan gynnwys ffyrdd cludo nwyddau heb eu hadeiladu ar safleoedd diwydiannol.

3.2.2.4 Gorsafoedd Trosglwyddo Gwastraff

Rhoddyd caniatâd cynllunio i adeiladu llawr caled a gwaith cysylltiedig ar dir ger Tŷ Newydd, Heol Thornhill, Cwmgwili i'w ddefnyddio fel gorsaf trosglwyddo gwastraff

anadweithiol. Ni fydd prosesau gwasgu, sgrinio na chreu pentyrrau yn cael eu defnyddio ar y safle a byddai sgipiau'n cael eu gorchuddio. Bydd y safle yn destun Trwydded Amgylcheddol gan Cyfoeth Naturiol Cymru a ddylai reoli unrhyw effaith ar yr amgylchedd drwy osod amodau. Cyflwynwyd mesurau atal llygredd gyda chynllun rheoli adeiladu i liniaru allyriadau sy'n ffoi sy'n deillio o'r gwaith adeiladu. Mae gan y safle dderbynyddion cyfyngedig o fewn 200m i'r safle a phenderfynwyd y byddai unrhyw effaith andwyol ar y cynefinoedd ecolegol cyfagos yn annhebygol os dilynir y cynllun rheoli adeiladu.

Cymeradwywyd cais am amrywio caniatâd cynllunio i amrywio'r math o wastraff y gellid ei dderbyn mewn gorsaf trosglwyddo gwastraff yn Chwarel Glyngerwyn, Felin-foel, Llanelli, y tu allan i Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli. Mae'r safle hwn eisoes yn gweithredu cyfleuster trosglwyddo dŵr ond roedd wedi'i gyfyngu i dderbyn gwastraff anadweithiol yn unig yn unol â'i ganiatâd cynllunio. Byddai'r cais yn golygu bod modd gwneud cais am Drwydded Rheolau Safonol gan Cyfoeth Naturiol Cymru, a fyddai'n cynnwys amodau gyda'r nod o leihau effeithiau gweithrediadau'r safle ar yr amgylchedd. Roedd asesiad yn nodi risg uchel yn deillio o allyriadau sy'n ffoi heb fesurau lliniaru, a fyddai, yn unol â thrwydded rheolau safonol, yn cael ei lleihau i risg isel.

3.2.2.5 Ffynonellau posibl arall o allyriadau gronynnol sy'n ffoi

Nid oes gan Sir Gaerfyrddin unrhyw ardaloedd a nodwyd sydd â chefnidir $PM_{10} > 25\mu g/m^3$. Caiff derbynyddion posibl yng nghyffiniau gweithgareddau llychlyd megis adeiladu neu ddymchwel eu sgrinio a lle bo'n berthnasol, gofynnir i ddatblygwyr asesu effeithiau llwch y cynnig adeiladu neu ddymchwel. Lle nad oes angen asesiad, gofynnir i ddatblygwyr ddilyn mesurau arfer da. Ym mhob achos, disgwylir i gynllun rheoli llwch neu gynllun rheoli adeiladu gefnogi ceisiadau o'r fath, er mwyn sicrhau bod unrhyw effeithiau andwyol a nodwyd gan y datblygiad yn cael eu lliniaru fel eu bod yn risg ddibwys.

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn cadarnhau nad oes unrhyw ffynonellau newydd neu ffynonellau posibl sydd newydd eu nodi o ddeunydd gronynnol sy'n ffoi neu heb ei reoli, gan gynnwys ffynonellau posibl eraill o allyriadau deunydd gronynnol sy'n ffoi.

3.2.3 Ffynonellau Masnachol neu Ddomestig

3.2.3.1 Gosodiadau Unigol – Peiriannau Hylosgi Biomass

Nodwyd bod nifer o foeleri biomass wedi cael eu gosod ar draws y sir, ac nid ymgynghorwyd ynghylch llawer ohonynt drwy'r broses ymgynghori cynllunio. Mae llawer o'r peiriannau yn gysylltiedig â defnydd amaethyddol neu leoliadau masnachol lle y bo'r cynlluniau Cymhelliad Gwres Adnewyddadwy wedi bod yn brif reswm dros eu gosod. Mae llawer o'r peiriannau wedi'u leoli mewn mannau gwledig, er bod rhai yn ymddangos mewn trefi. Nid ystyrir bod llawer o'r rhain yn debygol o gael effaith arwyddocaol ar ansawdd aer lleol, er na cheir manylion perthnasol yr holl beiriannau bob amser.

Fel rhan o Adran 3.27 Canllawiau Technegol Rheoli Ansawdd Aer yn Lleol (16) mae'n ofynnol rhestru unrhyw osodiadau sydd â'r potensial i darfu ar ansawdd aer ag amlygiad perthnasol gerllaw. Rhoddwyd tri chaniatâd cynllunio ar wahân ar gyfer boeleri biomass yn 2019 (lle y darparwyd manylion perthnasol o ran manylebau peiriannau), un ar gyfer Fferm Tir Bont, Foelgastell, un ar gyfer Gateway Resort yn y Bynea ac un ar gyfer Chwarel Cerrigyrrwyn, Llangynog. Bydd y tri gosodiad yn cael eu bwydo â phelenni pren heb ei drin a bydd y boeleri'n cydymffurfio â'r Cynllun Cymhelliad Gwres Adnewyddadwy. Gofynnwyd i bob un o'r tri ymgeisydd lenwi ffurflenni Gwybodaeth am Foeleri Biomass ac roedd ansawdd y wybodaeth a roddwyd yn eithaf amrywiol. Cafwyd pedwerydd cais cynllunio arall hefyd ar gyfer Fferm Tir Emmanuel, Pum Heol, Llanelli, (cyfeirnod cynllunio S/39133). Fodd bynnag, nid oedd y peiriant wedi'i brynu eto ac felly gosodwyd amod ar ganiatâd bod gwybodaeth yn cael ei rhoi am y peiriant cyn comisiynu.

Cafodd y manylion a ddarparwyd mewn perthynas â'r tri pheiriant biomass eu sgrinio gan ddefnyddio Canllawiau Technegol (16) Pecyn Cymorth Allyriadau Biomass v7 (offeryn cyfrifo) a Chanllawiau Technegol (16) ar gyfer cyfrifo'r gyfradd allyriadau wirioneddol. Ar gyfer pob un o'r tri boeler roedd y gyfradd allyriadau wirioneddol yn is na'r cyfraddau allyriadau targed. Nodir y manylion sy'n ymwneud â'r gwiriadau isod:

Tabl 3.1: Sgrinio Fferm Tir Bont, Foelgastell (Cyfeirnod Cynllunio W/38383)

Math o Foeler Biomass: Glenfarrow GF 210 – Model GF210. 210kW

Paramedr	PM ₁₀	Cymedr Blynyddol NO ₂	Cymedr 1 awr NO ₂	PM _{2.5}
Allyriadau Gwirioneddol g/s	0.005796	0.0126	0.0126	0.005796
Allyriadau Targed g/s	0.0171	0.0752	0.0348	0.0422

Tabl 3.2: Sgrinio Gateway Resort, y Bynea (Cyfeirnod Cynllunio S/38905)

Math o Foeler Biomass: Hertz Firematic 499, 499kW

Paramedr	PM ₁₀	Cymedr Blynyddol NO ₂	Cymedr 1 awr NO ₂	PM _{2.5}
Allyriadau Gwirioneddol g/s	0.003992	0.038423	0.038423	0.003992
Allyriadau Targed g/s	0.0215	0.1041	0.0477	0.0551

Tabl 3.3: Sgrinio Chwarel Cerrignog, Llangynog (Cyfeirnod Cynllunio S/39352)

Math o Foeler Biomass: EG-Multifuel 600, 600kW

Paramedr	PM ₁₀	Cymedr Blynyddol NO ₂	Cymedr 1 awr NO ₂	PM _{2.5}
Allyriadau Gwirioneddol g/s	0.0126	0.0654	0.0654	0.0126
Allyriadau Targed g/s	0.0344	0.1663	0.0761	0.0871

3.2.3.2 Effaith Gyfunol – Peiriannau Hylosgi Biomass

Mae un lleoliad ger Llanelli wedi'i nodi fel 'crynhoed' bach o foeleri biomass lle y bo potensial ar gyfer effaith leol. Gwnaeth gwaith a wnaed yn ystod 2017 benderfynu nad oes angen unrhyw drwyddedau amgylcheddol, ond bydd hyn yn cael ei adolygu pe bai'r amgylchiadau yn newid.

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin wedi nodi unrhyw ffynonellau masnachol neu ddomestig eraill mewn perthynas ag ardaloedd lle gallai effaith gyfunol sawl ffynhonnell hylosgi biomass fod yn berthnasol.

3.2.3.2 Ffynonellau Eraill

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin wedi nodi unrhyw ffynonellau masnachol neu ddomestig eraill mewn perthynas â'r isod:

- Ardaloedd lle y gallai llosgi tanwydd solet domestig fod yn berthnasol
- Peiriannau sy'n cyfuno gwres a phŵer

3.3 Ceisiadau Cynllunio

Derbyniwyd nifer o geisiadau cynllunio yn ystod yr ychydig flynyddoedd diwethaf ar gyfer prosiectau sy'n cwmpasu nifer o flynyddoedd a rhai ceisiadau mwy diweddar. Gwnaed cais am Aseidiadau Ansawdd Aer ar gyfer rhai o'r cynigion er mwyn penderfynu a fydd y datblygiadau yn arwain at effaith negyddol ar ansawdd aer lleol. Mae Tabl 3.4 isod yn crynhoi'r manylion hyn.

Tabl 3.4 - Ceisiadau Cynllunio

Cyfeirnod	Lleoliad	Cais am Wybodaeth	Ymateb	Statws
W/38125	I'r de o Ddôl y Dderwen, Llan-gain	Gofynnwyd am Aseiad Ansawdd Aer wrth gyflwyno cais amlinellol	Aseiad Sgrinio wedi'i gynnal ar gyfer 36 eiddo	Gwrthodwyd cais amlinellol
S/38255	Tir oddi ar Glos y Benallt Fawr, Fforest	Gofynnwyd am Aseiad Ansawdd Aer wrth gyflwyno cais amlinellol ar gyfer traffig ac adeiladu	Effaith ddibwys, argymhellwyd ystyried seilwaith cerbydau trydan	Rhododwyd caniatâd llawn
W/38292	Tir ger Tŷ Gwynfa, Bronwydd	Sgrinio Aseiad Ansawdd Aer o ran traffig ac adeiladu Amodau wedi'u gosod ar gynllun rheoli	Effaith ddibwys, argymhellwyd seilwaith cerbydau trydan	Rhododwyd caniatâd llawn
S/38285	Tir yn Noc y Gogledd, Llanelli	Aseiad Ansawdd Aer – traffig ac adeiladu Aseidiadau Rheoliadau Cynefinoedd	Effaith ddibwys, argymhellwyd ystyried seilwaith cerbydau trydan	Caniatâd amlinellol yn aros am benderfyniad

E/38266	Hen Ysbyty Mamolaeth Dyffryn Aman	Gofynnwyd am Asesiad Ansawdd Aer – traffig ac adeiladu		Yn aros am benderfyniad
W/38323	Hen Ddepo MAFF Heol Abergwili	Asesiad Ansawdd Aer traffig ac adeiladu	Effaith ddibwys, dylid ystyried gwefru cerbydau trydan	Yn aros am benderfyniad
W/39220	Tir gyferbyn â Neuadd y Pentref, Llanddarog	Asesiad Ansawdd Aer traffig ac adeiladu	Effaith ddibwys traffig, Risg ganolig yn ystod y gwaith adeiladu yn amodol ar fesurau lliniaru yn y cynllun atal llygredd	Yn aros am benderfyniad ar faterion a gadwyd yn ôl
S/39022	Aldi a Costa Drive Thru, Trostre	Sgrinio Asesiad Ansawdd Aer o ran traffig	Effaith ddibwys Amodau ar y cynllun teithio	Yn aros am benderfyniad
S/21597	Tir yng Ngarreglwyd, Pen-bre	Cyflwynwyd Asesiad Ansawdd Aer yn flaenorol ar gyfer traffig ac adeiladu	Nododd yr Asesiad Ansawdd Aer sy'n 10 oed effaith ddibwys, ac ystyriodd lefelau traffig uwch na'r astudiaeth trafnidiaeth gyfredol	Gwrthodwyd y Cais
S/39436	Tir ym Mharc Manwerthu Cross Hands	Asesiad Ansawdd Aer – traffig ac adeiladu	Cyflwynwyd Asesiad Ansawdd Aer wrth gyflwyno cais amlinellol - nododd fwy o draffig, effaith ddibwys	Caniatawyd y Cais
W/39441	Canolfan lechyd a Llesiant, Cross Hands	Asesiad Ansawdd Aer – traffig ac adeiladu	Adolygiad o'r Asesiad Ansawdd Aer o ran yr Asesiad a gynhaliwyd wrth gyflwyno cais amlinellol, yn nodi effaith ddibwys	Caniatawyd Cais Amlinellol
E/39917	Pwll Glo Glan Lash	Asesiad Ansawdd Aer o ran llwch ar gyfer gweithgareddau ymestyn,	Asesiad yn nodi effaith ddibwys gyda mesurau lliniaru	Yn aros am benderfyniad

		Aseiad o'r Effaith ar Iechyd		

3.4 Ffynonellau Eraill

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin wedi nodi unrhyw goelcerthi, digwyddiadau llygredd neu losgi coed domestig a allai arwain at lygredd aer.

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn nodi nad oes unrhyw ddatblygiadau lleol newydd neu sydd newydd eu nodi a allai gael effaith ar ansawdd aer o fewn ardal yr awdurdod lleol.

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn cadarnhau bod y canlynol wedi cael eu hystyried:

- **Ffynonellau traffig ffyrdd**
- **Ffynonellau trafniadaeth eraill**
- **Ffynonellau diwydiannol**
- **Ffynonellau masnachol a domestig**
- **Datblygiadau newydd gyda ffynonellau sy'n ffoi neu heb eu rheoli**

4. Polisiâu a Strategaethau sy'n Effeithio ar Lygredd yn yr Awyr

4.1 Strategaeth Ansawdd Aer Leol/Ranbarthol

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin wedi datblygu Strategaeth Ansawdd Aer Leol benodol. Mae'r gwaith ansawdd aer yn seiliedig ar y strategaethau cenedlaethol ar gyfer monitro ansawdd aer ac mae hwn wedi'i ddefnyddio fel Cynllun Ansawdd Aer y sir. Mae'r gwaith ansawdd aer yn cael ei adolygu'n gyson i sicrhau ei fod yn parhau'n berthnasol ac yn briodol. Mae dynodi'r Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer yn Llandeilo, Llanelli a Chaerfyrddin a sefydlu'r grwpiau cynllunio gweithredu a llywio wedi helpu i feithrin y gysylltiadau â rhanddeiliaid mewnol.

Mae cael mwy o gysylltiadau mewnol wedi helpu i godi proffil gwaith ansawdd aer fel bod mwy o gydweithredu rhwng adrannau yn arwain at well cyfathrebu a threfniadau gweithio.

Datblygwyd dogfen ranbarthol rhwng Sir Gaerfyrddin, Ceredigion, Powys a Sir Benfro yn 2011/12 a oedd wedi'i hanelu at ddatblygwyr a chynllunwyr i ddarparu canllawiau ar safbwynt ansawdd aer ar ddatblygiadau newydd. Roedd y ddogfen yn seiliedig yn bennaf ar ddogfen ganllaw Environmental Protection UK "Development Control: Planning for Air Quality (2010 Update)". Cafodd y ddogfen ganllaw gydweithredol ei hysgrifennu a'i chytuno rhwng y pedwar awdurdod a'i chyhoeddi ym mis Medi 2012. Fe'i gwnaed ar gael i adrannau cynllunio pob awdurdod ac fe'i defnyddiwyd i gynorthwyo gydag ymgynghoriadau cynllunio. Teitl y ddogfen yw "Mid and West Wales, Air Quality: A Guide for Developers".

Ers yr adolygiad o ddogfen EPUK 2010 (a gyhoeddwyd ym mis Mai 2015 ac yn fwy diweddar ym mis Ionawr 2017), cytunwyd rhwng y pedwar awdurdod y byddai dogfen 2017 yn ffurfio sail y Strategaeth Ranbarthol. Fel rhan o'r gwaith cynllunio gweithredu, rydym yn edrych ar ddatblygu strategaethau lleol y gellir eu cymhwyso i ddatblygu gyda'r prif nod o leihau effeithiau ansawdd aer o ddatblygiadau lle bynnag y bo modd.

Drwy gyflawni ein swyddogaethau o dan Ran IV Deddf 1995, rhoddwyd ystyriaeth briodol i'r canllawiau polisi a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru, sef 'Rheoli Ansawdd Aer Lleol yng Nghymru', ac mae'r pum ffordd o weithio fel y nodir yn Neddf Llesiant

Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn cael eu mabwysiadu wrth gyflawni ein swyddogaethau i reoli ansawdd aer lleol.

4.2 Polisiâu Cynllunio Ansawdd Aer

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin wrthi'n paratoi'r Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig (CDLI) ar gyfer ei ardal (ac eithrio'r rhan honno a gynhwysir o fewn Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog). Pan gaiff ei gwblhau'n derfynol (ei fabwysiadu), bydd y CDLI Diwygiedig yn disodli'r CDLI mabwysiedig presennol a bydd penderfyniadau ar ganiatâd cynllunio yn cael eu seilio'n bennaf ar ei gynnwys. Cafodd Cynllun Datblygu Lleol presennol Sir Gaerfyrddin ei fabwysiadu gan y Cyngor Sir ar 10 Rhagfyr 2014.

Er y dylai cynigion datblygu gael eu hystyried yn ôl polisiâu a darpariaethau'r cynllun yn gyfan gwbl (ynghyd ag ystyriaethau a pholisiâu perthnasol eraill), y polisi Cynllun Datblygu Lleol mwyaf nodedig o ran ansawdd aer yw EP2: Llygredd a TR2: Lleoli Datblygiadau - Ystyriaethau Trafnidiaeth a amlinellir isod:

Polisi EP2 Llygredd

Lle bynnag y bo modd, dylai cynigion ar gyfer datblygiadau geisio cyfyngu ar effeithiau llygredd. Bydd yn ofynnol i ddatblygiadau newydd ddangos:

- a) Nad ydynt yn gwrthdaro ag amcanion y Strategaeth Ansawdd Aer Genedlaethol neu'n cael effaith andwyol i raddau arwyddocaol ar Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer dynodedig (mae'n bosibl y gosodir amodau ar ddatblygiadau a ganiateir i gydymffurfio â'r arferion gorau);*
- b) Nad ydynt yn achosi dirywiad o ran ansawdd dŵr;*
- c) Eu bod yn sicrhau y cyfyngir ar lygredd golau a sŵn, lle bo'n briodol;*
- d) Eu bod yn sicrhau yr ymdrinnir â pheryglon sy'n codi o dir halogedig trwy archwiliad tir ac asesiad risg priodol a gwaith adfer tir er mwyn sicrhau ei fod yn addas i'r defnydd arfaethedig.*

Amcanion Strategol a Gefnogir: SO4, SO5, SO10 a SO11

<i>Dylid darllen y polisi hwn ar y cyd gyda pholisiâu a chynigion perthnasol eraill y Cynllun Datblygu Lleol hwn.</i>

Polisi TR2: Lleoli Datblygiadau - Ystyriaethau Trafnidiaeth

Bydd cynigion sydd â'r potensial i greu nifer sylweddol o deithiau'n cael eu caniatáu:

- a. Os yw'r datblygiad yn cael ei leoli mewn modd sy'n gyson ag amcanion strategol y cynllun, ei fframwaith aneddiadau a'i bolisiau a chynigion;*
- b. Os yw'n hygyrch trwy ffyrdd o deithio heblaw ceir gan gynnwys trafndiaeth gyhoeddus, beicio a cherdded;*
- c. Os gwneir darpariaeth ar gyfer ffyrdd o deithio heblaw ceir ac i bobl ag anawsterau symudedd yn nyluniad y cynnig ac wrth ddarparu cyfleusterau ar y safle;*
- d. Os yw Cynlluniau Teithio wedi cael eu hystyried a, lle bo'n briodol, eu hymgorffori.*

Amcanion Strategol a Gefnogir: SO1, SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO8, SO9, SO10, SO11, SO12, SO13 a SO14

<i>Dylid darllen y polisi hwn ar y cyd gyda pholisiau a chynigion perthnasol eraill y Cynllun Datblygu Lleol hwn.</i>

Mae Gorchmynion Rheoli Ansawdd Aer ar gyfer Caerfyrddin a Llanelli wedi cael eu llofnodi ac mae cynlluniau gweithredu wedi cael eu datblygu. Fel rhan o'r gwaith cynllun gweithredu, mae trafodaethau'n parhau o ran pa gyfleoedd sydd ar gael i ddiweddarau'r testun atodol i Bolisi EP2 (paragraff 6.8.21) a chofleidio polisi diweddaraf Llywodraeth Cymru ar ansawdd aer.

Dylid nodi bod canllawiau clir ar amrediad o faterion diogelu'r amgylchedd wedi'u cynnwys o fewn Polisi Cynllunio Cymru, yn arbennig mewn perthynas ag effaith datblygu ar Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer a lleihau llygredd aer a dŵr. Nid yw'r rhain felly'n cael eu hadrodd yn y Cynllun Datblygu Lleol. Gellir dod o hyd i ddatganiadau polisi rheoli datblygu cenedlaethol ychwanegol ym Mholisi Cynllunio Cymru.

4.3 Cynlluniau a Strategaethau Trafnidiaeth Lleol

Yn hanesyddol, roedd gan yr awdurdod Gynllun Trafnidiaeth Lleol; fodd bynnag, cafodd hwn ei ymgorffori'n Gynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a sefydlwyd o dan gyfarwyddyd Llywodraeth Cymru. Mae'r rhanbarth yn cwmpasu awdurdodau unedol

Castell-nedd Port Talbot, Abertawe, Sir Gaerfyrddin a Sir Benfro. Enw torfol yr awdurdodau oedd Consortiwm Cludiant Integredig De-orllewin Cymru (SWWITCH).

Nid yw'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, fel y'i cyhoeddwyd gan SWWITCH, bellach yn cael ei ddefnyddio yn yr un modd ers i'r cyllid ar gyfer y consortiwm gael ei ddileu. Disgwylir bellach y bydd y cynlluniau trafndiaeth lleol yn cael eu datblygu ond bydd yn dal yn rhaid cael ystyriaeth briodol i'r canllawiau trafndiaeth rhanbarthol.

Fodd bynnag, mae'r trefniant partneriaeth gyda'r awdurdodau eraill yn dal ar waith ac maent wedi datblygu cynllun trafndiaeth lleol cyfunol ar gyfer Dinas-ranbarth Bae Abertawe yn cwmpasu'r cyfnod 2015 – 2020.

Mae'r gwaith rheoli ansawdd aer lleol a oedd yn cyfrannu at y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol bellach wedi'i drosglwyddo a rhoddir ystyriaeth briodol iddo o fewn y Cynllun Trafnidiaeth Lleol a'r ymyriadau polisi a seilwaith, sy'n cael eu teilwra i helpu i wella ansawdd aer a lleihau llygredd aer o ffynonellau cludiant.

Gellir dod o hyd i wybodaeth bellach am y Cynllun Trafnidiaeth Lleol gan ddefnyddio'r ddolen isod: <https://www.abertawe.gov.uk/cynlluntrafnidiaethlleol>

Cyfeirir hefyd at hyn yn Strategaeth Barcio Sir Gaerfyrddin 2018, y gellir dod o hyd iddi yma:

<http://democratiaeth.sirgar.llyw.cymru/documents/s20624/Adroddiad.pdf?LLL=1>

4.4 Cynlluniau a Strategaethau Teithio Llesol

Cydnabyddir mai NO₂ o draffig ffyrdd yw'r prif destun pryder ar gyfer Sir Gaerfyrddin. Felly dylid croesawu unrhyw fesurau sy'n gallu annog a hwyluso dulliau trafndiaeth amgen. Mae Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013 yn rhoi gofyniad statudol ar awdurdodau lleol i nodi a gwella llwybrau cerdded a beicio, sy'n cynnwys cyhoeddi mapiau i nodi llwybrau addas, a hefyd i ddarparu cysylltiadau â lleoliadau allweddol, megis mannau gwaith, addysg ac ati.

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin wedi cyhoeddi ei fapiau rhwydwaith integredig, a gellir dod o hyd iddynt yma: <https://www.sirgar.llyw.cymru/cartref/gwasanaethaur-cyngor/teithio-ffyrdd-a-pharcio/teithio-llesol/#.XGWBuFz7TIU>

[<https://www.carmarthenshire.gov.wales/home/council-services/travel-roads-parking/active-travel/>](https://www.carmarthenshire.gov.wales/home/council-services/travel-roads-parking/active-travel/)

Mae hyn yn cyd-fynd â nod hirdymor y cyngor o ddod yn Ganolbwynt Beicio Cymru. Gellir dod o hyd i wybodaeth bellach am strategaeth feicio Sir Gaerfyrddin yma: <https://www.carmarthenshire.gov.wales/home/business/tourism/tourism-priorities/cycling/#.W834XOaot9B>

4.5 Amcanion Llesiant Awdurdodau Lleol

Mae Strategaeth Gorfforaethol 2018 – 2023 Sir Gaerfyrddin yn cynnwys ei hamcanion llesiant ar gyfer y cyfnod. Gall ansawdd aer effeithio ar ychydig o'r 15 amcan a nodwyd, ond mae Amcan Llesiant 8, "Byw'n Dda – Helpu pobl i fyw bywydau iach" yn cynnwys amrywiaeth o gamau gweithredu, y mae un ohonynt yn ymwneud yn benodol â monitro ansawdd aer (nitrogen deuocsid).

Rydym yn olrhain cynnydd ar y cam gweithredu hwn drwy adroddiadau monitro perfformiad chwarterol.

4.6 Cynlluniau a Strategaethau Seilwaith Gwyrdd

Mabwysiadodd y Cyngor ganllawiau cynllunio atodol ym mis Medi 2016, 'Creu Ymdeimlad o Le a Dylunio', sy'n annog datblygwyr i fabwysiadu dull seilwaith gwyrdd i gefnogi polisi GP1 o'r Cynllun Datblygu Lleol ar gyfer 'Cynaliadwyedd a Dylunio o Ansawdd Uchel'.

Mae gan Strategaeth Gorfforaethol 2018-23 y Cyngor hefyd amcan Llesiant i '*Gofalu am yr amgylchedd ar hyn o bryd ac i'r dyfodol*', sy'n adlewyrchu'r Nod 'Cymru Gydnerth' yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus bennu amcanion i gyflawni 'amgylchedd naturiol bioamrywiol gydag ecosystemau iach gweithredol'.

Cafodd Blaengynllun ar gyfer Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 i ddiogelu cynefinoedd a bioamrywiaeth ei ddiwygio gan Gyngor Sir Caerfyrddin ym mis Chwefror 2019 ac mae ei gamau gweithredu cysylltiedig yn cynnwys cam gweithredu 7bTH: '*Bydd Priffyrdd a Thrafnidiaeth yn gweithio gyda'r adain Cadwraeth Wledig i adnabod ac amlygu cyfleoedd i ddatblygu a gweithredu seilwaith newydd sy'n gwneud cyfraniad cadarnhaol i gydnerthedd ecolegol.*'

Cyhoeddwyd Strategaeth Pryfed Peillio ar gyfer Sir Gaerfyrddin yn ddiweddar yn Awst 2020 er mwyn cyfrannu at gamau cadarnhaol ar gyfer pryfed peillio ymhob agwedd ar waith y Cyngor. Mae Partneriaeth Natur Sir Gaerfyrddin yn gweithio i lunio Cynllun

Adfer Natur Lleol i fynd i'r afael â'r materion sy'n achosi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth, a chefnogi'r broses adfer.

Mae'r gwaith hwn yn cefnogi'r amcanion strategol a nodir yn 'Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru' a gynhyrchwyd gan Bartneriaeth Bioamrywiaeth Cymru, Cynllun Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Gaerfyrddin ac amcanion Llesiant y Cyngor a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

4.7 Strategaethau Newid Hinsawdd

Yn dilyn gwaith a wnaed i lunio Asesiad Llesiant Sir Gaerfyrddin, cyhoeddodd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus [Gynllun Llesiant Sir Gaerfyrddin ar gyfer 2018-2023](#). Mae hyn yn seiliedig i raddau helaeth ar y 7 nod llesiant a'r pum ffordd o weithio (Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015).

Mae [Strategaeth Gorfforaethol 2018–2023](#) ar gyfer Sir Gaerfyrddin yn nodi ei hamcanion llesiant, sy'n ceisio gwella llesiant economaidd, amgylcheddol, cymdeithasol a diwylliannol yn y sir yn barhaus. Diweddarwyd y strategaeth hon ym mis Mehefin 2019 yn dilyn ymgynghoriad ym mis Ionawr 2019.

Mae nifer o fesurau yn y strategaeth hon sy'n ymwneud â newid hinsawdd, yn benodol yn gysylltiedig â gweithredu a hyrwyddo'r defnydd cynyddol o ynni adnewyddadwy. Ym mis Chwefror 2019 mabwysiadodd Cyngor Sir Caerfyrddin gynnig di-garbon i fod yn garbon niwtral erbyn 2030 i gefnogi amcan llesiant 12 '*Gofalu am yr amgylchedd ar hyn o bryd ac i'r dyfodol*'. Ers hynny, ni yw'r awdurdod lleol cyntaf yng Nghymru i gyhoeddi cynllun gweithredu carbon sero net a gymeradwywyd gan y cyngor llawn ym mis Chwefror 2020.

5. Casgliadau a Chamau Gweithredu Arfaethedig

5.1 Casgliadau o Ddata Monitro Newydd

Dim ond un gormodiant o'r amcan ansawdd aer blynyddol ar gyfer NO₂ a nodwyd yn 2019 a lleolwyd hwnnw yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin. Serch hynny, mae pum safle arall yn Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo, Caerfyrddin a Llanelli hefyd yn parhau i fod ar y ffin (o fewn un gormodiant) ac mae achosion o gydymffurfio â'r amcan ansawdd aer o drwch blewyn mewn ardaloedd â phroblem, gan gyfiawnhau'r angen i ddynodi Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer yn yr ardaloedd hyn.

Roedd un lleoliad yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin yn fwy na'r amcan ansawdd aer a dyma'r darlenniad uchaf yn y sir ar gyfer yr wythfed flwyddyn yn olynol: 85 Heol y Prior (dwyrain) (DAC/08). Roedd y crynodiad blynyddol a ragfynegyd yn 44.3µg/m³ ar ôl cyfrifo'r gostyngiad NO₂ gyda phellter, sy'n is na'r ddwy flynedd flaenorol pan gofnodwyd 48.5 µg/m³ (2018) a 53.6µg/m³ (2017). Mae 15 Park Terrace (DAC/02) yn parhau i fod ar y ffin o ran bodloni'r amcan ansawdd aer ar 37.6µg/m³ sy'n gynydd bach o'i gymharu â'r llynedd pan gofnodwyd 36µg/m³ (2018).

Nid oedd unrhyw safleoedd yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli yn fwy na'r amcan ansawdd aer ar gyfer 2019, o'i gymharu ag un gormodiant a gofnodwyd ar gyfer 2018. Roedd hyn ger 13 Heol Felinfoel (DAL/07), ac er ei bod yn ymddangos ei fod yn fwy na'r amcan ansawdd aer ar gyfer eleni, ar ôl cyfrifo'r pellter gostyngiad NO₂, gostyngodd y lefelau o 41.2 µg/m³ i 38.1.1µg/m³. Er ei fod yn ostyngiad bach o'i gymharu â 41.1µg/m³ a gofnodwyd yn 2018, nodir bod y safle hwn wedi disgyn yn is na'r amcan ansawdd aer blynyddol am y tro cyntaf yn ystod y saith mlynedd diwethaf. Roedd Carm/077 Heol y Sandy (2) i'w weld ar y ffin o ran yr amcan ansawdd aer, ond ar ôl cyfrifo'r pellter gostyngiad NO₂, gostyngodd y lefelau o 38.9µg/m³ i 29.6µg/m³. Mae Stryd Thomas (Barnados) (DAL/09) yn parhau i fod ar y ffin gyda chrynodiad o 37.6µg/m³ ac am yr ail waith mewn saith mlynedd nid yw wedi croesi'r amcan ansawdd aer.

Hefyd, ni nododd Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo unrhyw achosion o ormodiant o ran yr amcan ansawdd aer blynyddol, a hynny am y tro cyntaf ers i'r Ardal Rheoli Ansawdd Aer gael ei datgan. Roedd dau safle yn Llandeilo a groesodd yr amcan

ansawdd aer yn ystod 2018 yn cynnwys safleoedd 123 Stryd Rhosmaen (DA/09) a gofnododd $38.6\mu\text{g}/\text{m}^3$ eleni (2019) ar ôl croesi'r amcan ansawdd aer am y chwe blynedd flaenorol, a 133 Stryd Rhosmaen (DA/10) a oedd yn fwy na'r amcan ansawdd aer yn 2018 wrth gofnodi $41.3\mu\text{g}/\text{m}^3$, ond gwelwyd gostyngiad sylweddol ar gyfer 2019 wrth gofnodi $34.8\mu\text{g}/\text{m}^3$. Roedd yn ymddangos bod Stryd Rhosmaen (2) (Carm/083) o fewn 10% o gydymffurfio wrth gofnodi $36.8\mu\text{g}/\text{m}^3$ ond cofnodwyd $33.1\mu\text{g}/\text{m}^3$ yn y diwedd ar ôl cyfrifo'r gostyngiad NO_2 gyda phellter

Nid yw holl ardaloedd eraill y sir lle y mae gwaith monitro tiwb tryledu yn cael ei gyflawni wedi nodi unrhyw ardaloedd gormodiant eraill. Fodd bynnag, bydd angen monitro ymhellach lawer o safleoedd sy'n parhau i gydymffurfio o drwch blewyn a gwneud rhagor o waith arnynt er mwyn sicrhau nad yw lefelau NO_2 yn fwy na'r amcan ansawdd aer yn y dyfodol ac wrth i ddatblygiadau gael eu cynllunio yn y dyfodol.

5.2 Casgliadau yn Ymwneud â Datblygiadau Lleol Newydd

Mae gwaith yn parhau ar nifer o safleoedd datblygu newydd ar draws y sir yr adroddwyd amdanynt eisoes, ond hyd yn hyn nid oes unrhyw effeithiau ar ansawdd aer wedi cael eu nodi. Cafodd Ffordd Gyswllt Gorllewin Caerfyrddin ei chwblhau a'i hagor i'r cyhoedd ym mis Mai 2019; mae'n ymddangos bod tagfeydd wedi gwella ond bydd parhau i fonitro NO_2 yn dangos a yw'r ffordd osgoi hon wedi cael effaith gadarnhaol ac nad yw wedi symud y broblem i ran arall o'r dref. Adroddir ar hyn yn 2021.

Mae Cam 2 datblygiad Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands yn dal i gael ei adeiladu; bydd Cam 2 yn cysylltu Heol y Llew Du â'r A476 i'r gogledd o bentref Gors-las (cyn y gyffordd â'r B4297 Heol y Gât). Mae cyswllt cyntaf Cam 2 o'r A476 i Heol Norton wedi'i gwblhau ar y cyfan ond nid yw wedi agor oherwydd oedi wrth adeiladu'r ail gyswllt o Heol Norton i Heol y Llew Du. Ar ôl ei chwblhau, bydd y ffordd yn agor mynediad i Safle Cyflogaeth Strategol Dwyrain Cross Hands, gan fod o fudd i'r seilwaith presennol a gwella llifau traffig ac amseroedd teithio. Ei nod hefyd yw lliniaru tagfeydd a gwella diogelwch wrth Gylchfan yr A48 yn Cross Hands, yr A476 Heol Llandeilo a chyffordd 'chwe ffordd' Gors-las ar yr A476 sy'n cefnogi'r Rhaglen Llwybrau Diogel mewn Cymunedau a gwella ansawdd aer ar lwybrau preswyl presennol.

5.3 Casgliadau Eraill

Mae cryn dipyn o waith wedi'i wneud i greu, gwella a hyrwyddo opsiynau teithio cynaliadwy i drigolion ac ymwelwyr yn y Sir, boed hynny drwy gyllid grant neu drwy'r broses ddatblygu. Fodd bynnag, mae'n anodd dod i'r casgliad bod unrhyw ymyriad unigol yn unig wedi cael effaith gadarnhaol ar leihau lefelau nitrogen deuocsid yn ein sir. Mae'r dull partneriaeth cydweithredol a ddefnyddir gan wahanol wasanaethau yn allweddol i gyflawni unrhyw effeithiau, a chydabyddir bod unrhyw enillion bach yn fuddiol ar y cyd o ran gwella ansawdd aer lleol.

Er nad oes unrhyw strategaeth ansawdd aer 'ffurfiol' yn bodoli, mae'r defnydd o ddogfen ganllaw Environmental Protection UK wedi cynyddu a chytunwyd ar ddiweddarau'r strategaeth ranbarthol a ddatblygwyd.

Er nad yw'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol bellach yn bodoli, mae nifer o'r elfennau a oedd yn rhan o'r cynllun wedi cael eu hymgorffori yn y Cydgynllun Trafnidiaeth ar gyfer De-orllewin Cymru, sy'n ymgorffori'r Cynllun Trafnidiaeth Lleol. Datblygwyd hyn ar y cyd â'r awdurdodau lleol eraill ar draws y rhanbarth. Mae'r cynllun yn cydnabod yr effeithiau posibl oddi wrth ffynonellau trafndiaeth ac mae'n cael ei adolygu wrth i fwy o ddata a gwybodaeth am ansawdd aer ar draws y rhanbarth yn dod ar gael.

Mae Strategaeth Feicio Sir Gaerfyrddin yn cyflwyno'r weledigaeth o fod yn Ganolbwynt Beicio Cymru. Mae gwaith yn parhau i fynd rhagddo gyda gwelliannau i farchnata mwy o feicio yn Sir Gaerfyrddin, ac mae'r gwaith o ailddatblygu Felodrom Caerfyrddin a Chylchffordd Gaeedig Pen-bre bellach wedi'i gwblhau ac yn ymddangos yn boblogaidd. Mae gwaith pellach ar y gweill hefyd i wella llwybrau troed a mapio llwybrau beicio. Mae llwybr beicio Dyffryn Tywi hefyd yn parhau i fynd rhagddo.

Mae'r Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) wedi cael ei fabwysiadu a'i ddiweddarau, gan gyfeirio'n benodol at ansawdd aer a'r angen i ystyried effeithiau datblygiadau ar ansawdd aer. Mae'r Cynllun Datblygu Lleol hefyd yn cyfeirio at ganllawiau a pholisi cenedlaethol yn gysylltiedig ag ansawdd aer a gafodd eu hymgorffori o fewn polisiau cynllunio Cymru. Mae trafodaethau yn cael eu cynnal i ddiweddarau'r cynllun i ymgorffori'r canllawiau polisi diweddaraf a sicrhau bod effeithiau ar ansawdd aer yn cael eu lleihau.

Mae Cam 2 Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands ar hyn o bryd o dan adolygiad yn sgil ei agosatrwydd at SoDdGA ac mae'r effaith bosibl o allyriadau cerbydau yn cael ei hasesu. Er nad yw'n hollol o fewn cylch gwaith Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol, er

mwyn sicrhau dull gweithredu cyfannol ac ystyried Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol Llywodraeth Cymru, ystyriwyd ei fod yn synhwyrol adrodd am ganlyniadau'r gwaith. Mae gwaith monitro NO₂ yn yr ardal yn parhau.

Gwnaeth gwaith monitro sylffwr deuocsid yng ngorsaf Rheilffordd Gwili nodi cydymffurfiaeth â'r gorchymyn gwaith o ran injans stêm yn segura yn ystod ymweliadau cydymffurfiaeth a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn. Fodd bynnag, nid arsylwyd ar unrhyw allyriadau mwg tywyll yn ystod adegau'r ymweliadau.

5.4 Camau Gweithredu Arfaethedig

Ni fu unrhyw ofyniad i gynnal asesiad/archwiliad pellach ar gyfer unrhyw lygrydd a nodwyd yn ystod y flwyddyn, ac nid oes angen datgan unrhyw Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer newydd.

Bydd y gwaith monitro tiwbiau tryledu yn Llandeilo yn parhau a bydd gwaith pellach yn cael ei wneud i ddatblygu astudiaeth trafndiaeth Llandeilo a Ffair-fach mewn ymgynghoriad â'r cyhoedd, i wella'r rhwydwaith priffyrdd ac ansawdd aer yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo. Bydd Cynllun Gweithredu Ansawdd Aer Llandeilo hefyd yn cael ei adolygu yn ystod 2021 i gynnwys cynnydd yr opsiynau sydd wedi'u cynnwys yn yr astudiaeth hon a nodi unrhyw waith pellach sydd ei angen i wella ansawdd aer yn yr ardal hon. Mae'r adolygiad hwn wedi'i ohirio o 2020 i 2021, o ganlyniad i oedi a achoswyd gan pandemig COVID-19.

Bydd y gwaith monitro tiwbiau tryledu yn nhrefi Llanelli a Chaerfyrddin yn parhau ynghyd â'r cynnydd i fynd i'r afael â'r Cynlluniau Gweithredu gyda phartneriaid perthnasol. Byddai camau gweithredu fel arfer yn blaenoriaethu gwella'r rhwydwaith trafndiaeth. Fodd bynnag, bydd camau i helpu i annog teithio llesol a dulliau teithio cynaliadwy yn arbennig o bwysig yn ystod pandemig COVID-19, ar adeg lle mae cadw pellter cymdeithasol a mwy o deithio llesol yn hollbwysig wrth i bobl ddefnyddio llai o drafnidiaeth gyhoeddus a thrafnidiaeth a rennir.

Bydd yr awdurdod yn parhau i wirio cydymffurfiaeth â'r amseroedd segura injan stêm yng ngorsaf Rheilffordd Gwili ym Mronwydd drwy ymweliadau heb rybudd.

Mae'r awdurdod, gan weithio mewn partneriaeth â gwasanaethau cyhoeddus eraill, wedi sefydlu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ac mae'n gweithio ar y cyd â Sir Benfro a Cheredigion i asesu a datblygu Cynlluniau Llesiant a fydd yn gweithio tuag at y saith nod llesiant a amlinellir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Bydd y gwaith Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol yn cael ei adrodd a gobeithir y bydd yn helpu i godi proffil effeithiau iechyd ansawdd aer.

Dechreuodd gwaith monitro pellach o ran nitrogen deuocsid mewn ysgol gynradd yn Sir Gaerfyrddin ym mis Chwefror 2020, a byddem yn disgwyl adrodd ar unrhyw ganfyddiadau yn ein Hadroddiad Cynnydd ar gyfer 2021.

Bydd gwaith yn dechrau tuag at gwblhau agweddau ar Adroddiad Cynnydd 2021 a bydd yr awdurdod yn ymgysylltu â Llywodraeth Cymru a desg gymorth Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol i gyflawni gwelliannau i ansawdd aer.

Cyfeiriadau

Gwefan Cyngor Sir Caerfyrddin ar Ansawdd Aer:

<https://www.sirgar.llyw.cymru/cartref/gwasanaethaur-cyngor/iechyd-yr-amgylchedd/ansawdd-aer/#.YrL69kbMJPY>

Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer a ddatganwyd ar gyfer Sir Gaerfyrddin:

- https://uk-air.defra.gov.uk/aqma/local-authorities?la_id=395
- <http://aqma.defra.gov.uk/action-plans/14.11---llandeilo-aqma-action-plan.pdf>

Mapiau o Ffiniau Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer:

<http://lle.gov.wales/map/llygreddawyrol>

Crynodebau Hinsawdd (Gwefan y Swyddfa Dywydd)

<https://www.metoffice.gov.uk/research/climate/maps-and-data/summaries/index>

Adroddiad Data Blynyddol 2019 Cyngor Sir Caerfyrddin (Medi 2020)

Adroddiad Adolygu Sgrinio Ansawdd Aer Cyngor Sir Caerfyrddin 2019 (Medi 2020)

Data Cyfrifo Pellter NO₂ Cyngor Sir Caerfyrddin (2019) i'w ddefnyddio gydag
Adroddiad Cynnydd 2020 (Medi 2020)

[Offeryn cyfrifo gostyngiad NO₂ gyda phellter](#) (Gwefan Desg Gymorth Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol)

[Offeryn Cyfrifo Canlyniadau Blynyddol](#) (Gwefan Desg Gymorth Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol)

[Pecyn Cymorth Allyriadau Biomass v7](#) (offeryn cyfrifo) (Gwefan Desg Gymorth Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol)

Taenlen Ffactorau Addasu Tuedd Tiwbiau Tryledu ar gyfer Medi 2020. [v09-20 Final](#) (Gwefan Desg Gymorth Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol)

Tiwbiau Tryledu ar gyfer monitro NO₂ amgylchynol: Practical Guidance for Laboratories and Users (February 2008) (AEA Environment & Energy)

Summary of Laboratory Performance in AIR NO₂ Proficiency Testing Scheme (January 2018 – November 2019). [AIR-PT-Rounds 24 to 34 \(Jan 2018 – Nov 2019\)](#) (Gwefan desg gymorth Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol)

Cynllun Datblygu Lleol Sir Gaerfyrddin (2014)

Cydgynllun Trafnidiaeth ar gyfer De-orllewin Cymru 2015 – 2020 (2015)

Local Air Quality Management Technical Guidance [TG \(09\)](#) – Defra (2009)

Local Air Quality Management Technical Guidance [TG \(16\)](#) – Defra (2018)

Summary of Tube Precision Results for NO₂ Diffusion Tube co-location studies 2017-2019 (Reduced) version [September-2020](#) Terfynol (gwefan Desg Gymorth Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol)

Gwefan Aer y DU Defra ar gyfer AURN [Rhwydweithiau Monitro](#)

<https://www.abertawe.gov.uk/cynlluntrafnidiaethlleol>

Strategaeth Barcio Sir Gaerfyrddin 2018, y gellir dod o hyd iddi ar:

<http://democratiaeth.sirgar.llyw.cymru/documents/s20624/Adroddiad.pdf?LLL=1>

[Mapiau rhwydwaith integredig](#) Cyngor Sir Caerfyrddin

[Strategaeth Feicio 2018 Cyngor Sir Caerfyrddin](#)

[Pecyn Twristiaeth Beicio](#) Cyngor Sir Caerfyrddin

<https://www.carmarthenshire.gov.wales/home/business/tourism/tourism-priorities/cycling/#.W834XOaot9B>

[Cynllun Strategol ar gyfer Pryfed Peillio 2020](#) Cyngor Sir Caerfyrddin

[Cynllun Llesiant 2018-2023](#) Cyngor Sir Caerfyrddin
[Amcanion Llesiant 2019/20](#) Cyngor Sir Caerfyrddin

[Strategaeth Gorfforaethol Sir Gaerfyrddin 2018-2023](#) (diwygiwyd Mehefin 2019)

Canllawiau Polisi Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol Cymru LAQM PG 09(W) – Llywodraeth Cymru (2009)

<https://www.carmarthenshire.gov.wales/home/business/development-and-investment/tywi-valley-path/#.W9HGGemQyUk>

Atodiadau

Atodiad A: Canlyniadau Monitro Tiwbiau Tryledu Misol

Atodiad B: Crynodeb o Reoli Ansawdd yr Aer yn Lleol

Atodiad C: Sicrhau Ansawdd / Rheoli Ansawdd Data Monitro Ansawdd Aer

Atodiad D: Mapiau o Ffiniau Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer

Atodiad E: Adroddiad Data Blynnyddol (2019)

Atodiad F: Data Cyfrifo Pellter Gostyngiad NO₂ (2019)

Atodiad G: Adroddiad Adolygu Sgrinio Ansawdd Aer Sir Gaerfyrddin 2019

Atodiad A: Canlyniadau Monitro Tiwbiau Tryledu Misol

Tabl A.1- Canlyniadau Tiwbiau Tryledu Misol Llawn ar gyfer 2019

Cyfeirnod y Safle	Crynodeiadau Cymedr NO ₂ (µg/m ³)														
	Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Cymedr Blyneddol		
													Data crai	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd (0.75) a'i Gyflwyno ar Ffurf Flynyddol ⁽¹⁾	Pellter wedi'i Gywiro i'r Amlygiad Agosaf ⁽²⁾
RHYDAMAN															
Carm/089	29.8	25.4	25.2	28.2	22.3	18.0	17.6	14.1	20.7	26.5	37.6	32.0	24.78	18.59	
Carm/064	34.7	30.3	26.4	31.7	25.9	21.9	20.5	20.8	24.6	31.3	35.9	36.4	28.37	21.28	
Carm/090	42.6	48.2	31.7	31.3	31.1	27.6	24.7	26.1	27.7	33.9	34.7	39.0	33.22	24.91	
LLANELLI															
DAL/14	42.2		35.6	34.3	27.7	23.3	23.7	22.8	23.5	29.1	34.1	37.5	30.35	22.76	
DAL/15	41.0	26.3	29.7	28.4	24.2	20.6	19.2	16.7	23.2	28.0	37.7	28.0	26.92	20.19	
Carm/077	59.9	65.9	62.1	58.1	45.6	43.1	45.6	46.0	40.3	50.6	47.6	52.5	51.44	38.58	29.6
DAL/22	43.2	38.7	50.5	39.2	38.9	34.4	33.5	34.4	34.5	38.0	41.0	48.2	39.54	29.66	
DAL/26	41.0	29.3	26.8	33.4	24.1	22.4	18.0	15.6	23.6	28.3	40.4	29.0	27.66	20.74	
DAL/27	37.0	36.4	34.8	41.2	28.9	29.0	22.9	19.1	28.1	-	46.5	32.9	32.44	24.33	
DAL/16	35.8	28.9	27.3	34.4	25.1	21.1	20.6	17.8	22.0	25.0	32.5	26.1	26.38	19.79	
DAL/17	40.4	28.3	29.7	29.9	25.0	23.4	18.3	-	24.2	-	40.4	28.4	28.80	21.60	
Carm/141	37.2	39.7	32.9	32.1	30.1	26.0	28.7	27.3	26.7	31.6	35.6	36.3	32.02	24.01	
DAL/07	76.8	-	56.6	-	50.9	45.6	48.1	43.1	49.7	52.9	67.0	58.3	54.90	41.18	38.1
DAL/23	36.5	37.2	25.1	35.2	23.6	20.0	18.9	17.1	21.1	26.4	-	33.9	26.82	20.11	
DAL/09	55.4	58.4	61.4	46.0	47.3	45.6	47.2	46.7	45.4	43.9	52.4	52.1	50.15	37.61	f
Carm/104	57.1		44.0	-	39.5	39.1	34.8	31.9	38.0	43.7	59.2	48.2	43.55	32.66	

Cyfeirnod y Safle	Crynodeiadau Cymedr NO ₂ (µg/m ³)														
	Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Cymedr Blynyddol		
													Data crai	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd (0.75) a'i Gyflwyno ar Ffurf Flynyddol ⁽¹⁾	Pellter wedi'i Gywiro i'r Amlygiad Agosaf ⁽²⁾
DAL/10	62.8	43.9	42.0	-	35.2	37.5	32.4	28.5	35.1	41.7	62.5	-	42.16	31.62	
Carm/069	58.8	-	52.1	47.8	40.5	36.9	38.3	35.8	38.5	44.3	43.8	50.4	44.29	33.22	
DAL/12	45.5	45.8	47.8	43.8	30.8	22.2	24.7	22.3	29.6	36.4	42.5	46.2	36.47	27.35	
DAL/28	37.6	34.4	23.7	30.5	24.5	18.7	17.8	16.9	21.9	27.1	40.3	33.0	27.20	20.40	
DAL/04	-	44.4	36.2	33.9	33.2	29.9	28.5	27.2	32.8	37.6	45.6	40.9	35.47	26.60	
Carm/114	54.7	49.6	46.3		32.8	33.1	32.1	33.1	35.7	42.6	50.3	-	41.03	30.77	
Carm/113	49.3	43.0	45.8	45.6	42.5	38.8	37.0	32.8	36.6	40.8	46.7	44.6	41.96	31.47	
Carm/135	41.7	41.5	34.2	31.5	26.4	21.9	26.3	33.5	24.4	26.7	35.0	33.8	31.41	23.56	
CAERFYRDDIN															
DAC/06	49.6	41.2	34.0	42.3	29.6	26.6	30.7	30.5	33.4	35.6	47.0	53.0	37.79	28.34	
DAC/13	49.9	45.4	41.4	36.3	32.9	-	30.8	34.9	35.4	40.4	44.4	46.6	39.85	29.89	
Carm/109	55.9	49.6	43.0	49.1	36.1	34.4	32.6	34.5	37.3	45.6	46.4	54.0	43.21	32.41	
DAC/08	-	68.4	71.2	54.6	60.9	58.3	52.6	57.6	56.9	67.1	78.0	-	62.56	46.92	44.3
DAC/14	53.8	55.2	44.6	37.2	32.0	32.2	30.2	39.0	28.1	43.7	41.2	55.2	41.03	30.78	
DAC/15	36.7	51.2	37.7	31.9	27.6	25.5	29.2	31.5	29.9	35.3	31.4	43.8	34.31	25.73	
Carm/111	47.1	39.5	34.4	38.1	30.4	29.4	31.4	35.9	30.9	41.9	45.2	53.1	38.11	28.58	
DAC/12	53.4	46.4	42.7	32.7	32.3	32.9	31.4	33.5	35.6	42.6	39.3	53.7	39.71	29.78	
DAC/04	40.5	28.9	25.8	24.6	24.3	-	22.8	18.9	25.5	28.4	34.7	37.0	28.31	21.23	
Carm/072	41.2	46.7	38.7	32.5	30.4	30.6	30.9	37.3	36.4	39.0	36.4	48.0	37.34	28.01	
DAC/02	64.1	65.4	43.4	-	-	40.3	45.4	45.3	46.7	58.1	61.3	63.7	53.37	40.03	37.8
DAC/16	54.3	51.2	30.1	49.6	34.4	36.8	40.3	39.7	38.5	50.6	53.7	45.8	43.75	32.81	
Carm/001	54.4	42.5	35.4	37.8	28.3	27.1	30.2	27.1	35.2	37.9	47.2	39.3	36.87	27.65	
Carm/084	56.4	41.2	35.1	40.2	32.9	31.7	30.8	28.1	35.3	-	-	-	36.86	27.64	

Cyfeirnod y Safle	Crynodeiadau Cymedr NO ₂ (µg/m ³)														
	Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Cymedr Blyneddol		
													Data crai	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd (0.75) a'i Gyflwyno ar Ffurf Flynyddol ⁽¹⁾	Pellter wedi'i Gywiro i'r Amlygiad Agosaf ⁽²⁾
DAC/05	50.2	53.5	43.4	40.6	38.5	31.6	34.7	35.6	36.0	-	47.2	50.5	41.98	31.49	
Carm/106	58.7	43.7	50.9	35.9	35.6	34.2	34.1	39.0	44.0	48.8	47.2	57.7	44.15	33.11	
Carm/134	24.3	17.0	15.6	14.0	11.9	9.0	9.7	8.3	12	17.6	24.3	20.4	15.34	11.51	
Carm/126	43.1	27.8	25.1	24.0	23.8	20.4	20.8	16.0	23.6	27.1	34.1	28.0	26.15	19.61	
Carm/132	30.2	21.7	17.9	21.7	18.4	15.3	15.0	13.7	20.5	21.7	26	25.8	20.66	15.49	
Carm/133	24.4	18.5	15.7	17.4	14.8	11.4	11.7	10.7	13.2	19.8	26.3	20.9	17.07	12.80	
Carm/142	-	22.9	19.8	-	20.2	16.7	16.2	12.9	17.4	23.3	30.2	24.9	20.45	15.34	
Carm/139	27.8	22.4	23.1	16.3	17.3	14.8	14.8	12.9	16.5	21.8	25.6	27.2	20.04	15.03	
Carm/140	25.4	19.2	20.0	14.8	17.1	13.4	13.8	14.0	16.3	20.4	23.2	23.7	18.44	13.83	
LLANDEILO															
FA/01	24.2	17.7	17.0	17.3	13.3	15.5	15.4	15.5	15.5	18.5	24.7	22.4	18.08	13.56	
DA/15	37.2	34.2	28.3	31.5	27.4	22.3	23.7	21.1	25.0	29.8	38.3	32.7	29.29	21.97	
DA/01	-	31.2	28.8	28.1	24.9	24.6	22.5	21.0	21.1	28.9	35.3	33.0	27.22	20.41	
DA/03	34.0	38.2	30.5	30.8	23.3	22.9	23.1	25.7	24.0	30.6	36.1	34.2	29.45	22.09	
Carm/013	48.8	40.9	45.9	30.1	33.3	32.0	33.5	34.3	36.3	38.7	45.1	39.0	38.16	28.62	
DA/05 (A), (B) a (C)	47.4	39.7	37.1	47.3	37.2	35.1	35.4	34.3	36.0	42.3	51.2	42.2	40.43	30.33	
DA/07	45.1	39.8	44.7	53.1	42.5	42.2	39.5	37.0	39.0	45.7	56.4	48.1	44.42	33.32	
Carm/083	55.5	51.8	46.6	60.5	44.6	44.7	42.8	35.7	40.7	51.1	66.5	48.5	49.08	36.81	33.1
DA/09	63.0	55.5	51.5	63.0	48.2	46.7	43.6	38.6	43.5	49.1	68.6	47.0	51.53	38.64	f
DA/10	48.8	50.0	44.3	55.0	42.8	44.0	40.4	33.2	39.9	49.6	62.1	-	46.37	34.78	
DA/11	52.2	43.8	51.4	42.2	45.0	41.9	40.3	35.9	39.9	46.5	51.8	54.9	45.48	34.11	
DA/12	31.6	35.7	28.2	26.8	22.4	17.6	21.8	22.1	22.8	22.0	-	34.6	25.96	19.47	

Cyfeirnod y Safle	Crynodeiadau Cymedr NO ₂ (µg/m ³)														
	Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Cymedr Blyneddol		
													Data crai	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd (0.75) a'i Gyflwyno ar Ffurf Flynyddol ⁽¹⁾	Pellter wedi'i Gywiro i'r Amlygiad Agosaf ⁽²⁾
DA/13	46.3	50.1	41.5	41.7	35.9	38.2	38.4	37.7	37.8	43.2	49.5	46.7	42.25	31.69	
DA/14	35.0	34.9	28.1	27.8	25.6	25.2	23.4	-	28.4	31.9	38.5	33.8	30.24	22.68	
DA/16	36.2	35.4	42.4	34.6	34.9	33.0	33.7	31.4	33.7	36.7	43.4	38.4	36.15	27.11	
PORTH TYWYN															
Carm/127	21.9	17.2	14.7	16.6	13.4	9.1	-	8.8	11.9	14.4	24.7	18.0	15.52	11.64	
Carm/128	22.7	21.7	18.3	18.7	16.8	13.4	14.8	14.2	15.9	18.6	26.0	22.1	18.60	13.95	
LLANGENNECH															
LLG1	-	-	-	15.9	11.5	8.6	8.6	8.4	11	-	24.3	19.9	13.53	11.0 ⁽¹⁾	
LLG2	-	-	-	31	23.1	18.6	17.8	17.4	20.1	25.0	34.5	32	24.43	18.33	
LLG3	-	-	-	-	18.1	16.4	15.0	12.7	-	22.0	35.3	29.9	21.34	18.0 ⁽¹⁾	
FFORDD GYSWLLT ECONOMAIDD CROSS HANDS															
Carm/ELR1	46.2	52.8	40.0	46.9	39.2	32.3	34.9	40.2	38.8	49.8	56.3	49.9	43.94	32.96	
Carm/ELR2	34.8	31.1	23.4	28.1	26.2	19.5	21.2	22.3	22.9	27.1	36.9	30.8	27.03	20.27	
Carm/ELR3	24.4	30.1	19.5	-	19.4	14.4	15.5	-	18.6	-	35.1	-	22.13	16.5 ⁽¹⁾	
Carm/ELR4	21.6	23.2	18.6	18.1	16.4	11.6	12.2	13.7	14.6	20.3	29.8	23.4	18.63	13.97	
Carm/ELR6	15.2	15.2	12.8	14.7	10.1	7.8	7.7	--	-	11.7	18.9	14.9	12.90	9.68	
Carm/ELR7	13.8	13.9	11.7	15.0	9.1	-	6.9	8.5	8.2	10.1	14.3	12.5	11.27	8.45	
Carm/ELR8	12.2	11.2	9.6	-	9.0	5.7	6.5	7.8	7.1	9.1	13.7	10.3	9.29	6.97	
Carm/ELR9	13.2	14.5	8.9	8.4	6.6	4.8	5.4	6.9	7.1	9.7	16.0	13.4	9.58	7.18	
Carm/ELR10	-	-	-	-	12.6	10.6	10.4	-	-	-	-	20.4	13.50	12.5 ⁽¹⁾	
Carm/ELR11	20.0	15.1	14.0	11.9	8.8	6.1	7.8	10.1	10.3	15.1	21.6	15.4	13.02	9.76	
Carm/ELR12	21.5	18.3	-	13.9	12.3	9.5	10.6	12.9	-	16.3	24.2	23.4	16.29	12.22	
Carm/ELR16	10.0	10.9	8.4	7.5	6.0	3.8	3.8	5.5	5.5	7.9	13.2		7.50	5.63	

Cyfeirnod y Safle	Crynodeiadau Cymedr NO ₂ (µg/m ³)													Cymedr Blynyddol		
	Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Data crai	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd (0.75) a'i Gyflwyno ar Ffurf Flynyddol ⁽¹⁾	Pellter wedi'i Gywiro i'r Amlygiad Agosaf ⁽²⁾	
Carm/ELR19	10.8	11.3	8.0	6.7	5.4	3.6	4.3	6.2	5.2	7.4	12.8	11.9	7.80	5.85		
Carm/ELR20	11.2	12.6	8.7	6.6	6.1	4.0	4.3	6.0	4.9	7.7	12.2	10.4	7.89	5.92		
Carm/ELR21	15.7	18.9	10.9	10.7	10.3	7.0	8.8	10.2	10.7	12.9	19.3	19.6	12.92	9.69		
Carm/ELR22	26.1	25.2		18.5	17.6	12.3	15.0	15.7	18.6	18.5	28.7	27.0	20.29	15.22		
YSGOL GYNRADD LLANDEILO																
YGL1	-	-	-	23.4	21.8	18.4	18.8	17.0	19.3	24.1	31.6	27.3	22.41	16.81		
YGL2	-	-	-	11.4	8.2	6.7	7.5	7.2	7.0	11.0	15.9	-	9.36	7.8 ⁽¹⁾		
YGL3	-	-	-	8.9	6.9	5.3	5.3	5.7	5.7	9.2	16.1	10.5	8.18	6.13		
YGL4	-	-	-	7.9	6.1	4.5	-	-	5.0	8.5	15.4	11.3	8.39	6.2 ⁽¹⁾		
YGL5	-	-	-	9.6	8.3	6.5	6.6	6.2	-	11.2	17.0	12.8	9.78	7.8 ⁽¹⁾		
YGL6	-	-	-	-	8.8	7.6	7.6	8.4	-	-	15.5	14.7	10.43	8.9 ⁽¹⁾		
YSGOL DYFFRYN AMAN, RHYDAMAN																
MAMM/1	-	-	-	-	-	-	10.9	-	-	21.0	27.8	-	19.90	15.1 ⁽¹⁾		
MAMM/2	-	-	-	-	-	-	6.5	9.9	13.1	15.4	24.7	22.7	15.38	12.8 ⁽¹⁾		
MAMM/3	-	-	-	-	-	-	11.4	11.5	16.3	22.0	30.7	28.7	20.10	16.7 ⁽¹⁾		
MAMM/4	-	-	-	-	-	-	11.7	12.8	16.8	21.5	28.5	26.9	19.70	16.4 ⁽¹⁾		

Nodiadau:

Dangosir gormodiant o'r amcan cymedr blynyddol NO₂ o 40µg/m³ mewn **print trwm**.

Dangosir cymedr blynyddol NO₂ sy'n fwy na 60µg/m³, sy'n arwydd o ormodiant posibl o'r amcan cymedr un awr NO₂, mewn **print trwm ac wedi'i danlinellu**.

(1) Gweler Atodiad C i gael manylion am addasu ar gyfer tuedd a chyflwyno canlyniadau ar ffurf flynyddol.

(2) Pellter wedi'i gywiro i'r amlygiad cyhoeddus perthnasol agosaf. (mae f yn dangos bod y monitor ar ffasâd y derbynnydd perthnasol)

Atodiad B: Crynodeb o Reoli Ansawdd yr Aer yn Lleol

Diben Adroddiad Cynnydd Blynyddol

Mae'r adroddiad hwn yn ateb gofynion y broses Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol a nodir yn Neddf yr Amgylchedd 1995 a chanllawiau cysylltiedig y llywodraeth. Mae'r broses Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol yn gosod rhwymedigaeth ar bob awdurdod lleol i adolygu ac asesu ansawdd aer yn ei ardal yn rheolaidd ac i bennu a yw'r amcanion ansawdd aer yn cael eu cyflawni ai peidio. Lle ceir gormodiant, neu lle mae hynny'n debygol, mae'n rhaid i'r awdurdod lleol ddatgan Ardal Rheoli Ansawdd Aer a pharatoi Cynllun Gweithredu Ansawdd Aer cyn pen 18 mis ar ôl y datganiad sy'n nodi'r mesurau y mae'n bwriadu eu rhoi ar waith wrth fynd ar drywydd yr amcanion. Dylai'r cynlluniau gweithredu gael eu hadolygu wedyn a'u diweddarau lle bo angen o leiaf bob pum mlynedd.

Ar gyfer awdurdodau lleol yng Nghymru, mae Adroddiad Cynnydd Blynyddol yn cymryd lle pob gofyniad adrodd ffurfiol arall ac mae ganddo ddiben clir iawn o roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r cyhoedd ynghylch ansawdd aer, gan gynnwys pa gamau gweithredu parhaus sy'n cael eu cymryd yn lleol i'w wella os oes angen.

Amcanion Ansawdd Aer

Mae'r amcanion ansawdd aer sy'n berthnasol i'r broses Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol yng Nghymru yn cael eu nodi yn Rheoliadau Ansawdd Aer (Cymru) 2000, Rhif 1940 (Cymru 138), a Rheoliadau Ansawdd Aer (Diwygio) (Cymru) 2002, Rhif 3182 (Cymru 298), ac maent yn cael eu dangos yn Nhabl B.1.

Mae'r tabl hwn yn dangos yr amcanion mewn microgramau fesul metr ciwbig $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (miligramau fesul metr ciwbig, mg/m^3 ar gyfer carbon monocsid) gyda nifer yr achosion o ormodiant ym mhob blwyddyn a ganiateir (lle bo hynny'n berthnasol).

Tabl B.1 - Amcanion Ansawdd Aer sydd wedi'u Cynnwys yn y Rheoliadau at Ddiben Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol yng Nghymru

Llygrydd	Amcan Ansawdd Aer		Dyddiad cyflawni
	Crynodeiad	Wedi'i fesur fel	
Nitrogen Deuocsid (NO₂)	200µg/m ³ – ni ddylid mynd y tu hwnt i'r crynodeiad hwn fwy na 18 o weithiau mewn blwyddyn	Cymedr 1 awr	31.12.2005
	40µg/m ³	Cymedr Blynnyddol	31.12.2005
Deunydd Gronynnol (PM₁₀)	50µg/m ³ – ni ddylid mynd y tu hwnt i'r crynodeiad hwn fwy na 35 o weithiau mewn blwyddyn	Cymedr 24 awr	31.12.2010
	40µg/m ³	Cymedr Blynnyddol	31.12.2010
Sylffwr deuocsid (SO₂)	350µg/m ³ – ni ddylid mynd y tu hwnt i'r crynodeiad hwn fwy na 24 gwaith mewn blwyddyn	Cymedr 1 awr	31.12.2004
	125µg/m ³ – ni ddylid mynd y tu hwnt i'r crynodeiad hwn fwy na thair gwaith mewn blwyddyn	Cymedr 24 awr	31.12.2004
	266µg/m ³ – ni ddylid mynd y tu hwnt i'r crynodeiad hwn fwy na 35 gwaith mewn blwyddyn	Cymedr 15 munud	31.12.2005
Bensen	16.25µg/m ³	Cymedr blynnyddol rhedegog	31.12.2003
	5µg/m ³	Cymedr blynnyddol	31 12 2010
1,3-biwtadien	2.25µg/m ³	Cymedr blynnyddol rhedegog	31.12.2003
Carbon monocsid	10.0mg/m ³	Uchafswm cymedr 8 awr rhedegog dyddiol	31.12.2003

Adroddiad Cynnydd Blynnyddol Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol 2020

Llygrydd	Amcan Ansawdd Aer		Dyddiad cyflawni
	Crynodeiad	Wedi'i fesur fel	
Plwm	0.25µg/m ³	Cymedr Blynnyddol	31.12.2008

Atodiad C: Sicrhau Ansawdd / Rheoli Ansawdd Data Monitro Ansawdd Aer

Ffactorau Addasu Tuedd Tiwbiau Tryledu

Mae SOCOTEC Didcot yn paratoi ac yn dadansoddi'r tiwbiau tryledu ar ran Cyngor Sir Caerfyrddin. Dull paratoi'r tiwb yw aseton:triethanolamine, wedi'u cymysgu ar gymhareb o 50:50. 0.75 oedd y ffactor addasu tuedd a ddewiswyd ac fe'i cymerwyd o Gronfa Ddata Desg Gymorth Adolygu ac Asesu. Rhif fersiwn y gronfa ddata oedd 09/20 (terfynol).

Ffactor o Astudiaethau Cyd-leoli Lleol

Nid yw Cyngor Sir Caerfyrddin wedi cynnal astudiaeth cyd-leoli.

Trafodaeth ynghylch Dewis Ffactor i'w Ddefnyddio

Defnyddiwyd y ffactor addasu tuedd cenedlaethol am nad oes astudiaeth cyd-leoli wedi'i gynnal yn lleol. 09/20 (terfynol) yw fersiwn ddiweddaraf taenlen addasu tuedd y tiwb, fel y manylir ar wefan Desg Gymorth Adolygu ac Asesu. Mae 42 o astudiaethau SOCOTEC wedi'u rhestru ar gyfer 2019, sy'n rhoi ffigur addasu tuedd cyffredinol o 0.75. Mae'r ffigur addasu tuedd hwn wedi'i gymhwyso i'r holl ganlyniadau monitro tiwbiau tryledu yn Sir Gaerfyrddin.

Addasu Monitro Deunydd Gronynnol

Ni weithredwyd ymarfer monitro PM₁₀ yn ystod 2015 ac felly nid oes angen manylion perthnasol yma.

Addasu Data o'r Tymor Byr i'r Hirdymor

Wrth ddefnyddio'r dull a ddarperir yng Nghanllawiau Technegol TG (16), mae'n bosibl amcangyfrif crynodiad cymedr blynyddol posibl petai data wedi'i gasglu ar safle'r tiwb am 12 mis. Cyflawnwyd hyn drwy ddefnyddio Offeryn Cyfrifo Canlyniadau Blynyddol Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol (v.10 Mehefin 2020) a data monitro awtomatig 2019 o leoliadau eraill yn y sir a chymryd cyfartaledd o'r data er mwyn cael ffigur cymhareb i'w ddefnyddio gyda'r safleoedd a adolygir. Y safleoedd a ddefnyddiwyd ar gyfer yr ymarfer hwn oedd Arberth a Chwmbrân.

Ar gyfer sicrhau ansawdd, cynhaliwyd gwiriadau cymhariaeth hefyd gan ddefnyddio safleoedd tiwb tryledu lleol yn y sir. Y safleoedd a ddefnyddiwyd ar gyfer yr ymarfer

hwn oedd: Llandeilo – 8 Stryd Rhosmaen (FA/01), Caerfyrddin – 2 Ffordd y Coleg (Carm/134), Tre Ioan – 72 Heol Llansteffan (Carm/133), Banc Lloyds, Stryd Newydd, Porth Tywyn (Carm/128) a Gors-las - Heol y Gât (Carm/ELR9). Nid oedd yn bosibl cael data o safleoedd cefndir trefol lleol gan nad ydynt ar gael, felly dewiswyd cymysgedd o safleoedd ymyl y palmant ac ymyl y ffordd i ddarparu crynodiad cefndir cyfartalog ar gyfer yr ardal.

Roedd deg cyfnod byr ar wahân yn cael eu cymhwyso ar gyfer y canlyniadau yr oedd angen eu cyflwyno ar ffurf flynyddol; lle'r oedd y data dilys a gasglwyd yn llai na chyfnod o naw mis. Gellir dod o hyd i fanylion pellach yn 'Adroddiad Data Blynyddol (2019)' yn Atodiad E.

Tabl C.1 – Addasu Data o'r Tymor Byr i'r Hirdymor ar gyfer LLG1

Safle	Math o Safle	Cymedr Blynyddol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymedr y Cyfnod ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymhareb
Arberth	Cefndir Gwledig	3.6	3.6	1.00
Cwmbrân	Cefndir Trefol	11.7	10.0	1.17
Cyfartaledd				1.09

Tabl C.2 – Addasu Data o'r Tymor Byr i'r Hirdymor ar gyfer LLG3

Safle	Math o Safle	Cymedr Blynyddol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymedr y Cyfnod ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymhareb
Arberth	Cefndir Gwledig	3.6	3.1	1.14
Cwmbrân	Cefndir Trefol	11.7	10.6	1.11
Cyfartaledd				1.13

Tabl C.3 – Addasu Data o'r Tymor Byr i'r Hirdymor ar gyfer Carm/ELR3

Safle	Math o Safle	Cymedr Blynyddol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymedr y Cyfnod ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymhareb
Arberth	Cefndir Gwledig	3.6	3.6	1.01
Cwmbrân	Cefndir Trefol	11.7	12.0	0.98
Cyfartaledd				0.99

Tabl C.4 – Addasu Data o'r Tymor Byr i'r Hirdymor ar gyfer Carm/ELR10

Safle	Math o Safle	Cymedr Blynyddol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymedr y Cyfnod ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymhareb
Arberth	Cefndir Gwledig	3.6	3.0	1.19
Cwmbrân	Cefndir Trefol	11.7	9.2	1.27
Cyfartaledd				1.23

Tabl C.5 – Addasu Data o'r Tymor Byr i'r Hirdymor ar gyfer YGL2

Safle	Math o Safle	Cymedr Blynyddol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymedr y Cyfnod ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymhareb
Arberth	Cefndir Gwledig	3.6	3.5	1.01
Cwmbrân	Cefndir Trefol	11.7	9.6	1.22
Cyfartaledd				1.12

Tabl C.6 – Addasu Data o'r Tymor Byr i'r Hirdymor ar gyfer YGL4

Safle	Math o Safle	Cymedr Blynyddol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymedr y Cyfnod ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymhareb
Arberth	Cefndir Gwledig	3.6	3.8	0.93
Cwmbrân	Cefndir Trefol	11.7	11.4	1.03
Cyfartaledd				0.98

Tabl C.7 – Addasu Data o'r Tymor Byr i'r Hirdymor ar gyfer YGL5

Safle	Math o Safle	Cymedr Blynyddol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymedr y Cyfnod ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymhareb
Arberth	Cefndir Gwledig	3.6	3.5	1.01
Cwmbrân	Cefndir Trefol	11.7	10.5	1.11
Cyfartaledd				1.06

Tabl C.8 – Addasu Data o'r Tymor Byr i'r Hirdymor ar gyfer YGL6

Safle	Math o Safle	Cymedr Blynyddol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymedr y Cyfnod ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymhareb
Arberth	Cefndir Gwledig	3.6	3.2	1.13

Safle	Math o Safle	Cymedr Blynyddol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymedr y Cyfnod ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymhareb
Cwmbrân	Cefndir Trefol	11.7	10.3	1.14
Cyfartaledd				1.14

Tabl C.9 – Addasu Data o'r Tymor Byr i'r Hirdymor ar gyfer MAMM/1

Safle	Math o Safle	Cymedr Blynyddol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymedr y Cyfnod ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymhareb
Arberth	Cefndir Gwledig	3.6	3.4	1.06
Cwmbrân	Cefndir Trefol	11.7	12.2	0.96
Cyfartaledd				1.01

Tabl C.10 – Addasu Data o'r Tymor Byr i'r Hirdymor ar gyfer MAMM/2, MAMM/3 a MAMM/4

Safle	Math o Safle	Cymedr Blynyddol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymedr y Cyfnod ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Cymhareb
Arberth	Cefndir Gwledig	3.6	3.1	1.17
Cwmbrân	Cefndir Trefol	11.7	11.2	1.05
Cyfartaledd				1.11

Sicrhau Ansawdd / Rheoli Ansawdd Monitro Awtomatig

Mae rheolaeth o ddydd i ddydd safleoedd y Rhwydwaith Trefol a Gwledig Awtomatig (AURN) yn cael ei chontractio i Bureau Veritas ac mae Ricardo Energy & Environment yn ymgymryd â'r rôl sicrhau ansawdd ac uned reoli ar gyfer yr holl Rhwydwaith Trefol a Gwledig Awtomatig. Mae sefydliadau profiadol lleol yn gyfrifol am weithredu safleoedd monitro unigol a darperir y nwyon graddnodi ar gyfer y rhwydwaith gan BOC Ltd. Mae'r rhain yn cael eu darparu â thystysgrif graddnodi Gwasanaeth Achredu'r Deyrnas Unedig (UKAS) gan Ricardo Energy & Environment. Mae Ricardo yn cynnal archwiliad sicrhau ansawdd / rheoli ansawdd er mwyn cadarnhau'r data bob chwarter. Gellir dod o hyd i wybodaeth bellach ar Wefan Aer y DU Defra ar gyfer Rhwydweithiau Monitro.

Sicrhau Ansawdd / Rheoli Ansawdd Monitro Tiwbiau Tryledu

Trachywired y Tiwbiau

Gan ddefnyddio dull paratoi o 50% TEA mewn aseton, cynhaliodd SOCOTEC Didcot 41 astudiaeth yn 2019, a gafodd eu graddio â chanlyniad trachywiredd 'da' ar gyfer astudiaethau cyd-leoli tiwbiau tryledu o nitrogen deuocsid. Mae trachywiredd y tiwbiau yn cael ei raddio'n dda pan mae cyfernod amrywiad wyth neu fwy o gyfnodau ailadrodd tiwbiau tryledu yn llai nag 20% a bod cyfartaledd y cyfernod amrywiad ar gyfer pob cyfnod monitro yn llai na 10%. Cafodd 1 astudiaeth ei graddio â chanlyniad trachywiredd 'gwael'. Mae'r gwahaniaeth rhwng trachywiredd "da" a "gwael" yn dangos pa mor dda y gellir ail-greu'r un mesuriad. Bydd y trachywiredd hwn yn adlewyrchu perfformiad/cysondeb y labordy wrth baratoi a dadansoddi'r tiwbiau, yn ogystal â'r ffordd ddilydol o drin y tiwbiau yn y maes.

Cafwyd y wybodaeth hon o'r ddogfen 'Tube Precision 2019 version 09-20 Final', sydd ar gael ar wefan Desg Gymorth Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol Defra.

Canlyniadau Profi Hyfedredd AIR

Mae AIR yn gynllun profi hyfedredd dadansoddol annibynnol, a weithredir gan LGC Standards ac sy'n cael ei gefnogi gan y Labordy Iechyd a Diogelwch. Mae AIR yn cynnig nifer o samplau prawf sydd wedi'u cynllunio i brofi hyfedredd labordai sy'n ymgymryd â'r gwaith o ddadansoddi llygryddion cemegol mewn aer amgylchynol dan do, mewn staciau ac yn y gweithle.

Dechreuodd cynllun profi hyfedredd AIR ym mis Ebrill 2014, gan gyfuno dau gynllun profi hyfedredd oedd wedi'u gweithredu ers peth amser: cynllun profi hyfedredd STACKS LGC Standards a chynllun profi hyfedredd WASP y Labordy Iechyd a Diogelwch. Mae profi hyfedredd NO₂ AIR yn rhan hanfodol o sicrhau ansawdd / rheoli ansawdd Rhwydwaith NO₂ y DU, ac mae'n declyn defnyddiol ar gyfer asesu perfformiad dadansoddol y labordai hynny sy'n darparu tiwbiau tryledu i awdurdodau lleol i'w defnyddio o fewn cyd-destun Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol.

Mae'r canlyniadau isod ar gyfer Environmental Services Group, Didcot [1].

Tabl C.11 – Rowndiau Profi Hyfedredd AIR

Rownd Profi Hyfedredd AIR	Profi Hyfedredd AIR AR024	Profi Hyfedredd AIR AR025	Profi Hyfedredd AIR AR027	Profi Hyfedredd AIR AR028	Profi Hyfedredd AIR AR030	Profi Hyfedredd AIR AR031	Profi Hyfedredd AIR AR033	Profi Hyfedredd AIR AR034
Cynhaliwyd y rownd	Ionawr – Chwefror 2018	Ebrill – Mai 2018	Gorffennaf – Awst 2018	Medi – Hydref 2018	Ionawr – Chwefror 2019	Ebrill – Mai 2019	Gorffennaf – Awst 2019	Medi – Tachwedd 2019

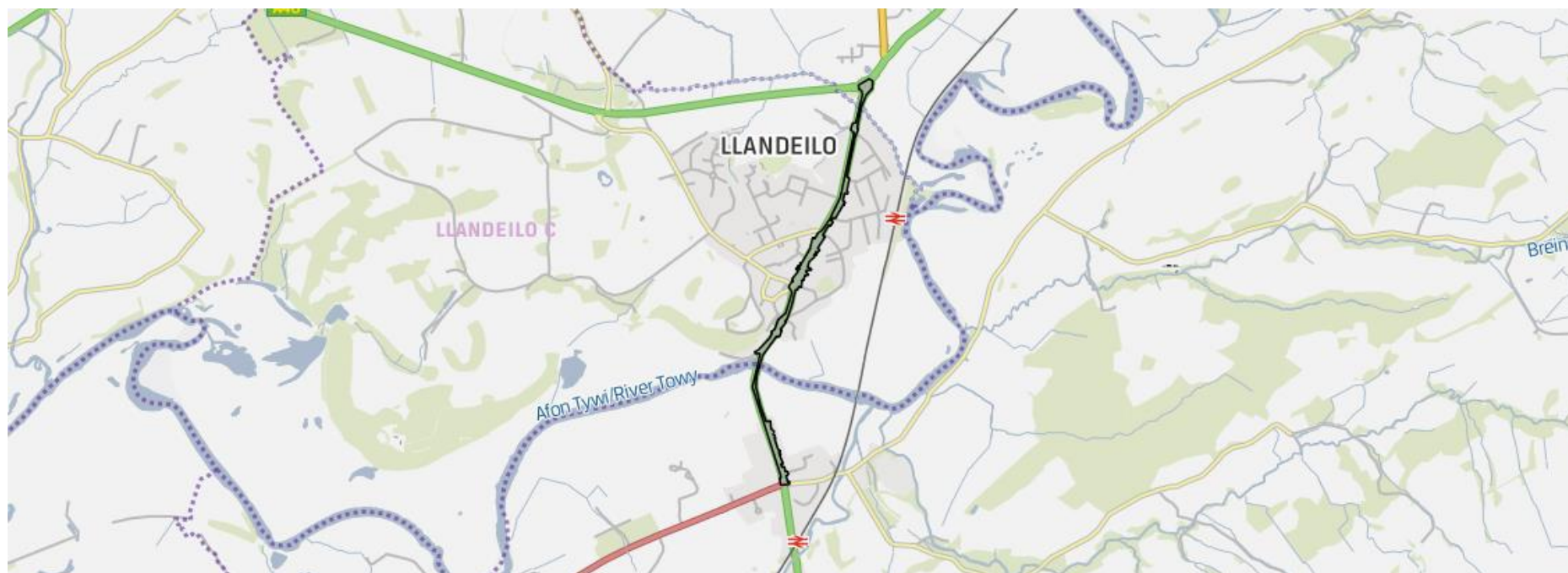
yn y cyfnod								
SOCOTEC [1]	100 %	100 %	100 %	100 %	87.5%	100 %	100 %	100 %

[1] Mae'r cyfranogwr yn tanysgrifio i ddwy set o samplau prawf (2 X 4 sampl prawf) ym mhob rownd profi hyfedredd AIR.

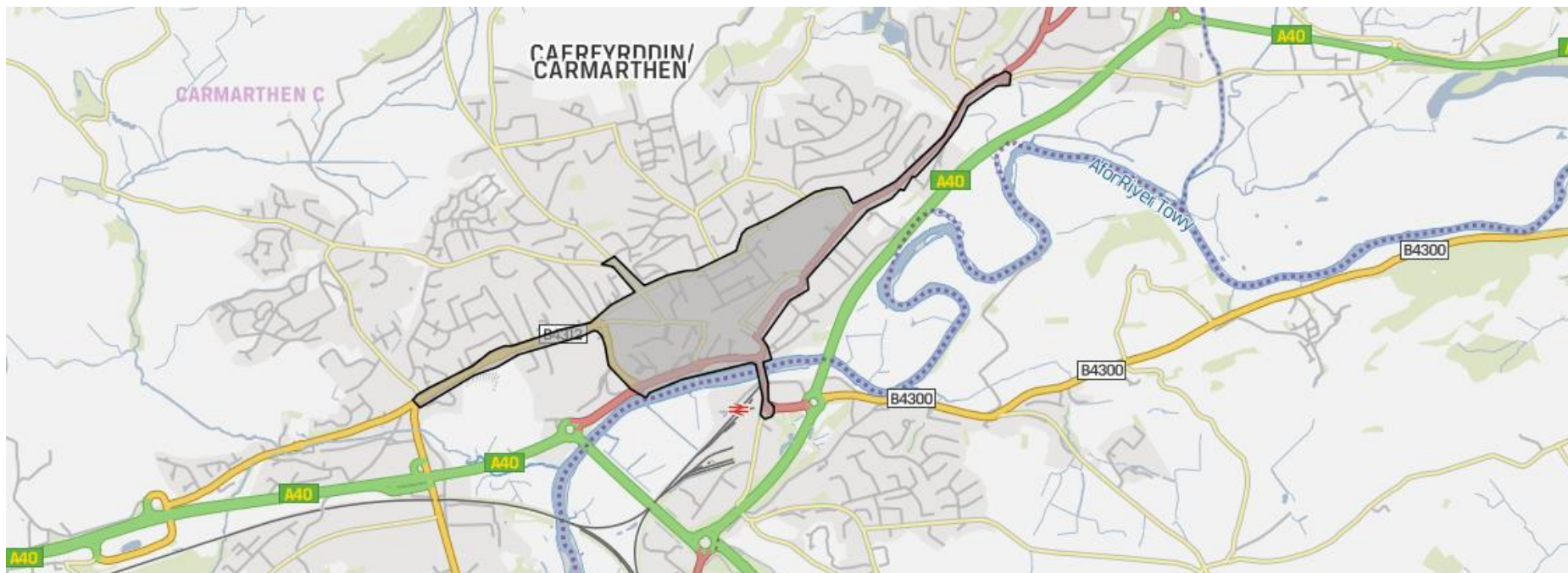
Cafwyd y manylion uchod o'r ddogfen 'LAQM NO₂ PT Summary – AIR PT Rounds 24 to 34 January 2018 – November 2019', sydd wedi'i lleoli ar wefan Desg Gymorth Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol Defra.

Atodiad D: Mapiau o Ffiniau Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer

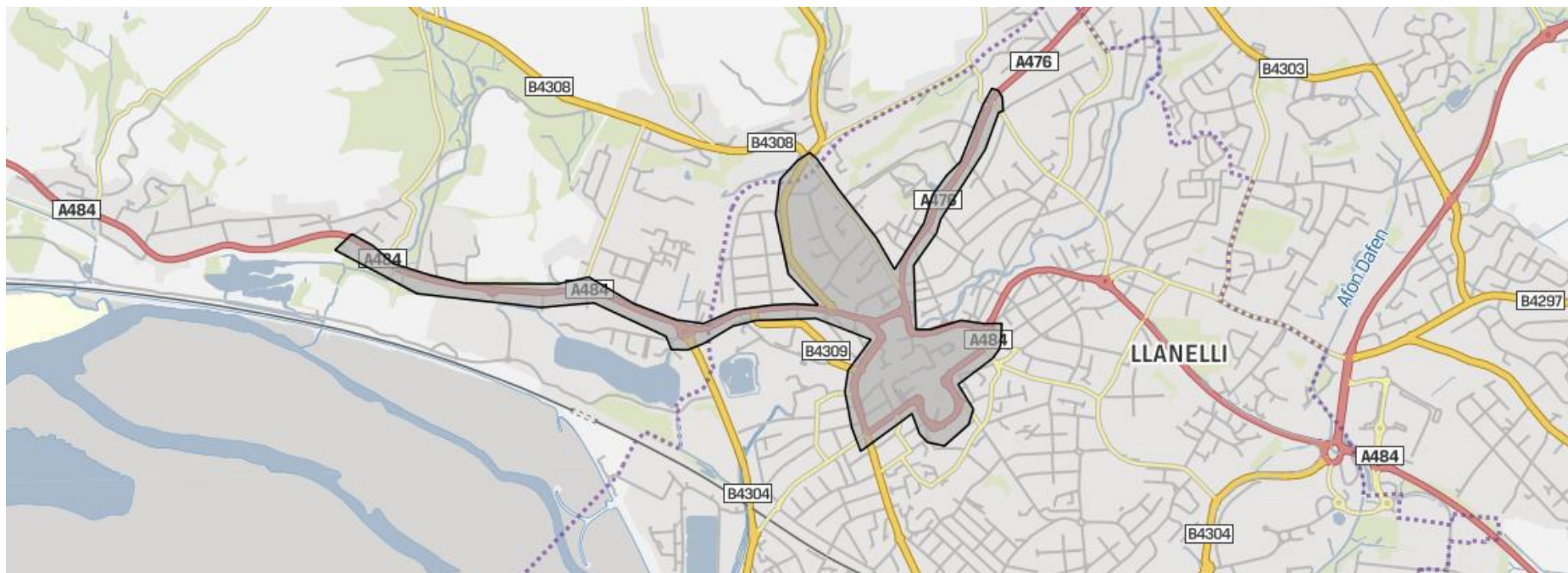
Ffigur D.1 – Map o ffin Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo

Ffigur D.2 – Map o ffin Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin

Ffigur D.3 – Map o ffin Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli

ATODIAD E

Cyngor Sir Caerfyrddin

Deddf yr Amgylchedd 1995

Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol

**Adroddiad Data Blynyddol (2019) i'w ddefnyddio gydag
Adroddiad Cynnydd 2020**

(Medi 2020)

Pwrpas

Mae'r ddogfen hon yn cynnwys manylion ar gyfer y cyfrifiadau sy'n ymwneud â data blynyddol sydd wedi'i gynnwys yn Adroddiad Cynnydd 2020 er mwyn cael rhagfynegiad mwy cywir o ran beth fyddai'r canlyniadau blynyddol ar gyfer safleoedd tiwb LLG1, LLG3, Carm/ELR3, Carm/ELR10, YGL2, YGL4, YTS5, YGL6, MAMM/, MAMM/2, MAMM/3, MAMM/4 wedi bod ar gyfer 2019.

Cefndir

Roedd safleoedd tiwb tryledu LLG1 yn Ysgol Llangennech a LLG3 yn 26 Stryd y Bont, Llangennech yn safleoedd newydd a sefydlwyd i fonitro NO₂ yn Llangennech yn dilyn pryderon bod traffig yn cynyddu yn yr ardal hon a bod tagfeydd yn ystod oriau brig. Mae'r ardal hon y tu allan i Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli. Dechreuodd yr ymarfer sgrinio ym mis Ebrill 2019 ac yn anffodus roedd un tiwb ar goll yn LLG1 a dau diwb ar goll yn LLG3. Felly, nid oedd ond yn bosibl casglu gwerth 7-8 mis o ddata ar gyfer y flwyddyn ac felly ystyrir ei bod yn briodol cyflwyno'r data ar ffurf flynyddol er mwyn cael gwell syniad o'r hyn y gallai'r ffigur cymedr blynyddol fod wedi bod.

Yn Cross Hands, sefydlwyd sawl safle monitro tiwb tryledu hefyd yn 2017 i fonitro'r lefelau NO₂ presennol o amgylch cyffiniau'r Ffordd Gyswllt Economaidd newydd, a fydd yn teithio rhwng Heol Llandeilo a Heol y Llew Du. Bwriad y ffordd gyswllt hon yw lliniaru'r tagfeydd a brofir ar hyn o bryd o amgylch cyffordd chwe ffordd Gors-las a Heol Cross Hands wrth i gerbydau deithio tuag at gylchfan Cross Hands.

Roedd Tiwb Tryledu Carm/ELR3 (Chwe Ffordd Gors-las) ar goll ar bedwar achlysur ac yn anffodus roedd ELR/10 (Heol Norton, ger Rhif 42) ar goll ar sawl diwrnod casglu a dim ond gwerth pedwar mis o ddata dilys a gasglwyd yn ystod y flwyddyn. Serch hynny, casglwyd mwy na 3 mis o ddata felly mae'n bosibl ac yn angenrheidiol cyflwyno'r canlyniad hwn ar ffurf flynyddol.

Fel rhan o brosiect 9 mis yn gweithio gydag Ysgol Gynradd Llandeilo yn Llandeilo, roedd tiwbiau ar goll mewn pedwar o'r chwe safle tiwb tryledu o amgylch yr ysgol ar o leiaf un dyddiad casglu. Roedd un tiwb ar goll yn YGL2 (Iard y Dosbarth Meithrin) a YGL5 (2 Heol y Garreg Las). Roedd un tiwb ar goll yn YGL4 (maes parcio Ysgol Llandeilo) a daethpwyd o hyd i un tiwb arall ar y llawr ac roedd tri thiwb ar goll yn YGL6 (Gardd Goedwig, Heol y Garreg Las) yn ystod y cyfnod monitro. Felly, nid oedd ond yn bosibl casglu gwerth 6-8 mis o ddata ar y safleoedd hyn.

Fel rhan o ymarfer sgrinio 6 mis o amgylch Ysgol Dyffryn Aman yn Stryd Marged, Rhydaman gosodwyd pedwar safle tiwb tryledu ger mynedfa'r ysgol. Yn anffodus, roedd tiwb ar goll yn un o'r safleoedd, sef MAMM/1 (Safle Bws yr Ysgol), ar ddau achlysur a daethpwyd o hyd i diwb ar y llawr ar achlysur arall, felly dim ond gwerth 3 mis o ddata dilys a gasglwyd. Gwerth tri mis o ddata yw'r isafswm cyfnod sydd ei angen i allu cyflwyno'r canlyniadau ar ffurf flynyddol ac felly mae'n bosibl ac yn angenrheidiol cyflwyno'r canlyniad hwn ar ffurf flynyddol. Darparodd y tri safle arall, sef MAMM/2 (Gatiau'r Ysgol), MAMM/3 (25 Stryd Marged) a MAMM/4 (51/49 Stryd Marged), werth chwe mis o ddata dilys ar gyfer y cyfnod monitro llawn, ond gan fod hyn yn dal i fod yn is na 75% o'r flwyddyn galendr, mae angen cyflwyno'r canlyniadau ar ffurf flynyddol.

Dangosir y data tiwb crai misol ar gyfer y misoedd a gasglwyd ar gyfer pob ymarfer sgrinio yn Nhabl 1a isod, ynghyd â'r cymedr crai a fesurwyd a'r canlyniad wedi'i addasu ar gyfer tuedd wrth ei luosi â 0.75 (y ffigur wedi'i addasu ar gyfer tuedd ar gyfer 2019).

Tabl 1a – Data Crai Misol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) ar gyfer y safleoedd i'w gyflwyno ar ffurf flynyddol

Cyfeirnod y tiwb	Iona wr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Cymedr a Fesurwyd	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd
LLG1				15.9	11.5	8.6	8.6	8.4	11.0		24.3	19.9	13.5	10.1
LLG3					18.1	16.4	15.0	12.7		22.0	35.3	29.9	21.3	16.0
Carm/ELR3	24.4	30.1	19.5		19.4	14.4	15.5		18.6		35.1		22.1	16.6
Carm/ELR10					12.6	10.6	10.4					20.4	13.5	10.1
YGL2				11.4	8.2	6.7	7.5	7.2	7.0	11.0	15.9		9.4	7.0
YGL4				7.9	6.1	4.5			5.0	8.5	15.4	11.3	8.4	6.3
YGL5				9.6	8.3	6.5	6.6	6.2		11.2	17.0	12.8	9.8	7.3
YGL6					8.8	7.6	7.6	8.4			15.5	14.7	10.4	7.8
MAMM/1							10.9			21.0	27.8		19.9	14.9
MAMM/2							6.5	9.9	13.1	15.4	24.7	22.7	15.4	11.5
MAMM/3							11.4	11.5	16.3	22.0	30.7	28.7	20.1	15.1
MAMM/4							11.7	12.8	16.8	21.5	28.5	26.9	19.7	14.8

Data Blynyddol

Wrth ddefnyddio'r dull a ddarperir yng Nghanolau Technegol TG (16), mae'n bosibl amcangyfrif yr hyn y gallai'r crynodiad cymedr blynyddol fod wedi bod petai gwerth 12 mis o ddata wedi'i gasglu ar gyfer y safle tiwb. Cyflawnir hyn drwy ddefnyddio data tiwb 2019 o leoliadau eraill yn y sir, gan gymryd cyfartaledd o'r data a chael ffigur cymhareb i'w ddefnyddio gyda'r safleoedd sy'n cael eu hadolygu. Y safleoedd a ddefnyddiwyd ar gyfer yr ymarfer hwn oedd: Llandeilo – 8 Stryd Rhosmaen (FA/01), Caerfyrddin – 2 Ffordd y Coleg (Carm/134), Tre

Ioan – 72 Heol Llansteffan (Carm/133), Stryd Newydd, Porth Tywyn (Carm/128) a Gors-las - Heol y Gât (Carm/ELR9)

Nid oedd yn bosibl cael data o safleoedd cefndir trefol lleol gan nad oeddent ar gael, felly dewiswyd cymysgedd o safleoedd ymyl y palmant a safleoedd ymyl y ffordd i ddarparu crynodiad cefndir cyfartalog mwy cynrychioliadol ar gyfer yr ardal.

Mae Tabl 2a isod yn dangos data crai misol 2019 ar gyfer y safleoedd yn ogystal â'r cymedr blynyddol ac mae Tablau 2b-2k yn darparu'r data crai ar gyfer cyfnodau perthnasol yn 2019, yn ogystal â chymedr y cyfnod. Roedd y data a gasglwyd ar gyfer 8 Stryd Rhosmaen (FA/01), 2 Ffordd y Coleg (Carm/134), 72 Heol Llansteffan (Carm/133), Banc Lloyds, Stryd Newydd (Carm/128) a Heol y Gât (ELR/9) yn 100% ar gyfer 2019.

Tabl 2a – Data crai 2019 ar gyfer lleoliadau lle casglwyd 100% o ddata (Cymedr Blynyddol)

Cyfeirnod y tiwb	Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Cymedr Blynyddol
FA/01	24.2	17.7	17	17.3	13.3	15.5	15.4	15.5	15.5	18.5	24.7	22.4	18.1
Carm/134	24.3	17	15.6	14	11.9	9	9.7	8.3	12	17.6	24.3	20.4	15.3
Carm/133	24.4	18.5	15.7	17.4	14.8	11.4	11.7	10.7	13.2	19.8	26.3	20.9	17.1
Carm/128	22.7	21.7	18.3	18.7	16.8	13.4	14.8	14.2	15.9	18.6	26	22.1	18.6
ELR/9	13.2	14.5	8.9	8.4	6.6	4.8	5.4	6.9	7.1	9.7	16	13.4	9.6

Cyfrifir Cymedr y Cyfnod ar gyfer y safleoedd hynny lle mae cyfnod byrrach o ddata dilys yn cael ei gasglu. Yn Nhablau 2b–2k isod, mae cymedrau cyfnod ar wahân wedi'u cyfrifo ar gyfer yr un cyfnod o gasglu data dilys sy'n berthnasol i'r safleoedd.

Tabl 2b – Data crai 2019 - Cymedr Cyfnod 8 mis ar gyfer Ysgol Llangennech, Llanelli, LLG1

Cyfeirnod y tiwb	Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Cymedr y Cyfnod
LLG1				15.9	11.5	8.6	8.6	8.4	11		24.3	19.9	13.5
FA/01				17.3	13.3	15.5	15.4	15.5	15.5		24.7	22.4	17.5
Carm/134				14	11.9	9	9.7	8.3	12		24.3	20.4	13.7
Carm/133				17.4	14.8	11.4	11.7	10.7	13.2		26.3	20.9	15.8
Carm/128				18.7	16.8	13.4	14.8	14.2	15.9		26	22.1	17.7
ELR/9				8.4	6.6	4.8	5.4	6.9	7.1		16	13.4	8.6

Tabl 2c – Data crai 2019 - Cymedr Cyfnod 7 mis ar gyfer 26 Stryd y Bont, Llangennech, Llanelli, LLG3

Cyfeirnod y tiwb	Iona wr	Chw efror	Mawr th	Ebrill	Mai	Mehe fin	Gorff enna f	Awst	Medi	Hydr ef	Tach wedd	Rhagf yr	Cymedr y Cyfnod
LLG3					18.1	16.4	15	12.7		22	35.3	29.9	21.3
FA 01					13.3	15.5	15.4	15.5		18.5	24.7	22.4	17.9
Carm/134					11.9	9	9.7	8.3		17.6	24.3	20.4	14.5
Carm/133					14.8	11.4	11.7	10.7		19.8	26.3	20.9	16.5
Carm/128					16.8	13.4	14.8	14.2		18.6	26	22.1	18.0
ELR/9					6.6	4.8	5.4	6.9		9.7	16	13.4	9.0

Tabl 2d – Data crai 2019 - Cymedr Cyfnod 8 Mis ar gyfer Chwe Ffordd Gors-las, Carm/ELR3

Cyfeirnod y tiwb	Iona wr	Chw efror	Mawr th	Ebrill	Mai	Mehe fin	Gorff enna f	Awst	Medi	Hydr ef	Tach wedd	Rhagf yr	Cymedr y Cyfnod
Carm/ELR3	24.4	30.1	19.5		19.4	14.4	15.5		18.6		35.1		22.1
FA/01	24.2	17.7	17		13.3	15.5	15.4		15.5		24.7		17.9
Carm/134	24.3	17	15.6		11.9	9.0	9.7		12		24.3		15.5
Carm/133	24.4	18.5	15.7		14.8	11.4	11.7		13.2		26.3		17.0
Carm/128	22.7	21.7	18.3		16.8	13.4	14.8		15.9		26		18.7
ELR/9	13.2	14.5	8.9		6.6	4.8	5.4		7.1		16		9.6

Tabl 2e – Data crai 2019 - Cymedr Cyfnod 8 mis ar gyfer Heol Norton, Gors-las, Carm/ELR10

Cyfeirnod y tiwb	Iona wr	Chw efror	Mawr th	Ebrill	Mai	Mehe fin	Gorff enna f	Awst	Medi	Hydr ef	Tach wedd	Rhagf yr	Cymedr y Cyfnod
Carm/ELR10					12.6	10.6	10.4					20.4	13.5
FA/ 01					13.3	15.5	15.4					22.4	16.7
Carm/134					11.9	9.0	9.7					20.4	12.8
Carm/133					14.8	11.4	11.7					20.9	14.7
Carm/128					16.8	13.4	14.8					22.1	16.8
ELR/9					6.6	4.8	5.4					13.4	7.6

Tabl 2f – Data crai 2019 - Cymedr Cyfnod 8 mis ar gyfer YGL2

Cyfeirnod y tiwb	Iona wr	Chw efror	Mawr th	Ebrill	Mai	Mehe fin	Gorff enna f	Awst	Medi	Hydr ef	Tach wedd	Rhagf yr	Cymedr y Cyfnod
YGL2				11.4	8.2	6.7	7.5	7.2	7.0	11	15.9		9.4
FA/01				17.3	13.3	15.5	15.4	15.5	15.5	18.5	24.7		17.0
Carm/134				14	11.9	9	9.7	8.3	12	17.6	24.3		13.4
Carm/133				17.4	14.8	11.4	11.7	10.7	13.2	19.8	26.3		15.7
Carm/128				18.7	16.8	13.4	14.8	14.2	15.9	18.6	26		17.3
ELR/9				8.4	6.6	4.8	5.4	6.9	7.1	9.7	16		8.1

Tabl 2g – Data crai 2019 - Cymedr Cyfnod 7 mis ar gyfer YGL4

Cyfeirnod y tiwb	Iona wr	Chw efror	Mawr th	Ebrill	Mai	Mehe fin	Gorff enna f	Awst	Medi	Hydr ef	Tach wedd	Rhagf yr	Cymedr y Cyfnod
YGL4				7.9	6.1	4.5			5.0	8.5	15.4	11.3	8.4
FA/01				17.3	13.3	15.5			15.5	18.5	24.7	22.4	18.2
Carm/134				14	11.9	9			12	17.6	24.3	20.4	15.6
Carm/133				17.4	14.8	11.4			13.2	19.8	26.3	20.9	17.7
Carm/128				18.7	16.8	13.4			15.9	18.6	26	22.1	18.8
ELR/9				8.4	6.6	4.8			7.1	9.7	16	13.4	9.4

Tabl 2h – Data crai 2019 - Cymedr Cyfnod 8 mis ar gyfer YGL5

Cyfeirnod y tiwb	Iona wr	Chw efror	Mawr th	Ebrill	Mai	Mehe fin	Gorff enna f	Awst	Medi	Hydr ef	Tach wedd	Rhagf yr	Cymedr y Cyfnod
YGL5				9.6	8.3	6.5	6.6	6.2		11.2	17	12.8	9.8
FA/01				17.3	13.3	15.5	15.4	15.5		18.5	24.7	22.4	17.8
Carm/134				14	11.9	9	9.7	8.3		17.6	24.3	20.4	14.4
Carm/133				17.4	14.8	11.4	11.7	10.7		19.8	26.3	20.9	16.6
Carm/128				18.7	16.8	13.4	14.8	14.2		18.6	26	22.1	18.1
ELR/9				8.4	6.6	4.8	5.4	6.9		9.7	16	13.4	8.9

Tabl 2i – Data crai 2019 - Cymedr Cyfnod 6 mis ar gyfer YGL6

Cyfeirnod y tiwb	Iona wr	Chw efror	Mawr th	Ebrill	Mai	Mehe fin	Gorff enna f	Awst	Medi	Hydr ef	Tach wedd	Rhagf yr	Cymedr y Cyfnod
YGL6					8.8	7.6	7.6	8.4			15.5	14.7	10.4
FA/01					13.3	15.5	15.4	15.5			24.7	22.4	17.8
Carm/134					11.9	9.0	9.7	8.3			24.3	20.4	13.9
Carm/133					14.8	11.4	11.7	10.7			26.3	20.9	16.0
Carm/128					16.8	13.4	14.8	14.2			26	22.1	17.9
ELR/9					6.6	4.8	5.4	6.9			16	13.4	8.9

Tabl 2j – Data crai 2019 - Cymedr Cyfnod 3 mis ar gyfer MAMM/1

Cyfeirnod y tiwb	Iona wr	Chw efror	Mawr th	Ebrill	Mai	Mehe fin	Gorff enna f	Awst	Medi	Hydr ef	Tach wedd	Rhagf yr	Cymedr y Cyfnod
MAMM/1							10.9			21	27.8		19.9
FA/01							15.4			18.5	24.7		19.5
Carm/134							9.7			17.6	24.3		17.2
Carm/133							11.7			19.8	26.3		19.3
Carm/128							14.8			18.6	26		19.8
ELR/9							5.4			9.7	16		10.4

Tabl 2k – Data crai 2019 - Cymedr Cyfnod 6 mis ar gyfer MAMM/2, MAMM/3, a MAMM/4

Cyfeirnod y tiwb	Iona wr	Chw efror	Mawr th	Ebrill	Mai	Mehe fin	Gorff enna f	Awst	Medi	Hydr ef	Tach wedd	Rhagf yr	Cymedr y Cyfnod
MAMM/2							6.5	9.9	13.1	15.4	24.7	22.7	15.4
MAMM/3							11.4	11.5	16.3	22	30.7	28.7	20.1

MAMM/4							11.7	12.8	16.8	21.5	28.5	26.9	19.7
FA/01							15.4	15.5	15.5	18.5	24.7	22.4	18.7
Carm/134							9.7	8.3	12	17.6	24.3	20.4	15.4
Carm/133							11.7	10.7	13.2	19.8	26.3	20.9	17.1
Carm/128							14.8	14.2	15.9	18.6	26	22.1	18.6
ELR/9							5.4	6.9	7.1	9.7	16	13.4	9.8

Gellir cael y ffigur cymhareb trwy rannu'r cymedr blynyddol â'r cymedr cyfnod perthnasol ar gyfer pob safle a chynhyrchu cyfartaledd o'r canlyniadau. Dangosir hyn yn Nhabl 3a a 3b isod.

Tabl 3a – Ffigur Cymhareb o Safleoedd Tiwb Tryledu Lleol

Cyfeirnod y tiwb	Cymedr Blynyddol	LLG1 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod	LLG3 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod	Carm/ELR3 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod
FA/ 01	18.1	17.5	1.04	17.9	1.01	17.9	1.01
Carm/134	15.3	13.7	1.12	14.5	1.06	15.5	0.99
Carm/133	17.1	15.8	1.08	16.5	1.03	17.0	1.00
Carm/128	18.6	17.7	1.05	18.0	1.03	18.7	0.99
Carm/ELR9	9.6	8.6	1.12	9.0	1.07	9.6	1.00
Cymhareb ar gyfartaledd		Cymhareb =	1.08	Cymhareb=	1.04	Cymhareb=	1.00

Tabl 3b – Ffigur Cymhareb o Safleoedd Tiwb Tryledu Lleol

Cyfeirnod y tiwb	Cymedr Blynyddol	Carm/ ELR10 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod	YGL2 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod	YGL4 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod
FA/ 01	18.1	16.7	1.09	17.0	1.07	18.2	1.00
Carm/134	15.3	12.8	1.20	13.4	1.15	15.6	0.98
Carm/133	17.1	14.7	1.16	15.7	1.09	17.7	0.96
Carm/128	18.6	16.8	1.11	17.3	1.08	18.8	0.99
Carm/ELR9	9.6	7.6	1.27	8.1	1.18	9.4	1.02
Cymhareb ar gyfartaledd		Cymhareb =	1.17	Cymhareb =	1.11	Cymhareb =	0.99

Tabl 3c – Ffigur Cymhareb o Safleoedd Tiwb Tryledu Lleol

Cyfeirnod y tiwb	Cymedr Blynyddol	YGL5 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol	YGL6 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol	MAMM/1 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod

			/ Cymedr y Cyfnod		/ Cymedr y Cyfnod		
FA/ 01	18.1	17.8	1.01	17.8	1.02	19.5	0.93
Carm/134	15.3	14.4	1.07	13.9	1.10	17.2	0.89
Carm/133	17.1	16.6	1.03	16.0	1.07	19.3	0.89
Carm/128	18.6	18.1	1.03	17.9	1.04	19.8	0.94
Carm/ ELR9	9.6	8.9	1.08	8.9	1.08	10.4	0.92
Cymhareb ar gyfartaledd		Cymhareb =	1.04	Cymhareb =	1.06	Cymhareb =	0.91

Tabl 3d – Ffigur Cymhareb o Safleoedd Tiwb Tryledu Lleol

Cyfeirnod y tiwb	Cymedr Blynyddol	MAMM/2, MAMM/3 a MAMM/4 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod
FA/ 01	18.1	18.7	0.97
Carm/134	15.3	15.4	1.00
Carm/133	17.1	17.1	1.00
Carm/128	18.6	18.6	1.00
Carm/ ELR9	9.6	9.8	0.98
Cymhareb ar gyfartaledd		Cymhareb=	0.99

Gellir defnyddio'r ffigur cymhareb wedyn gyda data tiwb y safle ar gyfer y cyfnod monitro perthnasol er mwyn amcangyfrif crynodiad cymedr blynyddol y safle, gan ei addasu ar gyfer tuedd trwy ddefnyddio 0.75. Dyma'r ffigur diweddaraf ar gyfer 2019 o daenlen 09/20 a gafwyd o wefan Desg Gymorth Adolygu ac Asesu.

Mae Tabl 4 isod yn dangos y cymedr a fesurwyd wedi'i luosi â'r ffigur cymhareb sy'n berthnasol, fel y'i cafwyd o Dablau 3a-3b uchod, er mwyn darparu cymedr ar gyfer y safle. Gellir addasu cymedr y safle ar gyfer tuedd wedyn trwy ddefnyddio 0.75, sef y ffigur diweddaraf o Ddesg Gymorth Adolygu ac Asesu (09/20), ac mae hyn yn darparu'r data ôl-duedd yn y golofn olaf. Mae'r ffigur yn y golofn olaf yn cael ei ystyried yn fwy realistig o ran yr hyn y byddai'r ffigur cymedr blynyddol wedi bod petai gwerth 12 mis o ddata wedi'i gasglu.

Tabl 4 – Canlyniadau blynyddol gan ddefnyddio data o safleoedd monitro tiwb tryledu lleol

Cyfeirnod y tiwb	Cymedr a Fesurwyd 2019	Cymhareb	Cymedr y Safle (Cymedr a Fesurwyd x Cymhareb)	Ffactor Addasu	Data Ôl-duedd (Cymedr y Safle x Ffactor Addasu)
LLG1	13.5	1.08	14.6	0.75	11.0
LLG3	21.3	1.04	22.2	0.75	16.7
Carm/ ELR3	22.1	1.00	22.1	0.75	16.6
Carm/ ELR10	13.5	1.17	15.7	0.75	11.8
YGL2	9.4	1.11	10.4	0.75	7.8
YGL4	8.4	0.99	8.3	0.75	6.2
YGL5	9.8	1.04	10.2	0.75	7.6
YGL6	10.4	1.06	11.1	0.75	8.3
MAMM/1	19.9	0.91	18.2	0.75	13.6
MAMM/2	15.4	0.99	15.2	0.75	11.4
MAMM/3	20.1	0.99	19.9	0.75	14.9
MAMM/4	19.7	0.99	19.5	0.75	14.6

Mae Tabl 5 isod yn dangos y gwahaniaeth rhwng canlyniadau'r data ôl-duedd (blynyddol) a chanlyniadau nad ydynt yn flynyddol ar gyfer y safleoedd tiwb y mae angen dangos eu canlyniadau ar ffurf flynyddol. Mae'r ffigur data ôl-duedd yn Nhabl 4 uchod (blynyddol ar gyfer 2019) wedi'i gynnwys yn ffigurau terfynol Adroddiad Cynnydd 2020.

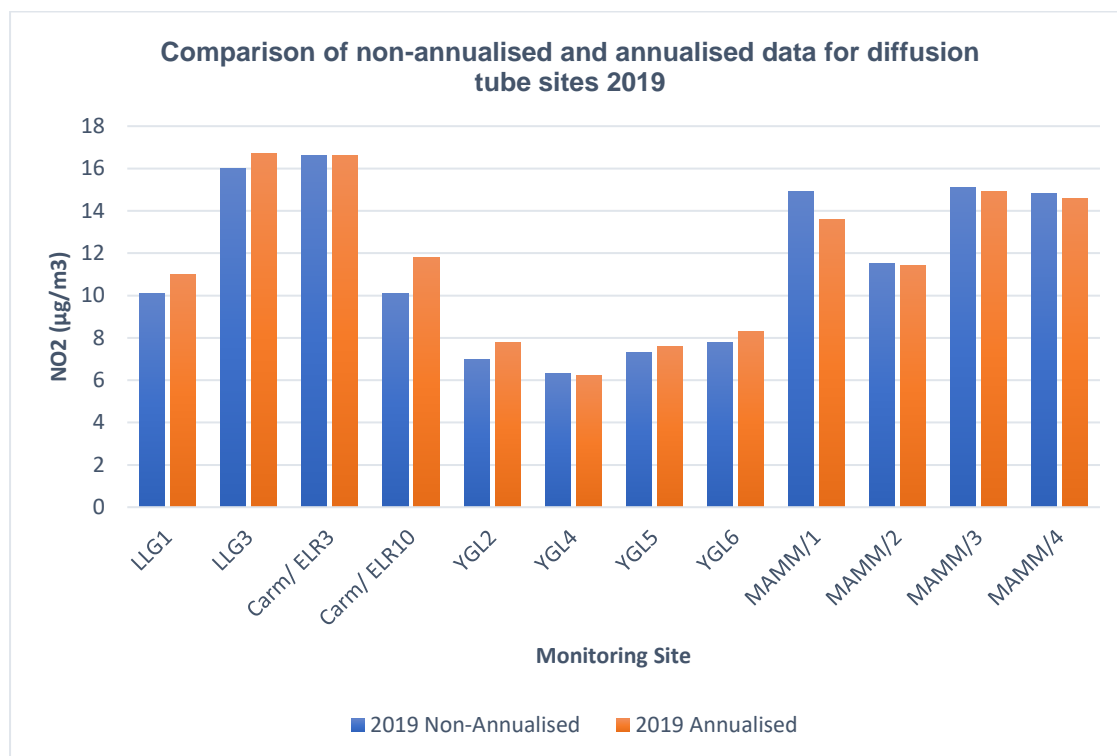
Tabl 5 – Cymharu canlyniadau nad ydynt yn flynyddol a chanlyniadau blynyddol ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Cyfeirnod y tiwb	Canlyniad au nad ydynt yn flynyddol ar gyfer 2019	Canlyniadau blynyddol ar gyfer 2019	Gwahaniaeth ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
LLG1	10.1	11.0	0.9
LLG3	16.0	16.7	0.7
Carm/ ELR3	16.6	16.6	0
Carm/ ELR10	10.1	11.8	1.7
YGL2	7.0	7.8	0.8
YGL4	6.3	6.2	-0.1
YGL5	7.3	7.6	0.3
YGL6	7.8	8.3	0.5
MAMM/1	14.9	13.6	-1.3
MAMM/2	11.5	11.4	-0.1
MAMM/3	15.1	14.9	-0.2

MAMM/4	14.8	14.6	-0.2

Mae'r canlyniadau yn dangos gwahaniaeth bach mewn lefelau, sydd o fewn +/- 2 µg/m³ yn gyffredinol. Roedd y gwahaniaethau mwyaf ar gyfer tiwbiau Carm/ELR10 Heol Norton, Gorslas a MAMM/1 Stryd Marged, Safle Bws yr Ysgol. Roedd y ddau safle wedi casglu swm llai o ddata dilys (3-4 mis). Mae pob safle monitro yn parhau i fod yn sylweddol is na'r amcan ansawdd aer blynyddol o 40µg/m³. Mae Ffigur 1 isod yn dangos hyn.

Ffigur 1 – Cymharu data nad yw'n flynyddol a data blynyddol ar gyfer safleoedd tiwb tryledu 2019

Croeswiriad â Safleoedd Awtomatig

Fel ffordd o wirio cywirdeb y cyfrifiad blynyddol a'r defnydd o ddata lleol o diwbiau tryledu, cynhaliwyd croeswiriad gan ddefnyddio data a gafwyd o safleoedd monitro awtomatig a leolir mewn safleoedd ar draws de Cymru. Mae Sir Gaerfyrddin yn sir wledig yn bennaf gyda threfi marchnad trefol ac nid oes safleoedd monitro cefndir awtomatig ar gael yn y sir ar hyn o bryd. Felly, dewiswyd dau safle monitro cefndir awtomatig gwahanol ar draws Cymru, gyda data perthnasol ar gyfer y cyfnodau hynny, i ddarparu cynrychiolaeth fwy nodweddiadol o lefelau cefndir yng Nghymru. Yn yr un modd, byddai hyn yn cynrychioli'r lefelau cefndir yn Sir Gaerfyrddin fel rhai trefol a gwledig.

Cafodd y data cefndir ei lawrlwytho o wefan UK-Air a'i ddefnyddio gydag Offeryn Cyfrifo Canlyniadau Blynyddol Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol (v.1.0 Mehefin 2020), o Ddesg Gymorth Adolygu ac Asesu. Cafodd data Arberth a Chwibrân ar gyfer y flwyddyn canlyniadau blynyddol 09/01/2019 i 08/01/2020 ei gofnodi yn y mewnbynnau monitro cefndir parhaus yn yr offeryn a chadarnhawyd bod digon o ddata blynyddol >85% wedi'i gasglu ar gyfer y ddau safle i gwblhau'r gwaith o gyfrifo'r canlyniadau blynyddol. Ystyrir bod y data'n rhy helaeth i gyfiawnhau ei gynnwys yn llawn yn yr adroddiad hwn, ond dangosir y ffigur cymhareb perthnasol a gafwyd o'r cymedr blynyddol a chymedr y cyfnod yn Nhablau 6a-6d isod ac mae'n cwmpasu'r un cyfnodau a ddefnyddir uchod gyda safleoedd tiwb tryledu lleol.

Tabl 6a – Ffigur cymhareb o safleoedd monitro awtomatig

AURN	Cymedr Blynyddol	LLG1 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod	LLG3 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod	Carm/ELR3 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod
Arberth	3.6	3.6	1.00	3.1	1.14	3.6	1.01
Cwibrân	11.7	10.0	1.17	10.6	1.11	12.0	0.98
Cymhareb ar gyfartaledd		Cymhareb =	1.09	Cymhareb =	1.13	Cymhareb =	0.99

Tabl 6b – Ffigur cymhareb o safleoedd monitro awtomatig

AURN	Cymedr Blynyddol	Carm/ ELR10 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod	YGL2 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod	YGL4 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod
Arberth	3.6	3.0	1.19	3.5	1.01	3.8	0.93
Cwibrân	11.7	9.2	1.27	9.6	1.22	11.4	1.03
Cymhareb ar gyfartaledd		Cymhareb =	1.23	Cymhareb =	1.12	Cymhareb =	0.98

Tabl 6c – Ffigur cymhareb o safleoedd monitro awtomatig

AURN	Cymedr Blynyddol	YGL5 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod	YGL6 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod	MAMM/1 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod
Arberth	3.6	3.5	1.01	3.2	1.13	3.4	1.06
Cwmbrân	11.7	10.5	1.11	10.3	1.14	12.2	0.96
Cymhareb ar gyfartaledd		Cymhareb =	1.06	Cymhareb =	1.14	Cymhareb =	1.01

Tabl 6d – Ffigur cymhareb o safleoedd monitro awtomatig

AURN	Cymedr Blynyddol	MAMM/2, MAMM/3 a MAMM/4 Cymedr y Cyfnod	Cymhareb Cymedr Blynyddol / Cymedr y Cyfnod
Arberth	3.6	3.1	1.17
Cwmbrân	11.7	11.2	1.05
Cymhareb ar gyfartaledd		Cymhareb=	1.11

Roedd y ffigur Cymhareb ar Gyfartaledd a gafwyd o'r safleoedd monitro awtomatig yn weddol debyg i'r hyn a gafwyd o'r ymarfer tiwb tryledu lleol, ac ar gyfer safleoedd tiwb LLG1, Carm/ELR3 YGL2, YGL4 a YGL5 roedd y gwahaniaethau'n ddibwys, sef rhwng 0.01 a 0.02. Y gwahaniaeth mwyaf yn y ffigur cymhareb oedd ar gyfer MAMM/2, MAMM/3 a MAMM/4 gan fod y safleoedd AURN 0.12 yn uwch na'r hyn a gafwyd o'r tiwbiau tryledu lleol, ac eto nid ystyrir ei fod yn arwyddocaol.

Dangosir y defnydd o'r ffigur cymhareb a gafwyd o'r safleoedd monitro awtomatig yn Nhabl 7 isod ac y mae hefyd yn cynnwys y data ôl-duedd cymhareb tiwb (blynyddol).

Tabl 7 – Canlyniadau blynyddol gan ddefnyddio data o safleoedd monitro awtomatig

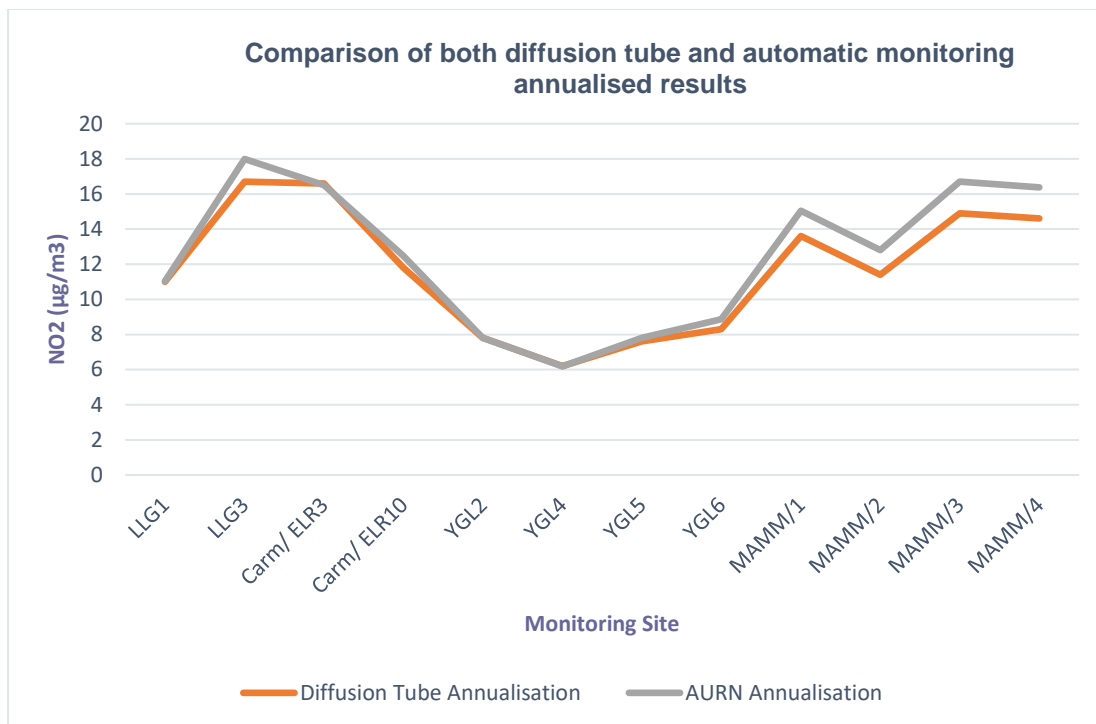
Cyfeirnod y tiwb	2019 Cymedr a Fesurwyd	Cymhareb	Cymedr y Safle (Cymedr a Fesurwyd x Cymhareb)	Ffactor Addasu	Data Ôl-duedd (Cymedr y Safle x Ffactor Addasu)
LLG1	13.5	1.09	14.7	0.75	11.0
LLG3	21.3	1.13	24.0	0.75	18.0
Carm/ ELR3	22.1	0.99	21.9	0.75	16.5
Carm/ ELR10	13.5	1.23	16.6	0.75	12.5
YGL2	9.4	1.12	10.4	0.75	7.8

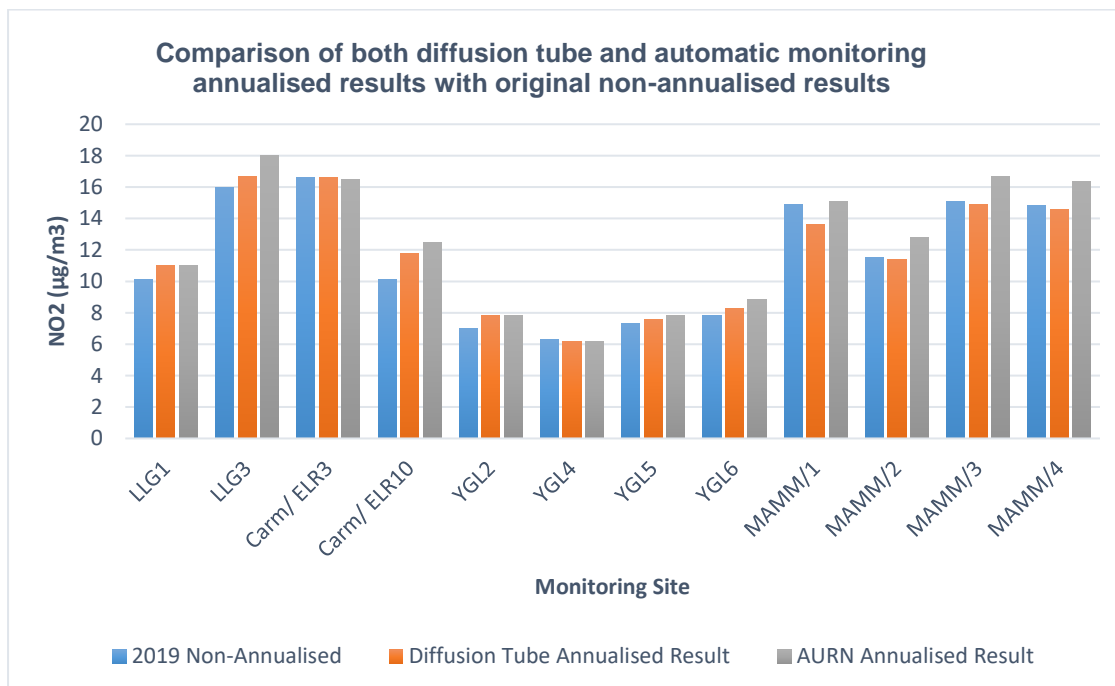
YGL4	8.4	0.98	8.2	0.75	6.2
YGL5	9.8	1.06	10.4	0.75	7.8
YGL6	10.4	1.14	11.9	0.75	8.9
MAMM/1	19.9	1.01	20.1	0.75	15.1
MAMM/2	15.4	1.11	17.0	0.75	12.8
MAMM/3	20.1	1.11	22.3	0.75	16.7
MAMM/4	19.7	1.11	21.8	0.75	16.4

Mae'r gwahaniaeth rhwng y canlyniadau yn y ddwy golofn 'Data Ôl-duedd' yn Nhablau 4 a 7 uchod yn dangos nad oes gwahaniaeth sylweddol rhwng y data tiwb a'r data monitro awtomatig ar ôl iddynt gael eu rhoi ar ffurf flynyddol, a bod y gwahaniaeth rhyngddynt o fewn +/- 1–2µg/m³ i raddau helaeth. Roedd y canlyniadau blynyddol ar gyfer LLG1 yn Llangennech, YGL2 a YGL4 yn Llandeilo hefyd yn union yr un fath gan ddefnyddio data o diwbiau tryledu lleol a data o'r safleoedd monitro awtomatig. Dangosir hyn yn ffigurau 2a a 2b isod.

Ffigur 2a – Cymharu canlyniadau tiwbiau tryledu a chanlyniadau monitro awtomatig ar ffurf flynyddol

Ffigur 2b - Cymharu canlyniadau tiwbiau tryledu a chanlyniadau monitro awtomatig ar ffurf flynyddol â chanlyniadau gwreiddiol nad ydynt yn flynyddol.

Casgliad

Dangosodd yr ymarfer cyfrifo canlyniadau blynyddol fod angen gwneud mân ddiwygiadau i'r canlyniadau terfynol hyn i adlewyrchu cymedr blynyddol mwy cynrychioliadol, pe bai gwerth

12 mis o ddata dilys wedi'i gasglu. Nid oedd yr un o'r safleoedd tiwb y mae angen dangos eu canlyniadau ar ffurf flynyddol yn fwy na'r amcan ansawdd aer blynyddol o $40\mu\text{g}/\text{m}^3$. Mae rhai gwahaniaethau bach a dibwys rhwng y darlleniadau terfynol a nodwyd gan yr ymarferion cyfrifo canlyniadau blynyddol gan ddefnyddio'r data tiwbiau tryledu lleol a'r data monitro awtomatig. Rhoddodd yr offeryn cyfrifo canlyniadau blynyddol, gan ddefnyddio safleoedd cefndir AURN, yr un canlyniadau terfynol ar gyfer pedwar o'r safleoedd monitro a chanlyniadau ychydig yn uwch ar gyfer rhai o'r safleoedd eraill, ond eto roeddent i gyd o fewn $1\text{-}2\mu\text{g}/\text{m}^3$ o'r hyn a gyfrifwyd drwy'r ymarfer canlyniadau blynyddol tiwbiau tryledu. Felly, mae'n ymddangos bod ymarfer cyfrifo canlyniadau blynyddol AURN wedi cyfrifo'r sefyllfa waethaf ac felly mae'r canlyniadau hyn wedi'u dewis at ddibenion adrodd yn Adroddiad Cynnydd Blynyddol 2020.

ATODIAD F

Cyngor Sir Caerfyrddin

Deddf yr Amgylchedd 1995

Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol

**Data Cyfrifo Gostyngiad NO₂ gyda phellter (2019) i'w
ddefnyddio gydag Adroddiad Cynnydd 2020**

(Medi 2020)

Pwrpas

Mae'r ddogfen hon yn cynnwys manylion am gyfrifiadau sy'n ymwneud â rhagfynegi'r gostyngiad gyda phellter ar gyfer NO₂ mewn perthynas â phedwar tiwb tryledu yn rhwydwaith monitro Sir Gaerfyrddin. Mae'r data wedi'i gynnwys yn Adroddiad Cynnydd 2020 er mwyn cael rhagfynegiad mwy cywir o'r hyn y byddai'r canlyniadau blynyddol ar gyfer y pedwar safle yn Sir Gaerfyrddin wedi bod ar gyfer 2019, yn y pwynt amlygiad perthnasol.

Cefndir

Mae monitro tiwbiau tryledu wedi digwydd yn Sir Gaerfyrddin am nifer o flynyddoedd gydag Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer wedi'u datgan o fewn trefi Llandeilo, Caerfyrddin a Llanelli. Am sawl blwyddyn, rydym wedi cael canlyniadau monitro tiwbiau tryledu a wnaeth groesi'r lefel amcan ansawdd aer yn yr ardaloedd hyn.

Nid yw bob amser yn bosibl monitro NO₂ yn y pwynt amlygiad cyhoeddus perthnasol, e.e. ar ffasâd eiddo am resymau ymarferol, ac felly mae safleoedd ymyl y palmant neu ymyl y ffordd yn cael eu gosod yn lle hynny. Mewn achosion lle mae'r tiwb tryledu yn agosach at ymyl y palmant, gall hyn ddarparu canlyniadau dyrchafedig o'u cymharu â'r rheini ar ffasadau eiddo, sydd weithiau yn gallu cam-gynrychioli canlyniadau cymedr blynyddol yn uwch na'r amcan yn ogystal.

Mewn amgylchiadau o'r fath, argymhellir, fel isafswm, y dylid gweithredu cywiriad pellter i'r holl lleoliadau monitro sy'n cofnodi crynodiad cymedr blynyddol sy'n uwch na'r amcan blynyddol NO₂ o 40µg/m³. Gellir hefyd ystyried cymhwyso'r cyfrifiad ar gyfer lleoliadau monitro sy'n cofnodi crynodiad cymedr blynyddol sydd o fewn 10% i'r amcan blynyddol NO₂ o 40µg/m³ (h.y. yn uwch na 36µg/m³), i gyfrif am ansicrwydd cynhenid ynghylch data crynodiad o fonitro tiwbiau tryledu.

Cynhaliwyd hyn yn unol â pharagraff 7.78 o Ganllawiau Technegol Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol (16), gan ddefnyddio offeryn cyfrifo pellter Desg Gymorth Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol (Fersiwn 4.2) Mawrth 2018 er mwyn cynhyrchu'r canlyniadau NO₂ a ragfynegwyd ar gyfer y pellter gostyngiad.

Mae lleoliadau'r tiwbiau tryledu sydd wedi arwain at groesi'r amcan ansawdd aer neu sydd wedi mesur canlyniadau sydd o fewn 10% i'r amcan ansawdd aer ac sy'n cael eu hasesu,

wedi'u nodi yn Nhabl 1 isod. Roedd yr holl diwbiau tryledu monitro wedi'u gosod rhwng y derbynnydd ac ymyl y palmant.

Tabl 1 – Lleoliadau Tiwbiau Tryledu

Cyfeirnod y Safle	Lleoliad	X	Y	Cefndir
Carm/077	Llanelli – Heol y Sandy (2)	249606	200638	5.81
DAL/07	Llanelli – ger 13 Heol Felinfoel	250717	200818	9.06
DAC/08	Caerfyrddin – 85 Heol y Prior (dwyrain)	241876	220565	8.92
DAC/02	Caerfyrddin – 15 Park Terrace	240618	220041	7.52
Carm/083	Llandeilo - Stryd Rhosmaen (2)	262959	222396	4.76

Mae angen manylion penodol ar yr offeryn cyfrifo ynghylch lleoliad y safle, crynodiadau cefndir cymedr blynyddol (a geir o fapiau cefndir sydd wedi'u diweddarau gan y Ddesg Gymorth ac sy'n seiliedig ar Fapiau Cefndir 2018), a'r cymedr blynyddol ar gyfer y safleoedd dan sylw. Bydd hyn wedyn yn darparu crynodiad blynyddol a ragfynegir yn lleoliad y derbynnydd dan sylw.

Mae Tabl 2a isod yn dangos y manylion a ddefnyddiwyd ar gyfer pob safle tiwb unigol gan ddefnyddio safle CARM/077 fel enghraifft ac mae Tabl 2b yn dangos canlyniadau'r holl safleoedd a fanylir yn Nhabl 1 uchod, wrth ddefnyddio'r offeryn cyfrifo tiwbiau lluosog sydd ar gael yn y pecyn cymorth.

Tabl 2a – Carm/077 Manylion Cyfrifo a Gyflwynwyd

Pa mor bell o ymyl y palmant oedd eich mesuriad (mewn metrau)?	1.7
Pa mor bell o ymyl y palmant y mae eich derbynnydd (mewn metrau)?	5.7
Beth yw'r crynodiad NO ₂ cefndir cymedr blynyddol lleol (mewn µg/m ³)?	5.81
Beth yw eich crynodiad NO ₂ cymedr blynyddol sydd wedi'i fesur (mewn µg/m ³)?	38.6
Y crynodiad NO ₂ cymedr blynyddol a ragfynegwyd (mewn µg/m ³) yn eich derbynnydd	29.6

Tabl 2b – Manylion Cyfrifo Tiwbiau Lluosog a Gyflwynwyd

Cyfeirnod y Safle	Pellter (m)		Crynodiad Cymedr Blynyddol NO ₂ (µg/m ³)			Sylw
	O'r Safle Monitro i Ymyl y Palmant	O'r Derbynnnydd i Ymyl y Palmant	Cefndir	Wedi'i Fonitro yn y Safle	Wedi'i Ragfynegi yn y Derbynnnydd	
Carm/077	1.7	5.7	5.8	38.6	29.6	
DAL/07	0.8	1.3	9.1	41.2	38.1	Crynodiad sydd wedi'i ragfynegi yn y derbynnnydd sydd o fewn 10% i'r amcan ansawdd aer.
DAC/08	1.1	1.5	8.9	46.9	44.3	Crynodiad sydd wedi'i ragfynegi yn y derbynnnydd sy'n uwch na'r amcan ansawdd aer.
DAC/02	1.0	1.4	7.5	40.0	37.8	Crynodiad sydd wedi'i ragfynegi yn y derbynnnydd sydd o fewn 10% i'r amcan ansawdd aer.
Carm/083	1.5	2.5	4.8	36.8	33.1	Rhybudd: Mae crynodiadau NO ₂ cefndir <5µg/m ³ neu >50µg/m ³ yn brin yn y DU - bydd y cyfrifiad hwn yn dal i weithio, ond dylech wirio eich data. *

*Gwiriwyd y data'n ofalus; mae'r ardal o amgylch Llandeilo yn wledig yn bennaf ac mae'n debygol o fod â chrynodiadau cefndir isel.

Dangosir cymhariaeth o ganlyniadau ar gyfer safleoedd 'ar ymyl y ffordd' ac 'ar ymyl y palmant' yn ogystal â data crai cymedr blynyddol a chanlyniad sydd wedi'i addasu ar gyfer tuedd yn Nhabl 3 isod.

Tabl 3 – Cymharu Data

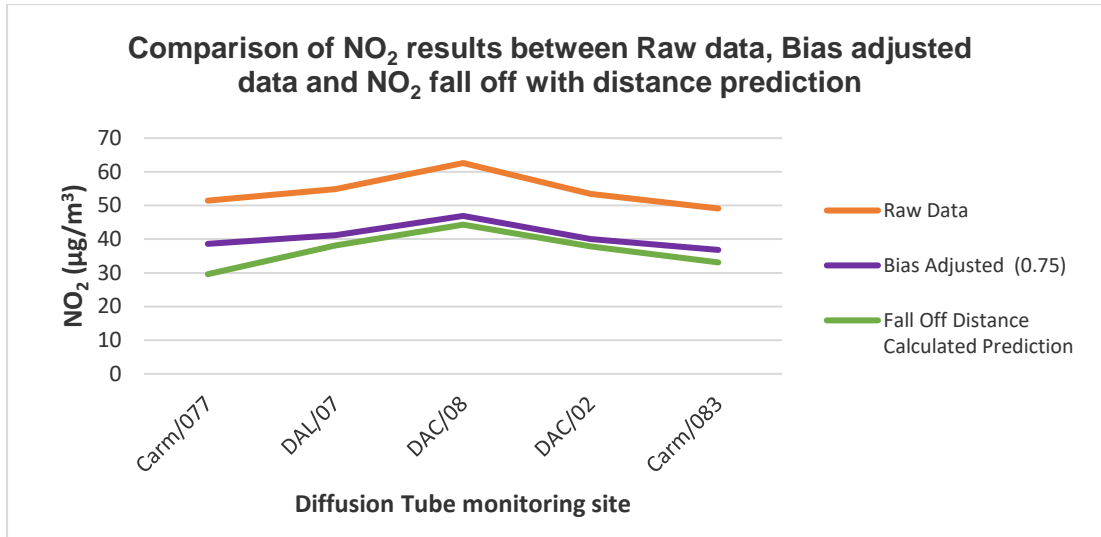
Safle	Categori	Pellter o'r derbynnydd i'r monitor (m)	Data crai	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd (0.75)	Pellter a gyfrifwyd
Carm/077	Ar ymyl y ffordd	4	51.4	38.6	29.6
DAL/07	Ar ymyl y palmant	0.5	54.9	41.2	38.1
DAC/08	Ar ymyl y palmant	0.4	<u>62.6</u>	46.9	44.3
DAC/02	Ar ymyl y palmant	0.4	53.4	40.0	37.8
Carm/083	Ar ymyl y ffordd	1	49.1	36.8	33.1

Yn ôl pob golwg, mae'r gymhariaeth o ddata yn Nhabl 3 uchod yn dangos bod un canlyniad yn unig, sef DAC/08 (Heol y Prior, Caerfyrddin) yn croesi'r amcan ansawdd aer blynyddol o $40\mu\text{g}/\text{m}^3$, o gymharu â'r tri gormodiant a restrir yn y golofn addasu ar gyfer tuedd (cyn bod y gostyngiad gyda phellter wedi'i gyfrifo). Fodd bynnag, mae DAL/07 (Heol Felinfoel, Llanelli), a DAC/02 (15 Park Terrace) yn parhau i fod o fewn 10% i'r ffin o ran bod yn fwy na'r amcan ansawdd aer. Nodwyd y gostyngiad mwyaf yn Heol y Sandy Carm/077, sy'n gyson â'r ffaith mai hwn, o blith y pum safle, sydd â'r pellter mwyaf rhwng y derbynnydd a'r monitor. Aseswyd Carm/083, Stryd Rhosmaen, Llandeilo am fod y cymedr blynyddol wedi'i addasu ar gyfer tuedd yn uwch na $36\mu\text{g}/\text{m}^3$ y llynedd (data 2018); yn dilyn y cyfrifiad gostyngiad gyda phellter, arhosodd y canlyniad terfynol o fewn 10% i'r amcan ansawdd aer, felly mae hyn wedi gwella.

Ar gyfer monitro tiwbiau tryledu, gellir hefyd ystyried bod achosion o fynd y tu hwnt i'r amcan un awr ar gyfer NO_2 yn gallu digwydd mewn safleoedd ar ymyl y ffordd os yw'r cymedr blynyddol yn uwch na $60\mu\text{g}/\text{m}^3$. Yn ffodus, nid oes un o'r safleoedd monitro yn Sir Gaerfyrddin wedi croesi'r amcan un awr hwn.

Ffigur 1 – Cymharu data crai, data wedi'i addasu ar gyfer tuedd â chanlyniadau gostyngiad NO_2 gyda phellter

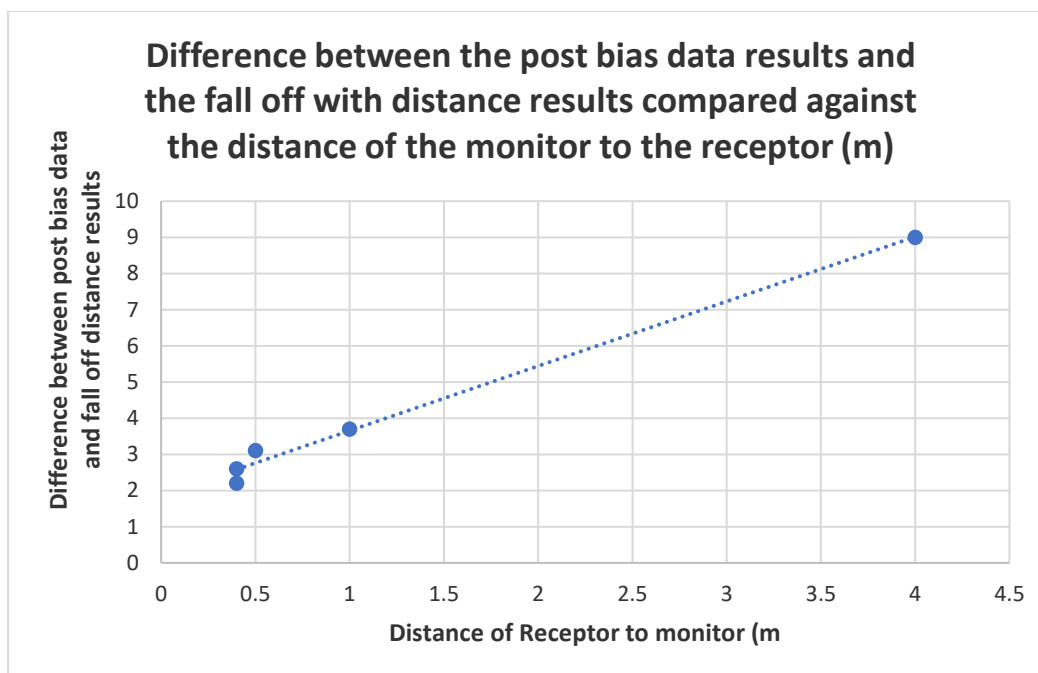

Dangosir cymhariaeth o'r canlyniadau yn Ffigur 1 uchod. Mae'n dangos blwch mwy rhwng y canlyniadau sydd wedi'u haddasu ar gyfer tuedd a'r canlyniadau sydd wedi'u cyfrifo ar sail pellter ar gyfer Carm/077, o'u cymharu â safleoedd eraill. Mae hyn oherwydd bod gan y safle fonitor sydd wedi'i leoli 4 metr i ffwrdd o'r derbynnydd, ond mae'r safleoedd eraill o fewn 1m i'r derbynnydd.

Er bod yr holl ganlyniadau wedi lleihau yn unol â'u pellter o ymyl y palmant, yn ôl y disgwyl, mae'r gwahaniaeth yn y canlyniadau hyn sydd wedi lleihau hefyd yn gymharol gyson â'r pellter rhwng y monitor a'r derbynnydd, fel y dangosir yn Ffigur 2 isod. Fodd bynnag, bydd y lleoliad daearyddol hefyd yn cael effaith, yn ddibynnol ar grynodiadau'r cefndir. Gwelir hyn wrth gymharu'r gwahaniaeth yng nghanlyniadau DAC/08 a DAC/02, y mae'r ddau'n rhannu pellter o 0.4 metr rhwng y monitor a'r derbynnydd.

Ffigur 2 - Y gwahaniaeth rhwng y canlyniadau data ôl-duedd a gostyngiad gyda phellter o'i gymharu â'r pellter rhwng y monitor a'r derbynnydd .

Croeswiriad â Chyfrifiad Mathemategol

Fel ffordd o wirio cywirdeb yr offeryn cyfrifo ar-lein, defnyddiwyd y dull a ddarperir ym Mlwch 2.3 o'r Canllawiau Technegol TG (09). Mae'r canllawiau'n darparu'r cyfrifiad canlynol:

$$C_z = ((C_y - C_b) / (-0.5476 \times \ln(D_y) + 2.7171)) \times (-0.5476 \times \ln(D_z) + 2.7171) + C_b$$

Lle mai:

C_z yw'r crynodiad cyfan sydd wedi'i ragfynegi μ (g/m^3) ar bellter D_z ;

C_y yw'r crynodiad cyfan sydd wedi'i fesur (μ g/m^3) ar bellter D_y ;

C_b yw'r crynodiad cefndir (μ g/m^3);

D_y yw'r pellter o ymyl y palmant lle cafodd crynodiadau eu mesur; a

D_z yw'r pellter o ymyl y palmant (m) lle y rhagfynegir crynodiadau.

$\ln(D)$ yw log naturiol rhif D.

Felly fel enghraifft, ar gyfer lleoliad tiwb Carm/077:

$$\begin{aligned} C_z &= ((38.6 - 5.81) / (-0.5476 \times \ln(1.7) + 2.7171)) \times (-0.5476 \times \ln(5.7) + 2.7171) + 5.81 \\ &= (32.79 / 2.42652797) \times (1.764020723) + 5.81 \\ &= (13.513) \times (1.764) \\ &= 23.84 + 5.81 \end{aligned}$$

$$C_z = 29.6 \mu\text{g}/\text{m}^3$$

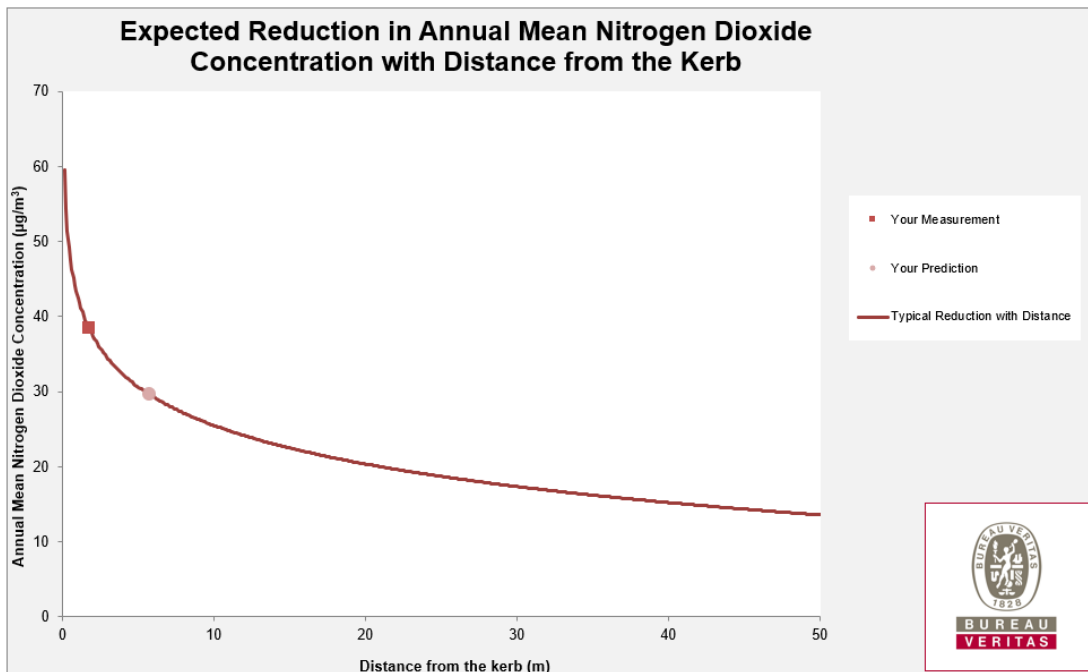
Casgliadau

Ar ôl defnyddio'r offeryn ar-lein i gyfrifo'r gostyngiad gyda phellter, mae un o'r safleoedd a aseswyd, sef DAC/08 (Heol y Prior, Caerfyrddin), yn parhau i fod yn uchel gyda chrynodiad a ragfynegir o NO₂ sy'n fwy na'r amcan ansawdd aer blynyddol o 40µg/m³. Mae'r ymarfer hwn wedi lleihau cyfanswm nifer y safleoedd monitro sy'n fwy na 40ug/m³. Mae dau o'r pedwar gormodiant a nodwyd i ddechrau yn y cymedr blynyddol wedi'i addasu ar gyfer tuedd (cyn i'r gostyngiad gyda phellter gael ei gyfrifo) bellach yn dangos y byddai mesuriadau yn y derbynnydd perthnasol yn bodloni'r amcan ansawdd aer blynyddol.

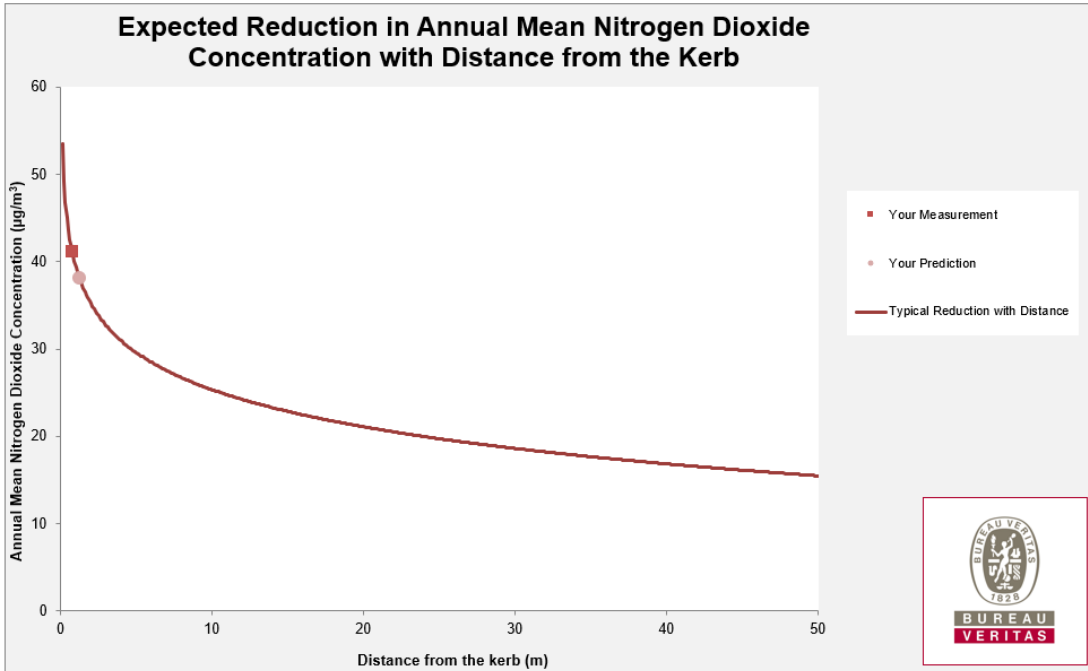
Er bod DAL/07 (Heol Felinfoel, Llanelli) a DAC/02 (15 Park Terrace) yn bodloni'r amcan ansawdd aer bellach, maent yn parhau i fod o fewn 10% i'w ffin a byddant yn parhau i gael eu monitro'n ofalus. Mae'r holl safleoedd sy'n destun yr ymarfer hwn wedi'u lleoli mewn Ardal Rheoli Ansawdd Aer yn Sir Gaerfyrddin. Mae'r safleoedd sy'n fwy na'r amcan ansawdd aer neu sy'n dod o fewn 10% i'r amcan ansawdd aer yn cael eu hystyried yn fannau â phroblem o fewn Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin a Llanelli, ac yn ffodus maent yn dangos tuedd araf ar i lawr o flwyddyn i flwyddyn.

Ar gyfer cyflawnrwydd, mae'r graffiau o'r offeryn cyfrifo ar-lein ar gyfer yr holl safleoedd sydd wedi'u hasesu yn cael eu dangos isod. Mae pob graff yn arddangos bod y gostyngiad gyda phellter a gyfrifir yn gyson â'r gostyngiad nodweddiadol a ddisgwyllir gyda'r pellter.

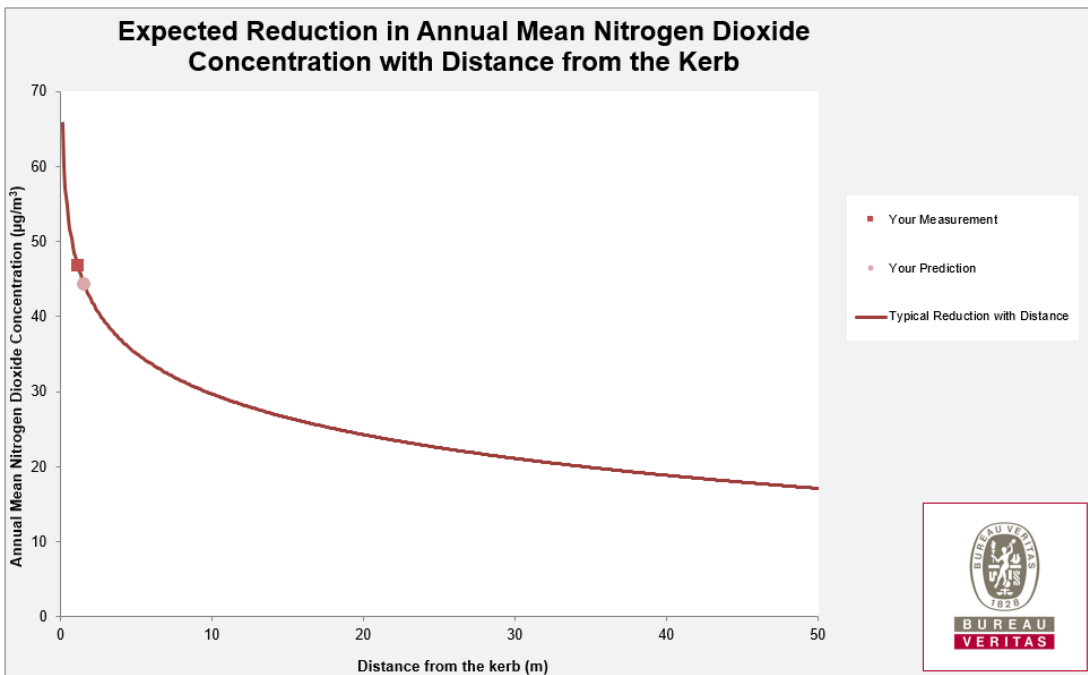
Carm/077

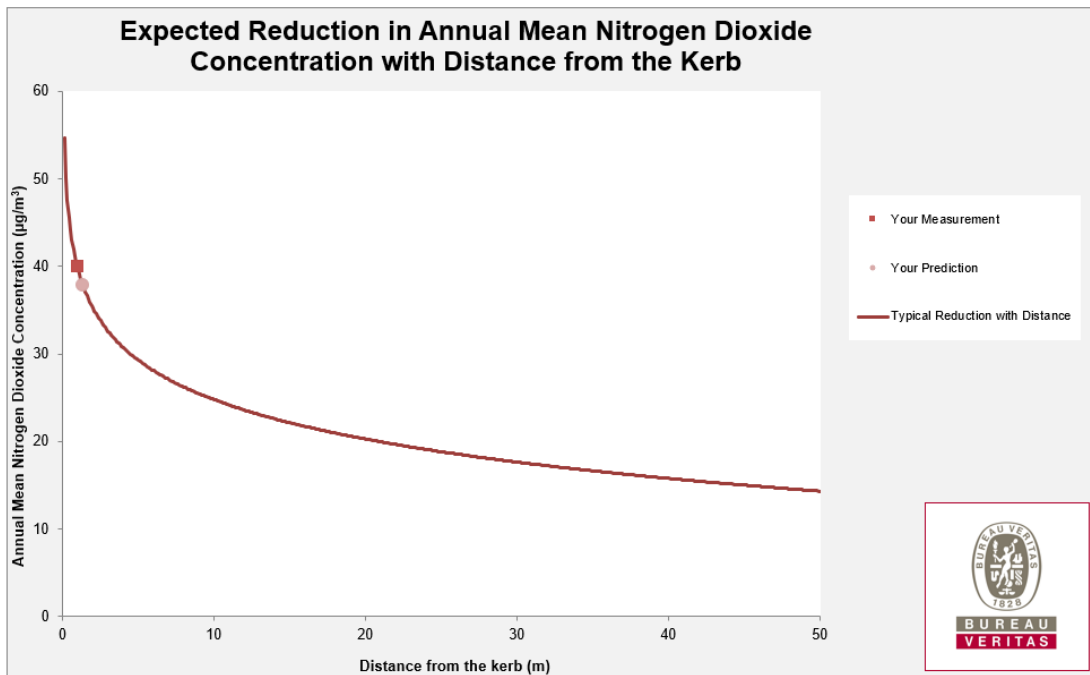
DAL/07

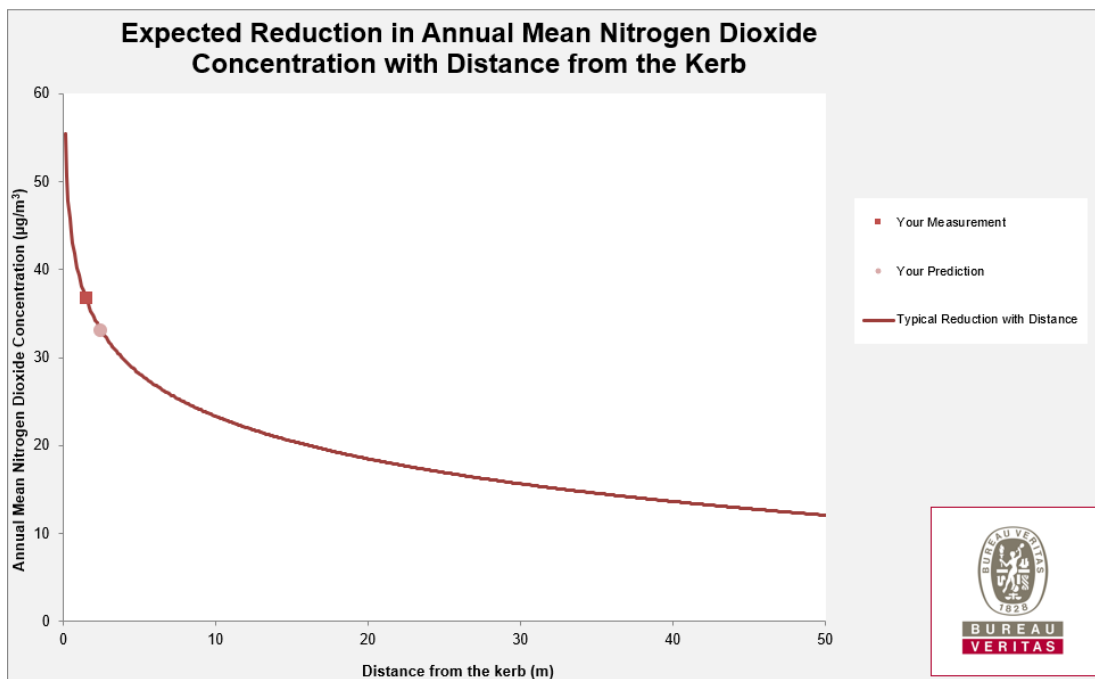
DAC/08

DAC/02

Carm/083

ATODIAD G

Cyngor Sir Caerfyrddin

Deddf yr Amgylchedd 1995

Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol

Adroddiad Adolygu Sgrinio Ansawdd Aer Sir Gaerfyrddin 2019

(Medi 2020)

Lisa Jones – Ymarferydd Iechyd yr Amgylchedd

Cynnwys

Tudalen

1.0 Diben yr adroddiad	139
2.0 Cefndir	139
3.0 Llangennech (Llanelli)	140
4.0 Abergwili (Caerfyrddin)	143
5.0 Ysgol Pentip, Llanelli	145
6.0 Stryd Marged, Rhydaman	149
7.0 Prosiect Ysgol Gynradd Llandeilo	152
8.0 Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands	159
9.0 Canlyniadau a Chasgliadau	164
Atodiad 1 – Map Lleoliad Llangennech	166
Atodiad 2 – Map Lleoliad Abergwili	167
Atodiad 3 – Ysgol Pentip, Map Lleoliad Llanelli	168
Atodiad 4 – Stryd Marged, Map Lleoliad	169
Atodiad 5 – Ysgol Llandeilo, Map Lleoliad	170
Atodiad 6 – Mapiau Ffordd Gyswllt Economaidd	171
Atodiad 6.1 –Map Lleoliad Tiwbiau Tryledu Ffordd Gyswllt Economaidd	172
Tabl 1a – Rhestr Wirio Lleoliad Tiwbiau Tryledu ar gyfer Llangennech	140
Tabl 1b – Manylion Safle Tiwb Tryledu ar gyfer Llangennech	140
Tabl 1c – Canlyniadau monitro misol ar gyfer Llangennech (LLG1, LLG2 a LLG3)	141
Tabl 2a – Cyfrifiadau traffig ar gyfer Abergwili (wedi'u monitro o ffordd osgoi A40 Caerfyrddin)	143
Tabl 2b – Rhestr Wirio Lleoliad Tiwbiau Tryledu ar gyfer Abergwili	143
Tabl 2c – Manylion safle tiwb tryledu ar gyfer Abergwili	144
Tabl 2d –Canlyniadau monitro misol ar gyfer Abergwili	144
Tabl 3a – Rhestr Wirio Lleoliad Tiwbiau Tryledu ar gyfer Ysgol Pentip	146
Tabl 3b – Manylion Safle Tiwb Tryledu ar gyfer Ysgol Pentip	146
Tabl 3c – Canlyniadau monitro misol ar gyfer Ysgol Pentip	147
Tabl 4a – Rhestr Wirio Lleoliad Tiwbiau Tryledu ar gyfer Stryd Marged	150
Tabl 4b – Manylion Safle Tiwb Tryledu ar gyfer Stryd Marged	150
Tabl 4c – Canlyniadau monitro misol ar gyfer Stryd Marged, Rhydaman	151
Tabl 5a – Rhestr Wirio Lleoliad Tiwbiau Tryledu ar gyfer Ysgol Llandeilo	152
Tabl 5b – Manylion Safle Tiwb Tryledu ar gyfer Ysgol Llandeilo	153
Tabl 5c – Canlyniadau monitro misol ar gyfer safleoedd Ysgol Llandeilo	153
Tabl 6a – Rhestr Wirio Lleoliad Tiwbiau Tryledu ar gyfer y Ffordd Gyswllt Economaidd	160
Tabl 6b – Manylion Safle Tiwb Tryledu ar gyfer y Ffordd Gyswllt Economaidd	160
Tabl 6c – Canlyniadau monitro misol ar gyfer y Ffordd Gyswllt Economaidd	161
Figure 1 - Comparison of Annualised and Non-Annualised data Llangennech sites....	151
Figure 2 – Automatic Traffic Count in 2018	155
Figure 3 – Image of Diffusion tube and AQMesh Monitor outside Pentip School.....	156
Figure 4 – Image of School bus stop in 2016	159
Figure 5 – Image of School bus stop in 2019	159
Figure 6 - Monthly monitoring results of all sites.....	164
Figure 7 - Monthly Trend of sites	164
Figure 8 – Comparison of Annualised and Non-Annualised data	165
Figure 9 – Final Annual Means (bias adjusted and annualised where applicable)	166
Figure 10 – Comparison of NO2 results with distance from A483, Rhosmaen Street... ..	167

1.0 Diben yr adroddiad

Mae'r adroddiad hwn yn adolygu'r data cyfrifo traffig sydd ar gael a gafwyd mewn ymateb i bryderon a godwyd o ganlyniad i ansawdd aer yn cael ei effeithio gan lygredd traffig, yn ogystal ag adroddiadau am rai ymarferion sgrinio tiwb tryledu sylfaenol lle yr ystyriwyd y gallai fod potensial ar gyfer effeithiau ansawdd aer o ganlyniad i ddatblygu neu lwybrau traffig presennol. Roedd yr ardaloedd hyn yn cynnwys Llangennech (Llanelli), Abergwili (Caerfyrddin), Ysgol Pentip (Llanelli), Stryd Marged (Rhydaman) a phrosiect monitro ysgol gydag Ysgol Gynradd Llandeilo (Llandeilo). Mae'r adroddiad hwn hefyd yn crynhoi canlyniadau'r ymarferion sgrinio a gynhaliwyd ar safleoedd a sefydlwyd o amgylch y Ffordd Gyswllt Economaidd yn Cross Hands, i helpu i benderfynu ar effaith y coridor newydd ar y SoDdGA a'r trigolion cyfagos ar lwybrau cyfagos.

2.0 Cefndir

Fel rhan o'r gwaith Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol, mae'r awdurdod yn ymateb i bryderon ynglŷn â llygredd traffig a allai fod yn achosi lefelau uwch o lygredd mewn ardaloedd penodol. Yn ystod 2019, cyflwynwyd dau ymholiad newydd i'r isadran, sef Llangennech (Llanelli) a Stryd Marged (Rhydaman), a chafodd cyfrifiadau traffig eu hystyried ar gyfer pob lleoliad ochr yn ochr â nodweddion ei lleoliad.

Y cam cyntaf oedd asesu'r ardaloedd a oedd yn peri pryder, gan edrych am botensial ar gyfer problemau ansawdd aer ar sail nodweddion y lleoliadau. Lle y tybiwyd ei fod yn angenrheidiol cynnal ymarfer sgrinio ansawdd aer gyda thiwb tryledu, aseswyd lleoliadau tiwb newydd yn erbyn gofynion canllawiau technegol Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol TG (09) a TG (16). Cafodd y gwaith o baratoi, cyflenwi a dadansoddi'r tiwbiau ei wneud gan Socotec Didcot Laboratory a'r dull paratoi yw aseton:triethanolamine 50:50.

3.0 Llangennech, Llanelli

Cafwyd ymholiad am bryderon ynghylch y traffig ar hyd y prif lwybr (y B4297) drwy Llangennech oherwydd bod Stryd y Bont a Heol Afon yn eithaf cul a bod ceir yn parcio ar hyd un ochr i'r ffordd. Mae'r lle cyfyng yn creu anawsterau i draffig dwyffordd fynd heibio ar yr un pryd a all arwain at dagfeydd yn ystod oriau brig. Mynegwyd pryderon hefyd am effaith tagfeydd traffig sy'n gysylltiedig â'r ysgol ger Ysgol Gymraeg Llangennech. Nid oedd unrhyw gyfrifiadau traffig wedi cael eu cynnal yn ddiweddar yn yr ardal hon, ond cynhaliwyd cyfrif traffig ar gyfer y B4297 yn 2016 a 2018 tua 1.2 – 1.5km i fwrdd a chofnodwyd AADT o 6809 a 6903 yn y drefn honno.

Ystyriwyd ei bod yn briodol nodi lleoliadau monitro addas oherwydd tirwedd y ffordd a'r tai teras wrth ei hymyl. Gosodwyd tiwbiau tryledu ar dri safle, sef Ysgol Gymraeg Llangennech (LLG1), 28 Heol Afon (LLG2) a 26 Stryd y Bont (LLG3) y gellir dod o hyd i fanylion amdanynt yn Nhabl 1a a 1b isod. Dangosir map lleoliad tiwbiau yn Atodiad 1.

Tabl 1a – Rhestr Wirio Lleoliad Tiwbiau Tryledu ar gyfer Llangennech

Lleoliad y tiwb	Aer rhydd Oes/Nac oes	Llystyfiant Oes/Nac oes	Ffliwi au Oes/Nac oes	Oes angen cydsyniad Oes/Nac oes	A gafwyd cydsyniad Do/Naddo	Rhif y polyn lamp
Ysgol Gymraeg Llangennech	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Amh.	Dim rhif
Llangennech – 28 Heol Afon	Oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Do	Amh.
Llangennech – 26 Stryd y Bont	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Amh.	201 201

Tabl 1b – Manylion Safle Tiwb Tryledu ar gyfer Llangennech

Lleoliad y tiwb	Cyfeirnod y tiwb	Uchder (m)	Y pellter o'r palmant (m)	Y pellter at y derbynnyd (m)	X	Y
Ysgol Gymraeg Llangennech	LLG1	2.31	1.70	20.00	256534	202453
Llangennech – 28 Heol Afon	LLG2	2.45	2.10	0.00	256144	201792
Llangennech – 26 Stryd y Bont	LLG3	2.36	1.92	0.32	256050	201600

Cynhaliwyd yr asesiad sgrinio tiwb tryledu am gyfnod o 9 mis. Dechreuodd y gwaith monitro ym mis Ebrill 2019 a dangosir y canlyniadau monitro misol isod yn Nhabl 1c.

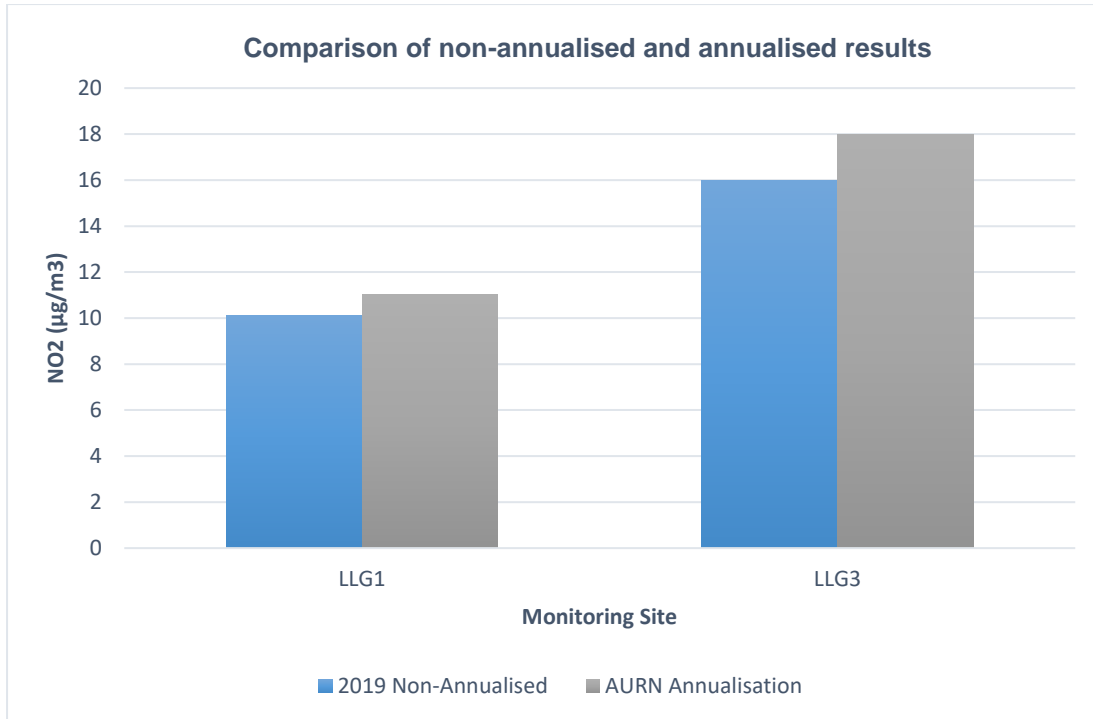
Tabl 1c – Canlyniadau monitro misol ar gyfer Llangennech (LLG1, LLG2 a LLG3)

Crynodeiadau Cymedr NO ₂ (µg/m ³)													Cymedr Blynnyddol	
Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Data crai	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd (ffactor) (0.75)	
-	-	-	15.9	11.5	8.6	8.6	8.4	11	-	24.3	19.9	13.53	10.1	
-	-	-	31	23.1	18.6	17.8	17.4	20.1	25	34.5	32	24.43	18.3	
-	-	-	-	18.1	16.4	15	12.7	-	22	35.3	29.9	21.34	16.0	

Gan fod yr ymarfer sgrinio hwn wedi dechrau ym mis Ebrill 2019, dim ond gwerth wyth mis o ddata y gellid ei gasglu ar gyfer safle LLG1 a gwerth saith mis o ddata dilys ar gyfer LLG3 oherwydd bod tiwbiau ar goll. Felly roedd angen cyflwyno'r canlyniadau hyn ar ffurf flynyddol i gael gwell syniad o'r hyn y gallai'r ffigur cymedrig blynnyddol fod wedi bod pe bai'r monitro wedi digwydd am y flwyddyn gyfan. Cyflawnwyd hyn yn yr Adroddiad Data Blynnyddol (2019) a gyflwynwyd fel rhan o Adroddiad Cynnydd Blynnyddol Ansawdd Aer 2020.

Mae'r canlyniadau a gafodd eu cyflwyno'n flynyddol wedi'u rhestru yn Nhabl 1c uchod. Gellir dod o hyd i fanylion pellach ar y dull gweithredu ar gyfer cyflwyno data 2019 ar ffurf flynyddol yn yr Adroddiad Data Blynnyddol (2018) i'w ddefnyddio gydag Adroddiad Cynnydd 2020. Gellir gweld cymhariaeth o'r data a gafodd ei gyflwyno ar ffurf flynyddol ac na chafodd ei gyflwyno ar ffurf flynyddol yn ffigur 1.

Ffigur 14 - Cymharu canlyniadau blynnyddol a chanlyniadau nad ydynt yn flynyddol, safleoedd Llangennech

Mae'r canlyniadau sgrinio yn dangos bod crynodiadau o nitrogen deuocsid yn parhau i fod yn llawer is na'r amcan ansawdd aer blynyddol o $40\mu\text{g}/\text{m}^3$, a nododd pob un o'r tri safle lefel crynodiad islaw $19\mu\text{g}/\text{m}^3$ ar gyfer 2019, gan gynnwys y canlyniadau blynyddol terfynol. Penderfynwyd, oherwydd y crynodiadau sylweddol isel a gofnodwyd wrth gathiau'r ysgol, ei bod yn annhebygol bod llygredd traffig yn bryder sylweddol ac felly cafodd y tiwb tryledu ar y safle cyf. LLG1 ei waredu ar ôl yr asesiad sgrinio 9 mis. Fodd bynnag, bydd y brif ffordd (LLG2 a LLG3) sy'n teithio drwy Langennech yn parhau i gael ei monitro o ran unrhyw effeithiau a allai ddeillio o ddatblygiadau yn y dyfodol.

4.0 Abergwili (Caerfyrddin)

Lleolir Abergwili i'r gogledd-ddwyrain o Gaerfyrddin ac mae sawl ffordd yn croesi'r pentref. Mae llawer o dai ar ben gogleddol y pentref ger ffordd osgoi Caerfyrddin, sy'n gorwedd i'r de o'r dref. Yn 2016, gwnaeth cwpl o drigolion godi pryderon ynghylch llygredd traffig a achosir gan y nifer fawr o gerbydau sy'n defnyddio'r ffordd osgoi a'r effaith y mae hwn efallai yn ei chael ar eu hiechyd.

Nid oedd y lleoliad hwn wedi'i ystyried yn flaenorol; fodd bynnag, mae cynigion cynnar ar gyfer cynllun gweithredu Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin am gael mwy o gerbydau i ddefnyddio'r ffordd osgoi yn hytrach na theithio trwy'r dref. Roedd y pryderon yn haeddu ymchwiliad pellach gan y byddai angen i ni sicrhau nad oeddem yn symud y broblem i lleoliad arall wrth gynllunio camau gweithredu.

Felly cynhaliwyd asesiad cyfrif traffig a dangosir y canlyniadau yn Nhabl 2 isod. Dangosir map lleoliad yn Atodiad 2.

Tabl 2a - Cyfrifiadau traffig ar gyfer Abergwili (wedi'u monitro ar ffordd osgoi A40 Caerfyrddin)

Dyddiad	Amser	Gogledd			De			Cyfanswm	AADT (x143) 5 munud	>35 Oes / Nac oes
		HGV	LDV	Ceir	HGV	LDV	Ceir			
09/11/16	13.40	5	8	47	8	6	42	116	16588	OES
14/11/16	11.30	1	5	29#	3	9	40	87	12441	OES
16/11/16	10.38	0	12	38	2	5	30	87	12441	OES
							Cyfartaledd		13823	OES

= beic modur

Mae gan y lleoliad lif traffig amcangyfrifedig sy'n fwy na 5000 AADT ac felly ystyriwyd ei fod yn briodol nodi lleoliad monitro addas. Yn 2017 gosodwyd tiwbiau tryledu mewn dau eiddo, The Laurels a Dragon's Lair, y gellir dod o hyd i fanylion amdanynt yn Nhabl 2b a 2c isod.

Tabl 2b – Rhestr Wirio Lleoliad Tiwbiau Tryledu ar gyfer Abergwili

Lleoliad y tiwb	Aer rhydd Oes/ Nac oes	Llystyfiant Oes/Nac oes	Ffliw iau Oes/ Nac oes	Oes angen cydsyniad Oes/Nac oes	A gafwyd cydsyniad Do/Naddo	Rhif y polyn lamp

The Laurels, Abergwili	Oes	Oes	Nac oes	Oes	Do	Amh.
Dragons Lair, Abergwili	Oes	Oes	Nac oes	Oes	Do	Amh.

Tabl 2c – Manylion safle tiwb tryledu ar gyfer Abergwili

Lleoliad y tiwb	Cyfeirnod y tiwb	Uchder (m)	Y pellter o'r palmant (m)	Y pellter at y derbynnydd (m)	X	Y
The Laurels, Abergwili	Carm /139	2.20	10.00	3.50	242895	221047
Dragons Lair, Abergwili	Carm /140	2.28	12.00	0.00	242963	221101

Dechreuodd y gwaith monitro ym mis Ionawr 2017 a dangosir y canlyniadau monitro misol isod yn Nhabl 2d.

Tabl 2d – Canlyniadau monitro misol ar gyfer Abergwili (Carm/139 a Carm/140)

Cyfeirnod y Safle	Crynodeiadau Cymedr NO ₂ (µg/m ³)													Cymedr Blynnyddol	
	Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Data Crai	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd (ffactor) (0.77)	
Carm/139)	34.0	24.3	21.6	22.4	15.8	12.3	13.9	15.1	20.3	21.9	35.0	27.3	21.99	16.9	
Carm/139)	29.6	28.8	21.2	19.9	18.1	18.3	15.1	16.8	22.2	23.6	16.9	25.4	21.33	16.4	
Carm/139)	27.8	22.4	23.1	16.3	17.3	14.8	14.8	12.9	16.5	21.8	25.6	27.2	20.04	15.0	
Carm/140 (2017)	31.1	25.8	21.5	20.8	13.6	15.0	14.8	16.5	21.8	20.5	31.0	19.6	21.00	16.2	
Carm/140 (2018)	21.7	26.1	17.5	14.5	15.9	14.3	14.0	16.5	22.0	21.8	18.6	25.0	18.99	14.6	
Carm/140 (2019)	25.4	19.2	20	14.8	17.1	13.4	13.8	14	16.3	20.4	23.2	23.7	18.44	13.8	

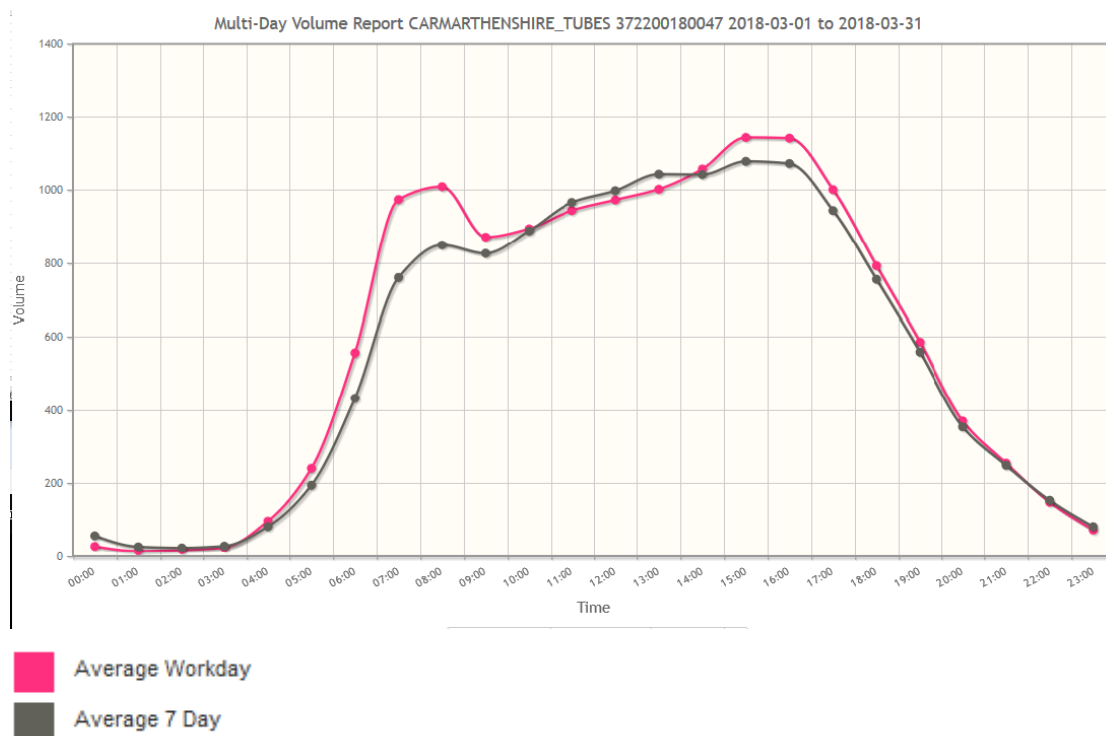
Mae'r canlyniadau sgrinio yn dangos bod crynodeiadau o nitrogen deuocsid yn parhau i fod yn llawer is na'r amcan ansawdd aer blynnyddol o 40µg/m³, ac roedd y ddau safle wedi cofnodi lefel crynodeiad o dan 15µg/m³ ar gyfer 2019. Fodd bynnag, bydd monitro yn yr ardaloedd hyn yn parhau er mwyn sicrhau nad yw unrhyw newidiadau a wneir wrth gyflenwi cynigion cynllun gweithredu Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin yn symud y broblem i leoliad arall.

5.0 Ysgol Pentip, Heol Pen-bre (Llanelli)

Mae Ysgol Pentip ar Heol Pen-bre (yr A484) sy'n gefnffordd strategol yn Llanelli ac mae wedi'i lleoli y tu mewn i ffin Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli. I lawer sy'n teithio o'r gorllewin mae'r ffordd hon yn brif lwybr i Ben-bre ac oddi yno i Ganol Tref Llanelli.

Cynhaliwyd cyfrif traffig yn 2016 a nododd AADT o 12,829 a chyfrif arall yn 2018 a nododd AADT o 13,432.

Ffigur 15 – Cyfrif Traffig Awtomatig yn 2018

O bryd i'w gilydd mae traffig yn cael ei ddal yn ôl ar y ffordd hon sy'n teithio i Ganol Tref Llanelli ac mae'r ffordd hefyd yn cynnwys rhesi hir o dai teras, er bod yr ardal o amgylch Ysgol Pentip yn eithaf agored o ran ei thirwedd. Gan fod llawer o blant ysgol hefyd yn defnyddio'r ffordd hon i gerdded i'r ysgol a'i bod yn denu llawer o gerbydau yn ystod oriau brig, barnwyd ei bod yn briodol cynnal ymarfer sgrinio i bennu lefelau amlygiad wrth gatiâu'r ysgol.

Gosodwyd tiwb tryledu newydd yn Heol Pen-bre, ar ochr y ffordd y tu allan i gatiâu'r ysgol, a gellir dod o hyd i'r manylion yn Nhablau 5a a 5b isod:

Tabl 3a – Rhestr Wirio Lleoliad Tiwbiau Tryledu ar gyfer Ysgol Pentip (DAL/28)

Lleoliad y tiwb	Aer rhydd Oes/Nac oes	Llystyfiant Oes/Nac oes	Ffliwi au Oes/Nac oes	Oes angen cydsyniad Oes/Nac oes	A gafwyd cydsyniad Do/Naddo	Rhif y polyn lamp
Ysgol Pentip	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Naddo	106683

Tabl 3b – Manylion Safle Tiwb Tryledu ar gyfer Ysgol Pentip, Llanelli

Lleoliad y tiwb	Cyfeirnod y tiwb	Uchder (m)	Y pellter o'r palmant (m)	Y pellter at y derbynnedd (m)	X	Y
Ysgol Pentip	DAL/28	2.41	2.40	0.40	250344	200631

Ffigur 15 – Llun o Diwb Tryledu a Monitor AQMesh y tu allan i Ysgol Pentip

Dangosir map lleoliad ar gyfer y safle monitro yn Atodiad 4. Dechreuodd y gwaith monitro ym mis Tachwedd 2018 ac roedd monitor awtomatig AQMesh hefyd wedi'i osod ar yr un polyn lamp ar uchder o 3.17m tan fis Awst 2019, i gymharu canlyniadau a nodi newidiadau yn ystod gwahanol adegau o'r dydd. Dangosir y canlyniadau monitro misol yn Nhabl 5c isod.

Tabl 3c – Canlyniadau monitro misol ar gyfer Ysgol Pentip, Llanelli (DAL/28)

Cyfeirnod y Safle		Crynodeiadau Cymedr NO ₂ (µg/m ³)												Cymedr Blynyddol	
		Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Data crai	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd (ffactor)
															(0.77) 25.0
2018	DAL/28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23.9	40.9	32.4	(0.77) 25.0
	AQMesh (bob awr)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24.1	28.0	26.0	
2019	DAL/28	37.6	34.4	23.7	30.5	24.5	18.7	17.8	16.9	21.9	27.1	40.3	33.0	27.2	(0.75) 20.4
	AQMesh (bob awr)	30.5	32.2	28.4	31	23.5	23.2	20.1						27.0	

Yn 2018 dim ond gwerth dau fis o ddata yr oedd modd ei gasglu, ac roedd y cyfnod monitro byr hwn yn golygu ei bod hefyd yn rhy fyr i gyflwyno canlyniadau'r tiwb tryledu ar ffurf flynyddol. Serch hynny, roedd y tiwb tryledu cyntaf wedi'i osod ar yr un pryd â monitor awtomatig AQMesh, felly roedd o ddiddordeb cymharu'r canlyniadau a nodi unrhyw lefelau llygredd uchel ar adegau penodol o'r dydd.

Mae canlyniadau'r AQMesh wedi'u graddio i ystyried gogwydd a phlyg ac yn cael eu cymharu â'r un dyddiadau amlygiad â'r tiwbiau tryledu. Er bod y canlyniadau'n gymaradwy i raddau helaeth, roedd rhai gwahaniaethau yn y canlyniadau a hynny o bosib am ychydig o resymau, gan gynnwys y gwahanol uchderau o amlygiad a'r angen i addasu canlyniadau'r tiwb tryledu. Dim ond monitor dangosol yw'r AQMesh hefyd ond gall fod yn ddefnyddiol wrth ddangos newidiadau amser real ar gyfer prosiectau bach.

Er bod canlyniadau misol Tachwedd 2018 yn debyg, roedd gwahaniaeth mawr yn y crynodeiadau a gofnodwyd gan yr AQMesh a'r tiwb tryledu ar gyfer Rhagfyr 2018. Serch hynny, y gwahaniaeth yn y cymedrau cyfnod o ran y canlyniadau tiwb tryledu wedi'u haddasu ar gyfer tuedd yn 2018 o'u cymharu â'r AQMesh oedd 1µg/m³ yn unig.

Cymedr y cyfnod ar gyfer y tiwb tryledu yn ystod Ionawr i Orffennaf 2019 oedd 26.7µg/m³, ac ar ôl ei addasu ar gyfer tuedd roedd yn 20.07µg/m³, sy'n debyg i'w gymedr blynyddol wedi'i addasu ar gyfer tuedd. Ond dangosodd wahaniaeth mwy rhwng y ddau ddull monitro o

gymharu â'r canlyniadau monitro a nodwyd yn 2018. Serch hynny, mae'r canlyniadau sgrinio yn dangos crynodiadau o nitrogen deuocsid sy'n llawer is na'r amcan ansawdd aer blynyddol o $40\mu\text{g}/\text{m}^3$, ar gyfer y ddau ddull monitro. Er bod hyn yn dangos nad yw'r lefelau llygredd yn yr ardal hon yn cael eu hystyried yn risg sylweddol i dderbynyddion, bydd gwaith monitro pellach yn yr ardal hon yn helpu i nodi unrhyw effeithiau yn sgil gwaith cynllunio gweithredu a datblygiadau yn yr ardaloedd cyfagos.

Mae'r AQMesh hefyd yn gallu mesur PM_{10} a $\text{PM}_{2.5}$ er bod cyfyngiadau wrth ddehongli'r canlyniadau dangosol hyn. Ond roedd yn ddiddorol nodi mai cymedr y cyfnod yn 2019 a ddarparwyd ar gyfer PM_{10} oedd $9.07\mu\text{g}/\text{m}^3$, sy'n sylweddol is nag amcan ansawdd aer blynyddol y DU o $40\mu\text{g}/\text{m}^3$, a dim ond un gormodiant o'r cymedr 24 awr o $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ a gofnodwyd, a hynny ar 24 Chwefror 2019. Nid yw'n glir pam y bu cynnydd mewn PM_{10} ar y diwrnod penodol hwn, wrth i gofnodion bob awr ddangos lefelau uwch na $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ bron bob awr rhwng 19:00 ddydd Sadwrn 23 Chwefror a 11:00 ddydd Sul 24 Chwefror 2019. Mae'n werth nodi mai hwn oedd y diwrnod cynhesaf erioed a gofnodwyd ym mis Chwefror. Ar gyfer $\text{PM}_{2.5}$, cymedr y cyfnod oedd $4.09\mu\text{g}/\text{m}^3$, sy'n llawer is na'r amcan targed o $25\mu\text{g}/\text{m}^3$.

6.0 Ysgol Dyffryn Aman, Stryd Marged, Rhydaman

Ym mis Mehefin 2019, cafwyd ymholiad yn ymwneud â phryderon am effeithiau llygredd ar blant ifanc, yn sgil sefyll o amgylch safle bws wrth eu hysgol yn Rhydaman ar ôl i goed gael eu gwaredu, ynghyd â phryderon am dagfeydd ar y ffordd yn ystod oriau brig. Roedd prif gartiau blaen yr ysgol, sydd wrth ochr safle bws yr ysgol yn arfer cynnwys sawl coeden fytholwyrdd, ond cafodd y coed eu cwmpo yn 2017 oherwydd pryderon diogelwch. Gellir gweld lluniau o 2016 a 2019 isod.

Ffigur 16 –Llun o safle bws yr ysgol yn 2016

Ffigur 17 – Llun o safle bws yr ysgol yn 2019

Nid oes data cyfrif traffig ar gael ar gyfer yr ardal hon; mae Stryd Marged, Rhydaman yn stryd breswyl dawel yn bennaf, sy'n cynnwys Ysgol Dyffryn Aman, gyda mynediad i Ganolfan Hamdden Rhydaman, Gorsaf Fysiau Rhydaman ac Ysgol Gymraeg Rhydaman ac Ysgol Bro Banw. Nid yw'r gwaith o fonitro nitrogen deuocsid wedi'i wneud o'r blaen yn ardal Stryd Marged, ac felly cytunwyd i sefydlu safleoedd tiwb newydd i gynnal asesiad sgrinio chwe mis.

Sefydlwyd pedwar tiwb tryledu newydd yn Stryd Marged, Rhydaman, a gellir dod o hyd i fanylion amdanynt yn Nhablau 4a a 4b isod:

Tabl 4a – Rhestr Wirio Lleoliad Tiwbiau Tryledu ar gyfer Stryd Marged

Lleoliad y tiwb	Aer rhydd Oes/Nac oes	Llystyfiant Oes/Nac oes	Ffliwi au Oes/Nac oes	Oes angen cydsyniad Oes/Nac oes	A gafwyd cydsyniad Do/Naddo	Rhif y polyn lamp
Stryd Marged, Safle Bws yr Ysgol	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Naddo	Amh.
Stryd Marged, Gatiâu'r Ysgol	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Naddo	Amh.
25 Stryd Marged	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Naddo	4013914
51/49 Stryd Marged	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Naddo	4013909

Tabl 4b – Manylion Safle Tiwb Tryledu ar gyfer Stryd Marged

Lleoliad y tiwb	Cyfeirnod y tiwb	Uchder (m)	Y pellter o'r palmant (m)	Y pellter at y derbynnydd (m)	X	Y
Stryd Marged, Safle Bws yr Ysgol	MAMM/1	2.37	0.36	3.60	263050	212531
Stryd Marged, Gatiâu'r Ysgol	MAMM/2	2.33	2.35	0.50	263088	212541
25 Stryd Marged	MAMM/3	2.30	0.36	1.22	263067	212525
51/49 Stryd Marged	MAMM/4	2.52	1.40	0.20	263163	212543

Dangosir map lleoliad ar gyfer y safle monitro yn Atodiad 4. Dechreuodd y gwaith monitro ym mis Gorffennaf 2019 am gyfnod o chwe mis. Dangosir y canlyniadau monitro misol yn Nhablau 4c isod.

Tabl 4c – Canlyniadau monitro misol ar gyfer Stryd Marged, Rhydaman

Cyfeirnod y Safle	Crynodeiadau Cymedr NO ₂ (µg/m ³)												Cymedr Blynyddol		
	Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehfin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Data crai	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd (ffactor) (0.75)	Wedi'i addasu ar gyfer tuedd ac ar ffurf flynyddol
MAMM/1	-	-	-	-	-	-	10.9	-	-	21	27.8	-	19.9	14.9	15.1
MAMM/2	-	-	-	-	-	-	6.5	9.9	13.1	15.4	24.7	22.7	15.38	11.5	12.8
MAMM/3	-	-	-	-	-	-	11.4	11.5	16.3	22	30.7	28.7	20.1	15.1	16.7
MAMM/4	-	-	-	-	-	-	11.7	12.8	16.8	21.5	28.5	26.9	19.7	14.8	16.4

Dim ond gwerth chwe mis o ddata yr oedd modd ei gasglu am y flwyddyn rhwng Gorffennaf a Rhagfyr 2019 ar gyfer tri o'r safleoedd hyn ac yn anffodus oherwydd bod rhai tiwbiau ar goll, dim ond gwerth tri mis o ddata a gasglwyd ar gyfer MAMM/1. Ystyrir ei bod yn briodol cyflwyno'r data ar ffurf flynyddol i gael y ffigur NO₂ cymedr blynyddol a ragfynegir a allai fod wedi'i gofnodi pe bai'r gwaith monitro wedi digwydd am y flwyddyn gyfan.

Roedd pob un o'r canlyniadau a gyflwynwyd ar ffurf flynyddol yn is na 17µg/m³, sydd ymhell islaw'r amcan ansawdd aer blynyddol. Gellir dod o hyd i fanylion pellach ar gyflwyno'r data hwn ar ffurf flynyddol yn yr Adroddiad Data Blynyddol (2019) i'w ddefnyddio gydag Adroddiad Cynnydd 2020.

Mae'r canlyniadau sgrinio yn dangos crynodeiadau o nitrogen deuocsid sydd ymhell o dan yr amcan ansawdd aer blynyddol o 40µg/m³. Mae hyn yn dangos nad yw'r lefelau llygredd yn yr ardal hon yn debygol o beri risg sylweddol i dderbynyddion. Gan nad oedd unrhyw ddata wedi'i gasglu cyn cael gwared â'r coed, nid oedd modd nodi pa effaith y gallai hyn fod wedi'i chael ar lygredd aer, ac eto, y ffactor pwysig yw bod lefelau amlygiad NO₂ yn yr ardal hon yn parhau i fod yn gymharol isel. Gwaredwyd y safleoedd tiwb ar ddiwedd yr ymarfer sgrinio hwn ac ni fwriedir gwneud unrhyw waith monitro pellach.

7.0 Prosiect Monitro Ysgol Gynradd Llandeilo

I gefnogi ein gwaith cynllunio gweithredu, dechreuodd Cyngor Sir Caerfyrddin weithio gydag Ysgol Gynradd Llandeilo, sef ysgol gynradd sydd yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo, i fonitro NO₂ am gyfnod o 9 mis gan ddefnyddio tiwbiau tryledu nitrogen deuocsid. Roedd yr ysgol o ddiddordeb gan ei bod wedi'i lleoli wrth ochr cefnffordd brysur sy'n cael ei defnyddio gan lawer o draffig sy'n teithio o Abertawe i Gaer.

Ystyriwyd ei bod yn briodol cynnal prosiect monitro yn Ysgol Gynradd Llandeilo, nid yn unig i gael darlun gwell o ba lefelau o NO₂ y gallai'r plant fod yn agored iddynt, ond hefyd gyda'r bwriad o godi ymwybyddiaeth o ansawdd aer a sut y gall teithio i'r ysgol drwy ddulliau teithio gwahanol effeithio ar ansawdd aer wrth gathau'r ysgol. Mae'r ysgol wedi'i lleoli yn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llandeilo felly byddai'r gwaith hwn yn cefnogi ein camau gweithredu i wella ansawdd aer yn yr ardal hon. Mae'r gwaith hwn hefyd yn cefnogi ymgyrchoedd Unicef dros wybod eich hawliau, gan dynnu sylw at yr hawl i aer glân i'n plant.

Roedd un o Swyddogion y Cyngor wedi ymweld â'r ysgol ac wedi siarad â'r plant fel rhan o wasanaeth ynghylch Ansawdd Aer a thrafod yr hyn y byddai'r astudiaeth yn ei gynnwys. Sefydlwyd chwe safle tiwb ar dir yr ysgol ac o'i amgylch. Mae plant yr ysgol hefyd wedi cymryd rhan drwy helpu Swyddog Iechyd yr Amgylchedd i newid y tiwbiau bob mis.

Dangosir map lleoliad o'r safleoedd tiwb yn Atodiad 5. Gellir dod o hyd i fanylion safleoedd y tiwbiau tryledu yn Nhabl 5a a 5b isod:

Tabl 5a – Rhestr Wirio Lleoliad Tiwbiau Tryledu ar gyfer Ysgol Gynradd Llandeilo

Lleoliad y tiwb	Aer rhydd Oes/Nac oes	Llystyfiant Oes/Nac oes	Ffliwiau Oes/Nac ac oes	Oes angen cydsyniad Oes/Nac oes	A gafwyd cydsyniad Do/Naddo
Polyn fflag Ysgol Llandeilo	Oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Do
Iard Dosbarth Meithrin Ysgol Llandeilo	Oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Do
Prif Iard Ysgol Llandeilo	Oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Do
Maes Parcio Ysgol Llandeilo	Oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Do
2 Heol y Garreg Las (Polyn lamp)	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Amh.
Gardd Goedwig, Heol y Garreg Las	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Amh.

Tabl 5b – Manylion Safle Tiwb Tryledu ar gyfer Ysgol Gynradd Llandeilo

Lleoliad y tiwb	Cyfeirnod y tiwb	Uchder (m)	Y pellter o'r palmant (m)	Y pellter at y derbynnydd (m)	X	Y
Polyn fflag Ysgol Llandeilo	YGL1	2.40	4.60	0	263138	222781
Iard Dosbarth Meithrin Ysgol Llandeilo	YGL2	2.40	21.00	0	263127	222805
Prif Iard Ysgol Llandeilo	YGL3	2.45	20.00	0	263082	222766
Maes Parcio Ysgol Llandeilo	YGL4	2.40	2.25	5.50	263058	222776
2 Heol y Garreg Las	YGL5	2.50	2.76	3.90	263049	222723
Gardd Goedwig, Heol y Garreg Las	YGL6	2.40	2.90	0.75	263085	222710

Dechreuodd y gwaith monitro ym mis Ebrill 2019 am gyfnod o naw mis. Dangosir y canlyniadau monitro misol yn Nhabl 1c isod.

Tabl 5c – Canlyniadau monitro misol ar gyfer Ysgol Gynradd Llandeilo

Cyfeirnod y Safle	Crynodeiadau Cymedr NO ₂ (µg/m ³)												Cymedr Blynnyddol		
	Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehafin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Data Crai	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd (ffactor) (0.75)	Wedi'i addasu ar gyfer tuedd ac ar ffurf flynyddol
YGL1	-	-	-	23.4	21.8	18.4	18.8	17.0	19.3	24.1	31.6	27.3	22.4	16.8	Amh.
YGL2	-	-	-	11.4	8.2	6.7	7.5	7.2	7.0	11.0	15.9	M	9.4	7.0	7.8
YGL3	-	-	-	8.9	6.9	5.3	5.3	5.7	5.7	9.2	16.1	10.5	8.2	6.1	Amh.
YGL4	-	-	-	7.9	6.1	4.5	M	G	5.0	8.5	15.4	11.3	8.4	6.3	6.2
YGL5	-	-	-	9.6	8.3	6.5	6.6	6.2	M	11.2	17.0	12.8	9.8	7.3	7.8
YGL6	-	-	-	M	8.8	7.6	7.6	8.4	M	M	15.5	14.7	10.4	7.8	8.9

M = Tiwb ar goll wrth ei gasglu

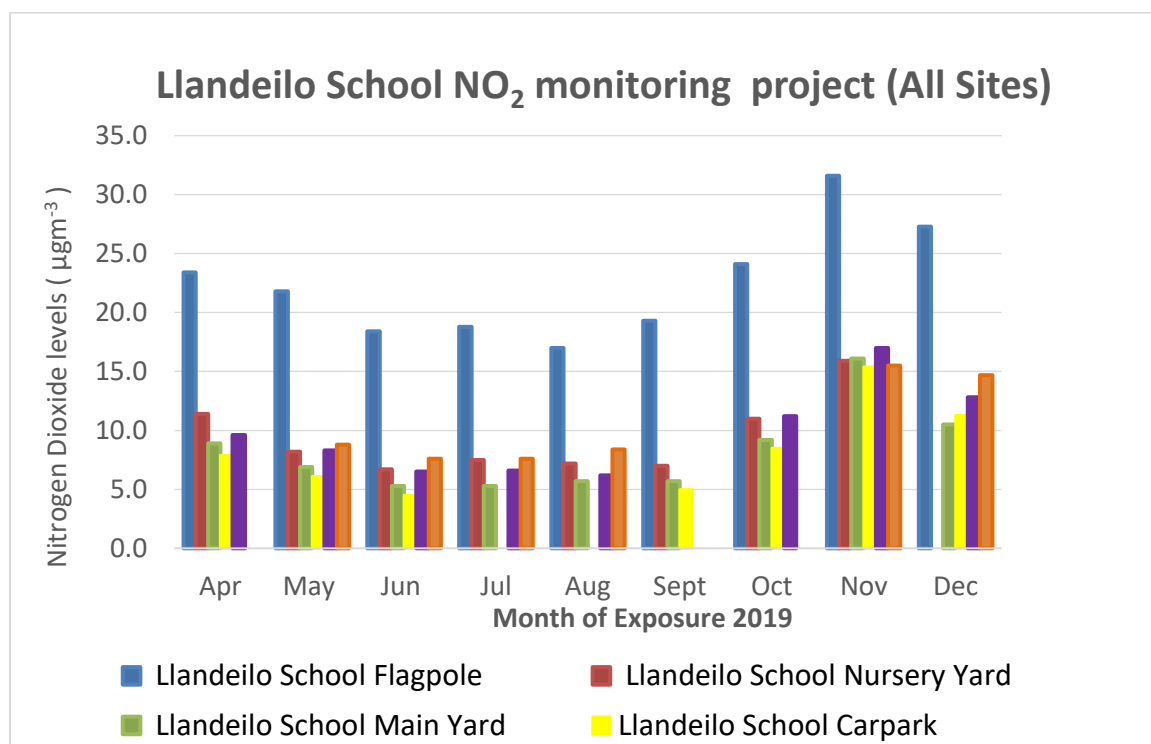
G = Daethpwyd o hyd i'r tiwb ar y llawr gan ddarparu canlyniad annilys

Mae ffactor addasu tuedd yn cael ei luosi â'r cymedr blynnyddol i wella cywirdeb canlyniadau'r tiwb tryledu; mae'r ffactorau hyn yn benodol i'r labordy a'r dull paratoi tiwb a ddefnyddir. Mae'r tuedd yn cynrychioli tueddiad cyffredinol y tiwbiau tryledu i wyro oddi wrth y gwerth 'gwir' h.y. i orddarlenn neu danddarllen yn systematig o gymharu â'r dull cyfeirio. Y cymedr blynnyddol wedi'i addasu ar gyfer tuedd sy'n cael ei gymharu â'r amcan ansawdd aer blynnyddol o 40µg/m³ oni bai bod angen i ddata monitro safleoedd gael ei gyflwyno ar ffurf flynyddol hefyd.

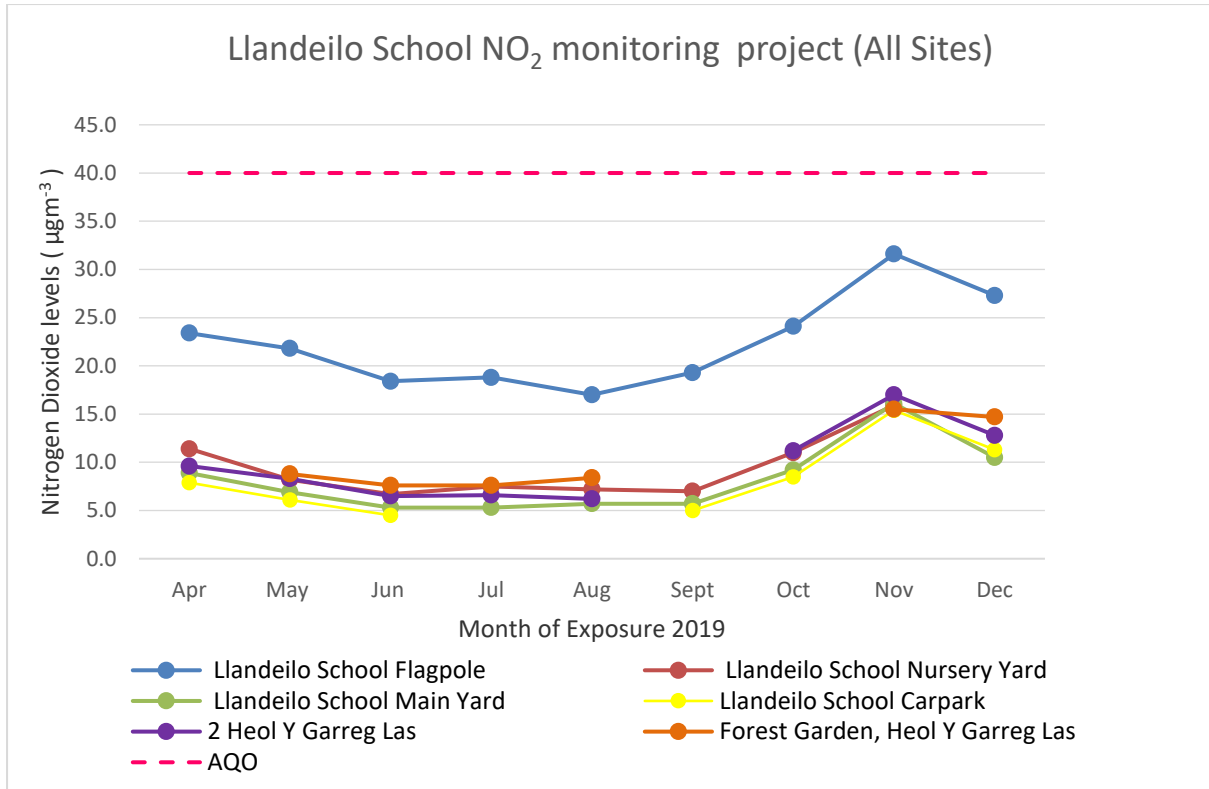
Crynodeb a Thrafodaeth o'r Canlyniadau

O'r canlyniadau a ddangosir yn Ffigurau 6 a 7 isod, roedd yn ddi-ddorol gweld sut roedd y lefelau'n cymharu â'i gilydd mewn gwahanol rannau o'r ysgol. Roedd y darlleniadau'n arbennig o uwch yn ystod misoedd y gaeaf, sydd i'w ddisgwyl gan fod lefelau cefndir yn tueddu i godi wrth i fwy o eiddo yn yr ardal ddefnyddio eu systemau gwresogi. Weithiau gall hyn fod yn gysylltiedig ag injans sy'n segura hefyd, ond nid yw'n amlwg bod injans ceir yn segura wedi cyfrannu at y darlleniadau hyn.

Ffigur 19: Canlyniadau monitro misol pob safle

Ffigur 18: Tuedd fisol pob safle

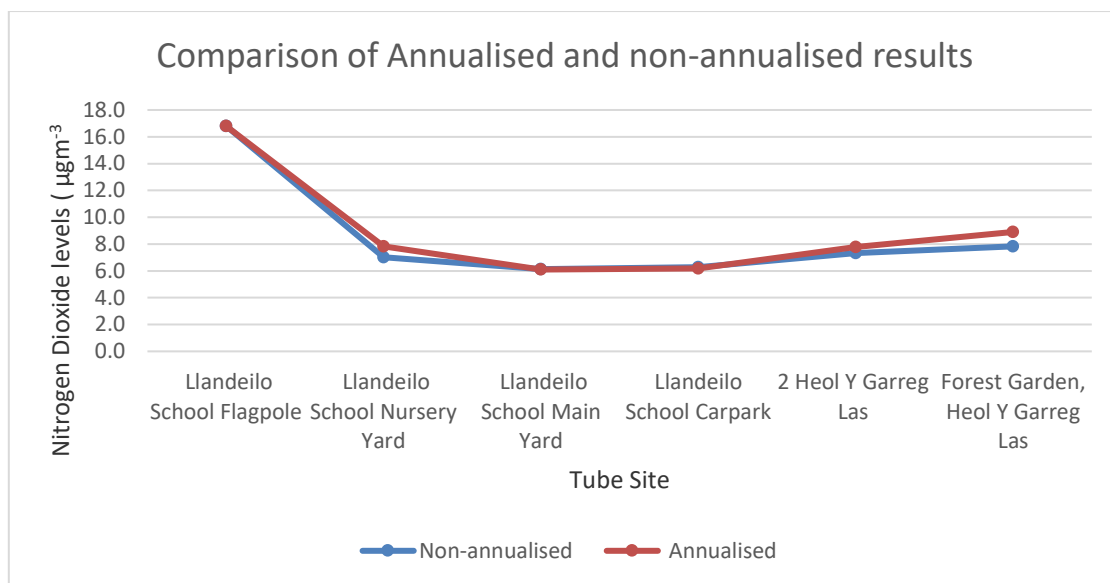
Nid oedd y data a gafwyd yn fwy na'r amcan ansawdd aer blynyddol o $40\mu\text{g}/\text{m}^3$, ac roedd y lefelau a gofnodwyd ar y gwahanol safleoedd yn gyson â'i gilydd yn gyffredinol, o ran eu tuedd fisol. Dangosir hyn yn Ffigur 7 uchod.

Cyflwyno'r canlyniadau ar ffurf flynyddol

Yn ystod y cyfnod monitro, roedd cyfanswm o chwe thiwb ar goll wrth eu casglu a daethpwyd o hyd i un ar y llawr. Lle mae llai na 9 mis o ddata dilys wedi'i gasglu ar gyfer y flwyddyn galendr mae'n briodol cyflwyno'r canlyniadau ar ffurf flynyddol er mwyn cael syniad gwell o beth allai'r ffigur cymedr blynyddol fod pe bai'r gwaith monitro wedi digwydd ar gyfer y flwyddyn gyfan. Casglwyd llai na 9 mis o ddata dilys ar gyfer YGL2, YGL4, YGL5 a YGL6 oherwydd bod rhai tiwbiau naill ai ar goll neu daethpwyd o hyd iddynt ar y llawr wrth eu casglu. Felly, roedd angen cyflwyno'r canlyniadau hynny ar ffurf flynyddol. Mae'r canlyniadau a gafodd eu cyflwyno ar ffurf flynyddol wedi'u rhestru yn Nhabl 5c uchod. Cyfrifwyd hyn gan ddefnyddio offeryn Cyfrifo Canlyniadau Blynyddol Defra Fersiwn 1. Gellir dod o hyd i fanylion pellach ar y dull gweithredu ar gyfer cyflwyno data 2019 ar ffurf flynyddol yn yr Adroddiad Data Blynyddol (2019) i'w ddefnyddio gydag Adroddiad Cynnydd 2020. Gellir gweld cymhariaeth o'r data a gafodd ei gyflwyno'n flynyddol ac na chafodd ei gyflwyno'n flynyddol yn Ffigur 8.

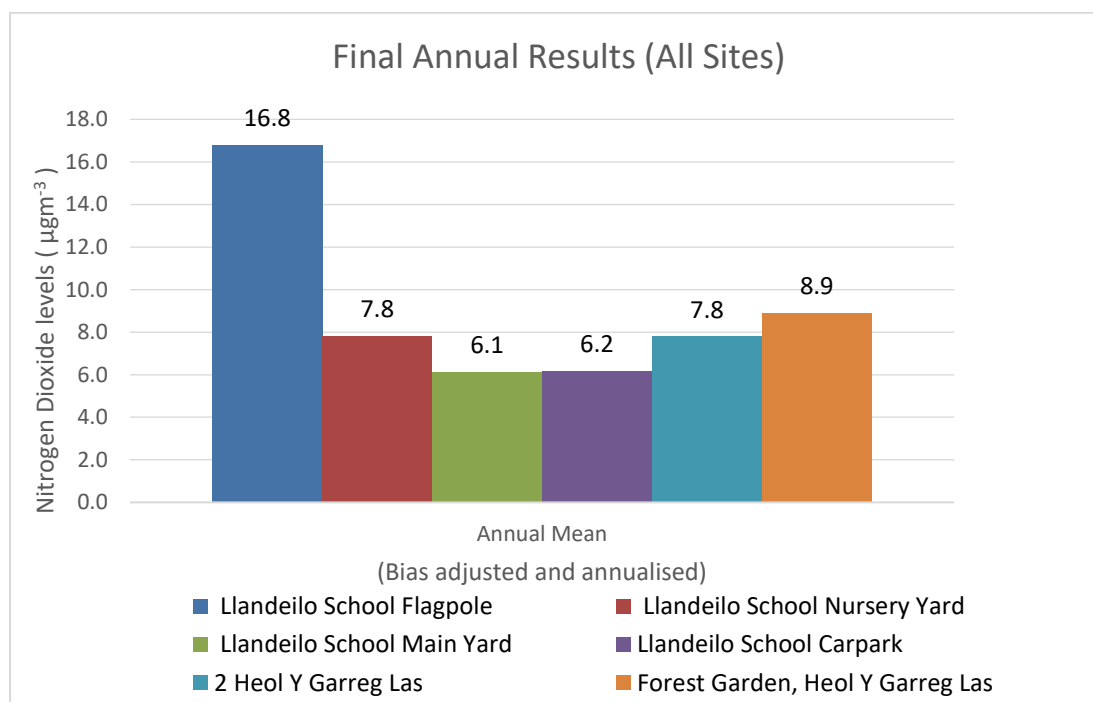
Ffigur 19 – Cymharu data a gafodd ei gyflwyno'n flynyddol ac na chafodd ei gyflwyno'n flynyddol

Roedd y canlyniadau blynyddol terfynol ar gyfer pedwar o'r safleoedd yn rhoi gwahaniaeth bychan gan fod pob un o'r pedwar darlenniad blynyddol o fewn 1µg/m³ i'r canlyniad gwreiddiol nad oedd yn flynyddol.

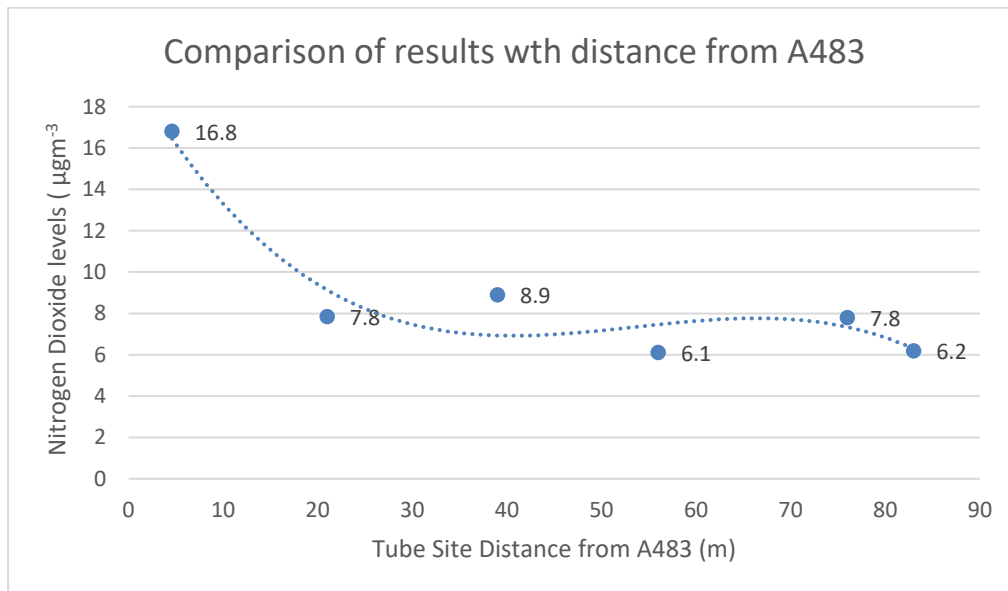
Ffigur 20 – Cymedr Blynyddol Terfynol (wedi'i addasu ar gyfer tuedd a'i gyflwyno ar ffurf flynyddol lle bo hynny'n berthnasol)

Nid oedd y data terfynol a gafwyd yn fwy na'r amcan ansawdd aer blynyddol o $40\mu\text{g}/\text{m}^3$. Cofnododd prif iard yr ysgol y cymedr blynyddol isaf ac wedyn maes parcio'r ysgol. Rhoddodd y polyn fflag y darlleniad uchaf ac roedd 47-63% yn uwch na'r safleoedd eraill.

Roedd disgwyl i'r darlleniadau fod yn uwch yn y safleoedd sydd agosaf at gefnffordd yr A483, sef Stryd Rhosmaen, sydd o flaen iard yr ysgol. Y polyn fflag (YGL1) oedd y safle agosaf at y brif ffordd, sef ychydig o dan 5m i ffwrdd, a chofnodwyd y darlleniad ail uchaf yn yr Ardd Goedwig, Heol y Garreg Las (YGL6) a leolir 39m o'r A483. Fodd bynnag, roedd yn ddiddorol nodi bod y lefelau NO_2 a fesurwyd ar y polyn fflag yn fwy na dwbl y darlleniadau a gofnodwyd ar bob safle arall yn yr ysgol ac o'i hamgylch. Mae'r duedd yn gymharol gyson â'r hyn a ddisgwyliad gan ostyngiad NO_2 gyda phellter, wrth iddo wasgaru a gellir gweld hyn yn Ffigur 10 isod.

Ffigur 21 – Cymharu canlyniadau NO_2 gyda phellter o'r A483, Stryd Rhosmaen

Mae rhai mân eithriadau, sef bod gan y ddau safle sydd bellaf i ffwrdd o'r A483, sef YGL4 (6.2) a YGL5 (7.8), ffigurau blynyddol ychydig yn uwch na YGL3 (6.1), er eu bod wedi'u lleoli ymhellach i ffwrdd. Fodd bynnag, roedd YGL3 wedi'i leoli yn y brif iard ac nid oedd yn agos at unrhyw ffynonellau eraill o NO_2 , tra bod YGL4 wrth ymyl maes parcio'r ysgol a bod YGL5 ar ymyl y ffordd ger 2 Heol y Garreg Las, sef ardal lle mae rhieni'n parcio weithiau i gasglu'r plant. Cafodd YGL6 ddarlleniad blynyddol o 8.9 a oedd yn uwch na YGL2 er ei fod ychydig ymhellach i ffwrdd o'r A483, ond eto roedd y safle hwn wedi'i leoli ar ymyl y ffordd yn Heol y Garreg Las, ac mae'n debygol y byddai wedi bod yn agored i lygredd traffig o gerbydau sy'n ymuno â'r A483. Roedd YGL2 (7.8) a oedd wedi'i leoli tua 21m o'r A483 yn lard y Dosbarth Meithrin a'r safle ail agosaf i'r A483, wedi elwa o'r gostyngiad arferol yn NO_2 , a'r brif ffynhonnell NO_2 oedd traffig yr A483 yn bennaf. Mae'n werth nodi ei fod wedi cael yr un crynodiad blynyddol â

YGL5, a oedd tua 76m o'r A483, ond fel y soniwyd, roedd gan YGL5 ffynonellau traffig ychwanegol i ddylanwadu ar y canlyniadau.

Weithiau disgwylir i safleoedd tiwb sydd agosaf at y maes parcio gofnodi darlleniadau uwch ac mae hyn yn amlwg wrth gymharu pellter o'r brif gefnffordd, ond ni chofnododd y maes parcio lefelau sylweddol uwch o NO₂ fel y disgwyliid fel arfer. Mae'n ymddangos bod hyn yn adlewyrchu ei ddefnydd fel maes parcio bach i staff yn unig ac oherwydd nad yw'n cael ei ddefnyddio i ollwng a chasglu plant; mae hyn yn lleihau'r risg o injans yn segura yn agos at brif iard yr ysgol, ac mae hynny'n sicr o fod o fantais o ran amlygiad y plant i lygredd traffig.

Casgliadau

O ran y prosiect a gynhaliwyd yn Ysgol Gynradd Llandeilo, roedd yn ddiddorol nodi sut roedd crynodiadau NO₂ yn uwch yn y manau oedd agosaf at y ffordd gyfagos ac yn siomedig braidd nodi bod iard y Dosbarth Meithrin yn agored i lefelau uwch o NO₂ na'r maes parcio a safle'r ffordd ger mynedfa gefn yr ysgol (2 Heol y Garreg Las), oherwydd bod plant iau yn fwy agored i beryglon llygredd aer.

Roedd yr ymarfer hwn yn werthfawr o ran codi ymwybyddiaeth ymhlith y disgyblion o lygredd, ei ffynonellau a'i effeithiau iechyd. Yn ogystal â'u haddysgu am yr hyn y gallant ei wneud i helpu i leihau llygredd wrth gathau'r ysgol. Er bod y darlleniadau'n llawer is na'r amcan ansawdd aer blynyddol o 40µg/m³, nid oes lefel ddiogel ac felly mae bob amser yn bwysig ymdrechu i sicrhau'r ansawdd aer glanaf o amgylch ysgolion gan fod plant ifanc yn fwy agored i ansawdd aer gwael tra bod eu horganau'n dal i ddatblygu.

8.0 Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands

Mae Cam 2 Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands yn cael ei adeiladu ar hyn o bryd. Bydd y ffordd yn cael ei lleoli tua phum milltir i'r gorllewin o dref Rhydaman yn agos at yr A48. Mae'r ffordd yn darparu dolen rhwng Heol Llandeilo hyd at Heol Norton a bydd yn dod i ben yn Heol y Llew Du, lle y bydd yn cysylltu â Safle Cyflogaeth Strategol Dwyrain Cross Hands ger yr A48. Bwriad y ffordd gyswllt hon yw lliniaru'r tagfeydd a brofir ar hyn o bryd o amgylch cyffordd chwe ffordd Gors-las a Heol Cross Hands wrth i gerbydau deithio tuag at gylchfan Cross Hands. Gellir dod o hyd i fap lleoliad o'r ffordd gyswllt yn Atodiad 6.

Cafodd yr ymarfer sgrinio ei sefydlu a'i ddechrau am y tro cyntaf ym Mai 2017, gan gasglu gwerth 8 mis o ddata, lle gosodwyd tiwbiau tryledu ar y llwybrau presennol sy'n amgylchynu'r ffordd gyswllt i gasglu data gwaelodlin er mwyn asesu'r effaith a geir gan y ffordd gyswllt economaidd ar y derbynyddion ar y rhwydwaith ffyrdd presennol. Yn 2018 sefydlwyd tiwbiau tryledu ychwanegol i astudio'r effaith ar y SoDdGA a leolir ger cyffordd y ffordd gyswllt arfaethedig. Dangosir map lleoliad yn Atodiad 6.

Gosodwyd tri thiwb ychwanegol, sef Carm/ELR6, ELR7 ac ELR8, yn y SoDdGA ger y fynedfa i safle adeiladu'r ffordd gyswllt, a hynny 5m, 10m ac 20m o ymyl y brif ffordd bresennol, a dechreuodd y gwaith sgrinio ym mis Mawrth 2018.

Gosodwyd chwe safle tiwb ychwanegol, sef Carm/ ELR14, ELR15, ELR16, ELR18, ELR19 ac ELR20, yn ddiweddarach ar bob ochr i'r ffordd newydd arfaethedig, a hynny 5m, 10m ac 20m o ymyl y ffordd newydd arfaethedig, er mwyn cymharu lefelau NO₂ cyn ac ar ôl y gwaith adeiladu. Dechreuodd yr ymarfer sgrinio ychwanegol hwn ym mis Chwefror 2018 a chafodd 11 mis o ddata ei gasglu ar gyfer ELR16, ELR19 ac ELR20.

Yn ystod 2019 parhaodd y gwaith monitro ar y llwybrau cyfagos, ochr yn ochr â'r Ffordd Gyswllt Economaidd arfaethedig yn Cross Hands (Carm/ELR 14, 15, 16 18, 19 a 20) ynghyd â'r tri ar y SoDdGA (Carm/ELR6, 7 ac 8) ger y ffordd. Fodd bynnag, bu'n rhaid gwaredu safleoedd Carm/ELR 14, 15 a 18 am eu bod wedi'u lleoli wrth ochr y ffordd gyswllt newydd a'u bod yn rhwystro'r gwaith adeiladu.

Gellir dod o hyd i fanylion safleoedd y tiwbiau tryledu yn Nhabl 6a a 6b isod:

Tabl 6a – Rhestr Wirio Lleoliad Tiwbiau Tryledu ar gyfer Safleoedd y Ffordd Gyswllt Economaidd

Lleoliad y tiwb	Aer rhydd Oes/Nac oes	Llystyfiant Oes/Nac oes	Ffliwi au Oes/Nac oes	Oes angen cydsyniad Oes/Nac oes	A gafwyd cydsyniad Do/Naddo	Rhif y polyn lamp
Carm/ELR1	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Amh.	103 141
Carm/ELR2	Oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Do	Amh.
Carm/ELR3	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Amh.	103 163
Carm/ELR4	Oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Naddo	Amh.
Carm/ELR6	Oes	Oes	Nac oes	Oes	Do	
Carm/ELR7	Oes	Oes	Nac oes	Oes	Do	
Carm/ELR8	Oes	Oes	Nac oes	Oes	Do	
Carm/ELR9	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Amh.	201 115
Carm/ELR10	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Amh.	201 1514
Carm/ELR11	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Amh.	DP 24
Carm/ELR12	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Amh.	201 1499
Carm/ELR14	Oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Do	
Carm/ELR15	Oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Do	
Carm/ELR16	Oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Do	
Carm/ELR18	Oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Do	
Carm/ELR19	Oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Do	
Carm/ELR20	Oes	Nac oes	Nac oes	Oes	Do	
Carm/ELR21	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Amh.	301 239
Carm/ELR22	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes	Amh.	301 242

Tabl 6b – Manylion Safle Tiwb Tryledu ar gyfer Safleoedd y Ffordd Gyswllt Economaidd

Lleoliad y tiwb	Cyfeirnod y tiwb	Uchder (m)	Y pellter o'r palmant (m)	Y pellter at y derbynnydd (m)	X	Y

Cross Hands (2) (cylchfan)	Carm/ELR1	2.73	1.54	6.13	256458	213067
Cross Hands (tŷ) (gogledd)	Carm/ELR2	2.66	6.00	0	256465	213085
Chwe Ffordd Gors-las	Carm/ELR3	2.58	1.68	3.45	257027	213774
Chwe Ffordd Gors-las (2)	Carm/ELR4	2.73	6.85	0	257022	213777
SoDdGA (B)(5m)	Carm/ELR6	2.26	-	-	257550	214505
SoDdGA (C)(10m)	Carm/ELR7	2.43	-	-	257553	214503
SoDdGA (D)(20m)	Carm/ELR8	2.3	-	-	257562	214497
Heol y Gât (ger Rhif 181)	Carm/ELR9	2.65	1.82	3.45	257837	214594
Heol Norton (ger Rhif 43)	Carm/ELR10	2.80	2.30	4.50	257563	213717
Cyffordd Heol Norton (DP 24)	Carm/ELR11	2.50	1.75	4.50	257752	213562
Heol Norton (gorllewin) (ger Rhif 94)	Carm/ELR12	2.74	0.10	1.70	258269	213646
ELR (gorllewin) (B) (5m)	Carm/ELR14	2.68	-	-	257693	214093
ELR (gorllewin) (C) (10m)	Carm/ELR15	2.51	-	-	257683	214091
ELR (gorllewin) (D) (20m)	Carm/ELR16	2.56	-	-	257664	214087
ELR (dwyrain) (B) (5m)	Carm/ELR18	2.55	-	-	257720	214098
ELR (dwyrain) (C) (10m)	Carm/ELR19	2.61	-	-	257730	214100
ELR (dwyrain) (D) (20m)	Carm/ELR20	2.68	-	-	257749	214104
Heol y Llew Du (gorllewin) (ger Helyg)	Carm/ELR21	2.55	1.55	15.10	257564	212950
Heol y Llew Du (dwyrain) (ger Gorse Villa)	Carm/ELR22	2.8	2.2	3.20	257666	212864

Gwnaeth y gwaith monitro ddechrau ym mis Mai 2017 am gyfnod o wyth mis. Dangosir y canlyniadau monitro misol yn Nhabl 6c isod.

Tabl 6c – Canlyniadau monitro misol ar gyfer safleoedd y ffordd gyswllt economaidd

Cyfeirnod y Safle	Crynodeiadau Cymedr NO ₂ (µg/m ³)															
	Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Cymedr Blynnyddol			
													Data Crai	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd	Wedi'i addasu ar gyfer tuedd ac ar ffurf flynyddol	Pellter wedi'i gywiro i'r amlygiad agosaf
ELR1 (2017)	-	-	-	-	44.7	43.8	38.7	40.8	42.7	44.9	61.7	49.7	45.90	35.30	41.3	29.8
ELR1 (2018)	48.4	39.3	43.6	45.7	47.7	40.2	42.4	41.5	43.4	39.8	49.2	52.6	44.48	34.25		
ELR1 (2019)	46.2	52.8	40.0	46.9	39.2	32.3	34.9	40.2	38.8	49.8	56.3	49.9	43.94	32.96		
ELR2 (2017)	-	-	-	-	23.1	24.0	22.7	24.5	25.4	27.8	32.0	27.4	25.90	19.90	23.3	
ELR2 (2018)	29.1	30.4	32.5	27.1	29.8	28.6	24.5	25.3	-	32.1	29.3	31.2	29.08	22.39		
ELR2 (2019)	34.8	31.1	23.4	28.1	26.2	19.5	21.2	22.3	22.9	27.1	36.9	30.8	27.03	20.27		
ELR3 (2017)	-	-	-	-	19.7	17.2	14.4	14.4	21.4	-	33.9	-	20.2	15.5	19.1	
ELR3 (2018)	25.8	21.0	27.6	20.7	-	20.2	18.1	17.5	19.8	26.8	25.3	24.5	22.48	17.31		
ELR3 (2019)	24.4	30.1	19.5	-	19.4	14.4	15.5	-	18.6	-	35.1	-	22.13	16.59	16.5	
ELR4 (2017)	-	-	-	-	15.3	13.0	12.6	11.7	16.3	19.2	28.9	22.4	17.40	13.40	15.7	
ELR4 (2018)	22.4	21.3	22.4	17.6	17.9	16.2	14.3	14.4	17.2	21.1	22.4	26.5	19.48	15.00		
ELR4 (2019)	21.6	23.2	18.6	18.1	16.4	11.6	12.2	13.7	14.6	20.3	29.8	23.4	18.63	13.97		
ELR6 (2018)	-	-	17.8	11.6	11.2	11.5	9.8	11.3	12.3	12.5	16.6	18.0	13.26	10.21		
ELR6 (2019)	15.2	15.2	12.8	14.7	10.1	7.8	7.7	-	-	11.7	18.9	14.9	12.90	9.68		
ELR7 (2018)	-	-	-	11.2	9.2	11.2	8.8	9.9	10.1	10.9	13.9	15.5	11.19	8.62		
ELR7 (2019)	13.8	13.9	11.7	15.0	9.1	-	6.9	8.5	8.2	10.1	14.3	12.5	11.27	8.45		
ELR8 (2018)	-	-	13.2	8.9	10.1	11.3	7.7	8.5	10.3	11.1	-	14.7	10.64	8.20		
ELR8 (2019)	12.2	11.2	9.6	-	9.0	5.7	6.5	7.8	7.1	9.1	13.7	10.3	9.29	6.97		
ELR9 (2017)	-	-	-	-	8.0	6.4	5.5	5.5	8.4	10.4	16.5	12.3	9.10	7.00	8.2	-
ELR9 (2018)	14.3	7.2	12.8	8.5	7.9	7.7	6.4	8.2	8.7	10.4	14.2	14.3	10.05	7.74		
ELR9 (2019)	13.2	14.5	8.9	8.4	6.6	4.8	5.4	6.9	7.1	9.7	16.0	13.4	9.58	7.18	12.5	
ELR10 (2017)	-	-	-	-	12.9	10.8	-	11.4	-	-	-	-	11.70	9.00	13.3	-
ELR10 (2018)	-	18.2	20.0	-	12.7	13.4	10.5	12.4	-	-	-	-	14.53	11.19	12.64	
ELR10 (2019)	-	-	-	-	12.6	10.6	10.4	-	-	-	-	20.4	13.50	10.13		
ELR11 (2017)	-	-	-	-	10.1	9.7	8.6	-	11.5	14.0	21.1	14.3	12.8	9.9	10.9	-
ELR11 (2018)	15.3	7.3	13.3	10.1	9.1	11.2	9.4	11.2	-	16.1	16.1	18.5	12.51	9.63		
ELR11 (2019)	20.0	15.1	14.0	11.9	8.8	6.1	7.8	10.1	10.3	15.1	21.6	15.4	13.02	9.76		

Cyfeirnod y Safle	Crynodeiadau Cymedr NO ₂ (µg/m ³)												Cymedr Blynyddol			
	Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Data Crai	Wedi'i Addasu ar gyfer Tuedd	Wedi'i addasu ar gyfer tuedd ac ar ffurf flynyddol	Pellter wedi'i gywiro i'r amlygiad agosaf
ELR12 (2017)	-	-	-	-	13.4	-	11.6	13.2	14.5	17.8	26.4	17.9	16.4	12.6	14.1	-
ELR12 (2018)	19.3	15.3	19.0	12.9	12.5	12.5	11.7	13.8	16.0	16.8	16.2	24.4	15.87	12.22		
ELR12 (2019)	21.5	18.3	-	13.9	12.3	9.5	10.6	12.9	-	16.3	24.2	23.4	16.29	12.22		
ELR14 (2018)	-	9.3	11.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.30	7.93		
ELR15 (2018)		11.2	11.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.20	8.62		
ELR16 (2018)	-	10.3	10.9	5.9	6.1	12.8	5.3	6.7	6.3	8.7	13.6	12.4	9.00	6.93		
ELR16 (2019)	10.0	10.9	8.4	7.5	6.0	3.8	3.8	5.5	5.5	7.9	13.2	-	7.50	5.63		
ELR18 (2018)	-	8.8	10.2	6.6	6.7	9.0	-	-	-	-	-	-	8.26	6.36	6.61	
ELR19 (2018)	-	9.0	8.4	6.4	5.9	7.1	6.7	7.2	8.3	9.4	12.3	12.1	8.44	6.50		
ELR19 (2019)	10.8	11.3	8.0	6.7	5.4	3.6	4.3	6.2	5.2	7.4	12.8	11.9	7.80	5.85		
ELR20 (2018)	-	7.0	9.3	7.5	6.5	6.7	6.5	6.9	8.4	8.5	11.3	9.9	8.05	6.20		
ELR20 (2019)	11.2	12.6	8.7	6.6	6.1	4.0	4.3	6.0	4.9	7.7	12.2	10.4	7.89	5.92		
ELR21 (2017)	-	-	-	-	10.1	9.6	8.5	8.2	13.5	13.4	22.0	15.6	12.6	9.7	11.3	-
ELR21 (2018)	16.5	14.4	14.2	11.0	8.8	8.8	10.0	11.1	11.2	13.5	20.1	19	13.22	10.18		
ELR21 (2019)	15.7	18.9	10.9	10.7	10.3	7.0	8.8	10.2	10.7	12.9	19.3	19.6	12.92	9.69		
ELR22 (2017)	-	-	-	-	18.6	16.9	13.6	14.7	18.0	20.2	28.4	19.7	18.7	14.4	16.9	-
ELR22 (2018)	24.9	24.3	23.4	15.7	15.1	15.4	15.8	19.2	19.3	21.3	23.1	29.2	20.56	15.83		
ELR22 (2019)	26.1	25.2	-	18.5	17.6	12.3	15.0	15.7	18.6	18.5	28.7	27.0	20.29	15.22		

Gan fod yr ymarfer sgrinio hwn wedi dechrau ym mis Mai 2017, roedd hi ond yn bosibl casglu gwerth wyth mis o ddata yn ystod 2017 ac felly roedd yn angenrheidiol cyflwyno'r canlyniadau hyn ar ffurf flynyddol er mwyn cael syniad gwell o beth allai'r ffigur cymedr blynyddol fod pe bai'r gwaith monitro wedi digwydd ar gyfer y flwyddyn gyfan. Cyflawnwyd hyn yn yr Adroddiad Data Blynyddol (2017) a gyflwynwyd fel rhan o Adroddiad Cynnydd Blynyddol Ansawdd Aer 2018.

Yn ystod 2018, cafodd safleoedd monitro ELR14 ac ELR15 eu gwaredu yn anffodus ym mis Ebrill 2018 am eu bod yn rhwystro'r gwaith adeiladu, felly dim ond gwerth dau fis o ddata a gasglwyd ac, yn anffodus, nid oedd hynny'n ddigon i gyflwyno'r canlyniadau ar ffurf flynyddol. Cafodd y safle monitro ELR18 ei waredu ym mis Awst 2018 hefyd i helpu'r gwaith adeiladu ac

oherwydd bod tiwb ar goll ym mis Gorffennaf, dim ond gwerth 4 mis o ddata dilys y bu'n bosibl ei gasglu. Dim ond 6 mis o ddata a gasglwyd hefyd ar gyfer ELR10 oherwydd bod y tiwbiau ar goll ar sawl achlysur. Serch hynny, casglwyd gwerth mwy na 3 mis o ddata felly mae'n bosibl ac yn angenrheidiol cyflwyno'r canlyniadau ar gyfer ELR10 ac ELR18 ar ffurf flynyddol. Cyflawnwyd hyn yn yr Adroddiad Data Blynyddol (2018) a gyflwynwyd fel rhan o Adroddiad Cynnydd Blynyddol Ansawdd Aer 2019.

Yn ystod 2019, roedd pedwar tiwb ar goll yn ELR3 wrth eu casglu a dim ond pedwar mis o ddata a gasglwyd ar gyfer ELR10 oherwydd bod sawl tiwb ar goll. Felly, roedd angen i'r canlyniadau ar gyfer y ddau safle hyn gael eu cyflwyno ar ffurf flynyddol hefyd.

Mae'r canlyniadau a gafodd eu cyflwyno'n flynyddol wedi'u rhestru yn Nhabl 6c uchod. Gellir dod o hyd i fanylion pellach ar y dull gweithredu ar gyfer cyflwyno data 2019 ar ffurf flynyddol yn yr Adroddiad Data Blynyddol (2019) i'w ddefnyddio gydag Adroddiad Cynnydd 2020.

Nid oedd yr un o'r safleoedd tiwb o amgylch ardal Gors-las/Cross Hands yn fwy na'r amcan ansawdd aer blynyddol o $40\mu\text{g}/\text{m}^3$ yn ystod 2019; y darlleniad uchaf eto oedd Carm/ELR1 sydd wedi'i leoli ger cylchfan Cross Hands, ond eleni nodwyd gostyngiad o'i gymharu â 2017 a 2018. Y gobaith yw y bydd y Ffordd Gyswllt Economaidd yn lliniaru tagfeydd ar y ffordd hon yn y dyfodol pan fydd yn weithredol. Er hynny, nid dyma'r senario waethaf posibl oherwydd nid yw'r safle hwn wedi'i leoli yn y pwynt amlygiad perthnasol ond wedi'i leoli ychydig dros chwe metr i ffwrdd o'r derbynnydd. Mae Carm/ELR2 wedi'i osod ar ffasâd y derbynnydd agosaf ac felly mae'n adlewyrchu'r amlygiad perthnasol yn well.

Nododd y safleoedd sydd wedi'u lleoli yn y SoDdGA wrth ymyl y ffordd gyswllt economaidd arfaethedig, sy'n cynnwys ELR6, ELR7 ac ELR8, hefyd ostyngiad mewn lefelau yn ystod 2019 o gymharu â 2018, lle'r oedd gwaith adeiladu'n digwydd yn ystod y ddwy flynedd. O ystyried y lefelau a gofnodwyd nid yw'n ymddangos fod y gwaith adeiladu wedi cael effaith andwyol ar SoDdGA Caeau Blaen yr Orfa gan eu bod i gyd yn parhau i fod yn is na $10\mu\text{g}/\text{m}^3$.

9.0 Trafodaeth o'r Canlyniadau a Chasgliad

Roedd gan y canlyniadau sgrinio yn Llangennech grynodiadau o nitrogen deuocsid sy'n llawer is na'r amcan ansawdd aer blynyddol o $40\mu\text{g}/\text{m}^3$, ac roedd pob un o'r tri safle wedi cofnodi lefel crynodiad o dan $19\mu\text{g}/\text{m}^3$. Oherwydd y crynodiadau sylweddol isel a nodwyd wrth gatiâu'r ysgol, mae'n annhebygol iawn bod llygredd traffig yn bryder sylweddol i barhau i fonitro'r safle hwn. Fodd bynnag, bydd y brif ffordd (LLG2 a LLG3) sy'n teithio drwy Langennech yn parhau i gael ei monitro o ran unrhyw effeithiau a allai ddeillio o ddatblygiadau yn y dyfodol wrth ystyried bod y ffordd hon yn denu mwy na 5000 AADT a'i bod yn gul mewn manau.

Mae'r canlyniadau sgrinio o amgylch Ysgol Dyffryn Aman, Stryd Marged, Rhydaman hefyd yn dangos crynodiadau o nitrogen deuocsid sy'n llawer is na'r amcan ansawdd aer blynyddol o $40\mu\text{g}/\text{m}^3$. Mae hyn yn dangos nad yw'r lefelau llygredd yn yr ardal hon yn debygol o achosi unrhyw risg sylweddol i dderbynyddion ac, ers cael gwared â'r coed, nad yw'n ymddangos bod lefelau uwch o bryder yn yr ardal.

Ar y llaw arall, roedd gan leoliad Abergwili lif traffig amcangyfrifedig o fwy na 5000 AADT ac felly ystyriwyd ei fod yn briodol nodi safle monitro addas. Fodd bynnag, mae'r canlyniadau sgrinio yn parhau i ddangos crynodiadau isel o nitrogen deuocsid gyda'r ddau safle yn cofnodi lefel crynodiad islaw $15\mu\text{g}/\text{m}^3$. Er hynny, bydd y gwaith monitro yn yr ardaloedd hyn yn parhau yn 2020 er mwyn sicrhau nad yw unrhyw newidiadau a wneir o ran cyflawni cynigion cynllun gweithredu Ardal Rheoli Ansawdd Aer Caerfyrddin yn symud y broblem i fan arall.

Roedd gan y canlyniadau sgrinio ar safle Ysgol Pentip grynodiadau o nitrogen deuocsid sy'n llawer is na'r amcan ansawdd aer blynyddol o $40\mu\text{g}/\text{m}^3$. Mae'n gadarnhaol gweld bod lefelau llygredd yn yr ardal hon yn cydymffurfio lle mae plant yn mynychu ysgol wrth ymyl ffordd brysur. Mae'r safle wedi'i leoli y tu mewn i ffin Ardal Rheoli Ansawdd Aer Llanelli, ond mae'n gymharol agored, gan ganiatáu i lygryddion wasgaru'n rhwydd. Bydd monitro'n parhau fel rhan o'r rhwydwaith Ardal Rheoli Ansawdd Aer i nodi unrhyw newidiadau wrth i waith cynllunio gweithredu barhau.

O ran y prosiect a gynhaliwyd yn Ysgol Llandeilo, diddorol oedd nodi sut aeth crynodiadau NO_2 yn yr ardal yn uwch wrth agosáu at yr A483. Roedd yr ymarfer hwn yn werthfawr o ran codi ymwybyddiaeth ymhlith y disgyblion o lygredd, ei ffynonellau a'i effeithiau iechyd. Yn ogystal â'u haddysgu am yr hyn y gallant ei wneud i helpu i leihau llygredd wrth gatiâu'r ysgol. Er bod y darlleniadau'n llawer is na'r amcan ansawdd aer blynyddol o $40\mu\text{g}/\text{m}^3$, nid oes lefel ddiogel ac felly mae bob amser yn bwysig ymdrechu i sicrhau'r ansawdd aer glanaf o amgylch

ysgolion gan fod plant ifanc yn fwy agored i ansawdd aer gwael tra bod eu horganau'n dal i ddatblygu.

Ni chyrhaeddodd unrhyw safleoedd yn ymarfer sgrinio'r Ffordd Gyswllt Economaidd lefelau uchel o bryder, ac roedd darlleniadau yn ardal y SoDdGA yn parhau i fod yn isel yn ystod y gwaith adeiladu. Serch hynny, gobeithio y bydd monitro'n parhau i nodi manteision llawn cyflwyno'r ffordd gyswllt. Y gobaith yw, pan fydd yn weithredol, y bydd yn lliniaru tagfeydd yn yr ardal hon ac yn cael effaith gadarnhaol ar gyfer preswylwyr lleol. Yn anffodus, bu oedi wrth gwblhau'r ffordd gyswllt yn dilyn anawsterau yn ymwneud â phrynu rhan o'r tir, felly bwriedir adrodd yn ôl ar yr ymarfer sgrinio hwn ar ôl i'r ffordd gyswllt gael ei chwblhau a'i hagor i yrwyr.

Atodiad 1 – Llangennech, Map Lleoliad Tiwbiau

Llangennech tube sites

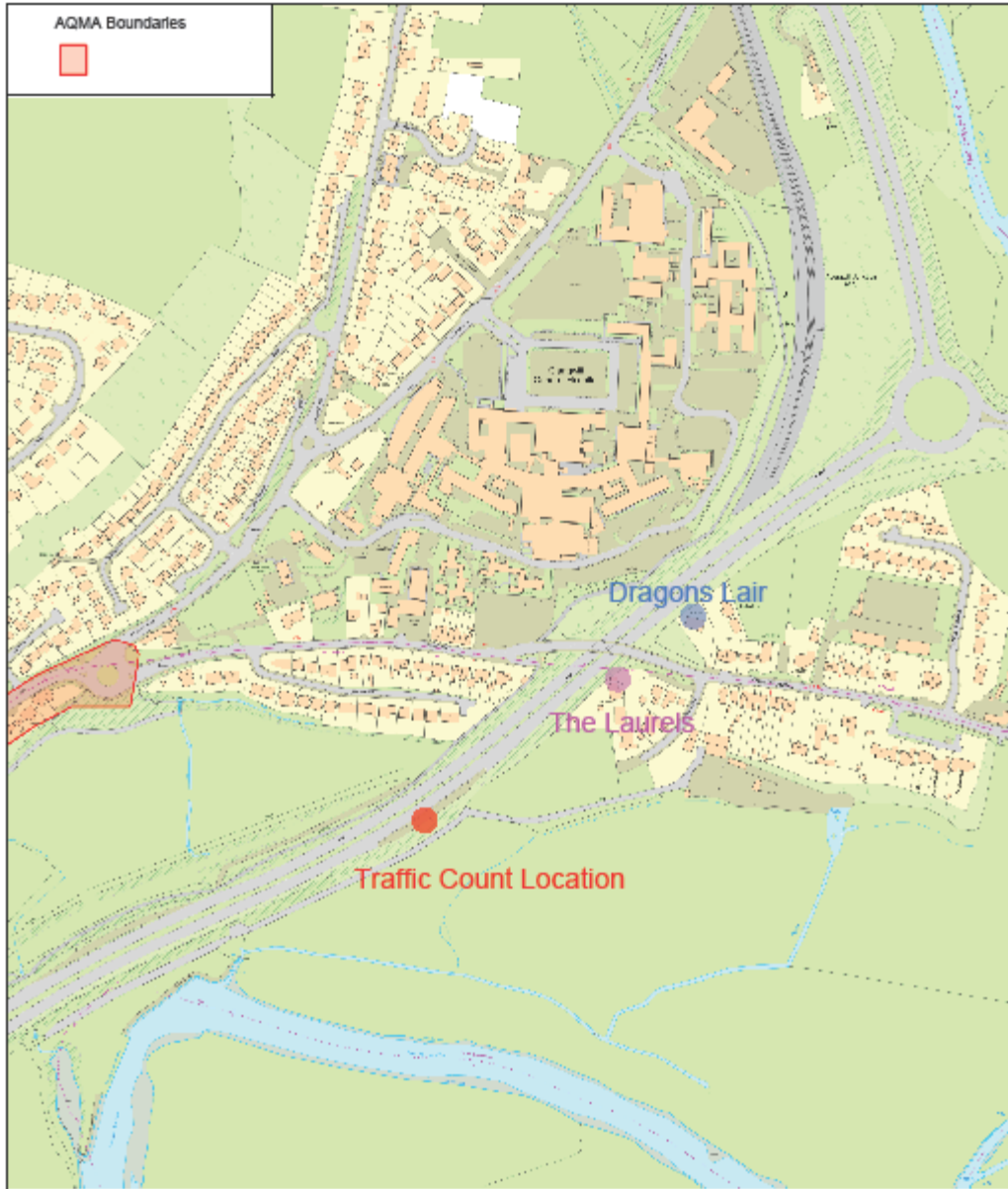
Graddfa
Scale
1:7500

Canol y Map
Map Centre
[256297.5,202009.5]

Dyddiad
Date
10/09/2020

© Hawffraint y Goron a hawliau cronfa ddata 2020. Arolwg Ordnans 100023377
© Crown Copyright and database rights 2020. Ordnance Survey 100023377

Atodiad 2 – Map Lleoliad Tiwbiau Abergwili

0 50 100 150m

Graddfa
Scale
1:5000

Canol y Map
Map Centre
[242806.5,221120.2]

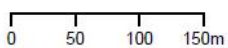
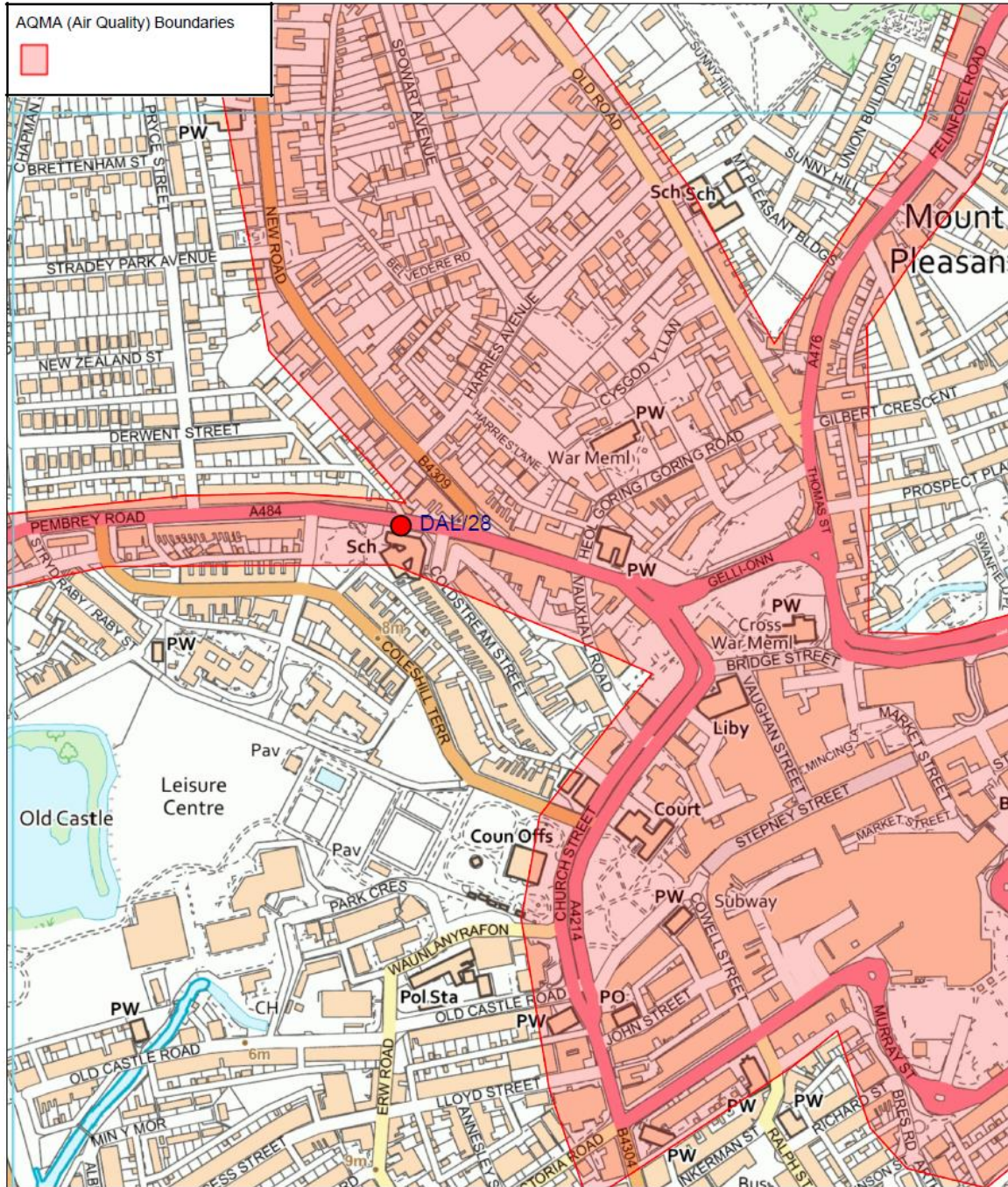
Dyddiad
Date
17/05/2017

© Hawlfraint y Goron a hawliau cronfa ddata 2017. Arolwg Ordnans 100023377
© Crown Copyright and database rights 2017. Ordnance Survey 100023377

Atodiad 3 – Ysgol Pentip, Map Lleoliad Tiwbiau

Pentip School Tube Location

Graddfa
Scale
1:5000

Canol y Map
Map Centre
[250442,200570.5]

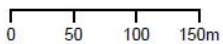
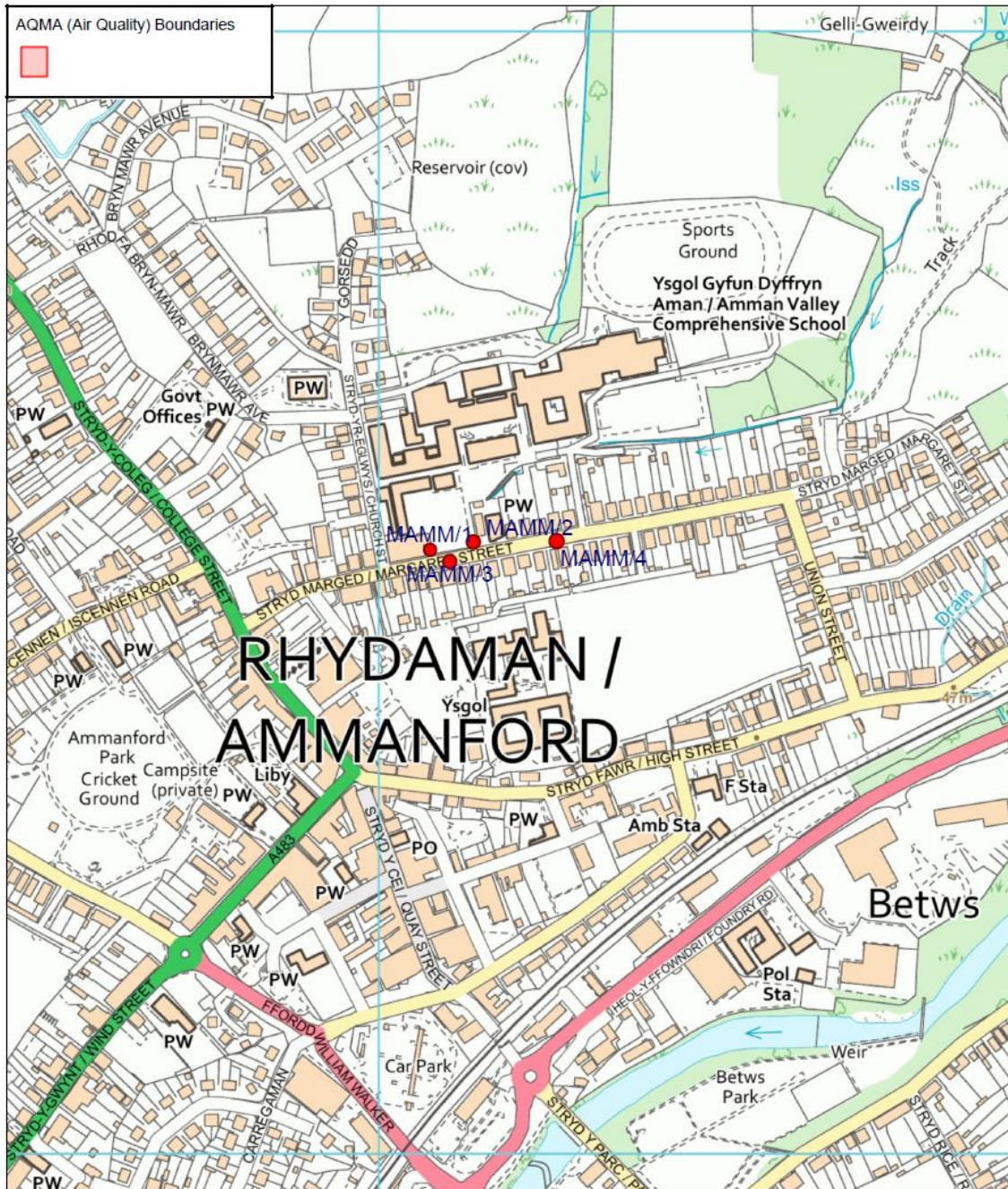
Dyddiad
Date
25/11/2020

© Hawffraint y Goron a hawliau cronfa ddata 2020. Arolwg Ordnans 100023377
© Crown Copyright and database rights 2020. Ordnance Survey 100023377

Atodiad 4 – Stryd Marged, Map Lleoliad Tiwbiau Tryledu

Margaret St tube sites 2019

Graddfa
Scale
1:5000

Canol y Map
Map Centre
[263116.7,212495]

Dyddiad
Date
10/09/2020

© Hawffraint y Goron a hawliau cronfa ddata 2020. Arolwg Ordnans 100023377
© Crown Copyright and database rights 2020. Ordnance Survey 100023377

Atodiad 5 – Ysgol Llandeilo, Map Lleoliad

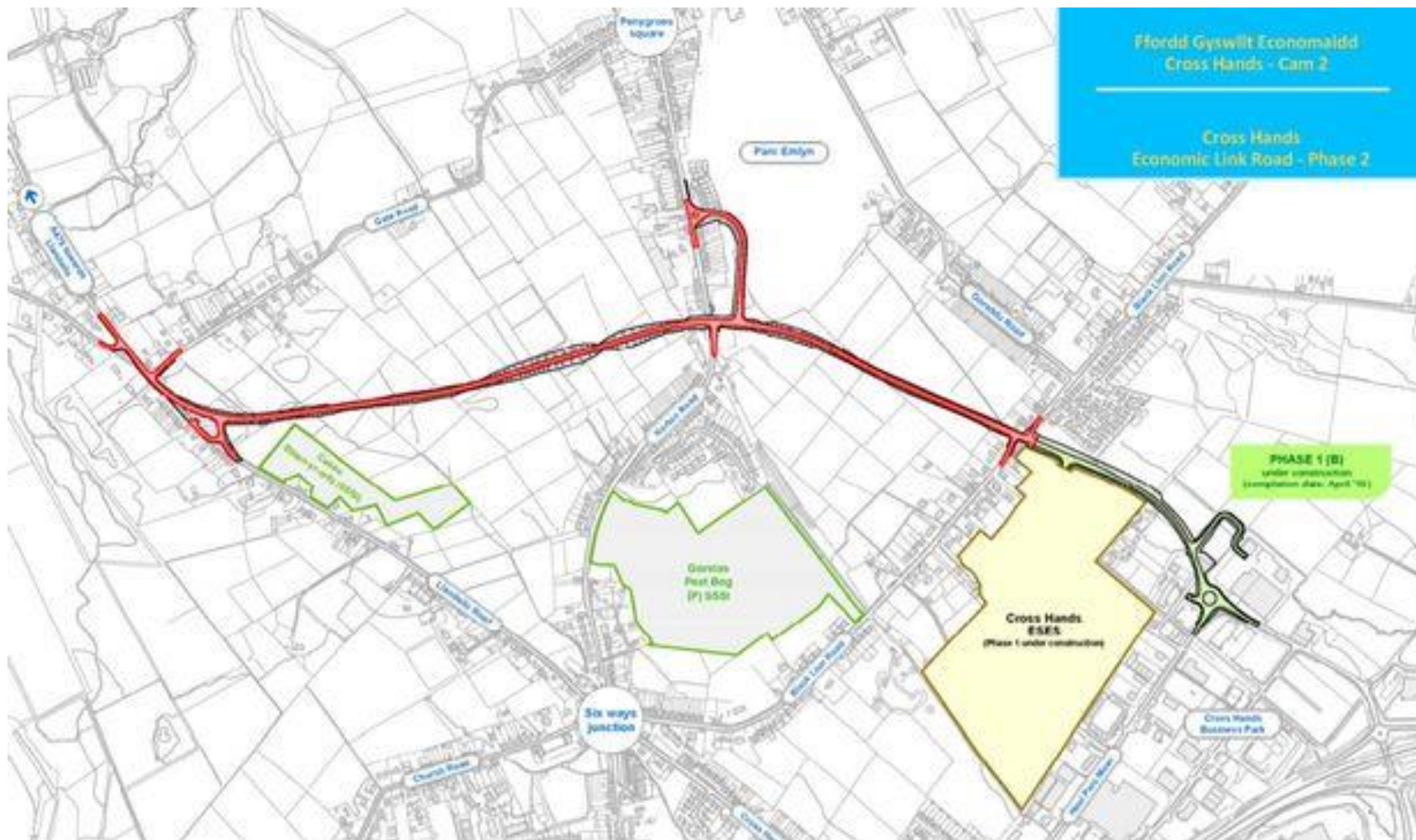

★ **Safleoedd o'r brig i lawr:**

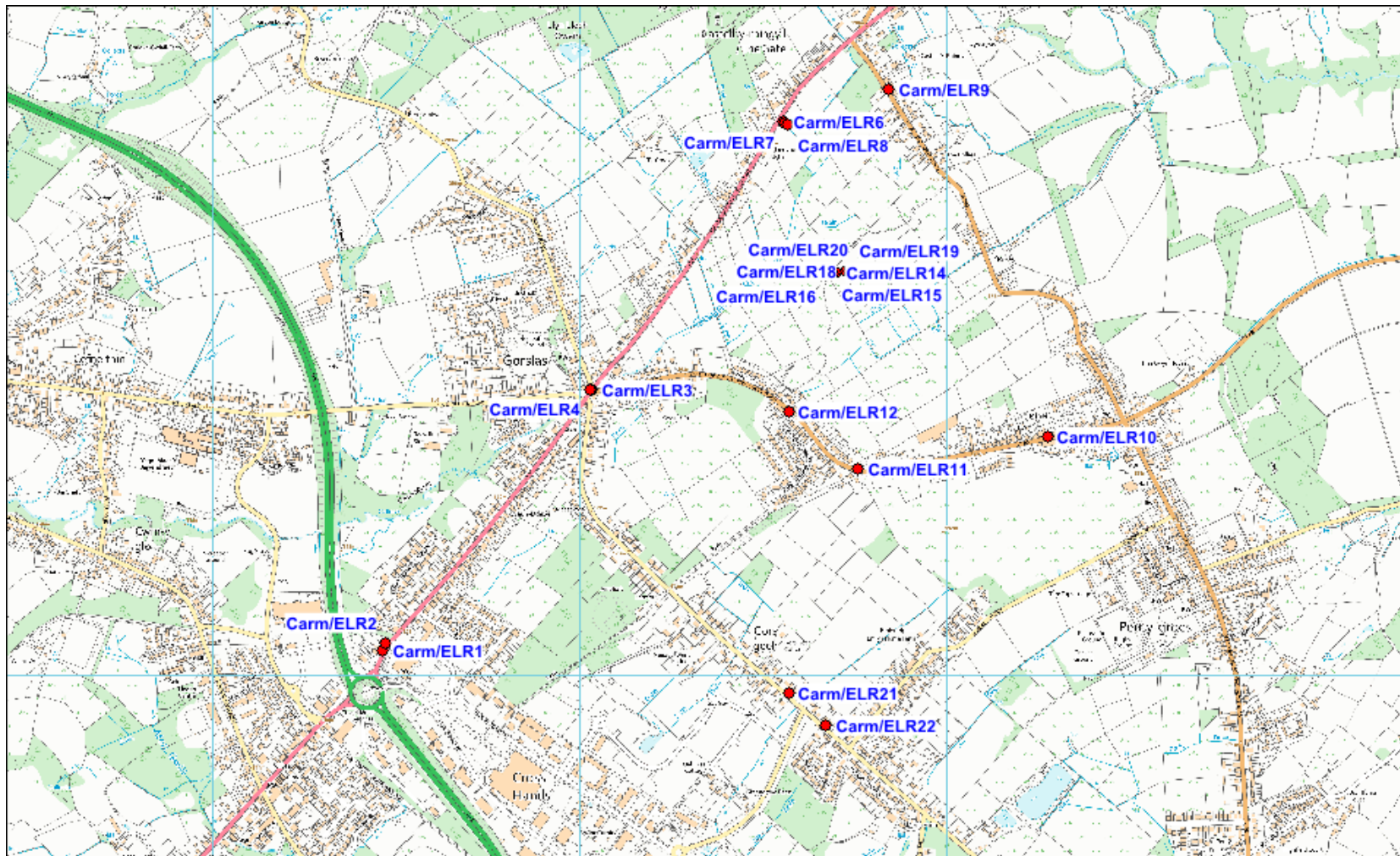
1. Ar y pergola yng nghanol iard chwarae'r dosbarth meithrin, (Cyfeirnod Safle YGL2)
2. Ar bolyn telegraff wrth ymyl maes parcio'r staff, (Cyfeirnod Safle YGL4)
3. Ar y polyn fflag yn yr iard flaen ger Stryd Rhosmaen, (Cyfeirnod Safle YGL1)
4. Ar bolyn yng nghanol y brif iard chwarae wrth ymyl y grisiau, (Cyfeirnod Safle YGL3)
5. Polyn lamp wrth fynedfa gefn yr ysgol y tu allan i rif 2 Heol y Garreg Las (mae ceir yn gollwng plant yma), (Cyfeirnod Safle YGL5)
6. Polyn lamp ar Heol y Garreg Las ger Gardd Goedwig yr Ysgol, (Cyfeirnod Safle YGL6)

Atodiad 6 – Map Lleoliad Ffordd Gyswilt Economaidd Cross Hands

Atodiad 6.1 – Map Lleoliad Tiwbiau Tyledu Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands

Rhestr Termau

Talfyriad	Disgrifiad
AQAP	Cynllun Gweithredu Ansawdd Aer – Disgrifiad manwl o fesurau, canlyniadau, dyddiadau cyflawni a dulliau gweithredu, yn dangos sut mae'r awdurdod lleol yn bwriadu bodloni gwerthoedd ansawdd aer
AQMA	Ardal Rheoli Ansawdd Aer - Ardal lle mae crynodiadau llygryddion aer yn uwch na / yn debygol o fod yn uwch na'r amcanion ansawdd aer perthnasol. Mae Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer yn cael eu datgan ar gyfer llygrwyr ac amcanion penodol
APR	Adroddiad Cynnydd Blynyddol Ansawdd Aer
AURN	Rhwydwaith Trefol a Gwledig Awtomatig (rhwydwaith monitro ansawdd aer y DU)
AQO	Amcan Ansawdd Aer
Defra	Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig
DMRB	Llawlyfr Dylunio ar gyfer Ffyrdd a Phontydd – Offeryn sgrinio ansawdd aer a grëwyd gan Briffyrdd Lloegr
LAQM	Rheoli Ansawdd yr Aer yn Lleol
CNC	Cyfoeth Naturiol Cymru
NO ₂	Nitrogen Deuocsid
NO _x	Nitrogen Ocsid
PM ₁₀	Deunydd gronynnol yn yr aer gyda diamedr aeroddynamig o 10µm (micrometrau neu ficronau) neu lai
PM _{2.5}	Deunydd gronynnol yn yr aer gyda diamedr aeroddynamig o 2.5µm neu lai
QA/QC	Sicrhau Ansawdd a Rheoli Ansawdd
SO ₂	Sylffwr Deuocsid
SWTRA	Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru
LIC	Llywodraeth Cymru